

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKÉJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV JANUÁR–FEBRUÁR 2001

ROČNÍK V.

č. 1–2 / 2001

Z rokovania AS PU

Pod vedením predsedu AS PU Dr.h.c. prof. RNDr. Jána Birčáka, CSc., zasadla dňa 19. 2. 2001 AS PU. Rokovania sa zúčastnil aj rektor PU prof. PhDr. Karol Feč, CSc., prorektor PU prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc., a doc. ThDr. Imrich Belejanič, CSc. AS na svojom zasadnutí prerokoval harmonogram kontrolnej činnosti AS PU, schválil zmeny v Štatúte FHPV PU a v Štatúte PU. Pozornosť venoval aj prerokovaniu projektu rozvoja informačného systému PU na roky 2001 až 2005. Taktiež zobrať na vedomie informáciu o zmene ceny stravného lístka v ŠDAJ PU.

Na zasadnutí kvestor PU Ing. I. Gula AS PU priblížil senátorom novú metodiku rozpisu rozpočtu na jednotlivé vysoké školy a zároveň stratégiu delenia finančných prostriedkov pre jednotlivé subjekty, pracoviská, tvorbu účelových fondov pre rok 2001 na PU. Pre lepšiu informovanosť širšej AO o novej metodike delenia finančných prostriedkov z úrovne MŠ SR na VŠ a o ďalšom postupe pri schvaľovaní návrhu rozpočtu našej VŠ vyberáme:

Vládny návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2001 bol prerokovaný orgánom v Národnej rade SR a schválený zákonom č. 472/2000 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2001 dňa 13. 12. 2000.

Návrh rozpisu rozpočtu MŠ SR pre PU bol doručený dňa 1. 2. 2001. Vzhľadom na mnohé nejasnosti v predloženej návrhu MŠ SR zvolalo stretnutie v Bratislave za účelom objasnenia postupu pri rozpise finančných prostriedkov podľa novej metodiky.

V rozpise rozpočtu prichádza k oddeleniu finančných prostriedkov na pedagogický proces a výskum od finančných prostriedkov na sociálnu oblasť.

Mzdové prostriedky na sociálnu oblasť t.j. na študentské domovy a jedálne, boli pridelené vo výške skutočne vyplatených miezd v roku 2000 zvýšenej o valorizáciu. Rovnako sa postupovalo pri nápočte mzdových prostriedkov na prevádzkových zamestnancov.

Mzdové prostriedky na učiteľov a na administratívnych a odborných zamestnancov boli na jednotlivé vysoké školy pridelované normatívnym spôsobom. Ako výko-

nový parameter bol použitý prepočítaný počet študentov vynásobený koeficientom ekonomickej náročnosti príslušného študijného odboru a koeficientom kvalifikačnej štruktúry interných pedagogických zamestnancov k 31. 10. 2000. Pri výpočte objemu mzdových prostriedkov bol použitý i príspevok na centrálnu administratívu (administratívny zamestnanec rektorátov a dekanátov). Pri tomto sa vychádzalo z počtu denných študentov danej vysokej školy a celoslovenského priemeru počtu študentov na jedného zamestnanca centrálny administratívy.

Prepočítaný počet študentov bol určený ako súčet počtu denných študentov (bez interných doktorandov, vynásobeného koeficientom 1, počtu externých študentov vynásobeného koeficientom 0,1 počtu študentov internej formy doktorandského štúdia vynásobeného koeficientom 2,2, počet študentov prvého ročníka denného štúdia bol redukovaný o hodnotu percentuálne odpovedajúcu polovici úbytku študentov prvého ročníka v školskom roku 1999/2000. Počet študentov posledného ročníka v jednotlivých študijných odboroch bol vynásobený koeficientom 2 s cieľom dofinancovať zvýšené potreby súvisiace s ukončovaním štúdia, ako i nepriamo oceniť úspešné ukončenie štúdia (u študentov posledného ročníka je pravdepodobnosť takéhoto ukončenia vysoká). Na zohľadnenie zvýšených potrieb študijných odborov s neukončeným cyklom sa do prepočítaného počtu študentov započítali študenti posledného doposiaľ otvoreného ročníka s koeficientom 3.

Koeficient kvalifikačnej štruktúry interných pedagogických zamestnancov bol určený ako vážený priemer s využitím koeficientov odvodených od priemerných miezd v jednotlivých kategóriách učiteľov k 31. 10. 2000. Vážený priemer bol vypočítaný ako súčet počtu interných profesorov a docentov s titulom DrSc. vynásobeného koeficientom

2,04455, počtu docentov vynásobeného koeficientom 1,6721, počtu interných pedagogických zamestnancov s titulom PhD. vynásobeného koeficientom 1,3322 a počtu ostatných interných pedagogických zamestnancov vynásobeného koeficientom 1, ktorý sa delil počtom všetkých interných pedagogických zamestnancov.

Koeficienty ekonomickej náročnosti pre jednotlivé študijné odbory boli odvodené od normatívneho počtu študentov na 1 učiteľa a od normatívneho počtu nepedagogických zamestnancov na 1 učiteľa pre daný študijný odbor. Ako normatívy boli použité priemerné hodnoty týchto ukazovateľov v slovenskom vysokom školstve.

Na tých VŠ, kde objem mzdových prostriedkov na učiteľov, administratívu a odborných zamestnancov určený normatívnym spôsobom nedosiahol výšku garantovaného minima mzdových prostriedkov (schválený rozpočet roku 2000 zvýšený o celoročnú hodnotu valorizácie a dopady ostatných úprav rozpočtu miezd v roku 2000), boli dofinancované (Pokračovanie na 2. str.)

AS PU viedol jeho predseda prof. J. Birčák

Členovia AS PU pozorne sledujú výklad kvestora Ing. Igora Gulu

Kvestor PU Ing. I. Gula obznamenuje členov AS s postupom pri rozpise finančných prostriedkov podľa novej metodiky

Prezident vymenoval dvoch nových profesorov na PU

Prešovská univerzita sa od osamostatnenia od Košickej UPJŠ v roku 1997 posunula o riadny krôčik dopredu s udeľovaním titulov profesora.

Od 15. 2. 2001 rozšírili rady profesorov PU ďalší dvojaja profesori, ktorým bol na Bratislavskom hrade prezidentom SR Rudolfom Schusterom udelený titul profesor. Titul profesora bol udelený terajšiemu rektorovi PU Karolovi Fečovi, kandidátovi vied, pre odbor Športová edukológia a Jurajovi Bačovi, kandidátovi vied pre odbor Literárna veda na FF PU.

Profesora Feča naša akademická obec PU i študenti poznajú veľmi dobre. S jeho životom a činnosťou sme našu čitateľskú obec viackrát zoznamovali či už pri inaugurácii do funkcie rektora, pri inaugurácii za profesora, kde sa inauguroval na FHPV PU ale aj pri druhej inaugurácii za rektora pre II. volebné obdobie.

Značná časť jeho aktivity bola zameraná na vedeckovýskumnú činnosť. Bol riešiteľom i spoluriešiteľom úloh štátneho plánu výskumu, spoluriešiteľom a vedúcim riešiteľom grantových úloh. Ako vysokoškolský učiteľ prešiel viacerými riadiacimi funkciami na katedre i fakulte. Vykonával aj funkciu splnomocnenca vlády SR a štátneho orgánu PU. Za

Prof. Karol Feč, na obrázku prvý zprava, po prevzatí dekrétu profesora pripája si s prezidentom SR Rudolfom Schusterom. Podrobný životopis prof. Feča sme uverejnili po jeho inaugurácii v decembrovom čísle nášho periodika

toto obdobie od 1. 1. 1997 so svojím malopočetným tímom vykonal značnú prácu spojenú s uvedením novej univerzity do riadneho chodu a konštituovaní jej orgánov.

Prof. Feč vo svojom volebnom programe sa AO PU zaviazal úspešne pokračovať v rozvoji PU vo všetkých jej oblastiach, a jej integrácii do Európskych štruktúr, na zvyšovanie kvalifikačnej úrovne v našom regióne. Jeho cieľom je a vždy bola stabilizácia, ďalšie budovanie a rozvoj fakúlt. Ostáva však veriť, že novovymenovanému profesorovi sa podarí ďalej naplňovať jeho zábery na našej Prešovskej univerzite a tak úspešne nadviazať na bohatú vysokoškolskú tradíciu a významne prispieť k ďalšiemu rozvoju vzdelanosti a kultúry mesta Prešova, jeho regiónu a Slovenska.

K udeleniu pedagogickej hodnosti profesora srdečne blahozeláme.

-red-

(Dokončenie z 1. strany.)

nancované na túto hodnotu. Toto dofinancovanie nezákladá nárok na zvýšenie rozpočtu v roku 2002.

Pri rozpise finančných prostriedkov pre vysoké školy v kategórii 630 - tovary a ďalšie služby sa vychádzalo tak tiež zo zásady, že výdavky na pedagogický proces a výskum sú oddelené od výdavkov na sociálnu oblasť.

Výdavky na sociálnu oblasť zahŕňajú výdavky na študentské domovy a jedálne.

Výška príspevku pre ŠD predstavuje 3 500 Sk na každé lôžko obsadené študentmi v študentských domovoch k 31. 12. 2000. Výška príspevku pre ŠJ je 700 Sk na jedného študenta denného štúdia.

Z rokovania AS PU

Ďalej informoval, že podrobnejšie o metodike rozpisu rozpočtu pre rok 2001, ako aj o stratégii delenia rozpočtu na PU, objasnil na porade s riaditeľmi ŠDJ a kňazských seminárov a následne na porade tajomníkov dňa 22. 2. 2001. Zároveň bude riaditeľom a tajomníkom odovzdaný Podkladový materiál k rozpisu rozpočtu na rok 2001 pre rektorát, fakulty, účelové zariadenia a vedecko-pedagogické pracoviská Prešovskej univerzity v Prešove. Začiatkom marca budú prerokované pripomienky jednotlivých subjektov k predloženému návrhu a následne bude predložený na schvaľovanie. Návrh rozpočtu na rok 2001 do AS PU.

K jednotlivým prerokovaným problémom v diskusii vystúpili doc. Kireta, prof. Feč, doc. Belejanič, doc. Liška, doc. Švorc, Mgr. Džugan. Z prizvaných hostí Ing. Pisanský, PhDr. Benko.

K jednotlivým prerokovaným otázkam v nasledujúcom vydaní nášho periodika prinesieme rozhovor s predsedom AS prof. Birčákom.

Predseda AS PU prof. Birčák pred začatím rokovania AS blahozelá novovymenovanému profesorovi, rektorovi Karolovi Fečovi

Fakulta humanitných a prírodných vied
Prešovskej univerzity v Prešove

ŠPORTOVÁ PRÍPRAVA MLADÝCH GYMNASTOV

KAROL FEČ

Prešov 2000

Monografia prof. Karola Feča je určená najmä trénerom v oddieloch a kluboch športovej gymnastiky a učiteľom športovej výchovy, ktorí sa zaoberajú športovou prípravou mladých gymnastov. Touto publikáciou autor prispel k riešeniu problémov, ktoré sa vyskytujú v procese športovej prípravy, najmä mladých gymnastov.

ZHROMAŽDENIE

V utorok 27. 2. 2001 v aule VŠA PU sa uskutočnilo zhromaždenie AS FF. Na zhromaždení sa

zúčastnil predseda AS

PU prof. Ján Birčák, pro-

rektor PU prof. V. Leško,

kvestor PU Ing. I. Gula a

prof. F. Mihina, dekan FF PU.

Akademický senát FF na ňom

podal odpoveď práce za 1. rok

svojho funkčného obdobia.

Správu o činnosti AS FF predniesol jeho predseda doc. PhDr. Jozef

Dupkala, CSc. Správu o činnosti študentskej komory AS FF Radoslav Štefančík - člen študent-

skej časti AS a Správu o stave fakulty predniesol jej dekan prof. František Mihina, CSc.

Akademickej obce FF

Poznámka:
Študenti na zhromaždení sa mohli dozvedieť:

- o akreditácii svojho odboru,
- o navrhovaných zmenách v Študijnom a skúškovom poriadku FF PU,
- o návrhu nového Zákona o vysokých školách,
- o názoroch členov akademickej obce na úhradu poplatkov za štúdium na VŠ,
- o voľbách do študentskej časti AS FF,
- o zvyšovaní poplatkov za ubytovanie v ŠDAJ PU.

O tom aké zmeny prináša Návrh zákona o VŠ sme diskutovali so štátnym tajomníkom MŠ SR p. doc. Mgr. Martinom Froncom, CSc., na stretnutí AO PU, ktoré sa uskutočnilo 21. 2. 2001 v aule vysokej školy. Štátneho tajomníka MŠ privítal rektor PU prof. K. Feč, ktorý aj besedu k Návrhu nového zákona o vysokých školách viedol. Zároveň privítal aj generálneho riaditeľa sekcie VŠ MŠ SR RNDr. P. Mederlyho, predsedu AS PU prof. Birčáka, akademických funkcionárov jednotlivých fakúlt, členov akademickej obce a študentov.

Doc. Mgr. Martin Fronc

Po privítaní sa ujal slova štátny tajomník MŠ SR M. Fronc, ktorý hneď v úvode vysvetlil, **prečo potrebujeme nový vysokoškolský zákon**. Zdôraznil,

delne vyhodnocovať a prezentovať ako vysoké školy naplňajú ich poslanie a zodpovednosť voči spoločnosti a rektor PU prof. Feč dodal, že „zákon zároveň umožňuje rozvoj moderného vysokého školstva na Slovensku v nových vnútorných aj medzinárodných podmienkach v rozsahu v akom doterajšia právna úprava to neumožňovala“. M.

PREČO POTREBUJEME NOVÝ VYSOKOŠKOLSKÝ ZÁKON

Fronc ďalej hovoril o vzdelávacích, študijných programoch a v tejto súvislosti podčiarkol, že základnou jednotkou vysokoškolského vzdelávania je študijný program, ktorý môže byť bakalársky, magisterský alebo doktorandský. Podľa prevažujúcej skupiny uskutočňovaných študijných programov sa rozlišujú univerzitné vysoké školy od neuniverzitných VŠ tým, že univierzitné sú zamerané prevažne na magisterské a doktorandské študijné programy (študijné programy 2. a 3. stupňa) a neuniverzitné na bakalárske študijné programy (1. stup-

Pokiaľ ide konkurenčné prostredie a nezávislé hodnotenie, okolo ktorých otázok bolo dosť diskusie, Fronc povedal: „Hodnotenie, ktoré dnes vykonáva akreditačná komisia, chceme rozdeliť na dve časti - Akreditáciu a Evaluáciu. Akreditácia bude získanie štátnej garancie na istý typ vzdelania v danom odbore a v danom stupni. Evaluácia - zhodnotí ako škola svoj dlhodobý zámer, ktorý si sama stanovila, plní.

P. Fronc neopomenul zdôrazniť aj to, že ako sa zmenia vnútorné pomery vysokých škôl i to, že sa

Na obrázku zľava rektor PU prof. Feč, štátny tajomník MŠ SR M. Fronc a generálny riaditeľ sekcie vysokých škôl MŠ SR P. Mederly

Účastníci besedy k návrhu Zákona o vysokých školách

že starý zákon o VŠ platí od r. 1990. Odvtedy sa zmenili pomery v spoločnosti, rozvinula sa demokracia, systém voľného trhu. Potrebujeme aby na to reagovali aj VŠ. Zmeny sa žiada aj kvôli našej integrácii do EÚ. Nový zákon prináša podstatné posilnenie autonómie VŠ najmä v ekonomickej oblasti. Zároveň zavádza nástroje umožňujúce pravi-

ňa). Môže ich zriaďovať štát alebo iné právnické osoby a na vysokoškolskom vzdelávaní sa môžu významne podieľať aj ďalšie ustanovizne, napr. vedecké a výskumné ústavy. V diskusii odznali aj také otázky ako napr., že spoločnosť nie je pripravená prijať bakalárov. Štátny tajomník M. Fronc na to odpovedal tým spôsobom, že musíme sa usilo-

bude meniť systém, ako sa budú rozdeľovať dotácie od štátu, ako zákon podporí mobilitu študentov a čo sa zmení v oblasti hospodárenia VŠ. O týchto otázkach podrobne hovoril generálny riaditeľ sekcie VŠ MŠ P. Mederly. V diskusii vystúpili prof. Mihina, doc. Sošková, riaditeľ UK Ing. Haľko, predsedníčka AS FHPV doc. Michaeli, doc. Štefko, člen AS PU Štefančík - zastupujúci študentskú časť, na ich otázky odpovedali štátny tajomník M. Fronc a P. Mederly.

V závere p. Fronca odznala aj taká myšlienka, že súčasťou zmien má byť aj zvýšenie spoločenského postavenia učiteľov. Ak by mal byť ich príjem porovnateľný s kolegami v EÚ museli by zarábať o 60 % viac ako dnes. Preto rezort navrhuje aj postupné zvyšovanie financií pre školstvo tak, aby sa do roku 2006 naň dávalo 5 % HDP. Po skončení verejnej diskusie a dopracovaní realizačného plánu predloží rezort program do parlamentu.

Záver stretnutia AO s predstaviteľmi MŠ urobil rektor prof. K. Feč, ktorý sa poďakoval obidvom za prednesené zmeny k návrhu zákona i vysvetlenie položených otázok a vyslovil presvedčenie, že predkladaný návrh zákona vytvára efektívny právny rámec zmien v postavení a v činnosti vysokého školstva, ktorému umožnia efektívne sa rozvíjať v nových spoločenských, ekonomických a politických podmienkach v etape európskej integrácie.

- Red -

Rektorská konferencia akceptuje

Ako nás informoval rektor PU prof. Karol Feč, Slovenská rektorská konferencia (SRK) akceptovala návrh MŠ SR financovať aj neakreditované študijné odbory len v roku 2001. Uviedol to prezident SRK Milan Dado. Podľa neho sa však musia definovať jasné pravidlá. Niektoré VŠ totiž požadujú zverejniť, na základe akého kritéria Akreditačná komisia zaradila jednotlivé fakulty do kategórií A, B, C, a D. Zároveň sa vyskytla aj chyba v zozname neakreditovaných študijných odborov, v ktorom sa nachádza veľa takých, ktoré v skutočnosti akreditáciu majú. Všetky nejasnosti podnietili spoločné rokovania SRK a Akreditačnej komisie, ktoré by mali byť na jar. Dado verí, že prispejú k vyriešeniu všetkých podstatných otázok. Evaluácia a akreditácia ja totiž veľmi zložitý proces. Mnohé otázky tohto procesu sú na Slovensku stále otvorené, a preto by sa aj u nás malo o nich hovoriť, dodal prezident SRK.

SRK sa otázkou rozdeľovania prostriedkov štátneho rozpočtu na jednotlivé vysoké školy zaoberala na riadnom zasadnutí 9. januára. Návrh MŠ SR SRK podporila a odporučila ho uplatniť po dopracovaní niektorých údajov. Tie sa týkali predovšetkým oddelenia financovania sociálnej sféry od vzdelávacích činností a spresnenia vstupných údajov z hľadiska financovania vysokých škôl v predchádzajúcich rokoch.

financovanie neakreditovaných odborov

-red-

Dohodu o spolupráci v sociálnej oblasti

Dňa 26. januára bola na pôde univerzity podpísaná Dohoda o spolupráci v sociálnej oblasti medzi Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVaR) SR a Prešovskou univerzitou (PU) v Prešove. Dohodu

Minister Peter Magvaši (na obrázku vpravo) a rektor PU Karol Feč pri podpise dohody

podpísal minister Peter Magvaši a rektor Prešovskej univerzity prof. PhDr. Karol Feč, CSc., za prítomnosti dekana FF PU prof. PhDr. Františka Mihinu, CSc. Ako garanti boli prítomní za ministerstvo Ing. Peter Nešpor, vedúci odboru riadenia ľudských zdrojov a za univerzitu doc. PhDr. Anna Tokárová, CSc., vedúca Katedry vzdelávania dospelých a sociálnej práce na FF PU.

Účastníci podpisu dohody si na stretnutí s ministrom Petrom Magvašim vymenili názory na aktuálne a špecifické problémy Prešovského kraja a na možnosti Prešovskej univerzity napomáhať pri ich riešení. Zároveň minister odovzdal doc. PhDr. Anne Tokárovej, CSc., (členka kolégia ministra MPSVaR) menovací dekrét do novozriadenej Koordinátnej komisie pre ďalšie vzdelávanie a vedecko-výskumnú činnosť v pôsobnosti MPSVaR SR. V tejto súvislosti sme oslovili doc. PhDr. Annu Tokárovú, CSc., (na obrázku) a položili jej niekoľko otázok, týkajúcich sa uvedenej zmluvy.

Aký je obsah dohody a aké záväzky z nej vyplývajú?

— Obsahom dohody je spolupráca v oblasti vedeckovýskumnej, výchovy a vzdelávania. PU sa zaväzuje pokračovať v doterajších formách spolupráce, t.j. zabezpečovať odborné vzdelávanie študentov denného štúdia a štúdia popri zamestnaní pripravujúcich sa na pôsobenie v sociálnej sfére alebo pôsobiach v sociálnej sfére a to prostred-

níctvom štúdia odboru Sociálna práca na FF PU - v dennej forme a v štúdiu popri zamestnaní, vytvorí v rámci možnosti podmienky pre externé pôsobenie vybraných zamestnancov ministerstva vo výchovno-vzdelávacom procese, zabezpečí zástupenie ministerstva v poradných orgánoch PU, bude pozývať zástupcov ministerstva na vedecké sympózia, konferencie a semináre organizované PU, umožní účasť na vedecko-vedeckých sympóziách, konferenciách a seminároch organizovaných ministerstvom, zabezpečí vzájomnú výmenu vlastných publikácií a analytických materiálov.

Aké záväzky vyplývajú ministerstvu voči univerzite?

— Ministerstvo sa zaväzuje plniť dohodu najmä tým, že umožní externé pôsobenie svojich zamestnancov vo výchovno-vzdelávacom procese PU, prednostne na katedre vzdelávania dospelých a sociálnej práce, vo vedeckej rade, vedenie diplomových prác, v komisiách pre posudzovanie koncepcie fakulty, bude napomáhať PU pri organizovaní odbornej a pred-diplomovej praxe študentov a navrhovaní tém diplomových prác, umožní návštevu ministerstva zahraničným hosťom PU a podľa svojich možností zorganizuje odborné diskusie, resp. konzultácie, umožní absolvovanie krátkodobých stáží v rozsahu 2-3 týždňov na ministerstve pre zamestnancov PU, bude pozývať zástupcov PU, predovšetkým katedry vzdelávania dospelých a sociálnej práce, na rokovanie poradných orgánov ministerstva, semináre, školenia a iné podujatia organizované ministerstvom k zásadným otázkam z problematiky sociálneho rozvoja, práce a vzdelávania, zabezpečí vzájomnú výmenu vlastných publikácií a analytických materiálov.

Akým spôsobom sa má realizovať dohoda v blízkej dobe?

— Dohoda nadväzuje a rozvíja doterajšiu vzájomnú spoluprácu vo všetkých uvedených oblastiach. Obsah dohody sa už v najbližšom čase začína naplňať konkrétnymi formami. Katedra vzdelávania dospelých a sociálnej práce FF PU poriada v spolupráci s ministerstvom a pod záštitou ministerstva v apríli 2001 vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou Kvalita života a ľudské práva v kontextoch sociálnej práce a vzdelávania dospelých. V budúcom školskom roku sa na FF PU otvára, okrem denného štúdia odboru sociálnej práce, štúdium popri zamestnaní pre zamestnancov v pôsobení rôznych inštitúcií MPSVaR a Národného úradu práce.

Dušan Boršovský

PENIAZE PODĽA VÝKONOV

V tomto roku ešte pri financovaní VŠ nebudú rozdiel medzi akreditovanými a neakreditovanými študijnými odbormi. Potvrdil to aj rektor PU na stretnutí AO so štátnym tajomníkom MŠ p. Fronecom, ktorý uviedol, že minister školstva SR M. Ftáčnik túto otázku konzultoval aj s predstaviteľmi Slovenskej rektorskej konferencie. Financie sa však budú rozdeľovať podľa výkonov a kvality škôl. Výkonnými parametrami by mali byť počty študentov a absolventov denného a doktorandského štúdia. Od r. 2002 však už neakreditované odbory peniaze od štátu nedostanú.

Minister školstva SR na stretnutí

Študentskej spoločnosti pre politické vedy

Dňa 24. 1. 2001 popoludní sa v priestoroch Študentského servisného centra (ŠSC) stretli zástupcovia Študentskej spoločnosti pre politické vedy (ŠSPV) s ministrom školstva SR Milanom Vtáčnikom (na obrázku). Bolo to prvé pozvanie ministra na takéto stretnutie so študentskou spoločnosťou vôbec. Účelom tohto neformálneho stretnutia bola výmena názorov na aktuálne problémy školstva v SR.

V úvode privítal ministra prorektor PU doc. PhDr. T. Hrehovčík, CSc. (na obrázku dole). Vo svojom príhovore o.i. vyzdvihol úlohu ŠSC, ako jediného centra svojho druhu v rámci univerzít na Slovensku.

V diskusii sa študenti a minister zamerali na momentálnu podobu novely vysokoškolského zákona, financovanie VŠ a participáciu študentov na tomto financovaní. Tu minister vyjadril názor, že v súčasnej dobe nie je vhodná takáto participácia, no je to záležitosť kompromisov. Ťažisko diskusie sa prenieslo na sociálne podmienky študentov týkajúce sa najmä ubytovania, či dopravy ale aj navyšovania ich počtu. Nevynechali ani témy, týkajúce sa zahraničných aspektov našich univerzít. Podľa ministra slovenské univerzity majú v zahraničí dobré meno, avšak ich nevýhodou je absencia kreditného systému.

Na margo Filozofickej fakulty PU minister Ftáčnik, vyzdvihol jej dlhodobý dobrý štandard kvalitatívnej úrovne, o čom svedčí aj posledné hodnotenie akreditačnej komisie.

-db-

KONFERENCIA

Na sklonku minulého roka, v predvianočnom období 5. decembra sa na Filozofickej fakulte našej univerzity uskutočnila konferencia **Lexikálna sémantika a derivatológia**. Organizovala ju Katedra slovenského jazyka a literatúry pri príležitosti životného jubilea prof. PhDr. Juraja Furdíka, CSc., (narodil sa 17. augusta 1935 v Bratislave). Zišli sa na nej jazykovedci z celého Slovenska, z Českej republiky a Poľska - priatelia a kolegovia jubilanta, z ktorých asi tretina bola, alebo ešte je, jeho priateľmi a žiakmi. Nie je to náhoda. U

**na počesť životného jubilea
vzácného vedca a pedagóga
prof. PhDr. Juraja Furdíka, CSc.**

prof. Furdík nemožno povedať, kde sa končí jeho vedecký záujem a kde sa začína pedagogické pôsobenie. Inšpiratívna sila jeho vedeckého bádania plynulo prechádza do neopakovateľného didaktického sprostredkovania. Prednášky, semináre, konzultácie, ale aj také stresujúce udalosti, ako sú skúšky, sa s účasťou prof. Furdíka stávajú vedeckými udalosťami, monografiemi, štúdiom a diskusným výstupom pre čitateľov a poslucháčov nenahraditeľnou školou originálneho myslenia, širokého rozhľadu a precíznej filologickej práce. Život a dielo prof. Furdíka predstavíme v nasledujúcom čísle nášho periodika.

-red-

1. Kvalifikačný rast pracovníkov fakulty:

Vedenie FHPV PU sa rozhodlo posilniť finančné motivačné nástroje nasledovným spôsobom (ide o pozornosť fakulty ľudského faktoru)

* budú v plnej miere hrať opodstatnené náklady spojené s ukončovaním doktorandského štúdia, habilitačného pokračovania a vymenúvacieho pokračovania za profesora (ide o náklady, ktoré fakturujú pracoviská realizujúce kvalifikačný postup a náklady spojené s cestou a pobytom počas obhajoby resp. prednášky – predpokladom úhrady je predloženie faktúry a rozpisu nákladov, realizácia kvalifikačného postupu v stanovenej časovej lehote a podpísanie zmluvy, v ktorej sa pracovník zaviazal odpracovať na fakulte 5 rokov resp. uhradiť pri skoršom odchode adekvátnu časť nákladov, spojených s jeho kvalifikačným rastom).

* boli navýšené odmeny po ukončení jednotlivých kvalifikačných stupňov u PhD na 5 000 Sk, u doc. na 8 000 Sk a u prof. 11 000 Sk.

* kvalifikačný postup bude tvoriť významné kritérium pri udeľovaní osobných ohodnotení. Odmeny sa budú viazať na pracovníkov, ktorí uskutočnia kvalifikačný postup v stanovených lehotách.

V roku 2000 boli realizované tieto kvalifikačné postupy:

PROFESORI:

Zuzana Stanislavová – odbor slovenská literatúra

Tomáš Stejskal – odbor športová edukológia

po inauguračnom konaní

Karol Feč – odbor športová edukológia

v najbližšom období sú vo výhľade 2 inauguračné obhajoby DrSc.

DOCENTI:

Ján Bajtoš – odbor pedagogika

Viera Bečáková – odbor športová edukológia

Ľubica Gáborová – odbor pedagogika

René Matlovič – odbor humánna a regionálna geografia

Irena Medňanská – odbor hudobné umenie-teória hudby

Ivor Ripka – odbor slovenský jazyk

Vladimír Strečko – odbor teória vyučovania matematiky

Vladimír Šebeň – odbor teória vyučovania fyziky

po habilitácii

Vladislav Grešlík – odbor pravoslávna teológia – špecializácia ikonografia

Dana Petrusová – odbor literárna veda (13. 12. 2000)

a vo výhľade je ďalších 8 habilitácií (reálnych v r. 2001)

Z rokovania AO FHPV PU

MOTIVAČNÉ NÁSTROJE

ArtD.

Ľudmila Kojanová
Pavel Novotný

PhD.

Rita Rafajlovičová
Peter Ružčin
Zuzana Straková
Peter Beisetzer
Jana Burgerová
Jaroslav Kušnir
Mária Tulenková

doc. RNDr. René Matlovič, PhD.
prodekan pre VVUČ FHPV PU

V r. 2001 podľa plánu kvalifikačného rastu má ukončiť doktorandské štúdium 25 pracovníkov fakulty.

Kvalifikačná štruktúra fakulty a katedier:

* z hľadiska počtu profesorov a docentov nie je kvalifikačná štruktúra uspokojivá. Toto kritérium spĺňa 9 katedier (biológia, ekológia, fyzika, geografia a geoekológia, pedagogika, psychológia, slovenského jazyka a literatúry, spoločenských vied, telesnej výchovy a športu),

* vzhľadom na potrebu zabezpečiť garantovanie špecializácie je počet docentov a profesorov na fakulte a katedre kľúčovým ukazovateľom. Najzraniteľnejšia je katedra dejín s 1 docentom,

* vzhľadom na nepriaznivú vekovú štruktúru docentov a profesorov fakulty je potrebné výrazne zdynamizovať odborných asistentov s vedeckou hodnotou o habilitácie,

* fakulta má neúmerne vysoký počet odborných asistentov a asistentov a vedeckých pracovníkov bez vedeckej hodnoty. Tvoria 45,6 % celkového počtu tvorivých pracovníkov. Ak by sa naplnili predpoklady plánu kvalifikačného rastu, je možné dosiahnuť vylepšenie štruktúry (posun 25 pracovníkov do vyššej kategórie v r. 2001).

2. Grantové projekty VEGA, KEGA a iné výskumné projekty:

V súčasnosti sa rieši na fakulte 8 grantových projektov VEGA, 2 grantové projekty KEGA, 35 inštitucionálnych projektov, 1 projekt na štátnu objednávku a 4 projekty podporované nadáciami. V r. 2000 začalo riešenie 4 nových projektov VEGA a 2 projektov KEGA, v r. 2001 začne riešenie 2 nových projektov VEGA. Okrem toho naši pracovníci participujú na riešení ďalších projektov, ktorých nositeľmi sú iné inštitúcie.

– nezdá sa, že trend znižovania počtu grantových a zvyšovania počtu inštitucionálnych projektov

– vedenie prišlo k opatreniu, ktoré má motivovať pracovníkov fakulty uchádzať sa o grantovú podporu vedeckovýskumnej činnosti tak, že novopodávané inštitucionálne projekty musia mať výraznú väzbu na uchádzanie sa o grant. V roku

2002 budú pokračovať už len tie inštitucionálne projekty, ktoré získavajú grantovú podporu, napriek tomu, že budú vyhovovať kritériám fakulty.

fakulty.

Aktivita katedier pri uchádzaní sa o grantovú podporu musí byť výraznejšia. Až 10 katedier nevie získať žiadny grantový projekt. Vzhľadom na to, že v r. 2002 bude fakulta podrobená akreditácii je potrebné na tieto skutočnosti flexibilne zareagovať, pretože už pri akreditácii fakulty v r. 1997 ako jeden z vážnych nedostatkov v oblasti vedeckovýskumnej činnosti bola nízka aktivita katedier pri uchádzaní sa o granty.

3. Fakultné zborníky:

Fakulta má vyčlenenú významnú časť na vydávanie fakultných zborníkov. Priestor na publikovanie je teda otvorený a záleží na predsedoch redakčných rád (a samozrejme na aktivitách autorov) s akou periodicitou zborníky vychádzajú. Fakulta vytvára podmienky na každoročné vydávanie jednotlivých edičných sérií:

Fakulta vydáva tieto série:

Prírodné vedy (matematika, fyzika - technická výchova) doc. Salák

Prírodné vedy (biológia-ekológia) doc. Terek

Prírodné vedy (Folia Geographica) doc. Michaeli

Studia Art et Sport: prof. Belej

Humanitné vedy: doc. Hudeček

Studia Philologica: doc. Ruščák

Boli prijaté inovované zásady edičnej činnosti, ktoré dostala každá katedra. Všetci pracovníci sa majú oboznámiť s týmto materiálom a podriaďovať týmto pravidlám svoje konanie v prípade žiadosti o vydanie monografie, učebných textov alebo iných publikácií.

4. Akreditácia

V oblasti akreditácií boli spracované v r. 2000 tieto materiály:

* žiadosť o akreditáciu jednopredmetových špecializácií v rámci odboru učiteľstvo všeobec-

(Dokončenie na nasledujúcej strane)

Tabuľka: Aktivita vysokých škôl v oblasti uchádzania sa o grantovú podporu VEGA na r. 2001

Škola	Počet podaných projektov	Počet schválených projektov	% úspešnosť	Počet pedagógov	Index aktivity*
UVL Košice	16	14	87,50 %	147	9,19
TU Zvolen	23	18	78,26 %	362	15,74
TU Košice	48	36	75,00 %	962	20,04
SPU Nitra	21	17	80,95 %	465	22,14
ŽU Žilina	27	21	77,78 %	753	27,89
STU Bratislava	59	44	74,58 %	1687	28,59
UK Bratislava	86	69	80,23 %	2488	28,93
UPJŠ Košice	19	15	78,95 %	552	29,05
EU Bratislava	14	13	92,86 %	584	41,71
TRU Trenčín	3	2	66,67 %	166	55,33
UKF Nitra	5	4	80,00 %	402	80,40
FHPV PU	2	2	100,00 %	169	84,50
PU Prešov	5	5	100,00 %	516	103,20
TTU Trnava	4	1	25,00 %	465	116,25
UMB B. Bystrica	7	5	71,43 %	837	119,57
VŠVU Bratislava	1	1	100,00 %	149	149,00
UCM Trnava	1	1	100,00 %	210	210,00
VŠMU Bratislava	1	1	100,00 %	283	283,00

* počet pedagógov pripadajúcich na 1 projekt

Odborný seminár Microsoftu

Dňa 22. 2. 2001 sa uskutočnil odborný seminár s názvom „Technológie Windows 2000 a ďalších nových produktov firmy Microsoft“, ktorý organizovalo CVT PU v spolupráci so združením pre univerzitné informačné systémy - EUNIS Slovensko a pražskou centrálou firmy Microsoft.

Ing. V. Pisarský,
riaditeľ CVT PU,
autor článku

Seminár bol zameraný na prezentáciu, technologický popis a oboznámenie sa s novými vlastnosťami produktov Windows 2000, Exchange 2000, Outlook 2000 a SQL 2000, ako aj na otázky okolo licenčného programu firmy Microsoft pre školstvo - Select EDU.

V rámci príprav na seminár bola do Auly zavedená prípojka na počítačové siete a Internet. To umožní aj v budúcnosti pri výučbe a rôznych iných akciách využívať toto moderné médium.

V mesiaci január boli vypracované a aktualizované zásady a opatrenia týkajúce sa služieb poskytovaných CVT PU. Po pripomienkovaní Radou informatiky PU nadobudli platnosť začiatkom februára tohto roku. Najdôležitejšie z nich sú uvedené ďalej.

Opatrenia pre zvýšenie bezpečnosti a spoľahlivosti serverov

1. Od 1. 4. 2001 bude zrušená služba telnet na serveroch CVT PU (Šariš, Dubník a pod.). Nahradí ju bezpečnejšia služba Secure shell (SSH). Preto je k tomuto termínu potrebné u všetkých používateľov služby telnet na PU nainštalovať ssh klient. Po prvom prihlásení službou ssh odporúčame okamžite zmeniť prístupové heslo na server.

2. Bude zavedené limitovanie veľkosti e-mailovej správy vrátane príloh na maximálne 2 MB na jednu správu tak, ako je to zavedené aj na iných e-mailových serveroch. Preto

e-mailové správy s väčšou veľkosťou už nebude možné odoslať.

3. Prílohy elektronickej pošty patria v súčasnosti k hlavnému zdroju šírenia vírusov na PU. Preto je nevyhnutné, aby sa používatelia oboznámili s možnými rizikami a zbytočne nespúšťali na svojej stanici podozrivé a neoverené programové prílohy.

4. Riešenie problémov s elektronicou poštou.

Ak sa vyskytne akýkoľvek problém s elektronicou poštou, používateľ by sa mal obrátiť na správcov servera Šariš (kontakt: Ing. J. Hložský a p. F. Vaško, VŠA kl. 220). Týždenne prejde cez server Šariš niekoľko tisíc mailov. Nie je fyzicky možné ustriehnuť všetky „poruchy“ (napr. zle spracovanie e-mailu kvôli nekorektnej hlavičke správy, rôzne nastavenia na serveroch aj mimo PU a pod.). Spracovanie každého e-mailu je však podrobne monitorované a tak sa dá aj dodatočne zistiť príčina poruchy a prijať potrebné opatrenia. Za poruchu však v konečnom dôsledku vôbec nemusí zodpovedať e-mailový server - ide o zložitý komunikačný reťazec.

Zásady poskytovania služieb CVT PU

Zásady poskytovania služieb CVT PU

1. Služby poskytované CVT PU sú rozdelené podľa vymedzených odborných oblastí v zmysle Organizačného poriadku CVT PU.

2. Služby sa poskytujú na základe zásad pre poskytovanie služieb, ktoré vyplývajú z Organizačného poriadku CVT PU a interných, priebežne aktualizovaných pravidiel. Aktualizácie a zmeny je možné nájsť na nástenke CVT PU vo VŠA a sú rozosielené aj vybraným okruhom riadiacich pracovníkov na PU (tajomníci fakúlt, riaditelia pracovísk PU, vedúci oddelení R PU a pod.).

3. V mesiaci január boli prijaté tieto nové pravidlá:

5. zapojenie študentov do vedecko-výskumnej činnosti

Vedenie fakulty sa rozhodlo vytvoriť podmienky na výraznejšie zapojenie študentov do vedecko-výskumnej činnosti zavedením inštitútu vedeckej pomocnej sily. Pre školský rok 2000/2001 bolo zriadených 37 miest VPS, čo si vyžiadalo 100 tisíc Sk. U VPS sa predpokladá aktívna účasť na študentskej vedeckej a umeleckej konferencii, ktorá sa uskutoční v apríli.

Referát technických a prevádzkových prostriedkov CVT PU – zľava P. Kipkaša a K. Kmec

– pre všetky subjekty PU platia nové Zásady pre poskytovanie služieb referátom technických a prevádzkových prostriedkov CVT PU, – na pracoviskách PU, pre ktoré CVT PU poskytuje kompletnú správu výpočtovej techniky (Rektorát PU, ŠDaJ, ÚNŠ a CJ, ŠSC, GBF PU, PBF PU, GKS PU) platia nové aktualizované zásady pre poskytovanie služieb.

Základné informácie o FHPV PU sú aj na internete

(Z rokovania Kolégia dekana FHPV PU)

V polovici januára t.r. zasadalo Kolégium dekana FHPV pod vedením dekana doc. Ing. P. Kuzmišina, CSc., ktoré o. i. prerokovalo „Priebežnú správu o realizácii Stratégie prevencie kriminality v SR v podmienkach FHPV PU“ a „Správu o plnení úloh vyplývajúcich pre FHPV PU zo zákona č. 211/200 Z.z. o slobode informácií“. Obidve správy odôvodnil PhDr. P. Fabian, tajomník FHPV PU. Bolo konštatované, že ročné úlohy na jednotlivých pracoviskách fakulty boli splnené a tým sa vytvorili predpoklady pre plnenie ďalších termínovaných úloh v spomínaných aktuálnych oblastiach.

V súvislosti s prvou správou bolo uložené zainteresovaným vedúcim katedier vzážiť obnovenie výučby právnych predmetov zameraných na prevenciu kriminality v rámci voliteľných predmetov pre všeobecný základ, zvýšiť kontrolu pri ochrane majetku na pracoviskách a všetky prijaté opatrenia vyhodnotiť z hľadiska ich efektívnosti do 15. júna 2001.

Na realizáciu úloh z druhej správy bolo o.i. uložené vedúcim pracovísk fakulty spolupracovať s vedením fakulty a organizačnými zložkami dekanátu (napr. študijným oddelením, personálnym oddelením atď.) pri sprístupňovaní informácií žiadateľom podľa zákona o slobode informácií. Zároveň bola vzatá na vedomie informácia o tom, že základné informácie o FHPV PU sú zverejnené na internetovej stránke: WWW.UNIPO.SK.

- Red -

Motivačné nástroje kvalifikačného rastu na FHPV PU

(Dokončenie z predchádzajúcej strany)

novzdelávacích predmetov - anglický jazyk a literatúra, matematika, nemecký jazyk a literatúra, pedagogika, slovenský jazyk a literatúra, telesná výchova, výtvarná výchova

* žiadosť o akreditáciu špecializácie ekológia

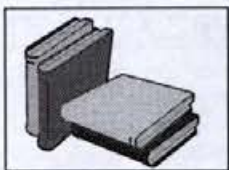
* žiadosť o priznanie práv konať habilitácie a vymenúvacie konania za profesora v odboroch antropológia a fyzická geografia a geokológia

* žiadosť o priznanie práva doktorandského štúdia v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry,

* žiadosť o zmenu hlavného garanta doktorandského štúdia v odbore slovenský jazyk

Tieto materiály teraz posudzuje AK.

-red-

NOVÉ MONOGRAFIE, UČEBNÉ TEXTY A RECENZIE

Vysokoškolské učebné texty –

Základy trestného práva hmotného a Trestného práva procesného

Na budovaní právneho štátu sa neodmysliteľne podieľa aj Katedra verejnej správy FHPV PU.

Medzeru v oblasti trestného práva hmotného a trestného práva procesného sa snažia zaplniť vysokoškolské učebné texty doc. JUDr. Jána ROHÁČA, CSc., určené predovšetkým študentom Manažmentu v špecializácii Manažment verejnej správy a regiónov. Z didaktického pohľadu sú vysokoškolské učebné texty napísané tak, aby problematiku trestného práva hmotného a trestného práva procesného porozumeli nielen študenti, ale aj ostatní občania. Môžu ich využiť študenti učiteľského štúdia občianskej náuky a etickej výchovy.

Výstavba textu, odborné formulácie, vysvetľovanie jednotlivých základných pojmov majú jasnú, logickú štruktúru, ktorej

VYSOKOŠKOLSKÉ UČEBNÉ TEXTY
PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
FAKULTA HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED

Ján ROHÁČ

ZÁKLADY TRESTNÉHO PRÁVA HMOTNÉHO
A
TRESTNÉHO PRÁVA PROCESNÉHO

(Výber z platnej právnej úpravy)

Prešov 2001

podkladom je paragrafové znenie Trestného zákona a Trestného poriadku v platnom znení.

Mnohé otázky sú otvorené z hľadiska legislatívnej dynamiky a budú nepochybne predmetom prednášok a seminárov.

Vysokoškolské učebné texty, ako výsledok bohatej vedeckopedagogickej cesty autora, naznačujú akým smerom by sa práca s odborným textom mohla v budúcnosti uberať, aby prístupnou (prítom náročnou) formou, bez zbytočného textového klišé, ktoré študentov často odrádza, mohli byť naplnené ciele a ambície študijného predmetu.

PhDr. A. Takáč

O slovenskom hegelianizme a antihegelianizme

R. Dupkala

Reflexia Heglovej filozofie na Slovensku bola a ešte stále je frekventovaná téma našich historikov filozofie aj literárnych vedcov.

Stručnú schému autorovho prístupu k uvedenej problematike možno načrtnúť takto: v tvorbe štúrovskej generácie sa postupne diferencovali dva odlišné typy romantizmu, romantizmus pragmatický a romantizmus mesianistický.

Uvedené typy romantizmu sa podľa autora - vykryštalizovali až potom, „keď sa v štúrovskej škole vyprofilovali dve relatívne ucelené a samostatné ideovo-filozofické platformy, resp. koncepcie, t.j. štúrovský variant slovenského hegelianizmu a štúrovský variant slovenského antihegelianizmu“ (s. 9). Za predstaviteľov prvej koncepcie uvádza autor L. Stúra, J. M. Hurbana a A. Sládkoviča, druhej M. M. Hodžu, S. B. Hroboňa a P. Kellnera Hostinského.

Načrtnutú schému R. Dupkalu možno považovať za pôvodnú, podnetnú a ambicióznú ku skúmaniu ideovo-filozofických zdrojov slovenského romantizmu. Pravda, ako azda každá schéma, tak aj táto má svoje pozitívne stránky, ale aj úskalia.

O úskaliach treba hovoriť pri vymedzovaní, používaní či aplikácii pojmu „romantizmus“. Literárny romantizmus je zaužívaný termín a vzťahuje sa na literárnu

tvorbu doby, ktorá nastúpila po dobe literárneho klasicizmu. Nastofuje sa otázka: možno tak jednoznačne spájať ideový kontext v tvorbe našich literárnych romantikov s ideovo-filozofickou platformou „štúrovského hegelianizmu“ a „štúrovského antihegelianizmu“, najmä vtedy keď vieme, aký hlboký vplyv mali ideové prúdy osvietenstva a prúdy ohlasujúce formovanie literárneho realizmu?

Napriek vyššie uvedeným poznámkam treba považovať prácu R. Dupkalu za originálnu a podnetný príspevok na výskum dejín filozofického myslenia v období romantizmu u nás. Prof. PhDr. J. L. Veverka

Štvrtá monografia A. Klimekovej

V týchto dňoch vyšla v poradí štvrtá monografia doc. PhDr. Anny Klimekovej, CSc., pod názvom **K niektorým problémom formovania človeka (Filozofické problémy človeka a jeho autenticity. Prešov, VEOS 2001).**

Monografia je bohato štrukturovaná (začína Filozofickými problémami človeka, cez Historickú reflexiu filozofie človeka, Kultúrnu identitu autenticity a filozofie človeka, v ďalších častiach práce analyzuje problém Peripetii a úskalia autenticity. Problém osobnosti človeka vo svetle filozofickej súčasnosti a záverečnú časť práce tvoria dnes tak aktuálne otázky, ktorým dala autorka názov: Problém človeka pro futuro v horizonte 21. storočia.

Citátom „Niekdedy svetlo v nás už dohasne, ale stretne človeka, ktorý ho rozdá na plameň. Všetci by sme mali prejavovať najhlbšiu vďaku tým, ktorí svetlo v nás už rozpáli- li a naučili žiť. Etika úcty k životu a človeku je univerzálne pochopená etika lásky... Najvyšším prejavom ducha je láska. Láska obsahuje moment večnosti, ktorý môže človek dosiahnuť už na tomto svete“ vyjadruje autorka poďakovanie doc. MUDr. Myotónovi Malému, PhD., za záchranu života a prof. Rudolfovi Šimovi, DrSc., ktorý ju naučil filozoficky uvažovať, pretože slovami Aristotela platilo a stále platí, „že tak ako dnes, aj v minulosti ľudia začali filozofovať, pretože sa niečomu čudovali“.

Predložená monografia sa zaoberá problematikou filozofických otázok človeka. Vychádza z potreby rozpracovať kultúrno-duchovné, filozoficko-hodnotové problémy človeka a to v nových podmienkach spoločenskej reality.

Monografia je súborom štúdií, viažucich sa na problematiku filozofických problémov človeka tak v súčasnosti, ako i v minulosti - v dejinách sa formujúcich. Práca si kladie za cieľ riešiť otázku, akým spôsobom filozofia a filozofická antropológia umožňuje adekvátne sa vyjadriť ku skúmaným problémom.

Práca je nielen analýzou množstva filozoficko-antropologických problémov, je aj prierezom dejín filozofie a rieši problémy, týkajúce sa psychológie, hlavne pri analýze pojmov osobnosť človeka (filozofická kategória) a osoba (psychologická kategória).

Monografia poslúži študentom filozofie, občianskej náuky, etickej výchovy, ale i študentom psychológie a pedagogiky. Preto ju odporúčame do pozornosti.

- Redakcia -

K niektorým problémom formovania človeka

Aktivity našich pedagógov

OKAZIONALIZMY

Nedávno sa dostala do rúk záujemcom o slovenský jazyk veľmi zaujímavá publikácia - Okazionalizmy v hovorenej slovenčine. Táto monografia je výsledkom usilovnej a systematickej práce PaedDr. Ľudmily Liptákovéj, CSc., jazykovedkyne a učiteľky na Katedre slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity. Kniha vyšla vo Vydavateľstve Náuka v

v hovorenej komunikácii

Prešove v roku 2000. Rozsah publikácie je 145 strán. Monografia vyšla v rámci programu Libri academici ako spoločný program Vzdelávacej nadácie Jana Husa a Nadácie otvorenej spoločnosti.

V úvode autorka vymedzuje okazionalizmy ako príležitostne tvorené individuálne slová. Okazionalizmy sa objavujú v reči a vzápätí zanikajú. Pokladá ich za prejav nekonvenčného správania komunikantov v rozličných hovorených komunikačných situáciách.

Ľ. Liptáková zozbierala hodnotný jazykový materiál - korpus 1430 príležitostných slov (sú doložené v slovníkovej časti, s. 113-142). Tento materiálový korpus analyzovala z komunikačno-pragmatického a sémanticko-štruktúrneho aspektu.

Pri definičnom vymedzení okazionalizmov autorka vychádza z prác A. G. Lykova, K. Buzássyovej (zakladateľky slovenskej okazionalistiky), E. Champiru, O. Martincovej, J. Zima a V. V. Lopatina.

Uplatniac komunikačno-pragmatické hľadisko, vymedzuje okazionalizmy v rôznych typoch komunikácie, podľa typu komunikantov a komunikačných sfér. Na základe týchto kritérií vydelené detské okazionalizmy a okazionalizmy dospelých hovoriacich. Pragmatické hľadisko využíva pri posudzovaní okazionalných pomenovaní podľa spôsobov a cieľov používania. Okazionalizmy dospelých hovoriacich člení podľa prostredia, v ktorom vznikajú. Detské okazionalizmy hodnotí základnou črtou spontánnosti, okazionalizmy dospelých charakterizuje zámernosť a ich tvorenie v reči je motivované rozličnými komunikačnými potrebami.

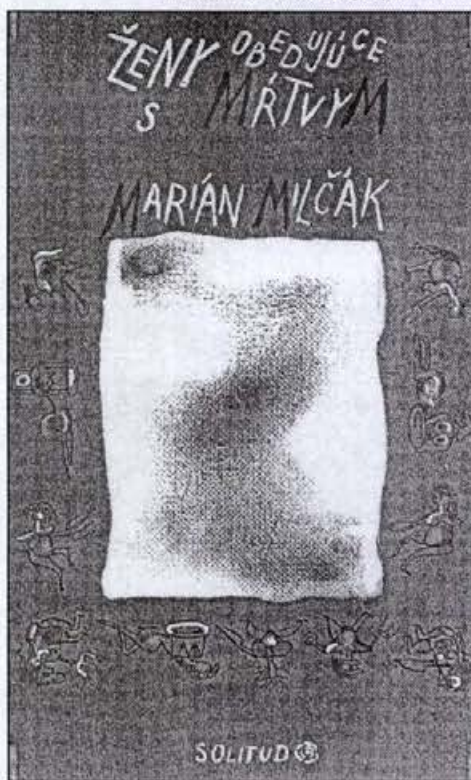
Pri sémanticko-štruktúrnem aspekte vychádza vo svojom výskume z onomaziologickej a onomatologickej štruktúry, pričom za najčastejšie pomenovací rá-

utváranie neuzuálnych pomenovaní statického príznaku substantív (adjektiva) a druhotného príznaku (adverbia) je zastúpené v analyzovanom materiáli v menšej miere.

Monografia Ľ. Liptákovéj patrí k tým jazykovedným publikáciám, v ktorých sa spája vedecká erudovanosť, presnosť, detailnosť s jednoduchým výrazom a pútavým štýlom. Je cenným príspevkom ku skúmaniu jedného aspektu ľudskej komunikácie a dôkazom kreativity jej účastníkov.

PaedDr. Jana Kupcová

Katedra slovenského jazyka PF PU

Smrť bola porazená, tomu tleskajte

„lenže aj ja zajtra zomriem a naše časy sa budú prepletať chronológia sa stratí v kruhu symbolov“

Týmto Borgésovým citátom uvádza Marián Milčák, pedagóg FHPV PU pôsobiaci na KSJL, do čitateľskej pozornosti svoju novú zbierku, v poradí už šiestu. Čo všetko sa ukrýva za tajomným názvom Ženy obedujúce s mŕtvym? Píšem tajomným názvom, pretože ma zaujala grafická a určite aj hlbšia sémantická súvislosť medzi slovom mŕtvym a menom autora: všetky písmena M sú zvýraznené červenou farbou. V spojení s mojim osobným čitateľským zážitkom mi z toho vyplýva nový variant názvu - „Ženy obedujúce s mŕtvym Mariánom Milčákom“. Mŕtvy sa tu nemyslí vo svojom prvotnom, základnom význame, ale ako metaforický obraz samoty, ktorá je zároveň aj jedným z motívov prepleťajúcich sa celou zbierkou. „Nie je to samota tragická, sklúčujúca, ale akési hladanie seba samého“, odznelo pri prezentácii tejto knihy z úst pani doc. O. Sabolovej. Kompozične do seba všetko zapadá. Vydavateľstvo Rudolfa Juroleka Solitudo je pre Milčáka jedným veľkým pozitívom, ako aj ilustrátor Daniel Pastirčák. Vyjadrenie samotného autora znie: „Zo všetkých kníh, ktoré som dosiaľ napísal, je táto svojím vzťahom najkrajšia“, a ja s ním môžem len súhlasiť. Od predošlých zbierok sa líši aj svojou poetikou. Autorova snaha „aby bol text aj plný, aj prázdny, filozoficky nezatažený“ sa tu znásobila, i keď jeho bás-

Voľby do študentskej časti

V dôsledku blížiaceho sa ukončenia funkčného obdobia terajších zástupcov študentov v AS FF PU vyhlásil AS FF na svojom 5. zasadnutí voľby do študentskej časti a ustanovil ich termín na 13. marca 2001.

AS FF

Za členov volebnej komisie na základe voľieb ustanovil študentov Radoslava Štefančíka, Michala Helcmana, Lubicu Borošovú a doc. PhDr. Jáná Mojdisa, CSc.

Radoslav Štefančík

Volebná komisia v zmysle Čl. 3, ods. 1, Volebného poriadku na základe prijatého uznesenia na svojom prvom zasadnutí dňa 20. februára 2001 vydala volebnú vyhlášku, ktorá obsahuje základné pravidlá pri organizácii a zabezpečovaní voľieb. Z nej vyplýva, že kandidáta do študentskej časti môže navrhnúť každý člen študentskej Akademickkej obce FF do 5. marca 2001, písomne ktorémukolvek členovi Volebnej komisie. Návrh kandidáta musí obsahovať: meno a priezvisko kandidáta, dátum narodenia, študijný odbor, ročník a vyjadrenie navrhovaného, že so svojou kandidatúrou súhlasí.

Voľby sa uskutočnia 13. marca 2001 v zasedačke dekana FF, od 7.30 hod. do 16.00 hod. Výsledky voľieb budú po prerokovaní prípadných volebných sťažností oficiálne vyhlásené 15. marca 2001.

Radoslav Štefančík,
predseda Volebnej komisie

nická reč naďalej ostáva dosť náročná na interpretáciu. Jazyk, samotné slová sú preňho len nepresnými pomenovaniami skutočnosti a východisko hľadá v mlčaní, ktoré „bolo jedinou možnosťou (ako sa vyhnúť danému rozsahu jazyka) nedorozumeniu v reči“ (opus her(m)eticum, s. 22). Ponecháva čitateľa napospas textu, bez malého náznaku nápovery, bez interpunkcie, v poznaní len malých písmen. Pre Milčáka je súčasný svet neznesiteľný a „priestor textu sa mi videl vhodnou pomstou tomuto svetu, aby človek mohol prežiť, aby vládla a vedel, že k niečomu smeruje. Je to akési zmierenie so svetom“. A naozaj - citlivý a vnímavý človek neustále hľadajúci význam, zmysel svojho života a bytia tu, na tejto zemi, často naráža na množstvo nezmyselnosti, klamstiev, hlúposti... Útočisko potom nachádza vo svete nereálnom, fiktívnom. Autorov lyrický subjekt prekračuje túto nenápadnú hranicu skutočnosti prostredníctvom autoštylizácie do postavy pána Cogita (prepožičanej z diela Zbigniewa Herberta). Tento problém úniku z reality nachádzame napr. už v zbierke Plnosť (1993), v básni Viem, čo viem v podobe otázky: „načo by mne /ozajstnému bola/skutočnosť?“. Viaceré básne autor venoval svojim známym, priateľom, napr. Tónovi Štrbákovi, Mile Haugovej (z úcty), Erikovi Grochovi atď. Stretávame sa s mnohými alúziami na antické (samotné ilustrácie, strážcovia ohňa atď.), ale aj na biblické príbehy (múdre panny, Veronikina šatka, dvaja sa stanú jednotou atď.).

Báseň Pán Cogito zostáva pokojný, tvorí záver. Milčák si ňou zabezpečil alibi a už vopred upozorňuje tento svet, že ho nerozhádže ani zlomyseľná kritika. Totiž najdôležitejšie preňho je, že „smrť bola porazená/tomu tleskajte“, „mŕtvy je živý“.

Tak, „už nie je nahý len kráľ, ale aj básnik“, povedal raz Viliam Marčok. Máme pred sebou otvorenú dušu Mariána Milčáka a je len na nás, či sa v nej naučíme čítať.

Katarína Mazúrová,
FHPV PU, V. ročník, SJHV

Ľudmila Liptáková

OKAZIONALIZMY V HOVORENEJ SLOVENČINE

NÁUKA
PREŠOV

mec pre okazionalizmy považuje onomaziologickú kategóriu substantie. Najväčší počet substantívnych okazionalných pomenovaní zaraďuje autorka do pojmovej triedy názvov osôb a vecí. V korpuse sú zachytené a analyzované aj ďalšie substantívne okazionalne pomenovania. Detailnej sémanticko-štruktúrnej analýze podrobila aj slovesné okazionalne pomenovania predovšetkým v rámci onomaziologickej kategórie spredmetnenia deja.

NAŠE INTERVIEW

**S Ing. Jurajom TEJOM, CSc.,
vedúcim Katedry verejnej
správy FHPV PU**

Katedra verejnej správy patrí medzi najmladšie katedry FHPV PU, vznikla k 1. 1. 2001 z oddelenia manažmentu verejnej správy a regiónov, ktoré bolo začlenené do katedry spoločenských vied. Katedra zabezpečuje výučbu akreditovaného študijného odboru manažment v špecializácii manažment verejnej správy a regiónov (62-89-8), ktorý sa študuje na FHPV PU od školského roku 1998/99. V tejto súvislosti sme požiadali vedúceho katedry Ing. Juraja Teja, CSc., o odpoveď na niekoľko otázok.

Vznik novej katedry určite úzko súvisí s reformou verejnej správy.

Súčasnú obdobu transformačného procesu slovenskej ekonomiky je typické neukončeným procesom reformy verejnej správy. Jej posledná etapa, ktorá v súčasnosti kulminuje, má osobitne významné postavenie práve v tom, že jej úlohou je inštitucionálne a kompetenčne ukončiť tvorbu novej modernej verejnej správy s posilnenými samosprávnymi prvkami. Vytvorenie kvalitatívne nových samosprávnych orgánov v regiónoch bude ďalším krokom, ktorý umožní realizáciu regionálnej politiky s dôrazom na špecifiká jednotlivých regiónov ako súčasť hospodárskej politiky štátu.

Aký je záujem o tento študijný odbor a aké sú základné ciele profilácie vašich študentov?

Do prvého roka tretieho milénia katedry vstupuje spolu s vyše 400 študentmi v dennej forme i diaľkovej forme štúdia v Prešove a na konzultačnom stredisku v Dubnici nad Váhom. Záujem o štúdium je veľký a to aj napriek prestupovému ročníku absolventov stredných škôl a pomerne silnej konkurencii v regióne východného Slovenska. Naši študenti prichádzajú do Prešova od Bratislavy cez Oravu, až po Sninu. Dôvodom takéhoto stavu je skutočnosť, že o budúcich absolventov

našej katedry majú záujem orgány štátnej správy i samosprávy, pretože vysokoškolské vzdelanie má vo verejnej správe približne iba 40 % zamestnancov. Snažíme sa, aby naši budúci absolventi boli lepšie odborne pripravení, flexibilní a konkurencieschopní na trhu práce. Ich prednosťou určite bude dobrý teoretický základ z právnych, ekonomických a manažérskych disciplín, veľmi dobré znalosti z regionálnej a urbánnej geografie, materinského i svetového jazyka a komunikatívne zručnosti, ako aj primerané skúsenosti z praktického manažmentu verejnej správy. Našou snahou je teda vychovávať všestranne pripraveného, vysoko kvalifikovaného manažéra a ekonóma pre všetky úrovne verejnej správy, samosprávy nevynímajúc, s dôrazom na potreby regionálneho rozvoja.

Príprava kreditného systému neobide ani váš odbor. Čo v tomto smere z hľadiska profesnej prípravy chystáte?

V procese prípravy je tvorba kreditného systému, ktorá umožní študentom nášho odboru väčšiu variabilitu a špecializáciu v profesnej príprave podľa ich predstáv. Snažíme sa vytvoriť také podmienky vzdelávania, v ktorých sa uplatní sloboda myslenia, samostatnosť, zodpovednosť, humanizmus, tvorivosť, rôznorodosť prístupov a objektívnosť. Prvá fáza štúdia bude perspektívne zameraná na získanie teoretického základu z oblasti práva, mikro a makroekonómie - eko-

Pripravujeme manažérov pre verejnú správu

nómie verejného a súkromného sektora, manažmetu, kompletných vedomostí z geografických disciplín, ako aj z úradného a svetového jazyka, psychológie a iných podporných disciplín. Druhá nadväzujúca časť bude mať špecializačný charakter a bude dotvárať vysokoškolské vzdelanie. Predpokladáme možnosť špecializácie v rámci jednotlivých úrovní verejnej správy, ale aj v rámci jednotlivých profilových disciplín. Súčasťou úrovni verejnej správy, ale aj v rámci jednotlivých profilových disciplín. Súčasťou štúdia sú aj terénne praktiká a odborná prax, ktorú vykonávajú študenti dennej aj diaľkovej formy štúdia v trvaní ôsmich týždňov. V tomto kontexte máme na zreteli tiež navrhovaný zákon o VŠ, ktorý je predmetom širokej diskusie pred jeho prijatím zákonodarným orgánom SR. Štúdium je päťročné, štátna skúška je po treťom ročníku, ukončenie štúdia je dovŕšené štátnou skúškou po poslednom ročníku, ktorej súčasťou je obhajoba diplomovej práce. Úspešní absolventi získajú titul „magister“ (Mgr).

Ako je zabezpečené personálne zabezpečenie katedry a aké priority ste si stanovili v oblasti vedeckého výskumu?

Učiteľia katedry sa podieľajú na výučbe pedagogických študijných odborov, hlavne na odbore občianskej náuky, etickej výchovy a všeobecného základu. Na katedre pracujú traja docenti, traja odborní asistenti s niekoľkoročnou praxou v správe a jeden asistent, ktorých odborný

Ing. Juraj Tej, CSc., narodený v roku 1958, ženatý, dve deti. V roku 1982 ukončil vysokoškolské štúdium na Prešovskej ekonomickej fakulte VŠP v Nitre, v roku 1990 obhájil dizertačnú prácu v odbore 62-03-9 Odvetvové a priezovové ekonomiky a získal titul kandidát ekonomických vied. Doterajšie zamestnania: Katedra ekonomiky a Katedra riadenia VŠP v Nitre, Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva Bratislava, SPoŠ a OA, Katedra spoločenských vied a Katedra verejnej správy FHPV PU.

profil vytvára rámec pedagogického a vedeckého zamerania katedry. Katedra má dobrú spoluprácu s externými vyučujúcimi z iných fakúlt PU, ako aj iných fakúlt VŠ na Slovensku a aplikačnej praxe.

Vedecký výskum katedry sa koncipuje hlavne do oblasti verejnej správy a regionálneho rozvoja. Členovia katedry sa podieľajú na riešení dvoch domácich grantových projektov zameraných na regionálny rozvoj. Okrem toho participujú na jednom medzinárodnom grantovom projekte, ktorý sa zaoberá regionálnym rozvojom v krajinách strednej a východnej Európy, spolu s katedrami Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Univerzity Komenského v Bratislave, s univerzitou v Gódólló, Varšavskou univerzitou a Cornellskou univerzitou. Zároveň členovia katedry pracujú na dvoch projektoch financovaných nadáciou Baťa Junior Achievement, jedným je pilotné vyučovanie Manažérskych hier a ich gestorstvo na univerzitách v regiónoch východného Slovenska, druhým je príprava súboru celoštátnych učebníc pre stredné školy.

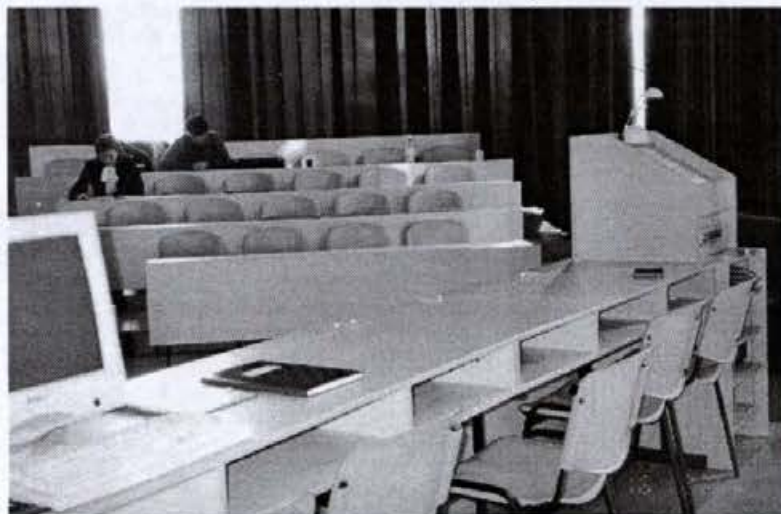
A na záver. Plánujete spoluprácu aj s inými domácimi a zahraničnými pracoviskami?

Katedra spolupracuje okrem domácich pracovísk aj s pracoviskami v zahraničí, a to s Obchodno-podnikateľskou fakultou Slezskej univerzity v Karvine, s Ekonomickou fakultou NU v Užhorode a s Národnou akadémiou vied Ukrajiny - Inštitút regionálneho výskumu vo Lvove.

Právnoporadenské služby na FHPV PU

V súvislosti so zriadením novej katedry (Katedry verejnej správy) na FHPV PU budú právnoporadenské služby v r. 2001 poskytované v priestoroch tejto katedry. Rozhodol tak dekan fakulty doc. Ing. Peter Kuzmíšin, CSc., o. i. i. preto, že doposiaľ bezplatne poskytované služby tohto druhu zamestnancom a študentom fakulty, resp. univerzity, pomohli vyriešiť, prípadne preventívne zachytiť mnohé pracovnoprávne, študijné, občiansko-právne, obchodné i iné problémy. Právna poradňa FHPV PU už po niekoľko rokov svojej existencie tak prispieva aj k zvyšovaniu individuálneho právneho vedomia členov akademickej obce.

Red.

Zrekonštruovaná učebňa zaslúhou FHPV, ktorá sa využíva nielen na prednášky a semináre, ale slúži aj na rôzne konferencie aj s medzinárodnou účasťou. Celkové náklady na rekonštrukciu predstavovali takmer milión slovenských korún

NAŠA PORADŇA

*Vy sa pýtate,
my odpovedáme*

dium v súlade s § 15 ods. 1 písm. i) zák. č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v piatom znení. Zistené nedostatky bude priebežne zverejňovať v médiách.

Ďalšou vše-

obecne významnou úlohou MS je začať s výchovou boja proti korupcii v rámci komplexného vzdelávacieho procesu na všetkých typoch škôl a tomu postupne prispôbovať aj učebné osnovy. MS bude vytvárať dostatočný priestor v masmediálnych prostriedkoch pre verejnosť o nežiadúcich praktikách vyskytujúcich sa v spoločenskom živote, pravidelne a menovite informovať občanov o konkrétnych postihoch voči tým, ktorí sa korupcie dopustili, pravidelne vzdelávať občanov, poskytovať im rady a pomoc, ako korupcii účinne predchádzať. S cieľom vylúčiť priestor pre protekciu a úplatkárstvo v procese prijímacieho konania. Ministerstvo chce postupne zaviesť štandardizovanú maturitnú skúšku na celom Slovensku s tým, aby jej výsledky mohli vo väčšej miere akceptovať VŠ.

- Red -

NÁVYKOVÁ LÁTKA

Podľa platného Trestného zákona návykovou látkou sa rozumie alkohol, omamné látky, psychotropné látky a ostatné látky spôsobilé nepriaznivo ovplyvniť psychiku človeka alebo jeho ovládacie alebo rozpoznávací schopnosti alebo sociálne správanie.

PRECHOVÁVANIE OMAMNEJ LÁTKY

Prechovávaním omamnej látky, psychotropnej látky, jedu alebo prokurzorov pre vlastnú potrebu sa rozumie mať v držbe po akúkoľvek dobu omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prokurzor v množstve, ktoré zodpovedá najviac obvykle jednorázovej dávke na použitie, a to pre osobnú potrebu.

NÁHRADNÝ OBHAJCA

Ak je dôvodná obava, že by mohlo byť zmarené nariadené hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie pre neprítomnosť ustanoveného alebo zvoleného obhajcu, môže byť obvinenému popri zvolenom alebo ustanovenom obhajcovi ustanovený náhradný obhajca. Ten má rovnaké práva a povinnosti ako obhajca zvolený alebo ustanovený, na hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí môže ich však vykonávať iba v prípade neúčasti zvoleného alebo ustanoveného obhajcu (účinnosť tejto zmeny v Trestnom poriadku od 7. novembra 2000).

Z AKČNÉHO PLÁNU BOJA PROTI KORUPCII (oblasť vysokých škôl)

Ministerstvo školstva SR v 1. štvrtroku 2001 pracuje na analýze príčin a podôb korupcie pri prijímaní na VŠ. V tejto súvislosti bude kontrolovať dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov v prijímacom konaní na vysokoškolské štú-

PIETNE MIESTO

Podľa zákona číslo 402/2000 Z.z. o zásluhách Milana Rastislava Štefánika o Slovensko, s účinnosťou od 1. januára 2001 „Mohyla Milana Rastislava Štefánika na Bradle je pietne miesto“. Návštevník mohyly Milana Rastislava Štefánika na Bradle je povinný sa správať s úctou k osobe Milana Rastislava Štefánika a zdržať sa všetkého, čo by mohlo narušiť pokoj pietneho miesta“ (§ 3 zákona).

V PRIESTOROCH PU ÚSCHOVA JE BEZPLATNÁ

Problematika zmluvy o úschove je modifikovaná v ustanoveniach § 747 až 753 Občianskeho zákonníka. Podľa nej je dvojstranná zmluva, kde na jednej strane je zložiteľ, ktorý vec odovzdá do úschovy a na strane druhej uschovávateľ, ktorý vec do úschovy prijíma. Predmetom úschovy môže byť iba hnutelná vec. Pre uschovávateľa vyplýva povinnosť prevzatú vec riadne opatrovať.

V tomto type zmluvy sú stanovené dve základné povinnosti zložiteľovi - nahradiť uschovávateľovi nevyhnutné náklady a zaplatiť odmenu. Odmenu

možno dohodnúť vopred, ale aj neskôr. Ak nie je dohodnutá, potom zložiteľ je povinný platiť odmenu, keď patrí k predmetu podnikania (napr. úschova v šatni), alebo ak je to obvyklé. Inak je úschova bezplatná.

Doba úschovy môže byť dohodnutá výslovne alebo neformálne (musí byť z okolností zrejmé, ako dlho má byť vec v úschove).

Právna úprava zaväzuje uschovávateľa k zodpovednosti za stratu, zničenie a poškodenie uschovanej veci.

Z dikcie § 753 je evidentná prekluzívna šesťmesačná lehota pre zložiteľa ako aj uschovávateľa pri vzájomnom vymáhaní nárokov vzniknutých z predmetu úschovy. Začiatok zánikovej lehoty sa viaže na vrátenie veci, nie na skončenie dohodnutej doby úschovy. V tejto lehote sa musia nároky uplatniť u druhého účastníka tohto vzťahu, nestáčí podanie na poštu (musí dôjsť druhému účastníkovi v uvedenej lehote).

- Red -

VEREJNÁ SPRÁVA

Ústredným pojmom správneho práva je pojem verejná správa. Verejnou správou sa rozumie správa verejných záležitostí, realizovaná ako prejav výkonnej (nie zákonodarnéj) moci v štáte.

Výkon verejnej správy zabezpečujú orgány verejnej správy predovšetkým formou podzákonnej a nariadení činnosti týchto orgánov. Verejná správa je charakteristická tým, že je vykonávaná na základe zákonov a na ich realizáciu.

Verejnú správu vykonáva predovšetkým štát prostredníctvom vlastných orgánov (vláda, ministerstvá, krajské úrady, okresné úrady a ďalšie orgány). Táto zložka verejnej správy sa nazýva štátna správa.

Verejnú správu však vykonávajú i verejnoprávne subjekty (verejnoprávne korporácie) ako predstavitelia a nositelia samosprávy.

Inými slovami, verejná správa sa člení na štátnu správu (štát - vláda, ministerstvá, krajské úrady, okresné úrady a ďalšie orgány, napr. polícia, colné úrady, daňové úrady, katastrálne úrady a i.) a samosprávu (verejnoprávne korporácie - územné, napr. obce - vykonávajú územnú samosprávu, záujmové, napr. komory, spoločenstvá, zväzy - vykonávajú záujmovú samosprávu).

Právne normy správneho práva upravujú široký okruh spoločenských vzťahov, v ktorých má rozhodujúcu právomoc široké spektrum správnych orgánov, ktoré sa ako veľmi frekvencované dotýkajú denného života občanov (od ich narodenia a prakticky až do smrti).

I vo vzťahu k právnickým osobám verejná správa plní celý rad nezastupiteľných úkonov.

Z povahy samosprávy teda vyplýva, že jej činnosť sa nevykonáva v mene štátu, ale v mene samosprávnych subjektov, v ich záujme a zo samosprávnej mocenskej pozície.

Päť aspektov štátnej služby

Už niekoľko rokov prebieha na Slovensku príprava zákona, ktorý by mal umožniť vytvorenie profesionálnej štátnej služby. Tento osobitný zákon by mal definovať päť aspektov štátnej služby:

1. ústavný aspekt
2. aspekt profesionalizmu
3. aspekt koordinácie manažmentu
4. sociálny aspekt
5. aspekt prechodných opatrení

Cieľom riadenia verejnej služby je:

- vytvorenie vyššej kvality zamestnancov verejnej správy,
- vyššiu dôveru verejnosti voči verejnej správe,
- lepšiu kontrolu zamestnancov vo verejnej správe,
- lepšie uspokojenie potrieb a požiadaviek zamestnancov verejnej správy.

Základom uvedených požiadaviek je definovať zodpovednosť, zodpovedanie sa, povinnosti a práva tých, ktorí vykonávajú štátnu moc, poskytujú verejné služby.

Už niekoľko rokov pravidelne prichádzajú na Katedru ukrajinského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty PU v Prešove študenti ukrajinskej filológie z Národnej pedagogickej univerzity Mychajla Dragomanova v Kyjeve. Ich pobyt sa uskutočňuje na základe Protokolu, ktorý podpísalo Ministerstvo školstva SR a Ministerstvo školstva a vedy Ukrajiny. Ide o dokument umožňujúci aj recipročnú jazykovú stáž našich študentov na kyjevskej univerzite. Už tradične sa vzájomné výmenné pobyty konajú na začiatku zimného semestra.

Počas minuloročného pobytu v Prešove (23. 10. — 18. 11. 2000) kyjevské študentky (pricestovali

len dievčatá) navštevovali prednášky a praktické disciplíny, ktoré sa nenachádzajú v ich študijných programoch. Ide predovšetkým o predmety, dotýkajúce sa regionálnej problematiky. Prednášky, ktoré absolvovali, boli nasledovné: Ukrajinská literatúra Zakarpatska - 19. stor. a Ukra-

Kyjevské študentky počas vyučovania v seminárnej miestnosti katedry.

jinská literatúra východného Slovenska po roku 1945 (prof. Bača), Ukrajinská literatúra Zakarpatska a východného Slovenska medzivojnového obdobia (doc. Ľ. Babotová), Ukrajinský jazyk na Zakarpatsku a východnom Slovensku (prof. M. Štec), Folklor Ukrajincov východného Slovenska a Ukrajinská emigrácia v Československu (akad. M. Mušíňka), Interetnické vzťahy na východnom Slovensku (Mgr. A. Mušíňka), Ukrajinské nárečia na východnom Slovensku (doc. J. Muličák), Teória prekladu (doc. J. Kundrát), Dejiny Slovenska (Mgr. M. Andrejco), Aktuálne otázky kultúrneho života Ukrajincov východného Slovenska (PhDr. J. Šelepec), Slovenský jazyk (PhDr. M. Čižmarová a Mgr. J. Kredátusová).

Okrem študijných povinností KUJL, zorganizovala pre zahraničných hostí dve exkurzie. Prvú z nich — do Bardejova, Svidníka a na Duklu — viedol ju akad. M. Mušíňka, ktorý s kyjevskými

študentkami navštívil bardejovské a svidnícke múzeá a skanzeny, oboznámil ich aj s inými pamätihodnosťami tejto oblasti. V Štátnom múzeu ukrajinskorusinskej kultúry si prezreli jeho stálu expozíciu a Galériu Dezidera Millyho. Prijal ich aj riaditeľ múzea PhDr. Miroslav Sopoliga, ktorý im venoval publikácie o tejto významnej inštitúcii. Druhú exkurziu do Levoče a Vysokých Tatier viedol pracovník vedeckovýskumného oddelenia katedry Mgr. M. Andrejco. Exkurzantky navštívili Štrbské Pleso a v Levoči si prezerali významné historické pamiatky.

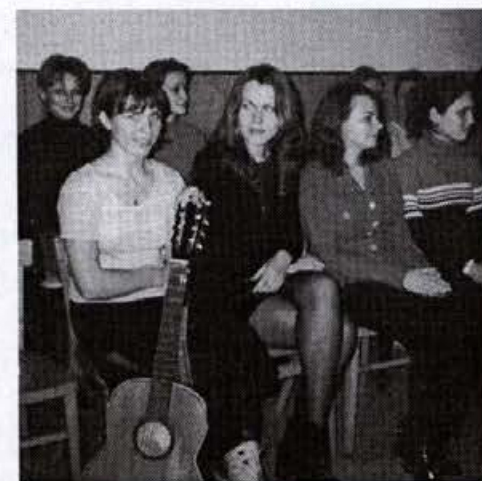
Katedra zabezpečila štážistkám aj iný program. Zorganizovala pre nich návštevu divadelného predstavenia Podivné

pytačky ukrajinského spisovateľa Hryhorija Kvitu-Osnojenko, ktorú inscenovalo Divadlo A. Duchnoviča. Okrem

toho sa Kyjevčanky zúčastnili imatrikulácie študentov prvého ročníka Filozofickej fakulty, absolvovali stretnutie s konzulom Ukrajiny v Slovenskej republike J. S. Asmanom. Priblížil im prácu konzulárneho pracoviska aj problémy, ktoré musí v súčas-

nosti riešiť. Na záver svojho pobytu sa kyjevské študentky zúčastnili tradičného posedenia v Ruskom dome (koná sa každoročne pri príležitosti učebného roku pre študentov denného magisterského a bakalárskeho štúdia ukrajínistiky) ak-

tívne sa podieľali na príprave programu. Svojím spevom a hrou na píšťale a gitare prispeli k jeho sviatočnej atmosfére.

Kyjevské študentky na tradičnom večierku v Ruskom dome

ANONYMNÁ minianketa redakcie

— Čo Vás najviac prekvapilo počas skúškového obdobia šk. roku 2000/2001?

Z niekoľko desiatok náhodne oslovených členov AO PU vyberáme tieto odpovede:

— Čo ma prekvapilo? No predsa Vy, myslel som si, že Periodikum PU je iba pre „vyvolených“. Zrejme som sa mylil.

— Nás prekvapil postup externého učiteľa, ktorý nariadil, aby sme my, väčšina študentov, konali skúšku z predmetu, ktorý vyučuje, mimo fakulty, na jeho pracovisku. Je to absurdum, či nie?

— Mňa už dlhší čas prekvapujú študenti, ktorí kritizujú neobjektívnosť skúšajúcich, ale nikto nepožiadala o komisionálne preskúšanie.

— Osobne som prekvapená skúšajúcimi, ktorí na skúške skúšajú rovnako ako pri udeľovaní zápočtu, pochopiteľne, ten istý predmet.

— Budem hovoriť za celú skupinu. Sme nemiľo prekvapení, že skúšajúci využívajú iba formu písomných testov, nechcú s nami viesť dialóg, zdá sa, že z neho majú „strach“, veď toľko vecí sa mení tiež v každom predmete.

— Mojm najväčším prekvapením bolo, keď skúšajúcu navštívila jej kolegyňa a povedala: „za tento semester som vyskúšala 620 či 630 (už si presne nepamätám) študentov. Je to vôbec možné? Ak áno, trebalo by to zapísať do celosvetových rekordov skúšania...“

— Som z toho smutná, a zároveň aj prekvapená, že s rozvíjajúcimi sa akademickými slobodami pribúda „nedotknuteľných“ tak na strane učiteľov (osobne funkcionárov) ako aj medzi študentskou časťou AO. „Nedotknuteľných“ prosím do úvodzoviek.

— Keď som neurobil písomný test z predmetu... (chýbal mi jeden bod) prekvapila ma skúšajúca tým, že odmietla dať test na nahliadnutie.

— Som tu už dosť dlho. Poznáam všetko a všetkých, takže ma nemôže už nič prekvapiť. Vás áno?

— Som prekvapená spoluštudentkami, ktorí takmer nechodili na prednášky a semináre, ale medzi prvými absolvovali všetky skúšky. Pripomína mi to príslovie: „Orali, kopali, ja som ležal, k obedu volali, prvý som bežal“. Vy sa smejete, ale mne je do plaču...

— Čo ma prekvapilo? Bola to bomba, keď na skúške skúšajúca sa zaujímala viac o iných svojich kolegov, ako o skúšku z predmetu. Preto sme bonzovali. Hlavná vec, že bola skúška.

— Mňa prekvapili dve veci. Prvá - dlhé čakanie na skúšajúceho. Druhá - počas čakania som zabudol aj to čo som vedel, napokon som si dohodol nový termín skúšky.

— Pre mňa bolo skôr záhadou, že niektorí študenti zo skupiny robia skúšky nie na oficiálne vypísaných termínoch u skúšajúcich, ale individuálne. Teraz už viem prečo, ale najmä o ktorých ide. Viem ale nepoviem - počkám na vhodnú príležitosť.

— Prekvapuje ma inteligencia skúšajúcich v tom, že keď odpovedáme na otázky, veselo sa bavia telefonicky alebo s prítomným kolegom (kolegyňou) a potom nás hodnotia známku. Ak toto zvládajú, klobúk dolu...

— Prekvapilo ma, koľko niektorí spoluštudenti v našej skupine vedia o súkromí učiteľov. Je to až neuveriteľné, myslím, že to prekračuje rámec práva a morálky civilizovanej spoločnosti.

Poznámk a: Forma a obsah sú vymyslené, akákoľvek podobnosť je čiste náhodná.

Úspech našich absolventiek

v súťaži o Cenu Antona Štefánika za najlepšiu diplomovú prácu z odboru Sociológia

Výrazný úspech dosiahli dve absolventky odboru Vzdelávanie dospelých - sociálna práca na FF PU v Prešove Soňa Horvátová a Silvia Holubková. V celoštátnej súťaži diplomových prác obhájených v šk.r. 1999/2000 boli odbornou komisiou (zloženou z popredných sociológov) nominované do užšieho výberu o Cenu Antona Štefánika, ktorú vypisali Slovenská Sociologická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied a Katedra sociológie FF UK v Bratislave.

V rámci tejto súťaže bola diplomová práca Soni Horvátovej „Životný spôsob a problém subjektívnej pohody u nezamestnanej mládeže - absolventov stredných škôl“ odmenená jednou z troch cien v tejto súťaži, za najlepšiu diplomovú prácu z odboru Sociológia a sumou 2000 Sk. Sylvii Holubkovej bol za diplomovú prácu „Príčiny a súvislosti emigrácie Rómov zo Slovenska“ udelený diplom za nomináciu, rovnako z odboru Sociológia. Školiteľom obidvoch diplomových prác bol PhDr. Vladimír Paukovič, CSc., ktorému bol udelený diplom za vedenie ocenených diplomových prác.

Udeľovanie diplomov sa uskutočnilo na seminári laureátov Ceny Antona Štefánika v Dekanskom salóniku Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave dňa 18. decembra 2000 za prítomnosti predsedníčky výboru Slovenskej sociologickej spoločnosti SAV doc. PhDr. D. Alijevovej, CSc., vedúcej katedry sociológie FF UK PhDr. Laiferovej, CSc., a ďalších popredných slovenských sociológov, vedúcich ocenených diplomových prác a ich vedúcich katedier. Na seminári sa okrem ocenených absolventiek zúčastnil ich školiteľ PhDr. Vladimír Paukovič, CSc., a vedúca Katedry vzdelávania dospelých a sociálnej práce PhDr. Anna Tokárová, CSc.

Práve pred dvoma rokmi túto cenu získala absolventka tejto katedry Mária Hudáková-Sabová za prácu z odboru Sociológia, ktorej v tom čase bola zároveň udelená cena Ľudovej banky a suma 40 000 Sk.

Dušan Boršovský

Doc. PhDr. Anna Valcerová, CSc., vydala v rozpätí ostatných dvoch rokov tri monografické práce, ktoré sú výsledkom jej celoživotných výskumov. V monografii *Vzťah významu a tvaru v preklade poézie* (1999) vysvetľuje svoju teóriu básnického prekladu, založenú na vzťahu základných zložiek básnického textu, ktoré majú odlišnú tradíciu v jazyku originálu i v jazyku prekladu. Úspešní prekladatelia dokážu vytvoriť v jazyku prekladu novú štruktúru, nadväzujúcu na tradície domácej literatúry v jednotlivých zložkách básnického textu. V druhej práci, venovanej básnickému prekladu, pod názvom *V labyrinte vzťahov* (2000), sleduje ús-

pešnosť prekladateľských riešení v prekladovej poézii najmä po r. 1945. Zisťuje, že v dejinách básnického prekladu sa striedajú obdobia exotizácie (uplatňovania cudzích prvkov v preklade) a naturalizácie (prevažujú domáce prvky v texte). V tretej knihe *Text ako inšpirácia* (2000) interpretuje autorka texty svetovej a slovenskej literatúry, pričom uplatňuje najmodernejšie metódy výskumu. Všetky tri práce vyšli v edícii Acta Facultatis Philosophicae Universitatis Prešovensis v jednotnej úprave a dôstojne reprezentujú vedeckovýskumnú aktivitu Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity.

-red-

TRI MONOGRAFIE v rozpätí dvoch rokov

Katedra sociológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského
Slovenská sociologická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied

udeľujú

Diplom

Mgr. Soni Horvátovej

za umiestnenie v súťaži o Cenu Antona Štefánika
za najlepšiu diplomovú prácu
z odboru Sociológia
v školskom roku 1999/2000

V Bratislave 18. Decembra 2000

Katedra sociológie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského
Slovenská sociologická spoločnosť pri Slovenskej akadémii vied

udeľujú

Diplom

Mgr. Sylvii Holubkovej

za nomináciu v súťaži o Cenu Antona Štefánika
za najlepšiu diplomovú prácu
z odboru Sociológia
v školskom roku 1999/2000

V Bratislave 18. Decembra 2000

Autorka článku
M. Gburová

Katedra politológie FF PU v Prešove usporiadala v dňoch 9.-10. 2. 2001 vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou pod názvom Ideológia na prahu III. tisícročia. Uvedené

podujatie bolo súčasťou pilotného katedrového projektu Prešovské politologické dni, ktorý je zameraný na výskum aktuálnej politologickej problematiky.

IDEOLOGIA AKO VEDECKÝ PROBLÉM

Účastníkmi tohto podujatia boli väčšinou pracovníci slovenských a českých politologických pracovísk, pričom jeho hosťom a zaujímavým diskusným partnerom bol aj profesor Philip R. Tuhy z americkej Wilkes University, ktorý ako odborný garant stál pri vzniku Katedry politológie na FF PU v Prešove.

Konferencia sa pokúšala dať odpoveď na otázky súvisiace s reflexiou ideológie v postkomunistickom svete, ako aj s chápaním tohto pojmu v súčasnej teoretickej reflexii a v reálnej politickej praxi. V niektorých referátoch, ako aj v panelových diskusiách rezonovali známe a aktuálne problémy: zánik ideológií, ktorý nastolil ešte v 60. rokoch 20. storočia Daniel Bell, a fukuyamovská predstava o konci histórie ideí a základných ideologických diskurzov. Na konferencii odzneli aj príspevky na netradičné témy, napríklad na vzťah ideológie k environmentalistickej či geografickej problematike.

Je sympatické, že o otázkach ideológie, ktoré v našom politickom prostredí pred rokom 1989 boli citlivou politickou i odbornou témou, sa na konferencii diskutovalo veľmi otvorene a so znalosťou vecí. Vzhľadom na to, že materiál z konferencie vyjde v osobitnom zborníku, kvalitu odbornej úrovne podujatia budú môcť posúdiť všetci, ktorí sa o uvedenú problematiku zaujímajú.

— „Študentov treba nútiť všetkými prostriedkami, aby študovali. Študovať však neznamená sedieť na prednáške a počúvať, čo do mňa profesor naje, ale sám sa o niečo usilovať. Študenti totiž vyhľadávajú učiteľov u ktorých nemusia nič robiť.“

prof. Ján Sokol

Najlepší gréčtinári z PBF v Grécku

V lete roku 2000 pozvala organizácia Združenie na rozvoj medzinárodných kontaktov a vzájomných kultúrnych výmen so sídlom na ostrove Kalymnos v

Grécku Mgr. Ján Zozulák, PhD., (na obrázku) prednášať v rámci vzdelávacieho programu výučby gréckeho jazyka a gréckej európskej i celosvetovej kultúry. Program prebiehal v dňoch od 2. do 26. júla v Aténach a následne na ostrove Kalymnos a zúčastnili sa ho i traja najlepší študenti gréckeho jazyka zo študijných skupín z Pravoslávnej fakulty PU v Prešove.

Slovenský večer zaradený do prezentácie jednotlivých národov bol jedným z najpôsobivejších a zastrešovala ho prednáška Mgr. Jána Zozuláka, PhD., na tému: Slovensko - krajina v srdci Európy. Grécki hostia i účastníci študijného programu si mohli prezrieť prezentačné materiály o Slovensku a vypočuť nádherné cirkevné piesne v gréckom a cirkevnoslovanskom jazyku ako aj temperamentné slovenské a rusínske ľudové piesne. Okrem prednášok sa slovenskí študenti spolu s Mgr. Jánom Zozulákom, PhD., zúčastnili relácií v televízii a rozhlase venovaných tomuto celosvetovému stretnutiu profesorov a študentov gréckeho jazyka a kultúry.

Grécko, krajina, ktorú mnohí poznajú ako krajinu slnka, mora, olív a dobrého vína, môže byť právom hrdá na svoju nesmierne bohatú históriu siahajúcu až k mykénskej kultúre. Grécko, označované za kolísku európskej civilizácie, dalo svetu významných filozofov, básnikov, politikov a učencov. Grécko, nazývané neskôr krajinou apoštola Pavla, vychovalo veľkých

mysliteľov, teológov a mučeníkov. Grécke slová rezonujú ešte aj dnes vo všetkých európskych jazykoch, či sa jedná o filozofiu, medicínu alebo iné disciplíny. Pre nás, ktorí žijeme na území Slovenska, je najdôležitejší fakt, že nás s gréckou kultúrou bezprostredne spájajú dve veľké mená: Cyril a Metod, učiteľia Slovanov. Títo dvaja bratia pochádzajúci zo Solúna (Tesaloniki) navždy vytvorili puto medzi gréckou a slovenskou kultúrou. Boli to práve oni, ktorí dali identitu všetkým slovanským krajinám, preto sme na nich právom hrdí.

Študenti z 11 krajín sveta od Mexika a Chile cez európske krajiny až po Gruzínsko a Egypt sa zúčastnili intenzívneho kurzu novogréckeho jazyka sčasti v Aténach, sídle starobylej antickej kultúry a sčasti na ostrove Kalymnos, ktorý je preslávený lovcami špongií. Tento študijný pobyt bol pre našich študentov príležitosťou zoznámiť sa so študentmi a profesormi z iných krajín a tiež s kultúrou rôznych národov. Hoci to bol pomerne krátky pobyt, medzi mladými ľuďmi sa vytvorili blízke priateľstvá. Veľkou mierou tomu napomohla skúsená a obetavá pani Mária Theodoridou, ktorá viedla celý tento kurz a s pomocou krajského

prednostu na ostrove Kalymnos sa starala o študentov. Pripravila im aj niekoľko výletov, aby sa zoznámili s pamiatkami, ktoré svedčia o bohatej histórii gréckeho národa na juhu balkánskeho polostrova. Študenti sa presvedčili aj o pohostinnosti a srdečnosti Grékov a ochutnali grécke špeciality, napríklad gyros, suvlaki, kleftiko alebo vynikajúci ovčí syr feta. Páčilo sa im aj čisté belasé more vyhľadávané turistami z celej Európy, pri ktorom trávili voľné chvíle...

Kto raz navštívi túto zaujímavú a nádhernú krajinu, určite sa bude chcieť do nej vrátiť znova.

Mgr. Ján Zozulák, PhD.

Určite si všetci spomíname na významnú udalosť, ktorá sa stala v živote Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku. Na desiatom miestnom sneme dňa 14. apríla 2000, ktorý sa uskutočnil v priestoroch Pra-

Najvyšší predstaviteľ Alexandrijskej pravoslávnej cirkvi na východnom Slovensku

voslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity bol za metropolitu zvolený vysoko-preosvietený Nikolaj, arcibiskup prešovský (na zábere). Pri príležitosti intronizácie, ktorá sa uskutoč-

nila 4. júna 2000 v chráme sv. Alexandra Nevského v Prešove, sa na tejto slávnostnej udalosti zúčastnili aj predstavitelia ďalších 14 sesterských miestnych pravoslávnych cirkví z celého sveta.

Jedným z najvyšších predstaviteľov, ktorí sa osobne zúčastnili intronizácie, bol pápež-patriarcha Alexandrijskej pravoslávnej cirkvi - Peter VII. Práve o Alexandrijskom patriarcháte, o ich cirkevno-historickom vývoji by sme chceli trochu oboznámiť našu akademickú verejnosť.

Ide o jednu z najstarších pravoslávnych cirkví, ktorá bola založená evanjelistom a apoštolom Marekom roku 43 po Christu. Patriarcha Peter VII. je v poradí 115. nástupcom evanjelistu Mareka, ktorý okrem napísania svojho evanjelia aj misijne pôsobil v Egypte. Samotný titul pravoslávneho pápeža Petra VII. - Alexandrijský patriarcha a celej Afriky - svedčí o tom, že biskupská katedra sa na-

(Dokončenie na nasledujúcej strane)

Mgr. František Dancák

BOH JEDINÝ A TROJEDINÝ DE DEO UNO ET TRINO

Náboženské vydavateľstvo PETRA

Recenzia

Tá časť náboženskej náuky, ktorá nás učí, čo mám overiť a aké náboženské pravdy máme prijať, sa nazýva vierouka-dogmatika. Vierouka je všeobecná (základná) a zvláštna (špeciálna). Mgr. František Dancák vo svojej práci Boh Jediný a Trojjediný sa zaoberá zvláštnou vieroukou (špeciálnou dogmatikou). Práca, ktorá vyšla v náboženskom vydavateľstve PETRA je súborom prednášok na GBF PU v Prešove, kde autor je dlhoročným prednášateľom. Druhý vatikánsky koncil doporučuje, aby sa teologické disciplíny podávali vo svetle pod vedením učiteľského úradu Cirkvi tak, aby poslucháči čerpali z Božieho zjavenia. Toto doporučenie Druhého vatikánskeho koncilu sa plne podarilo zrealizovať v práci, ktorá sa v týchto dňoch dostáva pred poslucháčov GBF PU a ostatnú čitateľskú verejnosť. Autorovi sa podarilo pútavým a jednoduchým spôsobom predložiť zjavené pravdy tak ako sa ony nachádzajú vo Svätom písme a vysvetľuje ich učením Otcov východnej a západnej cirkvi. Boh pre človeka ostáva stále tajomstvom. Človek môže jeho existenciu prijať, ale aj popierať. Mgr. František Dancák v dvoch častiach podáva náuku o Bohu. Prvá časť, ktorá má názov Boh Jediný autor pre správnejšie poznanie Boha rozoberá tri otázky, ktoré nás v tejto časti zaujímajú. Sú to: Božia existencia, Božia podstata a Božie vlastnosti.

Viera v Boha v troch osobách je najzložitejšou časťou

a najhlbším tajomstvom svätej viery a kresťanského náboženstva. Katechizmus Katolíckej cirkvi o tomto tajomstve hovorí: „Tajomstvo Najsvätejšej Trojice je ústredným tajomstvom kresťanskej viery a kresťanského života“ (KKC 234). Toto tajomstvo, ktoré je prameňom všetkých ostatných tajomstiev, je predmetom druhej časti, ktorá má názov: Boh Trojjediný.

Autor v tejto časti podáva, ako bolo zjavené tajomstvo Najsvätejšej Trojice, ako ho Cirkev definovala ako učenie viery a nakoniec ako Boh Otec božskými poslaniami syna a Svätého Ducha uskutočňuje plán stvorenia, vykúpenia a posvätenia.

Práca Mgr. Františka Dancáka je spracovaná precízne a vyčerpávajúco podľa metodológie podanej v Apoštolskej konštitúcii o štúdiu na cirkevných univerzitách a fakultách SAPIENTIA CHRISTIANA. Vydaním tejto práce bola obohatená teologická literatúra, ktorá by nemala chýbať v knižniciach poslucháčov teologických fakúlt, súčasných teológov a všetkých tých, ktorí chcú nájsť odpoveď na najdôležitejšie otázky, týkajúce sa nášho života.

ThLic. Miroslav Dancák

Mgr. František Dancák

BOH JEDINÝ A TROJEDINÝ

DE DEO UNO ET TRINO

Náboženské vydavateľstvo PETRA

Seminár pracovných skupín UNESCO-UNISPAR Zapojené aj prešovské fakulty

V dňoch 6.-8. 11. 2000 sa uskutočnil v Lodži (Poľsko) Seminár pracovných skupín z európskeho regiónu programu UNESCO - UNISPAR pod názvom EUNISPAR 2000.

Program UNISPAR (skrátka od slov UNiversity-Industry-Science - PARTnership) predstavuje pomerne nový, medziná-

Doc. Ing. P. Prokopovič, CSc.,
vedúci Pracovnej skupiny
UNESCO-UNISPAR
pre Slovensko
FVT TU v Prešove

výroby. V tejto oblasti dosahujú
najlepšie výsledky Japonci,
- rozširovanie obchodu. To
ovládajú USA, hoci neexportujú
tak mnoho ako je všeobecná
domnienka,

V sieti UNISPAR je už viacero
štátov. Slovensko patrí medzi
jedny z prvých zaradených do
tohto programu práve z iniciatívy
vedúceho pracovnej skupiny
pre Slovensko (zakladateľa Slo-
vak UNISPAR Working Group)
doc. Ing. P. Prokopoviča, CSc., z
TU Košice, Prešov. V súčasnosti
sa vytvárajú regionálne zoskupenia
pracovných skupín programu.
Jedna z prvých vznikla a

(Dokončenie) chádza v Alexandriji, ale že
patriarcha spoločne s ďalšími 15 metropolitami a
20 biskupmi ako aj 400 pravoslávnych kňazmi
duchovne sa starajú a misijne pôsobia v celej Afri-
ke. Trošku pre nás nezvyčajný titul pápež, čo v
preklade z latin-
ského papas značí
otec, uživa od 3.
storočia ako jediný
hierarcha zo staro-
bylých pravosláv-
nych patriarchátov
(Jeruzalemský, Ca-
rihradský, Antio-
chijský), ktoré boli
ešte v nerozdele-
nej cirkvi. Rímsky
patriarchát sa od
ostatných štyroch
patriarchátov oddelil r.
1053 a hlavný jej pred-
stavitel si tiež ponechal
titul pápež. Patriarcha
stojí na čele 35 miliónov
pravoslávnych veriacich,
ktorí sú buď Afričania,
Arabi, alebo Gréci.

**Najvyšší
predstavitel
Alexandrijskej
pravoslávnej
cirkvi
na východnom
Slovensku**

Centrom misijnej činnosti je Keňa, kde na pra-
voslávnom seminári študuje mnoho kňazov a ka-
techétov. Alexandrijská pravoslávna cirkev je zná-
ma z dejín okrem iného aj tým, že v r. 250 po Chr.
sa v nej objavujú také významné autority, ktoré
možno považovať za zakladateľov mníšskeho
spôsobu života: akými sú sv. Anton Veľký, Maka-
rios Veľký, ale aj ctihodná Mária Egypťská a mno-
ho ďalších svätých. Egypt, ktorý je prevažne mo-
hamedanský nemá fanatikov, a preto deti kresťanov
a mohamedánov navštevujú spoločné školy. Štát
podporuje aj pravoslávnu cirkev. "Ekumenizmus"
podľa vyjadrenia patriarchu je pozitívna vec,
pretože napomáha k lepšiemu pochopeniu je-
den druhého a spája rozličné náboženstvá du-
chom lásky. Pravoslávna cirkev je živá a nepo-
zerajú na iné vierovyznania rozhodne odmieta pro-
zelytismus. Kto však chce dobrovoľne prijať pra-
voslávie a žiť v súlade s pravoslávnu cirkevnou
tradíciou a duchovným bohatstvom svätých otcov,
tomu nebránime. "Patriarcha zdôraznil, aby kaž-
dý človek svoj život naplnil láskou, nepozera-
júc, či je pravoslávny, alebo katolík, či protestant. Ate-
istov má privádzať k sebe tiež prostredníctvom
lásky, aby ju vnímali ako milujúcu a všeod-
pušajúcu matku.

Alexandrijský patriarcha Peter VII. na záver za-
želal metropolitovi Nikolajovi, ako ďalšiemu ná-
stupcovi svätých vierozvestov Cyrila a Metoda, pri
príležitosti intronizácie veľa duchovných a teles-
ných síl, ktoré bude potrebovať pre správne du-
chovné vedenie pravoslávnej cirkvi v Českých kra-
jinách a na Slovensku. Prot. Alexander Cap

Na obrázku vedúci pracovných skupín UNESCO-UNISPAR za jednotlivé štáty. (Tretí zľava v hornom rade doc. Ing. P. Prokopovič, CSc., vedúci pracovnej skupiny za Slovensko)

rodný program spolupráce medzi univerzitami, vedeckými ústavmi a priemyslom najmä na medzinárodnej ale aj národnej úrovni pod záštitou a za sponzorovania UNESCO ako aj miestnych národných inštitúcií. Cieľom programu je hlavne transfer poznatkov z výskumu a vývoja z univerzít do priemyslu, výroby - inovácia, ako jedna z foriem, ktorá zabezpečuje hospodársky rast a rozvoj krajín.

Existujú v zásade tri cesty, ktoré vytvárajú podmienky pre ekonomický rast krajiny. Sú to:

- zvyšovanie produktivity

- inovácia a priemyselná ekonomika, ktorá vytvára nové formy obchodu, využíva nové technológie, nové formy biznisu, nové závody, nové profesie, nové pracovné miesta a nové prostredie pre výrobu.

Program UNISPAR má za cieľ podporovať ekonomický rast členských krajín programu najmä formou tretieho tu uvádzaného bodu, formou podpory medzinárodnej spolupráce cestou vytvorenia celosvetovej siete a regionálnej siete združenia národných pracovných skupín tohto programu.

má najlepšie výsledky v programe UNISPAR, regionálna sieť Ázie a Pacifiku, ktorá predstavuje združenie 50 národných pracovných skupín UNISPAR. V Európe je to združenie pracovných skupín okolo baltického mora, pracujúca pod názvom BASIN (BASIN-BALTIC SEA INNOVATION NETWORK) riadená riaditeľom Inštitútu inovácie v Štokholme prof. Nilsonom. V sieti BASIN sú tieto štáty: Dánsko, Estónsko, Fínsko, Nemecko, Island, Litva, Lotyšsko, Nórsko, Poľsko, Rusko, Švédsko a ako pozorovateľ a hosť Pracovná skupina Slovensko - doc. Ing. Pavel Prokopovič, CSc. BASIN sieť bola založená 6. mája 1999 v Helsinkách. Po roku vykazuje výborné výsledky.

O dosiahnutých výsledkoch Vás budeme informovať v nasledujúcom čísle nášho periodika.

Cieľom Seminára EUNISPAR bolo hlavne:

- prezentovanie výsledkov národných pracovných skupín programu UNISPAR, zvlášť z oblasti transferu technológií z univerzít a výskumných ústavov do priemyslu výroby.

Zákon č. 211/2000 Z.z. o slobode informácií, ktorý je účinný od 1. januára t.r., sa vzťahuje na obmedzený prístup k informáciám týkajúcich sa ochrany osobnosti a osobných údajov členov akademickej obce, ktoré majú k dispozícii fakulty, resp. univerzity.

Ak v rozpore s Ústavou SR a platným právnym poriadkom zhromažďujú informácie o súkromí členov akademickej obce (vrátane rodinného súkromia) spolupracovníci alebo študenti, a tieto svojimi aktivitami ešte aj zneužívajú a spôsobujú materiálnu či nemateriálnu ujmu dotknutým osobám, je treba proti takýmto individuám domáhať sa ochrany u orgánu, ktorý je na to kompetentný. Podľa povahy a intenzity zásahu do súkromia dotknutá osoba môže svoje ústavné právo ochrániť aj prostredníctvom súdu podľa občiansko-právnych predpisov alebo prostredníctvom orgánov činných v trestnom konaní v intenciách trestnoprávnych predpisov.

Upozornenie pre čitateľov univerzitného periodika

Red.

VYHLÁŠKA Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 15. decembra 2000

Táto vyhláška nadobúda účinnosť
1. januára 2001

V § 7 odsek 1 znie:

(1) Sociálne štipendium je

pri nesačnom príjme na 1 člena okruhu spoločne posudzovaných osôb	štipe- ndium mesačne
do 2 000 Sk	1 500 Sk
nad 2 000 Sk do 2 500 Sk	1 000 Sk
nad 2 500 Sk do 3 000 Sk	500 Sk

BERLÍN – VEĽKÉ STAVENISKO,

Na základe pozvania Zväzu berlínskych hoteliérovo a reklamnej a marketingovej agentúry „Berlín Tourismus Marketing GmbH“ som sa v dňoch 2.–4. februára 2001 zúčastnil na 3. Berlin Pow-Wow (čo je názov stretnutia hoteliérovo, pracovníkov cestovných kancelárií, vedúcich inštitúcií, ktoré pripravujú odborníkov pre cestovný ruch a pod.). Pozývajúca strana hradila ubytovanie, stravovanie, prepravu po Berlíne, vstupenky atď. a naša strana (teda Filozofická fakulta PU) cestovné.

V bohatom programe - počas víkendu - sa striedali odborné podujatia (stretnutia, odborné besedy, prednášky, prezentácia (firiem), ale aj kultúrne podujatia ako sú napr.: návšteva muzikálu v divadle „Theater des Westens“, prehliadka múzea a tematická prehliadka mesta Berlín - Po stopách Marlene Dietrich.

Slúži ku cti organizátorom tohto podujatia, že všetko zvládli s príslovečnou nemeckou presnosťou a dôslednosťou (organizácia ubytovania, rýchla a spoľahlivá preprava po tak veľkom a živom meste akým je Berlín, a veľmi hodnotný odborný program). Ja som sa osobne zúčastnil odborných besied a prednášok, pričom sa nadviazali prvé pracovné kontakty so školou podobného zamerania ako je Inštitút turizmu a hotelového manažmentu Filozofickej fakulty (ITHN FF), t.j. s Berufsakademie Berlin. Na základe rozhovoru s prof. dr. Jörg Sollerom (výmena prvých informácií) došlo k vzájomnému oboznamovaniu sa s obsahom teoretickej výučby a praxe. Ďalšou organizáciou, s ktorou sa nadviazali prvé kontakty bola spoločnosť „TOP Internet Hotels“, ktorá združuje 220 hotelov vyššej kategórie v celej Európe. Vyslovili sme pranie, aby naši študenti v rámci zahraničných praxí ich mohli realizovať v hoteloch príslušnej spoločnosti.

Vzhľadom na bohatý program a obmedzený čas, niekedy som ani nevni-

mal všetky tie závažné zmeny, ktorými v súčasnosti Berlín prechádza. Po opätovnom zjednotení Nemecka a zmene hlavného mesta (z Bonnu na Berlín) sa Berlín stal veľkým staveniskom, podľa názoru odborníkov je to najväčšia stavba v Európe. Preto na prvý pohľad nie je ešte pekný ako je Paríž alebo Londýn. Ale každý návštevník, ktorý príde do Berlína s odstupom určitého času (u mňa dva roky) si musí všimnúť tie ohromné zmeny. Stále väčší počet budov,

nových ústredných orgánov, nových kultúrnych stredísk a ďalších zariadení. V značnej miere sa skvalitnil už aj predtým dobre fungujúci systém vnútromestskej prepravy (S-Bahn, U-Bahn, autobusy, električky, taxíky). Obyvatelia Berlína, na rozdiel od obyvateľov našich miest, napr. nemajú problémy s automatmi na výdaj cestovných lístkov. Tie sú zásadne umiestnené vo vnútri vozidiel (autobusov, električiek) a tak nepodliehajú vplyvom počasia a najmä vandalov, ako trebárs u nás.

Pre turistu, ale aj pracovníka v oblasti turizmu (platí to aj pre vysokoškolského učiteľa v danej oblasti) mesto Berlín je veľkou inšpiráciou a dáva názorný príklad, ako sa „robí turizmus“, Fungujú-

ca doprava, hustá sieť hotelov, informačných stredísk, múzeá, kiná, divadlá, kultúrne pamiatky, architektonické pamätihodnosti, odborníci na príslušných miestach, to je ten správny rozvoj mestského turizmu.

Každá cesta (do zahraničia zvlášť) je vždy zdrojom pre zamyslenie a dáva podnety pre konanie. Zároveň sa vynárajú niektoré otázky - prečo to, čo je vo svete samozrejmé, u nás nefunguje, prečo sú naše vlaky špinavé a drahé, prečo, prečo, prečo...? odpovede na tieto otázky však musíme neustále hľadať a čo je hlavné, snažiť sa v rámci svojej kompetencie konať tak, aby sa aj Slovensko postupne dostalo dopredu a nezotrvalo príliš dlho v dnešnej podobe.

ALE AJ...

Doc. Ing. Štefan Kireta, CSc.,
riadiť ITHM FF

BERLÍN

Po minuloročnej výstavke výtvarných prác študentov FHPV PU v priestoroch požičovne UK, ktorá sa stretla s pozitívnym ohlasom akademickej obce, sme sa rozhodli inštalovať ďalšiu výstavku a vytvoriť tak novú tradíciu v UK.

Dňa 21. 2. 2001 bola za účasti pedagógov a študentov PU, otvorená výstava grafik - hľbotlačí pedagóga výtvarnej výchovy FHPV PU **Petra Kocáka** pod názvom „All my women?“ Väčšinu vystavovaných prác tvoria grafiky, vytvorené technikou suchej ihly. K najzaujímavejším dielam patria exlibrisy, ktorým sa tento náš popredný grafik venuje už niekoľko rokov a tvoria značnú časť jeho tvorby.

Výstava grafik akademického maliara Petra Kocáka v UK PU

PETER KOCÁK

„ALL MY WOMEN?“

VÝSTAVA GRAFIKY – HĽBOTLAČE

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA PU

Požičovňa

Ul. 17. novembra 1, Prešov

20. február 2001 – 30. marec 2001

Výstava má predovšetkým náučný a vzdelávací charakter a je určená v prvom rade študentom a to najmä študentom výtvarnej výchovy. Z toho dôvodu je zvlášť uvedená aj charakteristika techniky.

Súčasťou výstavy je aj prezentácia elektronického katalógu **Petra Kocáka**, ktorý obsahuje takmer 160 jeho prác, vytvorených za obdobie posledných desiatich rokov. Elektronický katalóg je umiestnený na počítačoch v požičovni UK a plánuje sa jeho zverejnenie v počítačovej sieti Internet.

Výstava potrvá do 30. marca 2001. Veríme, že bude výrazným oživením pre UK a inšpiráciou nielen pre študentov ale aj pre pedagógov, aby sme mohli pokračovať v tejto zaujímavej a prospešnej tradícii.

Peter Haľko, riadiť UK

Výstava výtvarných prác študentov

Od 11. 1. 2001 boli vo výstavných priestoroch Šarišského osvetového strediska sprístupnené výtvarné práce študentov Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity, ktoré vznikli pod odborným pedagogickým vedením učiteľov Katedry výtvarnej výchovy PF PU v Prešove, v kresbe, grafike, maľbe a priestorovej tvorbe.

Tvorivosť vzniká pri zámernom výbere možnosti uspokojiť alebo splniť určitý zámer. Faktory tvorivosti predstavujú ingrediencie potrebné pre originálne riešenie problému. Vyprodukovat variácie na danú tému sa nachádzajú v schopnosti hľadať v koreni tvorivosti.

Svet okolo nás produkuje množstvo tém a námetov, ktoré autor prijme a rieši, objavuje alebo spája do nových celkov. Takmer všetky tieto postupy si vyžadujú istú dávku už spomenutej tvorivosti.

Zmyslom výtvarnej edukácie študentov pedagogickej fakulty v odbore Učiteľstvo 1.-4. ZŠ je pochoopenie duchovného obsahu spomínaných ekvivalentov a v podsysteme materiálnych foriem transformovať úlohy vnútorných významov, ktoré stelesňujú kompozičnú podstatu umeleckého diela žiakom. V súčasnom školstve nemá učiteľ ľahkú úlohu. Žiak je obklopený množstvom médií, ktoré mu konzumným spôsobom podávajú skrátené informácie. Dieťa je tak manipulované, že už samo ani nevinná možnosť potreby tvorí. Vieme, že vo väčšine prípadov dochádza k rozvíjaniu vlastnej výtvarnej bázy práve vďaka učiteľom-výtvarníkom.

Práve on je tým zdrojom, ktorý nevyhnutne

očisťuje citlivé zmysly emocionálnej základne žiaka, a práve on odhaľuje alebo posilňuje skryté možnosti.

Poukazuje na osobnosť učiteľa, význam tvorivosti, no obsahom je informovať i o psychologické účinnosti samotnej výtvarnej aktivity študentov-pedagógov. Náplňou ich výtvarnej kreativity je nepochybne vnášať do vyučovania atmosféru umenia, objasňovať žiakom jeho zmysel a význam, pretvárať písané, videné, čítané do kreslenej, maliarskej, grafickej alebo priestorovej tvorby.

Kresby, maľby, grafiky i práce, ktoré vznikli v

PF PU

trojrozmernej dimenzii, vystavené práce vybrali PhDr. Michal Tokár, PhDr. Michal Mlynka, prof. Ivan Nestor Šafranko, akad. mal., doc. PhDr. Anton Jusko, CSc., PhDr. Melánia Dulčinová, CSc., PhDr. Jozef Horečný, Jozef Jackanič, akad. mal., Mgr. Juraj Kresila, Mgr. Alena Sedláková, PhDr. Alena Vojčíková-Gabzdilová, poukazujú na schopnosti a výtvarné čítanie budúcich učiteľov žiakov 1. stupňa ZŠ. Viac či menej odzrkadľujú spätosť so súčasnými umeleckými tendenciami, no nie je im cudzí ani taký element, akým je akcia, projekt, performance. V rámci štúdií sú využívané i alternatívne metódy už spomínaných výtvarných odborov.

V zásade môžeme konštatovať, že kreatívny účinok vo vedomí žiaka má i fakt, že jeho učiteľ sám tvorí a má to veľmi rád.

Mgr. Alena Sedláková, KV PF PU

Rozšírila rady docentov

Doc. PhDr. Anna Petrusová, CSc., absolvovala FF UPJŠ v Prešove, Katedru nemeckého jazyka a literatúry v odbore nemecký a anglický jazyk.

Po ukončení štúdia nastúpila v r. 1978 ako asistentka na Katedru germanistiky, anglistiky a romanistiky. V r. 1989 obhájila a získala vedeckú hodnosť (CSc.) v oblasti vedného odboru 81-02-9 Teória a dejiny vedeckej literatúry a svoju vedeckú hodnotu orientuje na výskum našej vedeckej literatúry so zameraním na riešenie niektorých literárnovedných problémov a otázok v oblasti románovej tvorby. Výsledkom jej vedeckej a odbornej práce bolo v r. 1999 publikovanie monografie K poetike románovej tvorby H. Kanta.

II. geografický ples

Vyššie 100 študentov a pedagogických pracovníkov Katedry geografie a geológie FHPV PU sa stretlo na 2. geografickom plese v reštaurácii Mladost. V celovečernom programe okrem kvalitnej večere, nápojov so sladkých plodov, zákuskov zo štrkov a pieskov nechýbal ani hurikán ktorý spôsobí katastrofu a tomboľa, ktorá spadla z oblakov. V tejto začatej tradícii, ako nás informovali nemenovaní predstavitelia katedry, budú o rok pokračovať. Zábava bola nad očakávanie vydatená.

Výstava umelcov - výtvarných pedagógov

Dňa 24. 12. 2000 bola spoločnou vernisážou v Múzeu moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach otvorená výstava dvoch pedagógov našej univerzity profesora Ivana Nestora Šafranka a PhDr. Michala Tokára, učiteľov Pedagogickej fakulty PU. Na tomto podujatí boli prítomní dekan PF PU prof. Milan Turek, CSc., prodekan PaedDr. Daniel Šimčík, Ph.D., riaditeľka múzea Mgr. Valéria Maďarová, PhDr. Alena Vojčíková a obaja umelci. V tomto vydaní vám ich predstavíme.

IVAN NESTOR ŠAFRANKO

Technické prevedenie maľby Ivana Nestora Šafranka zaiste upúta aj oko laika, aj keď, pravdupovediac, obraz maliara si vymáha od pozorovateľa istú dávku výtvarnej vzdelanosti. V obrazoch, ktoré nezachytávajú eleganciu formy, no

skôr hľadajú krásu v protikladoch a kontrastoch, nájdeme akési uvažovanie o zložitosti dnešného sveta.

I. N. Šafranko sa narodil 26. 5. 1931 v Turaja Paseke. V rokoch 1952-55 študoval na VŠVU v Bratislave a následne v rokoch 1955-57 študoval na AVU v Prahe. V súčasnosti pôsobí ako profesor Katedry výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty PU v Prešove. Na prvej samostatnej výstave v Košiciach roku 1964 ako prvý vo východoslovenskom regióne vystavoval abstraktný obraz, objekt READE MADE, na ktorom použil techniku DRIPPNG.

I. N. Šafranko sa zúčastnil 26 medzinárodných výstav. Uskutočnil 23 samostatných výstav. Na kolektívnych výstavách predstavil svoje výtvary v Poľsku, Česku, Maďarsku, Juhoslávii, Bulharsku, Ukrajine, Rusku, Nemecku, Francúzsku, Rakúsku, Dánsku, ba aj na

Kube a Indonézii. Taktiež sa zúčastnil na medzinárodných sympóziách SOLINA v roku 1974 a COTTBU v roku 1977. Umelecké výtvary prezentované na jednotlivých výstavách dali vyniknúť nekonvenčnej individualite autora.

MICHAL TOKÁR

Medzi radostí profesora Katedry výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty PU pána PhDr. Michala Tokára zaiste patrí aj láska k drevu. Šikovnosťou jeho rúk sa z neformného kúska drevka stáva neobyčajne krásny šperk, ktorý vyjadruje nezvratnú monumentálnosť. Typické sú jeho grafiky - zväčša drevorezy. Už prvé práce predurčili jeho umelecky tvorivé zameranie. Dedinské prostredie a prírodu rozšíril o v rýchlym slede

objavujúce sa vtáky, vylupujúce sa z letokruhov dreva, aby sa ocitli vo voliére života. Koncentráciu dobra a utrpenia zobrazuje v súboji dobra so zlom v kresťanských motívoch.

Michal Tokár je rodák z Vyšného Slavkova. Narodil sa 9. 12. 1943. V roku 1964 študoval na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove, odbor výtvarná výchova a slovenský jazyk. V roku 1977 získal titul PhDr. z teórie a dejín výtvarného umenia na Univerzite Palackého v Olomouci. Od roku 1970 pedagogicky pôsobí na Katedre výtvarnej výchovy PF UPJŠ, od roku 1997 Prešovskej univerzity.

Jeho umelecké práce boli obdivované na samostatných výstavách v Levoči (1979-80), vo Vyš. Slavkove (1980), Humennom (1981), Vranove nad Topľou (1993), Prešove (1993) a v Kremnici (1995). Michal Tokár sa verejnosti predstavuje nielen ako výtvarník, či autor monografií, ale aj ako básnik.

-bský-

Mastnak je trojnásobným kandidátom vied

Prof. Mastnak patrí k významným osobnostiam hudobnej pedagogiky v celoeurópskom meradle * Je i vynikajúcim klaviristom * Preto ho radi vítame na našej fakulte

V študijnom pláne Hv je v zimnom semestri zakotvený predmet „Hudobná terapia“. Od vzniku FHPV pravidelne prednáša a vedie semináre prof. DDr. Wolfgang Mastnak, vedúci katedry hudobnej pedagogiky - „Lehrstuhl für Musikpädagogik“ Vysoké školy hudobnej a divadelnej z Mníchova. Jeho spolupráca s dnešnou KHv FHPV PU sa však začala ešte v 1991 s vtedajšou KHv PdF UPJŠ v Prešove a mala rôzne formy, prednášky z polyestetickéj výchovy, umeleckej a hudobnej te-

1996 je v Mníchove. Jeho stálou hosťujúcou univerzitou je Univerzita v Strasburgu, prednáša v Izraeli, Japonsku, Číne a iných krajinách. O to je vzácnejšie, že si vo svojom kalendári nájde každý rok čas na Prešov.

Doc. Mgr. art. Irena Medňanská, CSc.

1996 je v Mníchove. Jeho stálou hosťujúcou univerzitou je Univerzita v Strasburgu, prednáša v Izraeli, Japonsku, Číne a iných krajinách. O to je vzácnejšie, že si vo svojom kalendári nájde každý rok čas na Prešov.

Predmetom jeho vedecko-výskumnej a umeleckej práce sú predovšetkým projekty v oblasti integratívnej hudobnej pedagogiky, umeleckej terapie a integrácie pedagogiky a terapie. Tieto okruhy boli obsahovou náplňou aj bloku prednášok, seminárov a praktickej aplikácie v dňoch 7. a 8. decembra 2000 v Prešove.

Jeho hudobná terapia bola cieľná na uplatnenie v školskej praxi, na všestranné využitie hudby k terapeutickým účelom v škole, pri odstraňovaní porúch strachu, depresie, porúch vývoja osobnosti.

Teoreticky, ale najmä prakticky, sa venoval jednotlivým okruhom ako zvyšovanie schopnosti koncentrácie, tréning myslenia sugesciopediá, znovuzískanie psychickej a psychosomatickej energie, rozvoj estetického vedomia, rozvoj osobnosti a vlastného „ja“, podpora rozvoju komunikačnej schopnosti a sociálnej kompetencie. Vo všetkých vymenovaných oblastiach dominovala hudba ako terapeutický prostriedok, jej možnosti, sila, fluidum pri odstraňovaní uvedených problémov v školskej praxi.

Prof. Mastnak je i vynikajúcim klaviristom. Ako praktickú demonštráciu estetického pôsobenia hudby predniesol dve skladby - Impromptu

Franza Schuberta s detailným oddiferencovaním rôznych výrazových možností a farebných plôch. Ako kontrast k Schubertovým dielam prezentoval improvizačnú skladbu Apokalypsa súčasného rakúskeho skladateľa prof. Wolfganga Roschera, tektonicky stanú na 16-tónovom rade.

Prednáškový pobyt prof. Mastnaka je každoročne (okrem FHPV) možný najmä vďaka Rakúskemu inštitútu pre východnú a juho-východnú Európu v Bratislave. Hostovanie zahraničných pedagógov je bežnou praxou obohatenia vysokoškolského štúdia na európskych univerzitách. Bolo bežnou praxou aj na bývalej UPJŠ. Finančná „mizéria“ spôsobuje, že štatút „hosťujúceho profesora“ vymizol, ale mal by byť tiež jednou z podmienok „aproximácie“ nášho vysokoškolského systému s krajinami EÚ.

Prof. DDr. Wolfgang Mastnak vedúci katedry hudobnej pedagogiky Vysoké školy hudobnej a divadelnej v Mníchove pri svojej umeleckej prezentácii.

rapie a praktické hudobno-scénické workshopy na rôzne témy až sa ustálila vo forme povinnej voliteľnej predmetu „Hudobná terapia“ pre študentov Hv. Prof. DDr. Mastnak je trojnásobným kandidátom vied (filozofických Dr.phil., prírodovedeckých Dr.rer.nat., a pedagogických Dr.paed. čiže DDr. nie je počítačový preklep, ale vyjadrenie jeho všestranného vedeckého rozmeru).

Prof. Mastnak patrí k významným osobnostiam hudobnej pedagogiky v celoeurópskom meradle. Pôsobil na Inštitúte pre integratívnu hudobnú pedagogiku a polyestetickú výchovu Vysoké školy hudobnej a dramatickej „Mozarteum“ v Salzburgu, isté obdobie viedol hudobno-pohybovú terapiu na I. Psychiatrickom oddelení Krajskej nervovej kliniky v Salzburgu a od r.

Doc. Ing. P. Prokopovič, CSc.

Na otázky redakcie odpovedá

doc. PROKOPOVIČ

Pre získanie vedecko-pedagogických hodností ako aj pre aváciu a akreditáciu sa zvlášť cenia publikácie (a citácie) v domácich a zahraničných karentovaných časopisoch.

V tejto súvislosti sme oslovili doc. Ing. P. Prokopoviča, CSc., pracovníka FVT TU v Košiciach so sídlom v Prešove a spolupracovníka našej redakcie, aby sa podelil s informáciami o menej známych časopisoch a konferenciách z oblasti pedagogiky. Tu sú jeho odpovede na naše otázky.

Ktoré zahraničné časopisy odporúčate ako člen redakčných rád International Group for Engineering, UK, UNESCO Centra for Engineering Education, Australia, a ako vedúci pracovnej skupiny UNESCO-UNISPAR (Univerzity - Industry - Science - Partnership) za Slovensko a koordinátor viacerých medzinárodných grantov?

Predovšetkým odporúčam periodika International Journal of Leadership in Education, USA a Global Journal of Engineering Education, Australia, výhodný je len najširší odborný záber (kde mám aj dobré skúsenosti z mnohoročnej spolupráce). Hoci v názvoch niektorých časopisov je „inžinierska pedagogika“ možno tam publikovať zo širokého spektra výsledkov vedeckého výskumu z oblasti pedagogiky, teórie vzdelávania, celoživotného vzdelávania, ale aj informatiky a iných príbuzných odborov bytostne spätých s vyučovaním a výchovou na všetkých stupňoch vzdelávania.

Záujemcom môžem poskytnúť podrobnosti: adresy redakcií, obsahovú náplň, prípadne aj vzorové čísla a iné, pokiaľ sa záujemcovi nepodari získať dané údaje cez Internet.

A čo medzinárodné konferencie celosvetového významu, rozsahu?

Som v prípravnom výbore konferencií: Global Congress on Engineering Education 2002, International Conference on engineering Education, Oslo, Norsko, 2001, World Congress UNESCO-UNISPAR, Thajsko, 2001, The 12th World Conference on Cooperative Education, Thajsko, 2001 a o iných mám informácie. Tu však naše možnosti účasti sú minimálne, lebo samotný konferenčný poplatok je cez 500 US dolárov.

Z konferencií v zahraničí mám niekoľko poznatkov, ktoré podľa mňa sú podstatné, ktoré prispievajú k vysokej úrovni konferencií, kongresov a zdôvodňujú prečo tieto osobné stretnutia nemôžu byť nahradené diskusnými klubmi cez Internet. Ako podmienka pre prijatie a zverejnenie príspevku (po zelektrizovaní a zaplattení vložného) je, že aspoň z autorov sa akcie osobne zúčastní a v pléne a v kuloároch zodpovie na otázky - čomu sa pripisuje väčší význam ako samotnému textu zverejneného príspevku. Preto sú príspevky vytlačené a zborníky zaslané pred konferenciou každému aktívnemu aj „pasívnemu“ účastníkovi. V príspevkoch sú uvedené adresy autorov, e-mail účastníkov atď. To umožňuje príspevky v klude vopred doma preštudovať, porovnať s vlastnými poznatkami, resp. overiť „pôvodnosť“ a správnosť s inou literatúrou, ale hlavne písomne vopred, alebo na kongrese dať fundovanú otázku autorovi. To vedie následne aj k dobrým organizačným procedúram na konferencií: Nie každý autor má napr. 15 minút. Ale je celý (napr. doobeda) blok, kde každý autor má „neobmedzený“ čas. Avšak vyjadruje sa už iba k otázkam, ktoré dostával, alebo dostáva pri vystúpení. Ak nie je žiadna otázka, predsedajúci poďakuje autorovi s tým, že nemusí vystúpiť, lebo „s príspevkom sa už všetci zoznámili“. Uvedený postup v zahraničí iste by bolo potrebné vyskúšať či zaviesť aj pri organizovaní konferencií u nás, aspoň tých s „medzinárodnou účasťou“ či „zahraničnými účastníkmi“.

-red-

Súčasný stav riadenia verejnej správy

„Neexistuje ústredná inštitúcia poverená riadením zamestnanosti vo verejnej správe. Každé ministerstvo, ostatné ústredné orgány štátnej správy, FNM, NÚP, orgány miestnej štátnej správy sú zamestnávateľom a môže nezávisle prijímať a prepúšťať zamestnancov pri dodržiavaní Zákonníka práce, kompetenčného zákona a limitu počtu zamestnancov.

Každé ministerstvo si môže vypracovať vlastnú predstavu organizačného poriadku. Neexistujú mechanizmy, práve zakotvené, ktoré by zabezpečovali koordináciu a monitoring personálneho manažmentu vo verejnej správe. Takto nie je možné dosiahnuť spoločnú stratégiu či jednotné štandardy vo verejnej správe.

Limity počtu jednotlivých inštitúcií definuje štátny rozpočet a sleduje ich Ministerstvo financií a Najvyšší kontrolný úrad. Úspory z nevyplatených miezd určených tabulkovými počtami môžu byť použité na zvýšenie plátov zamestnancov. Každé ministerstvo síce robí vyplácanie miezd pomocou výpočtovej techniky, ktorej systémy sú však nekompatibilné, pretože neexistuje koordinácia a o softwéri rozhoduje každé ministerstvo autonómne. Neexistuje žiadny spoločný systém na dohliadanie nad kvalitou výkonnosti, produktivity a výdavkov a preto aj efektívnosť personálnych

výdavkov nie je zdôvodnená. Neexistuje jednotný systém pre opis pracovných činností vo verejnej správe. Za opis práce sa považuje zoznam povinností, ktorý vyplýva z dodržiavania Zákonníka práce. Vôbec sa nepoužívajú všeobecne platné mechanizmy hodnotenia a ak, tak výhradne kvantitatívne a veľmi málo kvalitatívne.

V rámci odmeňovania, plátov, existuje v štátnej správe unifikovaná schéma s výnimkou oblastí upravených osobitnými zákonmi. Každý zamestnanec má právo na základný plat podľa zaradenia na stupeň a do triedy. Pohyblivá zložka (príplatky a ostatné osobné hodnotenia) sú pridelované na základe úvahy vedúceho inštitúcie. Obmedzenie je dané iba limitom finančných prostriedkov. Neexistuje právna úprava, ktorá by vynucovala zverejnenie kritérií, na základe ktorých boli príplatky pridelované.

Z materiálu — „Stratégia reformy verejnej správy v SR“, (1999)

Informačný servis FHPV PU v Prešove

Od 1. januára 2001 nadobudol účinnosť zákon č. 211/2000 Z.z.

„O slobodnom prístupe k informáciám“

FHPV PU v Prešove zriadila na naplnenie tohto zákona

informačný servis, ktorý prijíma žiadosti denne

od 2. januára 2001:

- a) v pracovných dňoch od 8.00 - 15.00 hod. na tel. č.: 091/772 53 61, po pracovnej dobe na odkazovacom čísle ako vyššie - (dlhšie zvonit),
- b) na faxovom čísle 091/772 55 47
- c) na e-mailovej adrese: rimakova@sk

Poznámka: na to, aby žiadosť mohla byť vybavená, musí obsahovať:

- meno a priezvisko žiadateľa,
- adresu žiadateľa,
- predmet žiadosti,
- spôsob, akým žiadateľ žiada o doručenie informácie.

Koordináciu osobného vybavovania žiadosti na pracoviskách fakulty je poverená pani Anna Rimáková, dekanát FHPV PU.

15. februára 2001 bol Juraj Bača vymenovaný za profesora

Splnil sa životný sen Juraja Baču

Juraj Bača (na obrázku) na prešovských vysokých školách začínal už od 1. októbra 1954 (v tomto roku ukončil štúdium na Pedagogickej fakulte v Prešove). Najprv ako asistent na katedre ruského jazyka a literatúry. O dva roky nastúpil na vedeckú aspirantúru v odbore

Teória a dejiny ukrajinskej literatúry na Univerzite Tarasa Ševčenko v Kyjeve. Úspešne ju ukončil v máji 1960 a získal titul kandidáta vied. Po troch rokoch sa habilitoval na doktora a od 1. 1. 1964 pôsobil na filozofickej fakulte ako docent. Od 1. 4. 1971 bol takmer na 20 rokov vylúčený zo zamestnania. V roku 1990 bol Juraj Bača po konkurznom konaní znovuprijatý do zamestnania na FF UPJŠ v Prešove na pôvodné miesto docenta ukrajinskej literatúry. Od roku 1989 je členom profesorského zboru Slobodnej ukrajinskej univerzity v Mníchove kde prednáša dejiny ukrajinskej literatúry, literárnu kritiku a iné literárno-vedné disciplíny.

V roku 2000 Vedecká rada Prešovskej univerzity schválila návrh inaurgačnej komisie udeliť docentovi Jurajovi Bačovi titul profesora. Prezident Slovenskej republiky 15. februára 2001 odovzdal menovací dekrét vysokoškolského profesora doc. Jurajovi Bačovi, kandidátovi vied.

K tomuto pedagogickému úspechu prof. Bačovi srdečne blahoželáme. —red—

Významná pedagogicko-vedecká

Prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., — významná pedagogicko-vedecká a umelecká osobnosť FF PU sa narodil 6. 4. 1938 v Banskej Bystrici.

Po maturite (1955) absolvoval v Bratislave Fakultu spoločenských vied vysokej školy Pedagogickej - odbor Slovenský jazyk-nemecký jazyk (1959).

Svoju životnú pracovnú cestu začína ako učiteľ a riaditeľ strednej školy. Od roku 1968 pracuje ako odborný asistent na FF Prešov UPJŠ v Košiciach. Na germanistickom pracovisku tejto fakulty, ktoré sa odvtedy viackrát premenovalo, pôsobí dodnes.

V roku 1975 mu bol Filozofickou fakultou UK v Bratislave udelený titul PhDr. (s dátumom 20. decembra 1975). Po absolvovaní externej aspirantúry na FF UK u prof. PhDr. Elemíra Terraya, CSc., a po obhájení kandidátskej dizertácie mu bola Vedeckou ra-

dou UK v Bratislave udelená vedecká hodnosť **Kandidát vied o umení** (2. marca 1977). Po habilitácii na Filozofickej fakulte UPJŠ ho Ministerstvo školstva SSR vymenovalo za docenta pre odbor teória a dejiny nemeckej literatúry s účinnosťou od 1. mája 1981.

Ladislav Šimon sa najskôr venoval literárnej činnosti, písal a publikoval poéziu (zatiaľ 5

Prof. Šimon pri prednese inaurgačnej prednášky

básnických zbierok i prózu, pre rozhlasové štúdiá v Banskej Bystrici a Košiciach písal rozhlasové hry, poviedky a rozhlasové pásma.

Ešte ako vysokoškolský študent zverejnil svoje prvé preklady z nemčiny. Odvtedy vydal viaceré knižné preklady i príspevky do časopisov, rozhlasu a televízie.

Pravidelne spolupracoval hlavne s časopisom Revue svetovej literatúry (v súčasnosti je členom redakčnej rady tohto periodika).

Už v 60. rokoch pravidelne recenzoval slovenské preklady z nemčiny v literárnych časopisoch Slovenské pohľady a Mladá tvorba i v iných publikáciách a pokúsil sa aj o rozsiahlejšie texty vedeckého charakteru. Na Filozofickej fakulte UPJŠ sa venoval najmä problematike nemeckého expresionizmu, súčasnej nemeckej próze, slovensko-nemeckým literárnym vzťahom a otázkam umeleckého prekladu. Usiloval sa pôsobiť ako sprostredkovateľ medzi kultúrou nemeckej jazykovej oblasti a slovenskou kultúrou.

Výsledky svojho výskumu zhrnul do prác uverejnených v literárnych časopisoch, vedeckých zborníkoch, kvalifikačných prácach, v kolektívnych monografiách a v dvoch samostatných knižných publikáciách.

V pedagogickej práci sa venoval vedeniu prednášok a seminárov z dejín nemeckej literatúry, dejín kultúry germanofónnych krajín, dejín nemeckej literárnej vedy a teórie a praxe kológie umeleckého prekladu. Je predsedom skúšobných komisií na prijímacích skúškach, na štátnych záverečných skúškach i v rámci rigorózneho pokračovania. Pracuje ako člen kvalifikačných komisií pri FF UK v Bratislave a FF PU v Prešove. —red—

osobnosť

ČO ZA UBYTOVANIE?

V Študentskom domove a jedálni PU, po prepočte novej metodiky zaslanej z MŠ SR bola upravená platba za posteľ poslucháčov PU nasledovne:

Cena za lôžko

— dvojposteľová izba	500 Sk
— trojposteľová izba	350 Sk
— štvorposteľová izba	250 Sk

Ak sa pozrieme do záznamu z porady riaditeľov Študentských domovov a jedální vysokých škôl v Račkovej doline, konanej dňa 23.—24. 11. 2000, kde boli prítomní za MŠ SR Martin Fronc - štátny tajomník, za Sekciu VŠ Oldřich Branecký, prorektor Žilinskej univerzity Ivan Čáp, kvestor STU Bratislava Peter Viest a z riaditeľov ŠDJ nechýbal prakticky nikto, sa hovorí: „Odštevce 3 odsek 3 - Na základe štatistických podkladov skutočný náklad na jedno lôžko v ŠD predstavuje priemerne 1600 Sk/lôžko/mesiac. V tejto sume sú okrem prevádzkových nákladov zahrnuté aj odpisy základných prostriedkov a finančné prostriedky, ktoré budú vynakladané na postupnú výmenu interiérového vybavenia. V tejto sume použitý model odzrkadľuje iba náklady za rok 1999, kedy z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov boli odstránené len havarijné stavy.“

Z pohľadu financovania v roku 2001 (bez odpisov a postupnej výmeny inventára) sa náklady pohybujú vo výške 1000 Sk/lôžko/mesiac. Uvedená čiastka pokrýva len nevyhnutné náklady na zabezpečenie prevádzky.

Teda ak poslucháč platí 500 korún/lôžko/mesiac, ďalších 500 Sk je potrebné riešiť z iných finančných zdrojov. Dotácia na študenta je 3500 Sk na 10 mesiacov, t.j. 850 Sk/lôžko/mesiac a 150 Sk zostáva nepokrytých.

Mnohí sa pýtajú, na čo sa využíva dar 500 Sk. Je to presne účelovo viazaná záležitosť, ktorá je opatrená Dohodou o dare, ktorú každý poslucháč pred podpisom je povinný si prečítať. Ak si pozrieme len 3 vysoké školy na Slovensku vyberajú dar, iné to nazývajú poplatky za nezistené škody, STU a TU vo výške ako my a ŠDJ Mladost' UK 600 Sk, ŠDJ Dobrovičová Bratislava 700 a podobne.

Objavil sa nový fenomén: za elektrospotrebiče 200 Sk/semester. Jedná sa hlavne o enormné využívanie kuchyniek, ktoré aj po použití ostávajú zapnuté a poslucháči zbytočne odčerpávajú finančné prostriedky z aj tak chabého rozpočtu ŠDJ. Podľa rozhodnu-

tia vedenia PU v školskom roku 2001/2002 pre pridelenie prísteliek nie sú splnené právne kritériá. Objavil sa ďalší nový krok, že podľa príkazu rektora zo dňa 20. 2. 2001 odst. 2 - v Študentskom servisnom centre PU bude vytvorený software na spracovanie žiadostí o ubytovanie a bude vypracovaný zoznam študentov na ubytovanie podľa platných kritérií schválených AS PU.

Odst. 3 - na základe tohto zoznamu členovia ŠIR pridelia každému študentovi konkrétne ubytovacie miesto v ŠD PU.

Odst. 4 - Správnosť obodovania jednotlivých žiadostí podľa platných kritérií preverí hlavný kontrolór PU pán PhDr. Viliam Tarjánny v spolupráci so zástupcami študentov v AS PU a v ŠIR. Hlavnému kontrolórovi budú na riešenia odstúpené aj všetky sťažnosti týkajúce sa spôsobu ubytovania študentov v ŠD PU.

Odst. 5 - Celkový počet miest na ubytovanie v ŠD PU je 1632. Pre osobitné prípady (sociálne, športové reprezentácia PU a umelecké súbory PU) bude vytvorená rezerva. Každoročne o výške rezervy rozhodne vedenie Rektorátu PU. Rezervy budú vytvorené pre rektora, prorektorov, kvestora, dekanov fakúlt a riaditeľa ŠDaJ PU.

Ivan Benko (na obrázku) verí, že nový systém ubytovania nájde pochopenie aj medzi študentmi a splní očakávanie vedenia PU

Teda ubytovanie podľa hamonogramu a kritérií sa bude riešiť nasledovne:

— Od 1. 3. do 31. 3. 2001 si študenti a doktorandi vyzdvihnú žiadosti o ubytovanie na ubytovacom oddelení ŠDJ PU.

— Od 1. 4. do 30. 4. 2001 uvedené žiadosti budú dané na skontrolovanie hlavnému kontrolórovi PU, doplnené o rezervy jednotlivých súborov, športovcov a sociálne prípady a odozvané na spracovanie ŠSC PU.

— 31. 5. 2001 budú vyvesené zoznamy ubytovaných študentov pre 2.—5. ročník

Jednotlivé študijné oddelenia fakúlt PU s výsledkami prijímacích pohovorov odošlú žiadosti o ubytovanie v ŠD, ktoré budú prijímané do 15. 7. 2001 a budú odovzdané Študentskému servisnému centru PU na spracovanie.

Chcem zvlášť upozorniť, že podľa platného Zákona o vysokých školách sú doktorandi žiadajúci ubytovanie v ŠD, povinní spĺňať kritériá pre ubytovaného študenta v ŠD, ktoré schválil AS, ktorým bude prirátané k prospechu 5 bodov za doktorandské štúdium, lebo sú v počte kapacity 1632 miest.

Za poskytnuté informácie poďakoval M. Rusinko.

Plesová sezóna

Ples je najslávnejšia tanečno-spoločenská udalosť. V tejto myšlienke sa niesol aj IV.

Reprezentačný ples Prešovskej univerzity, ktorý sa uskutočnil 27. januára 2001 v IH Dukla Prešov.

Krása, ladnosť pohybov a šarm mažoretiiek z PKO navodila tanečnú atmosféru. Po uvítaní účastníkov, hostí a slávnostnom prípitku rektora PU prof. PhDr. Karola Feča, CSc., začala sa spoločenská udalosť.

V programovom bloku sa medzi iným predstavilo jazzové trio poslucháčov PU (p. Garbera, sl. Bezáková, sl. Matušková). Svoju kreáciu nazvali jazzová reminiscencia, kde prezentovali ukážky klasického jazzu z konca 19. storočia až po súčasné obdobie vo vlastnom prevedení a čítaní. Ich vystúpenie zanechalo veľmi príjemný dojem a vnuklo myšlienku, že pri výbere programu pre ďalšie plesové sezóny je možné čerpať z radov našich študentov.

Milým prekvapením, ktoré ocenili prítomní potleskom, bolo pôsobivé a temperamentné vystúpenie tanečného páru z TK V. Šariš v latinskoamerickom rytme.

O dobrú náladu a atmosféru sa celý večer starala ľudová hudba „Prešovčan“ pod vedením Mgr. Humeňanského.

Za krátku dobu (od januára 2001), ktorú mal realizačný kolektív na prípravu organizácie plesu PU (zhostil sa svojej úlohy dobre) môžeme hodnotiť priebeh plesu vcelku ako vydarený. K čomu prispela najmä účasť pracovníkov z FHPV PU.

- vt -

Zosieťovaná univerzita

Vyššie desať miliónov korún preinvestovala od svojho vzniku do informačných systémov Prešovská univerzita. Bez mimorozpočtových prostriedkov by bol celý proces ešte len v polovici.

Práve elektronické prepojenie univerzitných pracovísk je podmienkou úspešného prechodu na kreditný systém, ktorý chcú v priebehu niekoľkých rokov zaviesť. Študent by v ňom mal nepomerne viac času tráviť vyhľadávaním informácií a ich spracovávaním a študovaním, ako počúvaním prednášok v učebniach. Zároveň s dobudovaním systému chcú rozdeliť sieť na dve časti - akademickú a správnohospodársku.

NAJLEPŠÍ MUŽSKÝ KOLEKTÍV

V druhom roku pôsobenia družstva VK PU Prešov v extralige si pred začiatkom súťaže dalo vysoký cieľ a to po minuloročnom 6. mieste, umiestniť sa do 4. miesta a tým si zabezpečiť postup do semifinále, ako aj účasť v európskom pohári v nasledujúcej sezóne.

Družstvo, ktoré sa skladá väčšinou zo študentov VŠ a tých, ktorí sa pripravujú na VŠ sa už od začiatku súťaže pohybovalo na popredných miestach extraligy.

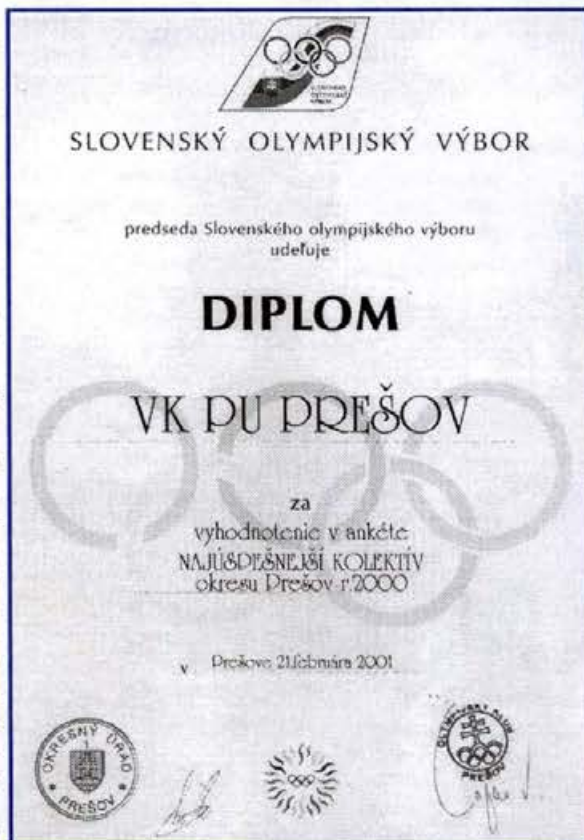
Nakoniec po odohraní 28 zápasov obsadilo po 1. časti **4. miesto**, keď v 17 zápasoch dokázalo zvíťaziť a svoj cieľ daný pred súťažou splnilo.

V ďalšej časti súťaže sa družstvo pokúsi v priamom súboji s minuloročnými medailistami, družstvami Púchova, Myjavy a Dubovej získať niektorú z medailí.

Už postup medzi prvú štvorku je historickým úspechom prešovského volejbalu, ale medailové umiestnenie by bolo najväčšou odmenou pre hráčov, ako aj tých, v najvyššej volejbalovej súťaži na Slovensku.

A tak vyhlásenie „vysokoškôlkov“ **za najlepšie mužský kolektív v roku 2000** je vysokým ocenením systematickej práce v klube, ale zároveň aj veľkým záväzkom a motiváciou pri dosahovaní ďalších cieľov.

Ing. Igor Gula,
prezident VK PU

Milan Gešperík –
volejbalista VK PU
Prešov

Kamila Kažimírová –
basketbalistka BK
Union PU Prešov,
reprezentantka
Slovenska

Martin Gregor
(1940) – hádzanár

Návyraznejšia opora extraligového družstva VK PU Prešov v roku 2000. Pričinil sa o historický úspech prešovského mužského volejbalu - postup družstva VK PU Prešov do najlepšieho kvarteta extraligy.

V roku 2000 reprezentovala Slovensko na majstrovstvách Európy hráčok do 18 a do 20 rokov. Je výrazným talentom a oporou prvotrigového družstva žien BK Union PU Prešov.

Majster sveta 1967 s družstvom Československa. Počas vojenčiny v Dukle Praha s ňou v roku 1963 vyhral nielen prvú ligu, ale aj Európsky pohár majstrov. V drese Tatranu Prešov získal ďalšie dva tituly majstra Československa. Bol úspešným trénerom, s hádzanármi Tatranu a hádzanárkami ZVL Prešov získal majstrovské tituly.

Medzi najúspešnejších športovcov Prešovského okresu v roku 2000 patrí aj družstvo dospelých Volejbalového klubu PU a volejbalisti VK PU starší junióri.

Z vyhlásenia výsledkov Ankety o najlepších športovcov okresu Prešov za rok 2000. Na obrázku hore prezident VK PU Ing. Igor Gula a tréner Daniel Oravec prevzali finančnú odmenu 10 000 Sk od AGW. Na obrázku vpravo najúspešnejší reprezentanti PU Milan Gešperík a Kamila Kažimírová

Atletický oddiel Slávia Prešovská univerzita Prešov

9. ročník Memoriálu Štefana Stanislava v skoku do výšky 2001

Prešovskí atléti Slávie PU už po 9-krát po sebe zorganizovali memoriál Š. Stanislava v skoku do výšky. Podujatie sa uskutočnilo 2. februára 2001 v športovej hale Prešovskej univerzity. Aj napriek chrípkovej epidémii podujatie malo dobrú športovú aj spoločenskú úroveň. Po úvodnom vystúpení členiek športového aerobiku Slávie PU Prešov pod vedením Dr. Perečinskej, CSc., otvorenie podujatia uskutočnil predseda atletického oddielu Slávie Dr. J. Malcovský, CSc. Celkovo podujatia sa zúčastnilo vyše 50 adeptov tohto pekného športového atletického zápolenia. Po prvýkrát sa v jeho histórii uskutočnilo zápolenie vysokoškôlkov, ako samostatnej kategórie. Po skončení podujatia prvým trom pretekárom v každej ka-

tegórii bol odovzdaný diplom a pekné vecné ceny, ktoré odovzdával jeho syn Š. Stanislav ml.

Výsledková listina

Dorastenci:

1. Marek Keklák	84	SAKO Sabinov	170
2. Radoslav Malek	85	OA	130
3. Oto Frič	84	ŠKP Prešov	130

Dorastenky:

1. Zuzana Macková	84	Junior PO	140
2. Zuzana Grechová	84	- „ -	135
3. Zuzana Kužilová	85	- „ -	135

Vysokoškôláci:

1. Róbert Kandráč	81	SLAPO	170
2.-3. Matúš Vlkovič	81	UKF Nitra	155
2.-3. Tomáš Malý	79	SLAPO	155

Dr. Juraj Malcovský, CSc., predseda

Vydáva: Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (091) 773 32 31-4, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc. **Zástupca vedúceho redaktora** PhDr. Anton Takáč. **Členovia redakčnej rady:** doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., doc. PhDr. Rudolf Horváth, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., Ing. Peter Hal'ko, Andrej Bañas – výtvarník, Mgr. František Dancák, Mgr. Lubomír Krajňák – fotograf. Univerzitný časopis vychádza ako mesačník, desaťkrát ročne pre vlastnú potrebu. Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: **GRAFOTLAČ** Prešov

(Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKÉJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV MAREC–APRÍL 2001

ROČNÍK V. č. 3–4 / 2001

AKADEMICKÝ SENÁT PU

Takmer päťhodinové zasadnutie AS PU sa v pondelok 2. apríla 2001 skončilo jednomyselným schválením návrhu rektora na rozdelenie finančných prostriedkov pre jednotlivé subjekty PU na rok 2001. Na rokovaní sa okrem rektora PU prof. Feča zúčastnili dekáni jednotlivých fakúlt.

Návrh rozpočtu bol predložený AS PU po prerokovaní vo vedení PU, Kolégiu rektora a Ekonomickej komisii AS PU.

Na záver prijal AS PU uznesenie tohto znenia:

AS PU schvaľuje rozpis záväzných ukazovateľov úloh a limitov na rok 2001 pre Rektorát PU, fakulty PU, účelové zariadenia a vedecko-pedagogické pracoviská PU.

AS PU konštatuje, že rozpis rozpočtu na rok 2001 je nedostatočný, pretože: uvedený rozpočet neumožní kvalitne zabezpečiť všetky pedagogické a vedecko-výskumné aktivity PU a jednotlivých pracovísk. Na záver AS PU v Prešove schválil Správu o výsledkoch rozboru hospodárenia za rok 2000 a zaoberal sa prípravou zhromaždenia AS PU a vypočul si informáciu o činnosti RVŠ a ŠRVŠ SR, ktorú podali senátu prítomní účastníci prof. Šefara, predseda AS, prof. Birčák a študent Benko.

Informáciu AS PU vzal na vedomie.

O ROZPOČTE

Po dlhej diskusii, v ktorej vystúpili predovšetkým: kvestor PU Ing. Igor Gula, predseda AS PU prof. Ján Birčák, dekáni fakúlt prof. František Mihina za FF, doc. Peter Kuzmišin za FHPV, doc. František Janhuba za GBF a členovia senátu.

Senát AS PU schválil rozpis rozpočtu pre rok 2001 v nasledujúcich sumárnych finančných objemoch:

- rozpis príjmov vo výške 7,035 mil. Sk, z čoho najvyššiu čiastku 5,754 mil. Sk predstavuje podiel príjmov ŠDJ
- mzdové prostriedky (kategória 610) boli rozpísané v celkovej hodnote 100,59 mil. Sk
- tovary a ďalšie služby (kategória 630) boli rozpísané v celkovej výške 33,01 mil. Sk
- bežné transfery (kategória 640) boli rozpísané v celkovej čiastke 2,254 mil. Sk
- kapitálové výdavky predstavujú 25,819 mil. Sk z toho 23,504 mil. Sk predstavujú stavebné investície
- bežné výdavky na vedu a techniku predstavovali celkovú čiastku 4,148 mil. Sk a bežné transfery 0,992 mil. Sk
- finančné prostriedky na úhradu štipendií doktorandov 1,367 mil. Sk

Zhromaždenie Akademickéj obce PU sa uskutoční dnes, 11. apríla 2001 o 13.30 hodine v aule VŠA, na ktorom bude prednesená správa predsedu AS a rektora PU za posledné ročné obdobie.

Pozývame všetkých členov AO na toto zhromaždenie.

Už po 4-krát sa na Rektoráte PU tlačová beseda s novinármi pôsobiacimi vo východoslovenskom regióne. Ako vidieť z výsledkov, rozhodnutie vedenia univerzity bolo správne, tým, že novinári pravidelne každý mesiac dostávajú informácie z prvej ruky rektora, prorektorov, kvestora a ďalších zodpovedných pracovníkov, o živote a práci, rozvoji a perspektívach univerzity. Posledné stretnutie bolo s prof. Karolom (Pokračovanie na 2. str.)

Z TLAČOVEJ BESEDY REKTORA S NOVINÁRMÍ

Tlačová beseda rektora s novinármi

VEDECKÁ RADA PU O VV A UMELECKEJ ČINNOSTI

23. marca 2001 v malej zasadacej sieni Rektorátu PU sa uskutočnilo zasadnutie Vedeckej rady PU prvé v tomto roku. Otvoril a viedol ho predseda VR a rektor PU prof. dr. Karol Feč, CSc.

Na úvod rokovania člen VR prorektor PU prof. Vladimír Leško odovzdal kyticu kvetov s blahoželaním rektorovi k udeleniu vedecko-pedagogickej hodnosti profesora. (Na obr. dole.)

Prof. Feč sa poďakoval za blahoželanie a ubezpečil VR PU, že vynaloží všetky sily a schopnosti pre ďalší rozvoj PU, ktorá už dnes má solidné renomé nielen doma, ale aj v zahraničí.

Potom VR pod jeho vedením začala rokovať o správe vedecko-výskumnej a umeleckej činnosti a zahraničných vzťahoch PU za rok 2000, ktorú po diskusii a pripomienkach schválila a prijala pre zlepšenie činnosti príslušné uznesenia.

Po prerokovaní a schválení spomínaných správ posudzovali členovia VR návrhy vedeckých rád Filozofickej fakulty a Fakulty huma-

nitných a prírodných vied PU na vymenovanie profesorov. Ako prvý schválila návrh VR FF na vymenovanie za profesorku doc. PhDr. Evu Tučnú, CSc., v odbore slovenská literatúra, návrh za profesorku doc. PhDr. Annu Valcerovú, CSc., v odbore teória a dejiny slovenskej literatúry, návrh za profesora doc. PhDr. Jána Svetlíka, CSc., v odbore slavistika – slovanské jazyky a ruský jazyk. Ďalej schválila návrh VR FHPV PU na vymenovanie za profesora doc. PaedDr. Jána Jungera, CSc., v odbore športová edukológia.

VR PU ďalej zobrala na vedomie úspešnú habilitáciu Mgr. Kryštofa Pulca, PhD., arcib. v odbore pravoslávna teológia, úspešnú habilitáciu PhDr. Jiřího Michala, CSc., v odbore športová edukológia, úspešnú ha-

bilitáciu Vladislava Grešlika, ArtD. v odbore pravoslávna teológia. Ďalej VR PU vzala na vedomie rozhodnutie VR PBF PU udeliť vedecko-akademický titul PhD., PaedDr. Anne Derevanikovej, po jej úspešnom ukončení doktorandského štúdia, v odbore pra-

voslávna teológia, udeliť vedecko-akademický titul PhD. PhDr. Jaroslavu Kušnírovi a taktiež schválila návrh VR FHPV udeliť čestný titul

A VYMENOVANÍ PROFESOROV

Pohľad na členov VR PU pri rokovaní

dr.h.c. prof. Dmitro Semakovi, DrSc., zo Štátnej univerzity v Užhorode.

VR PU uložila vedeniu PU prijať opatrenia, ktoré napomôžu zvyšovať pridelovanie počtu miest na internú formu doktorandského štúdia a prorektorovi PU pre vedu a doktorandské štúdium uložiť prijať opatrenia v spolupráci s prodekanmi pre vedu a doktorandské štúdium na zvýšenie informovanosti o plnených úlohách VEGA s cieľom rozšíriť možnosť riešiteľskej medzifakultnej spolupráce.

Na záver VR PU schválila návrh VR FF PU žiadosť o priznanie práva uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenovanie profesorov vo vednom odbore jazykoveda, konkrétnych jazykových skupín, špecializácia anglistika.

Z TLAČOVEJ BESEDY REKTORA S NOVINÁRMÍ

(Dokončenie z 1. str.) ty ošetrovateľstva PU. V tejto súvislosti rektor zdôraznil (lebo bolo na túto tému najviac otázok, pozn. red.), že hlavným dôvodom k tomuto kroku bolo vytvoriť základné podmienky na zriadenie vysokoškolského pracoviska, ktoré by splnilo rovnaké štandardné podmienky, aké majú krajiny EÚ. Rektor vysvetlil aj ďalšie otázky týkajúce sa objektov, kvalifikácie, akreditácie a financovania. V súčasnosti sa čaká na rozhodnutie vlády SR ako sa táto otázka so zriadením fakulty ošetrovateľov bude v terajších podmienkach riešiť. Univerzita, ako aj všetky orgány kraja, vrátane miestnych orgánov, sú na to pripravení. Rozhodnutie je v rukách ministrov, resp. vlády SR.

Ďalšia tlačová beseda sa uskutočnila 5. apríla 2001 na ktorej referovali prorektor PU prof. Leško a kvestor PU Ing. Igor Gula. Zaoberali sa otázkami vedecko-výskumnej a umeleckej činnosti univerzity, otázkami doktorandského štúdia, kvalifikačným rastom, a kvestor zase informoval o prijatom návrhu rozpočtu univerzity na rok 2001.

-red-

Návštevy predstaviteľov NR SR, vlády SR na PU v r. 2000

V roku 2000 Prešovskú univerzitu navštívili mnohí vládni a ústavní činitelia SR.

V priebehu roka PU navštívil podpredseda vlády p. Pál Csáky s doprovodom, ktorý rokoval o problematike národnostných menšín na ÚNŠaCj, niekoľkokrát navštívil našu univerzitu minister školstva Milan Vtáčnik, ktorý rokoval o finančnom zabezpečení a rozvoji univerzity. Rokovania kolégia rektora PU sa zúčastnil aj Jozef Migaš, predseda NR SR, prednáškového pobytu Ivan Mikloš, podpredseda vlády SR, a dvakrát univerzitu navštívil JUDr. Róbert Fico, poslanec NR SR a ministerka financií SR Brigita Schmögnerová. O pastorácii vysokoškolskej mládeže diskutoval rektor aj s nitrianskym biskupom Bábekom, ktorý taktiež bol hosťom PU.

Účastníkov zahraničných delegácií prinesieme v mimoriadnom vydaní našich novín, ktoré vydáme zo zhromaždenia Akademickiej obce PU.

AS urobí všetko pre ďalší rozvoj

Z poverenia AS FF PU a v zmysle článku 6, Štatútu FF PU v Prešove predložil AO FF správu o činnosti AS FF za obdobie od ostatného zhromaždenia akademickej obce, ktoré sa uskutočnilo dňa 22. 2. 2000, jej predseda doc. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc.

Súčasný AS FF bol ako akademický orgán fakultnej samosprávy zvolený akademickou obcou FF dňa 15. 3. 2000.

V súlade so Štatútom FF PU má 20 členov. Ku dnešnému dňu v senáte pracuje: 6 docentov, 8 odborných asistentov, a 5 zástupcov študentov.

AS FF si vytvoril tri odborné komisie: 1. legislatívnu, 2. pedagogickú, 3. ekonomickú.

AS FF sa riadi schváleným plánom činnosti na školský rok 2000/2001, ktorý vychádza z kompetencií a povinností AS fakulty ako sú obsiahnuté v teraz platnom Zákone o vysokých školách a v Štatúte FF PU. (Ide o štvrtú časť, čl. 8 Štatútu FF PU). Už na svojom druhom zasadnutí (4. mája 2000), v zmysle uvedeného článku 8 Štatútu FF PU, AS zvolil dekana FF PU a vyslovil súhlas s návrhmi dekana na vymenovanie prodekanov.

Počas bilancovaného obdobia AS FF realizoval celkom 6 riadnych zasadnutí v rámci ktorých prijal 24 uznesení. Najviac prijatých uznesení sa vzťahuje na oblasť pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti, čo je pochopiteľné, lebo - ako sa to konštatuje aj v Štatúte FF PU - „hlavnou úlohou fakulty je poskytovať na základe tvorivého vedeckého bádania vysokoškolské magisterské, bakalárske a doktorandské vzdelanie“. Na ilustráciu prijatých uznesení vzťahujúcich sa na oblasť pedagogickej a vedeckovýskumnej činnosti, uvediem aspoň tieto:

- prerokoval študijný program FF PU na šk.r. 2000/2001
- vyslovil súhlas s navrhovanými zmenami v jednotlivých učebných plánoch študijných odborov na šk.r. 2000/2001
- schválil správu dekana FF PU o výsledkoch prijímacieho konania na šk.r. 2000/2001, a zároveň schválil navrhované kritériá na určenie overenie spôsobilosti uchádzačov o vysokoškolské štúdium na FF PU v šk.r. 2000/2001
- prerokoval správu dekana o výsledkoch akreditácie FF PU atď.

Primeranú pozornosť venoval AS aj ekonomickej oblasti života fakulty. V tejto súvislosti napríklad:

- prerokoval a zbral na vedomie rozbor hospodárskej činnosti FF za rok 1999
- schválil návrh dekana na rozpis záväzných limitov a ukazovateľov štátneho rozpočtu FF na rok 2000 atď.

V súlade so svojimi kompetenciami AS prerokoval a schválil správu o počte a štruktúre zamestnancov FF a prostredníctvom interpretácií členov AS FF a členov vedenia FF (osobitne dekana) reflektoval aktuálne problémy a dianie aj v ďalších ťažiskových oblastiach života fakulty (napríklad v oblasti finančného zabezpečenia „chodu“ fakulty, režimových opatrení v areáli PU, tvorby rozvrhu na FF atď.).

Súčasťou jednotlivých zasadnutí AS FF bolo aj aktuálne prerokovanie a schválenie návrhov dekana na predĺženie pracovného pomeru učiteľov fakulty, ktorí dosiahli dôchodkový vek. (Vo všetkých takto riešených prípadoch išlo o profesorov, ktorí - vo vzťahu k akreditácii fakulty - garantovali a garantujú niektorý študijný odbor, resp. jeho špecializáciu).

Ostatné zasadnutie AS FF, ktoré sa uskutočnilo 19. 2. 2001 bolo - okrem iného - venované organizáčnemu zabezpečeniu volieb do študentskej časti AS (o ktorých sa vo svojej správe bližšie zmieni zástupca študentskej časti AS FF) a pripomienkovému konaniu k návrhu nového Zákona o vysokých školách, ktoré by mohlo (a malo) rezonovať aj v rámci diskusie na tomto zhromaždení akademickej obce.

V kontextoch pripomienkového návrhu nového Zákona o vysokých školách, ktorý by mal po schválení v NR SR vstúpiť do platnosti od 1. januára 2001, AS FF PU zaraďuje medzi svoje priority vypracovanie nového Štatútu FF PU, ktorý bude dôsledne rešpektovať znenie nového Zákona o vysokých školách i všetky nové skutočnosti, ktoré z tohto zákona vyplývajú pre našu fakultu.

Prioritnú pozornosť bude AS v ďalšom období

val a schválil správu o počte a štruktúre zamestnancov FF a prostredníctvom interpretácií členov AS FF a členov vedenia FF (osobitne dekana) reflektoval aktuálne problémy a dianie aj v ďalších ťažiskových oblastiach života fakulty (napríklad v oblasti finančného zabezpečenia „chodu“ fakulty, režimových opatrení v areáli PU, tvorby rozvrhu na FF atď.).

Súčasťou jednotlivých zasadnutí AS FF bolo aj aktuálne prerokovanie a schválenie návrhov dekana na predĺženie pracovného pomeru učiteľov fakulty, ktorí dosiahli dôchodkový vek. (Vo všetkých takto riešených prípadoch išlo o profesorov, ktorí - vo vzťahu k akreditácii fakulty - garantovali a garantujú niektorý študijný odbor, resp. jeho špecializáciu).

Ostatné zasadnutie AS FF, ktoré sa uskutočnilo 19. 2. 2001 bolo - okrem iného - venované organizáčnemu zabezpečeniu volieb do študentskej časti AS (o ktorých sa vo svojej správe bližšie zmieni zástupca študentskej časti AS FF) a pripomienkovému konaniu k návrhu nového Zákona o vysokých školách, ktoré by mohlo (a malo) rezonovať aj v rámci diskusie na tomto zhromaždení akademickej obce.

V kontextoch pripomienkového návrhu nového Zákona o vysokých školách, ktorý by mal po schválení v NR SR vstúpiť do platnosti od 1. januára 2001, AS FF PU zaraďuje medzi svoje priority vypracovanie nového Štatútu FF PU, ktorý bude dôsledne rešpektovať znenie nového Zákona o vysokých školách i všetky nové skutočnosti, ktoré z tohto zákona vyplývajú pre našu fakultu.

Prioritnú pozornosť bude AS v ďalšom období

FF PU

svojej činnosti venovať tiež: 1. prehĺbovaniu informovanosti o vlastných aktivitách na pôde fakulty a to osobitne vo vzťahu ku katedráram, ktoré v AS nemajú svoje zastúpenie (tu je nepochybne stále čo vylepšovať), 2. funkčnému rozvíjaniu spolupráce AS FF s AS PU pri príprave novej „vnútornej dokumentácie“ FF i PU, pri formulovaní nových „dlhodobých zámerov“ FF i PU a v neposlednom rade i pri realizovaní spoločných postupov napríklad vo vzťahu k RVŠ SR, k MŠ SR a pod.

AS považuje za žiadúce udržať aj v nasledujúcom období štandardné vzťahy s vedením FF, ktoré predpokladajú vzájomnú komunikáciu na báze produktívnej kritickéj argumentácie s cieľom prijímania len takých rozhodnutí, ktoré budú spoluutvárať podmienky pre ďalší (tvorivý) rozvoj FF PU v Prešove. V tejto súvislosti predseda AS FF doc. Dupkala poďakoval vedeniu a osobitne dekanovi FF, prof. PhDr. F. Mihinovi, CSc., za naozaj zodpovedný prístup k AS i akademickej obci FF, ktorý sa prejavoval nielen pri kvalitnej príprave materiálov predkladaných AS FF, ale tiež v takom spôsobe riadenia fakulty, výsledkom ktorého je

jednak dosiahnutá úroveň akreditácie FF a jednak úroveň „prevádzky“ FF (so všetkým, čo k tomu patrí), ktorú sa vedenie podarilo udržať aj napriek krajne nepriaznivým (vonkajším) okolnostiam a podmienkam. (Ide o dlhodobu neadekvátny stav financovania vysokých škôl, zvyšovanie cien energie, služieb, tovarov atď.)

Zo Správy o stave FF PU

Dekan FF PU prof. F. Mihina pri prednese Správy o stave fakulty za rok 2000

V úvode prof. dr. F. Mihina, CSc., povedal, že akademický život na FF napriek vonkajším podmienkam nebol paralyzovaný. Jeho parametre a výsledky by sme mali na dnešnom stretnutí akademickej obce (AO) spolu posúdiť. Vedenie FF PU predstupuje pred vás v nádeji, že spolu kriticky posúdime uplynulý rok, že ukážeme, čo sme urobili, ale i čo sme mohli a azda aj mali urobiť.

Prof. Mihina ďalej pokračoval: Uplynulý rok bol pre fakultu rokom v určitom zmysle skúšobným. V podstate v celom jeho priebehu sme fakultu ako celok pripravovali na jej akreditáciu, t.j. usilovali sme sa vytvoriť personálne a kvalifikačné, ale aj vôbec inštitucionálne predpoklady na priznanie spôsobilosti konať bakalárske, magisterské a doktorandské štúdium, resp. potvrdiť fakulte právo habilitačného konania a konania na vymenúvanie profesorov, a to

všetko v presne určených študijných a vedných odboroch. Skúsenosť z tohto obdobia napovedá, že v akademickej obci sa ešte stále objavuje určitá rezistencia voči procesu hodnotenia, ako je on definovaný podmienkami garančnej potencie, na niektorých katedrách neevdujeme dostatočný vnútorný tlak na zmeny v požadovanom kvalifikačnom horizonte, nevyužívame všetky možnosti, ktorými fakulta v tomto zmysle disponuje, spoliehame sa na vonkajšie vstupy, ak sú motivované najmä, či len

vedomím potreby zvýšenia akredibility. Ak budeme abstrahovať od pripomienok k mechanizmu hodnotenia spôsobilosti zo strany príslušného poradného orgánu vlády SR, a tých by bolo nemalo, potom samotný výsledok je zrejmy a ľahko vyjadriteľný. Akreditačná komisia vo svojom odporúčaní zo dňa 8. decembra 2000 navrhla ministrom školstva priznať fakulte spôsobilosť vo všetkých odboroch, v ktorých sme o toto právo žiadali. Súčasne AK vlády SR zaradila FF PU na základe evaluačného spisu za roky 98-99 do najvyššej kategórie, do kategórie „A“. Výsledok je teda pre nás priaznivý - došlo k prolongácii širokého spektra už predtým nadobudnutých práv, vo via-

prof. Mihina považuje minulý rok pre FF PU za úspešný

(Pokračovanie na 4. strane.)

Zo Správy o stave FF PU

(Dokončenie z 3. strany.)

cerých prípadoch sme toto právo nadobudli po prvý raz (masmediálna komunikácia, sociálna práca, prekladateľstvo a tlmočníctvo v špecializácii NJ a kultúra, RJ a kultúra, SJ a kultúra, študijný odbor slovanská filológia v špecializácii poľský jazyk a literatúra, ŠO teória a riadenie kultúry, ŠO filozofia v špecializácii etika). Oficiálne nám mi-

Na záberoch účastníci zhromaždenia AO FF PU

nister školstva svoje rozhodnutie v tejto oblasti oznámil svojím listom zo dňa 9. januára 2001. V súčasnosti máme teda priznané

a) právo konať štátne skúšky:

Bc. - 5 ŠO

Mgr. - 15 ŠO (jednoob. štúdium)

Mgr. - 6 ŠO v rozptyle 24 špecializácií

b) konať rigorózne skúšky a obhajoby rigorózných prác v študijných odboroch - PhDr. - 15 ŠO + 9 špecializácií !!!!! - nateraz máme uvedené právo v ŠO

- anglistika a amerikanistika

- andragogika

- psychológia

- ekonomika a riadenie podniku v špecializácii

- personálny manažment

- manažment turizmu a hoteliérstva

- filozofia v špecializácii - etika

c) konať rigorózne skúšky - PaedDr.

- v jednom ŠO - učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v 10 špecializáciách

- nateraz absentuje právo konať rig. skúšky v rámci tohto odboru v špecializáciách

- nemecký jazyk a literatúra

- francúzsky jazyk a literatúra

d) na FF je nateraz 8 školiacich pracovísk vo vedných odboroch: dejiny filozofie, slovanské dejiny, všeobecná jazykoveda, slovenský jazyk, slavistika

- slovanské jazyky, jazykoveda konkrétnych jazykových skupín

- anglistika, literárna veda a teória slovenskej literatúry. Garantmi doktorandského štúdia sú: prof. Furdík, prof. Leško, prof. Mihina, prof. Mikluš, prof. Rakús, prof. Sabol, prof. Svoboda, prof. Štec, prof. Uličný, prof. Žemberová.

e) uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov v 7 odboroch: - dejiny filozofie, literárna veda, slavistika - slovanské jazyky, história, slovenský jazyk, teória a dejiny slovenskej literatúry a všeobecná jazykoveda.

Je potrebné informovať akademickú obec, že súčasťou návrhu AK vlády SR je síce aktuálne platné rozhodnutie ministra školstva o priznaní práva

magisterské štátne skúšky v ŠO ekonomika a riadenie podniku, ale na úrovni AK vlády SR pretrvávajú výhrady voči tomuto ŠO na FF, čo v našich súvislostiach aktualizuje potrebu iného inštitucionálneho zaradenia týchto pracovísk na úrovni univerzity. Stav, ktorý sme dosiahli, nie je len výsledkom posledného roka, a nie je výsledkom práce len tých, ktorí na fakulte aktuálne pôsobia v tomto období. Naopak,

ak sme na niečo z minulosti fakulty nadviazali, potom je to - ak máme na mysli celkové poslanie fakulty - najmä funkcionálna kontinuita v oblasti vzdelávania a na poli vedeckého výskumu, pokračovanie v realizácii jej širšieho poslania, zastávanie dôstojného miesta v mozaike spoluprotvorby národnej kultúry, a to nielen v podmienkach regiónu, na území ktorého fakulta pôsobí.

Stále je aktuálne zriaďovanie odborov - predovšetkým denie nových študijných odborov - predovšetkým národopisu a sociológie na jednej strane, resp. stabilizácia jestvujúcich študijných odborov, ktoré ešte nie sú dobudované (manažmenty, sociálna práca, andragogika, pedagogika, niektoré jazykové odbory, politológia, estetika a vedy o umení, teória a riadenie kultúry a pod.). V procese integrácie katedrií sme svoje tempo spomalili, bude v ňom potrebné pokračovať aj naďalej, očakávame však, že aj tu sa budeme môcť oprieť o stabilizovanú predstavu vedenia univerzity o jej budúcich podobách.

Pokiaľ ide o prijatie nových pracovníkov na fakultu, prof. Mihina zdôraznil, že celkovo sa prijalo 22 nových ped. pracovníkov z toho

- 3 profesori (1 DrSc.)

- 3 docenti (1 DrSc.)

- 3,5 OA (1 CSc.)

- 12,5 S

- 1 v kat. 2001

Štruktúru zamestnancov k 1. 1. 2001 tvorí 211 pracovníkov z toho je 161 pedagogických pracovníkov, t.j. 76 %, z toho 16 profesorov (primeraný vek 62, v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 4 profesorov, vekový priemer sa zvýšil o pol roka, 43 docentov v priemernom veku 52 rokov, 42 OA, 47,5 OA bez vedeckej hodnosti.

Za posledný rok boli:

- vymenovaní za profesora:

prof. PhDr. V. Leško, CSc.,

prof. PhDr. L. Šimon, CSc.,

prof. PhDr. J. Bača, CSc.

- za docenta:

doc. PhDr. Ľ. Babotová, CSc.,

doc. PhDr. A. Antoňák, CSc.,

doc. PhDr. J. Sipko, CSc.,

doc. Ing. R. Štefko, CSc.

- vedeckú hodnosť DrSc. získala:

doc. PhDr. V. Bačová, DrSc.

- ved. hodnosť Ph.D. získali:

Mgr. V. Suvák, Ph.D.,

PhDr. L. Kráľová, Ph.D.,

PhDr. E. Lukáč, Ph.D.,

PhDr. M. Součková, Ph.D.,

PhDr. P. Kónya, Ph.D.

Na fakulte sa postupne rozbehol proces rigorózneho konania, doteraz ho absolvovalo 31 žiadateľov Dej - 6, VaD - 6, Ps - 7, Fil - 2, Slav - 1, UjaL - 3, FeJaL - 1, SJaL - 4, RJaL - 1.

V zámeroch vedenia FF PU je pokračovať v habilitačných a vymenúvacích konaniach pracovníkov fakulty - predpokladáme, že v tomto roku sa budú habilitovať aspoň 5 pracovníci, inaugurovať pravdepodobne 6 pracovníci fakulty.

Na katedrách fakulty sme v roku 2000 riešili 19 VV projektov v rámci štátneho programu VEGA (oproti 16 v predchádzajúcom roku) plus 6 projektov spolu so SAV, prostredníctvom KEGA sme v uplynulom roku neriešili žiadny projekt (1 - v roku 1999). Pre rok 2001 bolo navrhnutých 5 projektov. Viacerí pracovníci fakulty sa podieľajú na riešení, resp. spolupracujú na 5 medzinárodných projektoch TEMPUS (Hrehovčík, Stašková (2), Poláková, Štefko), 1 projekt v rámci Open Society Found (Tokárová) a 3 v rámci VNJH (Andreánsky, Langová, Šišmišová) a 1 z British Council (Š. Franko), 1 (KGerm.), 4 projekty Leonardo da Vinci (3 v

rámci mobility študentov - Kireta, Baranovská, Ballová, 1 pre mobilitu učiteľov - Tokárová), 2 projekty v rámci programu Sokrates (ITHM, KPed.), 1 projekt v rámci 5. rámcového programu (Stašková). V uplynulom roku bolo do riešenia rôznych projektov zapojených 92 pracovníkov, t.j. 57,14 % z počtu pedagogických pracovníkov, čo je nepriaznivý stav.

Filozofická fakulta PU ponúka 78 rôznych kombinovaných možností denného štúdia a ŠPZ. K 31. 10. 2000 bolo na FF 2006 študentov denného štúdia z toho 25 zahraničných. V štúdiu popri zamestnaní (ext. štúdium) bolo 839 študentov.

V ďalšej časti sa prof. Mihina zaoberal uskutočňovaním vedeckých konferencií, na ktorých sa podieľalo 10 katedrií FF.

Neopomenul hodnotenie štúdia popri zamestnaní, hodnotil internátnu časť študentského domova, pričom podčiarkol, že aj keď študentské domovy nie sú bezprostredne riadené fakultami vo vzťahu k FF uviedol, že v uplynulom roku z 1145 žiadateľov bolo ubytovaných 924, t. j. 82,44 %, čo je pravdepodobne jeden z najvyšších ukazovateľov v rámci vysokých škôl Slovenskej republiky.

Podrobne k prejavu prof. Mihinu sa vrátíme ešte v nasledujúcom čísle nášho periodika.

Vláda vyčlenila 100 miliónov korún

Na pozvanie KM FF PU sa 20. marca ministerka Schmögnerová stretla so študentmi. Pred preplnenou aulou predniesla prednášku na aktuálnu ekonomickú tému.

Na prednáške, ktorú uviedol a moderoval vedúci Katedry manažmentu FF PU doc. Ing.

dr. Róbert Štefko, PhD., (na obrázku) sa ministerka financii okrem iných otázok dotkla problémov slovenskej ekonomiky, hovorila o korupcii, pričom zdôraznila, že sa to netýka len predstaviteľov VS, ale všetkých oblastí, vrátane podnikateľského sektora.

Náhoda chcela aby to bol práve 8. marec (deň, ktorý je v medzinárodnom meradle venovaný ženám), keď študenti a pracovníci Katedry manažmentu FF PU (ako organizátori), ako aj

oblasti daňovej politiky (zvlášť dane z dedičstva) a tiež rodinných prídavkov, pričom poukázala na závažné úpravy pri poskytovaní sociálnej pomoci, ku ktorým došlo od nového roku najmä v oblasti nezamestnanosti a jej subjektívnej a objektívnej podmienenosti.

Zástupcom študentskej obce odporúčala, aby sa pokúšali nachádzať pracovné príležitosti už počas štúdia – a to nielen v rámci povinnej odbornej praxe, nakoľko sa tento spôsob ukázal ako osvedčený prostriedok na zlepšenie možnosti zamestnať sa po absolvovaní vysokej školy. Poukázala tiež na fakt, že vláda vyčlenila 100 miliónov korún v štátnom rozpočte na projekt podpory zamestnávania

Časť svojej návštevy B. Schmögnerová vyčlenila aj otázkam publika. „Práca učiteľov je v našej spoločnosti nedocenená. Policajti majú dvojnásobok učiteľského platu. Dokedy sa bude v našej spoločnosti platiť za počet detí a nie za prácu?“ To bola prvá „sada“ otázok adresovaná pani ministerke. „Zákon o verejnej službe sa bude dotýkať aj učiteľov, lekárov. Bude krokom vpred. Možno to znie v tejto chvíli ako fráza, ale vzdelanie bude musieť byť tým najhodnotnejším, čo máme. Sú nedostatky v odmeňovaní, no nedajú sa odstrániť naraz. Zlepšenie by malo nastať nielen čo sa týka plátov, ale aj istých výhod.

„Budúcnosť závisí od kvality ľudí. Mladí ľudia si po skončení vysokej školy veľmi ťaž-

na projekt podpory zamestnávania „čerstvých“ absolventov škôl

Študenti pozorne sledujú výklad ministerky financií Brigity Schmögnerovej

všetci ostatní záujemcovia mali možnosť byť účastníkmi stretnutia s jednou zo skromného počtu žien pôsobiach na slovenskej politickej scéne – s pani ministerkou financií SR Ing. Brigitou Schmögnerovou, CSc.

Preplnená aula PU si so záujmom vypočula informácie o pozitívnych i negatívnych stránkach a spôsoboch presadzovania osobných, skupinových a verejných záujmov zvlášť v ekonomickej sfére, pričom sa pani ministerka dotkla aj takých citlivých tém, ako je lobizmus či korupcia a klientelizmus. Ako vzor v boji s negatívnymi stránkami týchto javov uviedla štáty severnej Európy a ako jeden z možných prostriedkov ich eliminácie vytváranie (a dodržiavanie) tzv. etického kódexu v rôznych sférach spoločenského života (napr. v štátnej správe).

V súvislosti s aktuálnymi legislatívnymi úpravami vo sfére štátnej a verejnej služby poukázala na určité návrhy (príplatky pri odchode do dôchodku, hradenie plnej mzdy počas 30 dní PNS, osobitné tarify pre lekárov a učiteľov), ktoré by mali do istej miery zlepšiť situáciu zamestnancov v tejto sfére, ktorá sa v súčasnosti rozhodne nedá označiť ako uspokojivá. Zdôraznila, že kroky vlády sú nasmerované k tomu, aby naozaj v našej spoločnosti začalo byť vzdelanie oceňované ako to najhodnotnejšie, čo máme.

Reagujúc na podnety publika sa pani ministerka vyjadrila aj k otázkam tvorby koncepcie v

nia „čerstvých“ absolventov škôl.

Stretnutie s pani ministerkou bolo ukončené odovzdaním kytice ako výrazu ocenenia, že si našla vo svojom nabitom a náročnom pracovnom programe čas na návštevu prešovskej akademickej pôdy, ako aj prísľubom doc. Ing. R. Štefka, PhD., že takého stretnutia s významnými osobnosťami nášho spoločenského života by sa mali stať tradíciou.

ko hľadajú zamestnanie. Väčšinou jednou z podmienok prijatia do zamestnania je prax 3–4 roky. Nemohla by vláda vymyslieť koncepciu, stratégiu, ako preklenúť túto bariéru? Nie div, že nám potom odchádzajú do zahraničia.“ Takto, na základe skúsenosti svojich detí, položil otázku prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc., prorektor PU. „Je vypracovaná strategická koncepcia zamestnanosti čerstvých absolventov. V štátnom rozpočte je vyčlenených 100 miliónov korún na podporu absolventov. Keď sa projekt dobre pripraví, bude to určite lepšie, než verejnoprospešné práce. Je potrebné zainteresovať podnikateľa, aby prijal absolventa.“ Pani ministerka preplnenej aule študentom dala radu do života: „Tí, ktorí môžete, robte! Absolvent sa potom veľmi ľahko zamestná.“

Medzinárodná spolupráca

FHPV PU je fakultou univerzitného smeru a tvorí súčasť Prešovskej univerzity. Samostatne a slobodne rozvíja vedeckú, umeleckú a kultúrnu činnosť a s nimi súvisiace ďalšie činnosti, vrátane zahraničných stykov.

Vedecká rada FHPV PU, vedená jej predsedom doc. Ing. Petrom Kuzmišom, CSc., dekanom fakulty, v marci t.r. prerokovala tiež „Správu o zahraničných stykoch za rok 2000“, ktorú predkladala prodekanka pre zahraničné styky PhDr. M. Prčíková, PhD., bývala vedúca Katedry anglického jazyka a literatúry na tejto fakulte.

Ako vyplýva z predmetnej správy, medzinárodná spolupráca a zahraničné kontakty fakulty predstavujú nielen kvantitatívne ale aj kvalitatívne dimenzie i s prihliadnutím na ambície Slovenska vstúpiť do EÚ. Zahraničná spolupráca nachádza odraz takmer vo všetkých činnostiach zabezpečovaných v rámci fakulty (riadiacich, študijných, pedagogických a vedeckovýskumných aktivít a dotýka sa tak učiteľskej ako aj študentskej časti akademickej obce fakulty).

Za veľmi pozitívnu treba považovať skutočnosť, že vedenie fakulty a väčšia časť katedrií si uvedomujú dôležitosť pokračovať v rozvíjaní zahraničných kontaktov na úrovni katedry. Prejavilo sa to najmä vo vzostupnom trende počtu vystúpení a

publikovaných výstupov na medzinárodných podujatiach. Napríklad fakulta za minulý rok zorganizovala

10 konferencií a seminárov s medzinárodnou účasťou. Na medzinárodných konferenciách sa zúčastnilo 79 členov akademickej obce fakulty, 92 príspevkov členov AO bolo publikovaných v zahraničných časopisoch a zborníkoch (do údajov nie sú zahrnuté aktivity umeleckých súborov a výstav). Nezanedbateľná je aj účasť v medzinárodných multilaterálnych a bilate-

a zahraničné aktivity FHPV PU v roku 2000

rálnych projektoch – TEMPUS, CEEPUS, DAAD, grantových úloh so susediacimi krajinami, ako je Ukrajina, Poľsko, Česká republika, Maďarsko (15 projektov, resp. grantových úloh) atď.

Na vymedzenom priestore periodika PU nie je možné vypočítať všetky akcie, resp. aktivity v rámci Oddelenia pre zahraničné styky Dekanátu FHPV PU. V tomto kontexte žiada sa však zdôrazniť, že rozhodnutie akademickej funkcionárov a AS FHPV bolo správne ak problematika zahraničných stykov a k tomu patriaci tzv. obslužný servis, boli naďalej na FHPV PU, lebo obsahuje nielen právne dimenzie, ale aj jeho efektívne využitie zo strany členov AO FHPV PU. Inak vyslovené, rozhodnutie v danom smere bolo demokratické, rešpektujúce zákonom vymedzenú pôsobnosť a právomoci fakulty, ako samostatnej právnickej osoby s príslušným špeciálnym zameraním. -jar-

Berlínske stretnutia boli poučné

Svetová organizácia ETUCE, združujúca národné odborové organizácie

zastupujúce akademickú a vedeckú obec a rovnaká európska organizácia EIE sa na svojom pravidelnom zasadnutí (Berlín 15. a 16. 3. 2001) zaoberali otázkami europeizácie vysokoškolského štúdia a vedeckého výskumu. Už tradične sa obe organizácie aktívne podieľajú na koncipovaní zásadných dokumentov, ktoré sú

Doc. J. Sošková

prijímané na najvyššej vládnej a ministerskej úrovni. Vyjadrujú stanoviská a návrhy zohľadňujúce potreby, pracovné podmienky, mzdy, sociálnu starostlivosť, právo na zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov VŠ a vedeckých pracovníkov a v dialógu s vládami a európskymi inštitúciami sa usilujú, aby ich návrhy boli akceptované a zahrnuté do pripravovaných dokumentov. Marcové stretnutie pripravovalo dokumenty pre zasadnutie v Salamánke, ktoré sa má stať východiskom pre stretnutie ministrov školstva a vedy v Prahe v máji tohto roku. Odborové organizácie nie sú teda mimo procesov štandardizácie a europeizácie vysokoškolského štúdia a vedeckého

Doc. PhDr. J. Sošková, CSc.,
Predsedníčka rady predsedov ZO OZ PŠaV PU

výskumu, ale naopak, vlády akceptujú ich analýzy, poznatky, argumenty a návrhy na riešenie problémov.

V nadväznosti na toto stretnutie (Berlín 17.-19. 3. 2001) organizovalo nemecké odborové centrum VŠ a vedeckého výskumu medzinárodnú vedeckú konferenciu za účasti spolkového ministra školstva a vedy, predsedu rektorov európskych univerzít, zástupcov vedeckých centier Európskej únie. Hlavnými témami vedeckej konferencie boli otázky perspektív vysokoškolského vzdelávania a vedeckého výskumu v európskych krajinách v najbližšej budúcnosti. Otvorene a veľmi kriticky sa posudzovali otázky europeizácie vedeckého výskumu, otázky vysokoškolského marketingu, problémy harmonizácie kritérií sledovania kvality VŠ štúdia, evaluácie a akreditácie, problémy liberalizácie a obchodu so vzdelávaním, problémy úlohy vedy v sociálnom dialógu, a konečne aj očakávania postkomunistických krajín od krajín Európskej únie. Polemické diskusie nakoniec viedli k záveru, ktoré odborári budú tlmočiť v Salamánke a následne v Prahe. V stručnosti by sme ich mohli zhrnúť nasledovne: a) je potrebné zachovať národné špecifiká a osobitosti VŠ systému v tej-ktorej krajine, čo rovnako platí o spôsobe vedeckého výskumu, jeho organizovania a inštitucionálneho riadenia; b) kritériá evaluácie by nemali byť ponechané v kompetencii študentov; c) normy akreditácie jednotlivých VŠ sú v kompetencii jednotlivých krajín, pretože nejednotný európsky systém akreditácie; d) kvalita VŠ sa nedá merať

abstraktnými a administratívne volenými normami; e) plošné zavedenie kreditného systému je ne realizovateľné, pretože nejednotný európsky model. Zavedenie kreditného systému je potrebné finančne dotovať z rozpočtu EÚ, postupne pripravovať, ale v zásade ponechať v kompetencii národných vlád; f) europeizácia vedeckého výskumu neznamená redukciu výskumu na hlavné témy, vypísané inštitúciami EÚ, ale mnohostrannú spoluprácu vedeckých pracovníkov a VŠ; g) kvalita vysokoškolského štúdia sa nedá udržať bez vedeckej participácie VŠ učiteľov, čo by sa malo ale odraziť v ich primeranom odmeňovaní; h) je potrebné odstrániť asymetriu prírodných, technických a humanitných vied a ekonomické zvýhodňovanie prírodných a technických vied" ch) kultúra štátu, národa je merateľná tým, ako dotyčná vláda odmeňuje inteligenciu.

Obe Berlínske stretnutia boli poučné aj pre členov z tzv. východnej a strednej Európy. Stali sa priestorom pre výmenu informácií, pre porovnávanie statusu VŠ a vedeckých pracovníkov v jednotlivých krajinách, pre získanie inšpirácií pre dialóg s vládnymi inštitúciami u nás.

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA ako jediná v regióne chciac napomôcť realizovať viaceré vládne uznesenia (napr. č. 106), v súčasnosti so značnými materiálno-technickými, personálnymi a finančnými problémami čiastočne zabezpečuje doteraz zásadným spôsobom dlhodobu neriešenú celospoločenskú i regionálnu problematiku, ktorá predstavuje oblasť prípravy učiteľov pre osobitné školstvo a pre národnostne zmiešané územia. Sú to nasledujúce aktivity:

a) **Príprava učiteľov v študijnom odbore špeciálna pedagogika (logopédia, psychopédia, etopédia).** Počty nekvalifikovaných učiteľov na osobitných a špeciálnych školách a nárast počtu postihnutých detí v regióne majú stúpajúcu tendenciu.

b) **Príprava učiteľov pre 1. stupeň základnej školy na národnostne zmiešanom území v jazykoch ukrajinský, rusínsky, perspektívne rómsky, nemecký a maďarský).** Región má najväčší počet národnostných menšín.

c) **Z dôvodu enormného deficitu kvalifikovaných učiteľov pre vyučovanie cudzích jazykov, univerzita začala s realizáciou ojedinelého projektu prípravy učiteľov pre I. stupeň ZŠ s novým profilom so špecializáciou aj v cudzích jazykoch (Aj, Nj).** Cieľom projektu je rozvoj veľmi potrebných jazykových schopností žiakov už od počiatku školskej dochádzky a stabilizácia učiteľov s novým profilom v ZŠ.

Zlatá medaila prof. Kasovi

Rektor Prešovskej univerzity prof. PhDr. Karol Feč, CSc., udelil na návrh Vedeckej rady PU prof. PhDr. Júliusovi Kasovi, CSc., (na obrázku vpravo) Zlatú medailu PU pri príležitosti životného jubilea za rozvoj vedy a vzdelanosti na Prešovskej univerzite. Zlatá medaila mu bola udelená na zasadnutí Vedeckej rady PU 26. marca 2001.

Pozdrav jubilantovi

Niž, čo...
Čas je vyčerpatelný,
mám daný prírodný zdroj.
Som rád, že som ho ešte nevyčerpal.

Ideme však ďalej.
Len tie méty už stratili
ostré kontúry – lebo
už nám nie je dvadsaťpäť...

Doc. Ing. Miloslav Kotulič, CSc., narodený 17. marca 1941 v obci Sedlice, všetky doterajšie pracovné aktivity a štúdiá orientoval na oblasť rádiových techník, televíznej techniky a telekomunikácií.

Ako telekomunikačný inžinier odpracoval v telekomunikáciách dovedna 17 rokov. V telekomunikácii „prešiel“ rôznymi pracovnými postmi, až po zakladajúceho riaditeľa telekomunikačného úradu pre oblasť prešovského kraja.

Ako docent na FHPV PU (predtým PdF UPJŠ) naplnia dodnes svoje pedagogické poslanie pri odbornom profilovaní budúcich učiteľov technických predmetov.

Pozoruhodná je jeho vedecko-výskumná, publikačná a praktická činnosť. Je autorom 8 vynálezov a priemyselných vzorov, 10 zlepšovacích návrhov, 15 projektov pre rezort školstva, poľnohospodárstva, palív a energetiky, množstva odborných článkov, štúdií a monografií zameraných na zlepšovanie kvality vyučovania elektrotechniky. V tomto smere zriadil viaceré odborné učebne a elektrolaboratória nielen na našej univerzite, ale aj na Technickej univerzite v Košiciach, Vojenskej akadémii v Lipt. Mikuláši, PF v Olomouci, PFKU v Prahe, za tieto svoje aktivity bol viackrát ocenený viacerými významnými a pamätnými medailami.

Napriek nepriazni osudu, keď už dvakrát musel bojovať o prežitie, vďaka vytrvalosti a húževnatosti sa znovu púšťa do úplnej systémovej prestavby predmetu elektrotechnika.

Európsky systém transferu kreditov

V poslednom čase sa veľa hovorí o kreditnom systéme, jeho zavedení, výhodách, o tom na akom princípe je tento problém založený. Preto redakcia nášho periodika požiadala prorektora PU doc. ThDr. I. Belejaniča, CSc., aby túto otázku bližšie vysvetlil našej akademickej obci a študentom. Prvá otázka, ktorú sme položili prorektorovi znela:

1. Prečo je nevyhnutné zaviesť kreditný systém štúdia na PU?

Prvým a podstatným dôvodom zavedenia kreditného systému štúdia na Prešovskej univerzite je to, aby diplomy našej univerzity boli súmeriteľné s diplomami iných vysokých škôl vyspelých európskych a zaoceánskych štátov, čím by naši absolventi získali lepšiu štartovaciu pozíciu na svetovom trhu práce. Mám na mysli aj prípadný vstup SR do EÚ a schopnosť konkurencie a uplatnenia sa našich absolventov na trhu práce.

Druhým dôvodom je to, že bez takéhto systému nie je možné plniť viaceré z cieľov, ktoré si ako hlavné univerzita vytýčila. Napríklad otvorenie sa univerzity zvnútra pre študentov, aby študent si mohol voľiť smerovanie svojho štúdia. Doposiaľ táto možnosť prakticky neexistovala. Dnešný študent je v štúdiu málo samostatný.

2. Často sa hovorí o výhodách a nevýhodách kreditného systému štúdia?

Práve výhodou tohto systému štúdia je, že umožní študentovi podieľať sa aktívne na tvorbe svojho študijného výsledku. Tento systém mu dovoľí zvoliť si individuálne tempo štúdia. Umožní vyššiu flexibilitu študijných odborov. Podporí mobilitu študentov. A samozrejme, že s tým sa pre-

nesie ťažisková zodpovednosť za absolvovanie štúdia na študenta. A nevýhody? Zvýši sa administratívna náročnosť pri spracovaní študijnej agendy a tvorbe rozvrhu. Budú kladené vyššie nároky na učiteľa, ale na druhej strane sa prejaví snaha študenta zvoliť si „najľahšiu cestu“ pri získavaní kreditov, s čím súvisí aj možnosť predlžovania pobytu študenta na vysokej škole.

Doc. ThDr.
Imrich Belejanič, CSc.

3. Má naša univerzita vytvorené podmienky na zavedenie kreditného systému štúdia?

V súčasnosti sa o tom veľa diskutuje. Či je dostatok dostupnej študijnej literatúry, či sieť knižníc a študijní umožňujú zmeniť ťažisko štúdia? Všetky tieto problémy si uvedomujeme. Preto celý proces zavedenia kreditného systému štúdia sme rozdelili do troch etáp. Vyjadriť sa o prípravnej etape,

študijný a skúškový poriadok, prejsť na šesť stupňov hodnotenia predmetov, zakotviť v ňom postavenie a úlohu študijných poradcov, schválenie štátových fakúlt v akademickom senáte univerzity atď. Všetky dostupné materiály o ECTS a kreditnom systéme štúdia boli prostredníctvom prodekanov pre vzdelávanie distribuované na fakulty našej univerzity. Preto každý záujemca o túto problematiku má možnosť sa na nich obrátiť a tak získať potrebné informácie.

Aký je súčasný stav na univerzite?

Vzhľadom na to, že podľa návrhu nového vysokoškolského zákona sa ECTS má zaviesť na VŠ v SR v školskom roku 2004/2005 robíme určité kroky, aby nás tento dátum nezastihol nepripravených. V súčasnosti sme ťažisko práce preniesli na jednotlivé katedry fakúlt, ktoré majú rozdeliť predmety na povinné, povinne voliteľné a výberové a prideliť počet kreditov podľa profilácie jednotlivých študijných odborov. Zvládnuť túto úlohu

a kreditný systém štúdia na PU

ktorej zvládnutie predpokladá na našej univerzite zavedenie Európskeho systému transferu kreditov (ECTS). Jeho rozvíjaním by sme sa v konečnom výsledku dopracovali ku kreditnému systému štúdia, ktorý by sa potom tiež mohol vylepšovať a zdokonaľovať, aby bol čím výhodnejší na naše podmienky a zohľadňoval aj naše špecifiká. Vráťme sa teda k spomínanej prípravnej etape, ktorá by znamenala zavedenie ECTS. V tejto etape je nevyhnutné rozdeliť predmety na povinné, povinne voliteľné a voliteľné a prideliť jednotlivým predmetom počet kreditov podľa profilácie študijných odborov. Vypracovať osnovy predmetov, určiť kontrolné etapy štúdia a ďalšie podmienky a zamerať štúdia. Určiť počet hodín prednášok, cvičení, seminárov a ďalšie formy výučby. Vypracovať nový

určite nebude jednoduché, avšak pri zachovaní väzby a zohľadnení profilácie študijného odboru sa aj tento zdánlivo ťažký problém vyrieši. Nechceme nič umelo urychľovať, preto fakultám dávame dostatočný priestor na úspešné zvládnutie tejto úlohy.

Záverom by som chcel vyzvať AS PU, aby pri schvaľovaní rozdelenia rozpočtu na tento rok pamätal aj na rozvoj informačného systému univerzity, bez ktorého nie je možné zaviesť ECTS a v konečnom výsledku ani efektívny kreditný systém štúdia na PU.

Rozhovor pripravil M. RUSINKO

V minulých dňoch navštívila delegácia Vojenskej leteckej akadémie M. R. Štefánika z Košíc na čele s rektorom plk. Ing. Gregorom, CSc., (na obrázku druhý sprava) Prešovskú univerzitu. Delegáciu prijal dekan Filozofickej fakulty PU prof. František Mihina, CSc., v doprovide prorektora PU prof. PhDr. Vladimíra Leška, CSc., (prvý sprava) a rokovali o vzájomnej spolupráci medzi Vojenskou leteckou akadémiou a Filozofickou fakultou PU. Prítomný bol aj ďalší člen delegácie – pplk. PhDr. R. Novák (na obrázku prvý zľava, druhý zľava na obrázku je dekan FF prof. F. Mihina, CSc.

KAŽDÝ MÁ PRÁVO ŠTUDOVAŤ

Hlavnou úlohou Prešovskej univerzity je poskytovať na základe tvorivého vedeckého bádania a umeleckej činnosti vysokoškolské doktorandské, magisterské a bakalárske vzdelanie a rôzne druhy celoživotného vzdelávania občanov v odboroch spoločenských a prírodných vied. Vysokoškolské štúdium a činnosť na PU sa riadi Štátom univerzity a štátmi jednotlivých fakúlt. Na PU má právo študovať každý občan SR, ktorý má úplné stredoškolské vzdelanie a preukáže spôsobilosť pre vysokoškolské štúdium. Každý študent môže so súhlasom príslušnej fakulty absolvovať časť štúdia na inej vysokej škole na Slovensku alebo v zahraničí.

V čase uzávierky tohto čísla sa na pôde našej univerzity uskutočnila vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou na tému Kvalita života a ľudské práva v kontextoch sociálnej práce a vzdelávania dospelých. Hlavným organizátorom tohto podujatia bola Katedra vzdelávania dospelých a sociálnej práce FF PU v Prešove. Okrem iných významných osobností z oblasti vedy, výskumu, ako aj praxe prijal pozvanie aj minister práce, sociálnych vecí a rodiny doc. Ing. Peter Magvaši, CSc. Bližšie sa tomuto podujatiu budeme venovať v nasledujúcom čísle.
-bský-

Výstavba IS bola do vzniku Prešovskej univerzity v Prešove realizovaná prevažne individuálnym prístupom fakúlt a pracovísk podľa vtedajších finančných možností. V tomto období neexistovala takmer žiadna koordinácia výstavby IS, ani nebolo zriadené centrálné výpočtové stredisko.

Po vzniku Prešovskej univerzity v Prešove bol prijatý Projekt rozvoja Prešovskej univerzity v Prešove, ktorý stanovil, že prvou prioritou rozvoja PU bude výstavba a rozvoj celouniverzitného informačného systému. Od tohto momentu možno konštatovať, že výstavba lokálnych informačných sietí a systémov je vzájomne koordinovaná v rámci celej Prešovskej univerzity v Prešove a smeruje k zdokonaľovaniu a rozvoju celého IS PU.

Od vzniku PU je potrebné postupne vybudovať takmer od začiatku všetky komponenty celouniverzitného IS, čo vyžaduje značne zvýšené finančné nároky oproti porovnateľným, ale už zabezhrnutým univerzitám (napr. UPJŠ Košice). Pridelené rozpočtové finančné prostriedky nestačili pokryť ani základné požiadavky univerzity. Preto viac ako 50 % preinvestovaných prostriedkov sa podarilo zabezpečiť z mimorozpočtových a grantových zdrojov. Aj napriek tomu všetky tieto finančné zdroje až po súčasnosť stačili len na základné vybavenie pracovísk VI, rozbehnutie knižničného informačného

za inými univerzitami. Bez vybudovania tohto systému nebude možné vôbec zaviesť kreditný systém štúdií, efektívne riadiť univerzitu, poskytovať služby knižnice na požadovanej úrovni atď., čím univerzita môže v konečnom dôsledku značne zaostáť za inými slovenskými univerzitami.

Projekt rozvoja IS PU určil základné priority v tejto oblasti v horizonte do roku 2005. Vyberám najdôležitejšie z nich.

1. Je nevyhnutné dobudovať a zmodernizovať počítačovú sieť na PU tak, aby zodpovedala požiadavkám na zavedenie informačných systémov. Efektívne využitie zdrojov informačného systému si vyžaduje rýchle prístupy, zvýšenie prenosovej kapacity, zavedenie určitých obmedzení, filtrácie prevádzky a delenia podľa organizačnej štruktúry. Splnenie týchto požiadaviek by sa malo doceliť segmentáciou sietí s použitím modernej technoló-

INFORMAČNÉHO SYSTÉMU PU

Ing. V. Pisarský

gie virtuálnych sietí. Na PU bude potrebné vytvorenie troch základných logicky oddelených virtuálnych sietí: akademickú, administratívnu a pre interné. Predpokladané náklady v r. 2001–5 predstavujú 7 mil. Sk.

2. Je nevyhnutné urýchlene zaviesť študijný informačný systém na PU v súlade s harmonogramom zavádzania ECTS. Malo by ísť o kompletné poňatý systém typu klient-server postavený na moderných technológiách, čo zaručí jeho pružnú modifikáciu a vysoké bezpečnostné štandardy. Predpokladané náklady v r. 2001–2 predstavujú 4 mil. korún.

3. Je nevyhnutné dobudovať knižničný informačný systém. Predpokladané náklady v r. 2001 predstavujú 420 tis. Sk, a v rokoch 2002–5 spolu 5 mil. Sk.

4. Je nevyhnutné dokončiť implementáciu informačného systému pre oblasť riadenia (manažmentu). Cieľom projektu je zabezpečiť jednoduchý a aktuálny prístup k rôznym informáciám na jednotlivých riadiacich úrovniach

nancí, ľudských zdrojov, evidencie a prevádzky budov. MŠ SR po prieskume stavu IS na vysokých školách v SR konštatovalo, že práve oblasť ekonomických IS je najviac zanedbaná a dlhodobo neriešená na kvalitných a

perspektívnych technológiách. Samotný vývoj tohto systému by mal garantovať projekt MŠ SR. Predpokladané náklady na spoluúčasť univerzity pri implementácii v r. 2002 boli odhadnuté na 2 mil. Sk.

6. Je nevyhnutné vybaviť pracoviská PU výpočtovou technikou. Cieľom je jednak vybaviť pracoviská, ktoré nemali žiadne počítačové vybavenie, jednak je potrebné rátať aj s koncepciou postupnej výmeny zastaralého strojového parku (morálna životnosť PC je reálne 3 roky, maximálne do 5 rokov). Predpokladané náklady v r. 2001–5 predstavujú 14,7 mil. Sk.

7. Je nevyhnutné vybaviť výučbové priestory výpočtovou technikou. Vytváranie podmienok pre masovejšie nasadenie výpočtovej techniky do výchovno-vzdelávacieho procesu je stálou aktivitou pre zefektívňovanie vzdelávacej i vedecko-výskumnej práce študentov a učiteľov fakúlt PU. V súčasnosti pripadá na 1 počítač na PU priemerne 58 študentov. Cieľom je neustále znižovanie podielu počtu PC/študenta (cieľ 15/1) a počtu PC/učiteľa (cieľ 1/1). Predpokladané náklady v r. 2001–5 predstavujú 6,3 mil. Sk.

Celkové náklady na kompletnú realizáciu vymenovaných aktivít v rokoch 2001–2005 predstavujú viac ako 40 mil. Sk. Ide o značnú finančnú čiastku, ktorá je determinovaná jednak istým deficitom z minulosti, ale aj reálnymi požiadavkami v súlade s výraznou akceleráciou pri budovaní informačnej spoločnosti v novom miléniu. Univerzity ako vzdelávacie a vedecko-výskumné ustanovizne by mali aj v tejto oblasti zohrávať významnú úlohu v celospoločenskom kontexte. Preto si dovoľím záverom vysloviť želanie, že aj na PU sa v blízkej budúcnosti podarí zvýšenou aktivitou realizovať väčšinu plánovaných zámerov a prispieť tak k celkovému budovaniu modernej a dynamickej univerzity.

Odvzďovanie Ceny dekana FF PU za publikačnú činnosť na Vedeckej rade FF 15. 3. 2001. Ceny boli odovzdané týmto pracovníkom: Viere Bačovej, DrCs., doc. PhDr. Marceli Gburovej, CSc., a PhDr. Petrovi Konyovi, PhD. Ceny odovzdal dekan fakulty prof. František Mihina (na obrázku prvý zprava):

Poštové stanice pri vrátnici vo VŠA sa tešia veľkému záujmu študentov. Z tohto dôvodu bude ich počet v najbližšom období zvýšený na celkovo 4 kusy. Počítače zabezpečí Rektorát PU.

systému a čiastočné vybudovanie sieťovej infraštruktúry (výstavbu lokálnych sietí a sieťové prepojenie 9 objektov PU), ale nie na výstavbu ostatných dôležitých častí centrálného informačného systému (študijný IS, ekonomický IS, IS pre manažment univerzity a pod.).

Na základe podrobnej analýzy súčasného stavu a potrieb bol Radou pre informatiku PU zastupujúcou všetky subjekty univerzity vypracovaný Projekt rozvoja informačného systému PU na r. 2001–2005. Tento projekt bol následne prerokovaný na zasadnutí Akademického senátu PU dňa 19. 2. 2001.

Základným problémom, ktorý je potrebné na PU urýchlene riešiť, je výstavba centrálného integrovaného informačného systému, ktorý doteraz na univerzite neexistuje. V tomto aspekte Prešovská univerzita v mnohých oblastiach značne zaostáva

univerzity a automatizovať štandardné administratívne procesy. Tento informačný systém sa zavádza na základe financovania z projektu TEMPUS PHARE (na realizáciu sa predpokladá čerpanie takmer 4 mil. Sk) a spoluúčasť univerzity v r. 2001 predstavuje 1 mil. korún.

5. Je nevyhnutné zaviesť ekonomický informačný systém v oblasti správy fi-

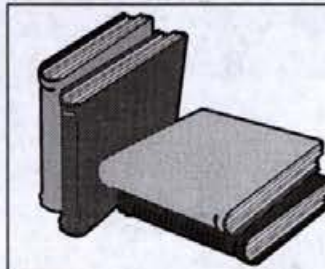

Týždeň slovenských knižníc v UK PU

V dňoch 26. 3. až 30. 3. 2001 sa uskutočnil 2. ročník celoslovenskej akcie Týždeň slovenských knižníc (TSK), v rámci ktorej Univerzitná knižnica PU usporiadala pre svojich používateľov viacero akcií.

Slávnostné otvorenie TSK sa uskutočnilo 26. 3. v Knižnici P. O. Hviezdoslava v Prešove za účasti pracovníkov všetkých prešovských knižníc, zástupcov štátnej správy a samosprávy mesta Prešov. Tohtoročný TSK v prešovských knižniciach sa niesol v znamení hesla: „Človek v knižnici.“

Tak ako minulý rok pripravila UK aj akciu, ktorá bola určená len pre pracovníkov prešovských knižníc. Išlo o Odborný knihovnícky seminár pod názvom **Knižnično-informačný systém v praxi**, ktorý sa uskutočnil 30. 3. 2001 v centrálnej študovni UK. Pracovníci UK prezentovali automatizovaný integrovaný knižničný systém ALEPH, ktorý používajú v rutínnej prevádzke na zabezpečenie knihovníckych činností a služieb.

kouto formou a poprial autorom aby ich diela boli čitateľmi vyhľadávané.

Prezentované boli tieto publikácie:

- Bačová, V.: **Súčasné smery v psychológii. Hľadanie alternatív pozitívizmu.** Prešov, 2000.
- Hvozdič, S.: **Kapitoly zo školskej psychológie II.** Prešov, 2000.
- Lovaš, L.: **Sociálne normy a spravodlivosť v sociálnej psychológii.** Košice, 2000.
- Výrost, J., Slaměník, I. (Eds.): **Aplikovaná sociálna psychológia II.** Praha, 2000.

Uvedené publikácie prezentovali ich autori osobne predovšetkým pedagógom a študentom psychológie, ale aj filozofie, politológie, pedagogiky, sociálnej práce, andragogiky a manažmentu, pre ktorých sú určené. Jednotliví autori sa snažili priblížiť nielen obsah a najzaujímavejšie pasáže svojich diel, ale aj zákulisie ich vzniku. Po skončení prezentácie bolo možné si publikácie zakúpiť. Veľký záujem študentov a pedagógov o túto prezentáciu ukázal, že takéto akcie majú svoje miesto v činnosti UK. Keďže publikačná činnosť pracovníkov prešovských fakúlt je bohatá na zaujímavé tituly, verím, že aj ostatní autori využijú takúto možnosť a prídu prezentovať svoje čerstvo vydané publikácie do UK ešte predtým ako sa dostanú na pulty knižkupectiev.

Ing. Peter Haľko

Záber z prezentácie kníh autorov

Pre svojich používateľov sme pripravili niekoľko akcií, ktoré sa stretli s rôznym záujmom. Najväčší úspech zaznamenali akcie v požičovni UK, a to najmä „Amnestia pre hriešnikov“. V rámci tejto akcie UK odpustila poplatky za upomienky svojim používateľom, ktorí počas TSK vrátili dlhodobo vypožičané knihy.

S menším záujmom používateľov sa stretlo sprístupnenie on-line databáz a spustenie CD-ROM servera, na ktorom sú uložené CD-ROM databázy na samostatné vyhľadávanie (pracovníčka UK poskytovala konzultácie), ktoré boli umiestnené na počítačoch v požičovni UK. Išlo o tieto databázy:

- Plnotextová databáza EIFL (na URL adrese:),
- Routledge Encyclopedia of Philosophy,
- SNB - Slovenská národná bibliografia,
- ČNB - Česká národná bibliografia.

Tieto databázy sa stali súčasťou bežných služieb a naši používatelia ich môžu využívať aj naďalej, pretože sme presvedčení, že sú perspektívne a je len otázkou času, kedy sa začnú intenzívnejšie využívať aj u nás.

Ďalšou akciou určenou pre používateľov boli predajné výstavy literatúry v požičovni UK. Uskutočnili sa celkovo tri:

- Slovenská literatúra z vydavateľstiev Náuka, Veda, Universum atď.
- Predajná výstavka knižkupectva JUVENTUS zameraná na českú a slovenskú literatúru
- Literatúra z edičnej činnosti fakúlt PU (FHPV a FF)

Tohtoročný **Týždeň slovenských knižníc** môžeme hodnotiť ako pokračovanie minulo-ročnej začatej tradície slovenských knižníc, ktoré sa snažia viac priblížiť k svojmu čitateľovi. Napriek niektorým rozpačitým reakciami, sme presvedčení, že takéto akcie majú pozitívny význam.

PREZENTÁCIA KNÍH ZO PSYCHOLÓGIE V UK PU

Univerzitná knižnica PU v spolupráci s Katedrou psychológie FF PU usporiadala dňa 7. marca 2001 prezentáciu nových kníh zo psychológie, ktorých au-

V. Bačová

tormi sú učiteľia Katedry psychológie FF PU. Prezentáciu uviedli doc. V. Bačová, DrCs., vedúca katedry psychológie FF PU a Ing. Peter Haľko, riaditeľ UK. Prihovor predniesol dekan FF

prof. PhDr. František Mihina, CSc., (na obrázku) ktorý ocenil snahu organizátorov o priblíženie sa k študentom aj ta-

Host' z Paríža

Jedinečnú možnosť zúčastniť sa prednášok profesora Francois Poiriera, ktorý sa venuje politike a histórii na Université Paris 13 (Nord) France mali v dňoch 12. a 13. 3. 2001 študenti Prešovskej univerzity.

Na tomto podujatí, ktoré organizovala Katedra anglistiky a amerikanistiky FF PU, sa prof. Poirier venoval najprv problematike sociálnej politiky. Sústredil sa predovšetkým na kultúrne a historické aspekty, so zameraním na francúzske a britské podmienky v druhej polovici 19. storočia.

Hovoril o fenoméne extrémnej chudoby, ktorý bol evidentný najmä v tomto období a o probléme sociálnej spravodlivosti a rovnosti príležitostí, pričom zdôraznil, že „keď začíname ako rovní, neznamená to, že ako rovní skončíme - máť rovnaké príležitosti neznamená stať sa rovným.“

Témou druhej prednášky, ktorá sa uskutočnila nasledujúci deň bola problematika britskej identity a jej historický vývoj. Obe prednášky boli informačne ako aj dokumentačne bohaté a o ich kvalite svedčí najmä fakt, že prednáškové miestnosti boli zaplnené do posledného miesta.

Dušan Boršovský

**prednášal
našim
študentom**

NAŠA PORADŇA

*Vy sa pýtate,
my odpovedáme*

PRÁVO DOMÁHAŤ SA VRÁTENIA DARU JE OSOBNÝM PRÁVOM DARCU

Darovacia zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorým darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Ak predmetom daru je nehnuteľnosť, darovacia zmluva musí byť písomná. Písomná forma je podmienkou platnosti zmluvy i pri darovaní hnuťelnej veci v prípade, keď nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní. Neplatná je aj taká darovacia zmluva, podľa ktorej sa má plniť až po darovej smrti (porov. § 628 Občianskeho zákonníka).

Darcovi však vznikne právo domáhať sa vrátenia daru za predpokladu, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Čo to sú dobré mravy zákonodarcia expreis neuvádza. Sú to pravidlá morálneho charakteru, i keď môžu za stanovených okolností nadobudnúť povahu právnej normy.

Pokiaľ ide o vzťah subjektov vo sfére Občianskeho zákonníka, pôjde tu predovšetkým o vzájomné rešpektovanie a potrebnú mieru tolerancie, o vzájomnú slušnosť, všetko v miere spoločensky najvhodnejšej a najpriateľnejšej (porov. § 3 a § 630 Občianskeho zákonníka). Teda môže tu ísť o porušovanie intenzívne alebo porušovanie sústavné, pričom bez významu nebudú ani príčiny takého správania. Formulácia „môže sa domáhať“, t.j. oprávnenie domáhať sa vrátenia daru, svedčí tomu, že zo strany darcu nejde len o jednostranný prejav, ale že sa vrátenie musí stať zmluvou, prípadne sa darca musí vrátenia domáhať súdnou cestou. Ide o spätný prevod vlastníctva ex nunc a u nehnuteľnosti je nutná písomná forma.

SŤAŽNOSŤ ŠTUDENTOV NEMÁ PRÁVNÝ ZÁKLAD

Ak vyučujúci na priebežnú kontrolu štúdia využíva aj ústne kladené kontrolné otázky, vyzvaný študent má na ne odpovedať (pravda ak vie). Ide totiž o jednu z hlavných foriem kontroly štúdia v intenciách Študijného a skúškového poriadku fakult PU. Preto prípady tzv. prekvapených, urazených, resp. nedotknuteľných študentov sú viac ako zarážajúce. Ich sťažnosti v takom prípade sú právne irelevantné.

Je to však signál pre katedry fakúlt, aby sa spomínanou typológiou (vrátane ŠPZ) zaoberali z iných hľadísk profilu budúcich absolventov PU.

JE ŠPZ OPROTI ŠTUDENTOM DENNEJ FORMY ZVÝHODŇOVANÉ?

Na takto koncipovanú otázku redakcia nemôže odpovedať i preto, že o tom nemá hodnoverné dôkazy. Predpokladá sa, že študijné programy a platné právne predpisy na fakultách PU sú riadne realizované, t.j. vo všetkých formách štúdia, pokiaľ nie je preukázaný opak.

Redakcia odporúča autorom predmetnú otázku adresovať študentskej časti príslušného akademického senátu, prípadne akademickým funkcionárom fakulty.

OBCHODOVANIE SO ŽENAMI JE TRETNÉ

Na základe Medzinárodnej dohody o potlačovaní a zrušení obchodu s ľuďmi a vykorisťovania prostitúciou iného z roku 1949, ku ktorej vtedajšia ČSR pristúpila 14. 3. 1958, bol doplnený Trestný zákon o § 246.

Z jeho obsahu vyplýva, že kto do cudziny zláká, najme alebo prepraví ženu v úmysle, aby sa tam použila na pohlavný styk s iným, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov (ods. 1).

Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potrestá,

a) ak spácha čin uvedený v odseku 1 ako člen organizovanej skupiny,

b) ak spácha taký čin na žene mladšej ako 18 rokov, alebo

c) ak spácha taký čin v úmysle, aby žena bola použitá na prostitúciu.

VYHOSTENIE CUDZINCŮV

Náš právny poriadok pozná dva druhy vyhostenia, a to

1. vyhostenie podľa Trestného zákona a
2. vyhostenie podľa zákona o pohybe cudzincov na území SR (č. 73/1995 Z.z.)

V prvom prípade vyhostenie je chápané ako jeden z možných druhov trestu, ktorý možno uložiť páchatelovi trestného činu. Sleduje sa ním predovšetkým záujem spoločnosti zabrániť obžalovanému cudzincovi v páchaní ďalšej závažnej trestnej činnosti.

Vyhostenie podľa Zákona o pobyte cudzincov na území SR možno uplatniť voči cudzincovi vtedy, ak neoprávnene vstúpi na územie SR, alebo ak sa neoprávnene zdržiava na území SR.

UTEČENECKÉ PRÁVO

Problematicku utečencov podrobnejšie upravuje zákon č. 283/1995 Z.z. o utečencoch. Ide o postup štátnych orgánov v konaní o priznanie postavenia utečenca v SR, ako aj úpravu práv a povinností cudzincov, ktorí požiadali o priznanie postavenia utečenca.

Konanie o priznaní postavenia utečenca (azylové konanie) je dvojstupňové správne (administratívne) konanie, ktoré sa riadi citovaným zákonom všeobecnými predpismi upravujúcimi správne konanie. Rozhodnutie vydané v správnom konaní je možné preskúmať v konaní pred súdom.

Cudzinec, ktorému sa priznalo postavenie utečenca, získa povolenie na trvalý pobyt a príslušný policajný útvar mu vydá preukaz, potvrdzujúci túto skutočnosť, s údajmi o jeho totožnosti s označením „utečenec“. Povolením trvalého pobytu sa postavenie utečenca stáva (pokiaľ ide o práva a povinnosti) podobným ako postavenie občana SR, pravda, s výnimkou volebného práva a služby v ozbrojených silách. Po uplynutí piatich rokov môže požiadať o udelenie štátneho občianstva SR.

EUROPOL NEMOŽNO ZAMIEŇAŤ S INTERPOLOM

Europol je nadnárodná inštitúcia ustanovená na základe Maasrichtskej zmluvy Dohovorom o Europole z 26. 7. 1995. Úlohou Europolu je zvyšovať efektívnosť príslušných orgánov členských krajín EÚ v boji proti závažným formám medzinárodného zločinu, akými sú pašovanie drog, rádioaktívneho materiálu a ľudí, či proti medzinárodnému terorizmu, praniu špinavých peňazí a pod. Europol nemožno zamieňať s Interpolom, ktorý je celosvetovou organizáciou.

EURÓPSKY SÚDNY DVOR A EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Európsky súdny dvor so sídlom v Luxemburgu zabezpečuje interpretáciu a dodržiavanie zmlúv Európskeho spoločenstva a Európskej únie. Jeho sudcovia sú ustanovení vládami členských štátov, rozhodnutie sa prijímajú väčšinou hlasov. K jeho úlohám patrí aj výklad práv a vzájomných povinností inštitúcií EÚ či členských štátov voči EÚ, overovanie kompatibility prijatej legislatívy so základnými zmluvami a ďalšie.

Európsky súd pre ľudské práva so sídlom v Štrasburgu je priamo dostupný pre jednotlivca a jeho rozhodnutia sú záväzné pre všetky zúčastnené strany. Zaoberá sa prípadmi vo všetkých štádiách od prípravného konania až po vynesenie rozsudku. Pozostáva zo sudcov, ktorých počet sa zhoduje s počtom účastníckych štátov. Kandidátov navrhujú vlády členských štátov, ale ich výber starostlivo monitoruje Výbor ministrov. Sudcov volí Parlamentné zhromaždenie Rady Európy. -JAR-

V centre pozornosti PU

Neoddeliteľnou súčasťou riadiacej práce je kontrolná činnosť, ktorú riadiace subjekty na príslušnej úrovni systému riadenia sú povinné v rámci svojej pôsobnosti permanentne priamo vykonávať alebo zabezpečovať. Prešovská univerzita v Prešove na základe zákona NR SR č. 10/1996 Z.z. o kontrole v štátnej správe a pokynu MŠ SR č. 223/1996-24 má vybudovaný vnútorný kontrolný systém.

Na PU je zriadený kontrolný útvar - t.j. hlavný kontrolór, ktorý je priamo podriadený rektorovi PU v Prešove. V súčinnosti s vedúcimi pracoviskami PU (Rektorát, dekanáty fakúlt, riaditelia celouniverzitných zariadení) organizuje a vykonáva kontrolné akcie a prešetruje sťažnosti a petície. V dôsledku efektívnosti a hospodárneho využívania prídelených finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov, dodržiavania zákonov, štátnej hospodárskej a pracovnej disciplíny boli vypracované a vydané materiály pre fakulty a celouniverzitné zariadenia.

- Pokyny na realizáciu systému vnútornej kontroly PU v Prešove (rok 1997)
- Metodické usmerňovanie k vykonávaniu funkčných kontrol vedúcimi zamestnancami a odbornými útvarmi PU (rok 1998)
- Metodické usmernenie pri prijímaní, podávaní a kontrole vybavovania sťažností a petícií fyzických a právnických osôb (rok 1999)
- Postup pri získavaní informácií podľa zákona o slobode informácií (rok 2001)

V každom kalendárnom roku je vypracovaný „Plán kontrolnej činnosti PU v Prešove“, ktorý je predložený operatívnej porade vedenia PU na prerokovanie a po doplnení, respektíve upravení niektorých kontrolných akcií schválených rektorom PU.

Od septembra 1997 až po december 2000 bolo vykonaných na PU v Prešove vnútornou kontrolou 61 kontrolných akcií na všetkých objektoch PU a vonkajšími kontrolnými orgánmi 11 previerok na Rektoráte PU, PF, FF, PBF, GBF a FHPV PU v Prešove, najčastejšie kontrolnými skupinami NKÚ SR Expositúra Košice, Odborom regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov, oddelenia verejného a koncesného obstarávania Krajského úradu v Prešove a Správou finančnej kontroly Košice.

Najčastejšie vyskytujúce sa nedostatky zistených vnútornou aj vonkajšou kontrolou sa prejavili na jednotlivých objektoch PU v:

- neoprávnenom použití rozpočtových prostriedkov štátneho rozpočtu SR v zmysle § 47 zákona NR SR č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov,
- porušenie rozpočtovej disciplíny v zmysle vyššie citovaného zákona
- nedodržanie zákona NR SR č. 263/1993 Z.z. o verejnom obstarávaní v súčasnosti zákon č. 263/1999 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene doplnení niektorých zákonov.

Doplnením útvarov odbornými zamestnancami na Rektoráte a fakultách PU vybudoval sa solídny základ spolupráce medzi hlavným kontrolórom a fakultami, čo sa odzrkadlilo pri kontrolnej činnosti a plnení úloh smerom k Odboru kontroly MŠ SR. Nemalou mierou k zlepšeniu realizácie kontrolných akcií prispieva zloženie vnútorných kontrolných skupín. Dobrá spolupráca sa prejavuje s právnikom PU, vedúcou oddelenia pre

plán, rozpočet a finančnú učitáreň, vedúcou SJ PU v Prešove. Na požadovanej úrovni je odborná spolupráca s vedúcim investičného oddelenia, vedúcim vnútornej prevádzky PU, tajomníkom FHPV, odbornými útvarmi FF PU a PBF PU.

Rezervy sú vo funkčných kontrolách vedúcich pracovníkov a odborných útvarov PU v zmysle § 9 a § 74 Zákonníka práce.

Predovšetkým zo strany fakúlt je potrebné venovať dostatočnú pozornosť úlohám a povinnostiam uvedených vo vyššie citovaných paragrafoch ZP. V tomto smere je spokojnosť týkajúca sa fo-

je aj kontrolná činnosť

riem a periodicity vykonávania funkčných kontrol, ako aj predkladania správ zo strany útvaru riadeného prostredníctvom kvestora PU, riaditeľa ŠDaj riaditeľa Univerzitnej knižnice PU.

V súvislosti s úlohami kontrolnej činnosti na PU sme niekoľko otázok položili PhDr. Viliamovi Tarjányimu (na obrázku), ktorý zodpovedá za úsek kontroly na rektoráte PU:

- Ako to vyzerá s podávaním sťažností a petícií na PU?

Oproti minulým rokom zvýšil sa nárast prijímania a prešetrovania sťažností. V roku 2000 bolo v centrálnej evidencii zaregistrovaných 6 sťažností, ktoré podľa vecnej príslušnosti riešil poverením rektora PU hlavný kontrolór alebo sťažnosť bola odoslaná na príslušnú fakultu. Vo všetkých prípadoch boli sťažnosti neopodstatnené. V jednom prípade sťažnosť nadobudla celoštátny rozmer, ktorú bližšie nekomentujem.

- Aké je zameranie činnosti hlavného kontrolóra na PU v Prešove?

Okrem už spomínaných vypracovaných pokynov, metodických materiálov pre fakulty a celouniverzitné pracoviská a predovšetkým vnútorných kontrol, poverovacím dekrétom rektora PU bola rozšírená činnosť hlavného kontrolóra o poverenie úlohami súvisiacimi so zabezpečením zákona č. 211/2000 Z.z. o slobode informácií týkajúcich sa Rektorátu PU v Prešove.

- Aká je miera súčinnosti s ostatnými odbornými útvarmi PU pri zostavovaní plánu kontrolnej činnosti?

Pri zostavovaní plánu kontrolnej činnosti na rok 2001 vychádzalo sa zo záverov z celoslovenskej porady kontrolných zamestnancov rezortu školstva konanej v dňoch 28.-30. 11. 2000 v Bratislave.

Plán kontrolnej činnosti na rok 2001 je zameraný na kontrolu účelného a efektívneho použitia finančných prostriedkov SR, t.j. program hospodárnosti, verejné obstarávanie, ako aj mimorozpočtové zdroje na jednotlivých fakultách a inštitúciách PU v Prešove.

Návrh „Plánu kontrolnej činnosti na rok 2001“ bol kontrolórom prekonzultovaný s kvestorom PU a taktiež s vedúcimi oddelení „útvaru riadeného kvestorom PU“.

-red-

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA

V dňoch 19.-21. 9. 2001 sa v priestoroch Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach uskutoční Medzinárodná konferencia pod názvom Model ďalšieho vzdelávania učiteľov prírodovedných predmetov. Konferencia si kladie za cieľ:

k ďalšiemu vzdelávaniu učiteľov prírodovedných predmetov

- charakterizovať systémy ďalšieho vzdelávania učiteľov prírodovedných predmetov v krajinách EÚ,
- predstaviť model ďalšieho vzdelávania učiteľov prírodovedných predmetov vypracovaného v rámci projektu Tempus Phare AC-JEP 14327-1999
- diskutovať o perspektívach ďalšieho vzdelávania učiteľov prírodovedných predmetov
- navrhnúť reštrukturalizáciu učebných plánov v didaktikách prírodovedných predmetov na základe poznatkov získaných pri riešení projektu.

Uzávierka prihlášok je 25. 4. 2001.

Orientuje sa na biológiu

Mgr. Mária Tulenková, PhD. vysokoškolské štúdium absolvovala v r. 1979 na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach. Na katedre biológie sa orientuje na všeobecnú botaniku a didaktiku biológie. Svoje vedecko-výskumné zameranie sústreďuje na riešenie inštitucionálnych projektov „Chronologické a ekologofyocenologické zvláštnosti efemeroidných geofytov východného Slovenska“ a Trofické charakteristiky a ekologické podmienky vydry riečnej (Lutra lutra L.). Bližšie Mgr. Tulenkovú našej čitateľskej verejnosti predstavíme v nasledujúcom čísle nášho periodika.

BLAHOŽELÁME
Profesorom,
docentom,
doktorandom,
všetkým,
ktorí získali
v roku 2000
vedecké
a pedagogické
hodnosti
a tým posilnili
kvalifikačný
rast našej
Prešovskej
univerzity.

NOVÍ NOSITELIA VEDECKO-PEDAGOGICKÝCH HODNOSTÍ

PROFESORI

Prof. K. FEČ,
 rektor PU, FHPV

Prof. V. LEŠKO,
 prorektor PU, FF

Prof. M. Turek,
 dekan PF PU

Prof. J. BAČA,
 FF PU

Prof. Z. STANISLAVOVÁ,
 FHPV PU

Prof. L. ŠIMON,
 FF PU

Prof. T. STEJSKAL,
 FHPV PU

DOCENTI

Doc. L. Babotová,
FF PU

Doc. J. Sipko,
FF PU

Doc. A. Antoňák,
FF PU

Doc. R. Štefko,
FF PU

Doc. R. Matlovič,
FHPV PU

Doc. V. Bebčáková,
FHPV PU

Doc. L. Gaborová,
FHPV PU

Doc. V. Šebeň,
FHPV PU

Doc. I. Medňanská,
FHPV PU

Doc. J. Bajtoš,
FHPV PU

Doc. I. Ripka,
FHPV PU

Doc. V. Strečko,
FHPV PU

Doc. D. Petrusová,
FHPV PU

Doc. V. Grešlik,
FHPV PU

Doc. D. Fazekášová,
FHPV PU

Doc. J. Paračová,
FHPV PU

Doc. A. Avenarius,
PBF PU

Doc. P. Kormaník,
PBF PU

DOKTORANDI (PhD.)

D. Šimčík,
PF PU

I. Kovalčíková,
PF PU

L. Kráľová,
FF PU

V. Suvák,
FF PU

E. Lukáč,
FF PU

M. Součková,
FF PU

P. Kónya,
FF PU

J. Kušnír,
FHPV PU

P. Beisetzer,
FHPV PU

Z. Straková,
FHPV PU

P. Ruščin,
FHPV PU

R. Rafajlovičová,
FHPV PU

J. Burgerová,
FHPV PU

ArtD. P. Novotný,
FHPV PU

ArtD. L. Kojanová,
FHPV PU

J. Zozulák,
PBF PU

M. Župina,
PBF PU

M. Timková,
GKBF PU

J. Boháč,
GKBF PU

Š. Šak,
PBF PU

„ZACHOVAJME SI
SVOJU TVÁR.
SVOJ
CHARAKTER.
POTOM
PREŽIJEME
A BUDEME
ROZKVIŤAŤ.“

KONFERENCIA

Na sklonku minulého roka, v predvianočnom období 5. decembra sa na Filozofickej fakulte našej univerzity uskutočnila konferencia Lexikálna sémantika a derivatológia. Organizovala ju Katedra slovenského jazyka a literatúry pri príležitosti životného jubilea prof. PhDr. Juraja Furdíka, CSc., (narodil sa 17. augusta 1935 v Bratislave).

Zišli sa na nej jazykovedci z celého Slovenska, z českej republiky a Poľska - priatelia a kolegovia jubilanta, z ktorých asi tretina bola alebo ešte je jeho priateľmi. Nie je to náhoda. U prof. Furdíka nemožno povedať, kde sa končí jeho vedecký záujem a kde sa začína pedagogické pôsobenie. Inšpiratívna sila jeho vedeckého bádania plynula prechádzkou do neopakovateľného didaktického sprostredkovania.

Prednášky, semináre, konzultácie, ale aj také stresujúce udalosti, ako sú skúšky, sa s účasťou prof. Furdíka stávajú vedeckými udalosťami, monografie, štúdie a diskusné vystúpenia sú pre čitateľov a poslucháčov nenahraditeľnou školou originálneho myslenia, širokého rozhľadu a precíznej filologickej práce. Mnoho z terajších slovenských lingvistov prešlo jeho školou a mnoho z nich mu vďačí za ten prepotrebný prvý, nezištný impulz, ktorý im poskytol v ich začiatkoch. Dnes už hádam neprehľadné množstvo diplomových prác, prác, ktoré študenti predniesli na prehliadkach študentskej vedeckej tvorby, rigorózných, aspirantských a doktorandských prác, posudkov a recenzií - to je len tá hmataiteľná stránka jeho pedagogicko-vedeckého pôsobenia. Oveľa dôležitejšie je to, čo v jeho žiakoch pod jeho vplyvom zostáva.

Prof. Furdík patrí medzi také typy vedcov, ktorí, ako to pred pár rokmi napísala jeho bratislavská kolegyňa z Jazykového ústavu L. Štúra SAV doc. Klára Buzássyová, CSc., svoje bádateľské myšlienky formulujú veľmi uvážlivo, jeho miesto v slovenskej jazykovede je dané nie tak kvantitou publikovaných príspevkov, ako skôr ich vysokou kvalitou, je takým typom bádateľa, ktorý svoju vedeckú tvorbu orientuje skôr do hĺbky než do šírky. Téma konferencie nebola zvolená náhodou. Celoživotnou láskou jubilanta je totiž derivatológia - slovotvorba. Táto oblasť jazykovedy sa stala témou jeho monografických diel „Zo slovotvorného vývoja slovenčiny“ (1971) a „Slovotvorná motivácia a jej jazykové funkcie“ (1993), kapitol v syntetických monografiách „Dynamika slovnej zásoby súčasnej slovenčiny“ (1989) a „Najnowzse dzieje języków

słowiańskich“ (1998), ako aj mnohých štúdií, publikovaných na Slovensku aj v zahraničí. V súčasnosti sa prof. Furdík venuje predovšetkým intenzívnej príprave slovotvorného či motivačného slovníka slovenčiny - prvého svojho druhu v dejinách slovenskej jazykovedy. Slovotvorba sa jubilant venuje aj organizačne - je členom Komisie pre slovenskú slovotvorbu pri Medzinárodnom komitete slavistov a aktívnym účastníkom jej stretnutí. Jedno z

najbližších zasadnutí tejto komisie by sa pod organizačným vedením prof. Furdíka malo konať práve na pôde Prešovskej univerzity. Pre tvorivú metódu prof. Furdíka je charakteristická komplexnosť, preto sa nemohol nevenovať aj tým lingvistickým oblastiam, ktoré sú s derivatológiou v úzkom spojení, a to lexicológii a morfológii. Odrážalo sa to aj v spoluautorstve vysokoškolských učebníc Lexikológia (1980) a Morfológia (1984). Závažnú súčasť v jazykovednom diele jubilanta tvoria konfrontačné a typologické výskumy, hlavne slovensko-maďarské, slovensko-nemecké a porovnávacie výskumy slovanských jazykov, ale aj invenčné interpretácie umeleckej prózy.

Prof. Juraj Furdík patrí k tým nemnohým učiteľom Filozofickej fakulty našej univerzity, ktorí na nej pôsobia (a to na jednej katedre) už od jej vzniku v roku 1958 (vtedy ešte ako Filologickej fakulty Vysokej školy pedagogickej). Okrem iných povinností pracoval v rokoch 1973-1976 aj ako zástupca vedúceho Katedry slovenského jazyka a literatúry, v rokoch 1994-1997 ako prodekan pre vedu a výskum Filozofickej fakulty. V súčasnosti je členom vedeckej rady fakulty, garantom študijného odboru masmediálna komunikácia a vedúcim jazykovednej sekcie Katedry slovenského jazyka a literatúry. Za svoju dlhoročnú prácu v prospech fakulty a univerzity bol pri príležitosti 40. výročia vzniku fakulty ocenený bronzovou medailou.

Všestrannú vedec kú a pedagogickú prácu jubilanta ocenil na úvod konferencie „Lexikálna sémantika a derivatológia“ aj dekan FF PU prof. PhDr. Fran-

tišek Mihina, CSc., ktorý ho prišiel osobne pozdraviť.

Zaželajme dobré zdravie a vnútornú pohodu - tak na recepciu všetkého hodnotného a krásneho, ako aj na produkciu závažného a inšpiratívneho, aby tak ako doteraz v nás jeho osobnosť vyvolávala chuť spoznávať a poznané odovzdávať.

Daniela Slančová

na počesť životného jubilea
vzácneho vedca a pedagóga
prof. PhDr. Juraja Furdíka, CSc.

Súťaž redakcie periodika PU

V ktorom dokumente vlády SR sa nachádza tento text:

„Pojem korupcia je oveľa širší ako úplatkárstvo. Zahŕňa zneužívanie právomoci a postavenie, spresnenie verejných prostriedkov, zvýhodňovanie známych (klientelizmus) a zvýhodňovanie príbuzných (nepotizmus)“.

Odpovede zasielajte na korešpondenčnom lístku do redakcie.

Súťažiaci, ktorí napíšu správne odpovede, budú odmenení vecnými cenami, ktoré na tento účel poskytl: Rektor PU, dekan FF, FHPV PU. Uzávierka súťaže je 20. 4. 2001.

DISKUSIA o samospráve VŠ

Študentská rada vysokých škôl SR (ďalej ŠRVŠ SR) ako najvyšší reprezentant študentov vysokých škôl, ktorý zastupuje ich práva, záujmy vo vzťahu k MŠ SR, ostatným ústredným orgánom a organizáciám SR a k rôznym iným inštitúciám, orgánom a organizáciám organizuje v spolupráci s nezávislým občianskym združením OKO šnúru podujatí (akcií a diskusií) na všetkých vysokých školách. Hlavnou témou týchto podujatí je Návrh zákona o VŠ. ŠRVŠ SR tu po prvé prezentuje akademickým obciam VŠ svoje stanoviská a pripomienky k návrhu zákona o VŠ, ktorých prijatím podmieňuje svoju podporu tohto zákona a po druhé ich kontroluje s názormi a stanoviskami vedenia univerzít a akademických senátov.

Takáto diskusia na tému Návrh zákona o VŠ sa uskutočnila aj na Prešovskej univerzite v Prešove dňa 14. 3. 2001 o 12.15 hod. v Aule PU. Hostami boli Mgr. Michal Fedák, bývalý predseda ŠRVŠ SR, terajší predseda študijnej komisie ŠRVŠ a člen komisie, ktorá tento návrh zákona o VŠ pripravila. Ďalej diskutovali prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc., prorektor PU pre vedu a doktorandské štúdium, a doc. PaedDr. Jozef Liba, CSc., tajomník AS PU (na obrázku dole). Diskutovalo sa hlavne o samospráve VŠ - právna subjektivita fakúlt, práva AS, správna rada a o financovaní VŠ - školné, poplatky atď.

Ján BENKO, člen ŠRVŠ SR za PU

Skriptá, ktoré vyšli z pier pedagógov FHPV PU a sú k dispozícii študentom PU

Človek a drogy
Dejiny etických teórií I. časť

Dejiny etických teórií II. časť
Dejiny etických teórií III. časť
Dejiny etických teórií IV. časť
Dejiny náboženstva a cirkví
Didaktika odborného výcviku
Didaktika literárneho čítania v RJ

Didaktika školskej TV pre I. st. ZŠ
Ekonomika a manažment Verej. spravy
Elektrina a magnetizmus

Etika a mravná výchova
Geoeológia a environmentalistika
Geografia verejnej spravy

Geomorfológia
Humanitné vedy - zborník
Chémia životného prostredia

Literárny text v didaktickej komun.
Nondirektívny prístup vo výchove a vzd.
Pedagogická prax z TV

Plánovanie š.p. v hádzanej - 1

Poruchy psychického vývinu
Právo na slobodný prístup k inf.
Prehľad dejín vedy a tech.
Prevenencia kriminality
Príklady spec. prostr. atlet. disc.
Psychológia práce
Psychológia puberty a adolesc.
Psychológia žiaka a učiteľa
Soc. psychológia pre učiteľov
Teória a didaktika gymnastiky
Teória hudobnej pedagogiky
Trvalo udržateľné poľnohosp.
Úvod do lit.
Úvod do logiky ped. myslenia
Všeobecná psychológia
Vybrané kapitoly z pedagog.

Vyučovacie prostr. v tech. vych.
Základy didaktiky technickej vých.

Základy geoinformatiky
Základy pedagogiky
Základy poľnohosp. výroby
Základy virológie
Základy všeobecného manažmentu
Zbierka úloh na PS z fyziky
Zborník v pedagog.-psych. príprave
Základy didaktiky vlastivedy

Angličtina pre manažérov

Prípadové štúdie pre vyuč. ekonom. predm.
Všeobecná gymnastika
Základy trestného práva hmotného
Dejiny európskej hudby od antiky

Doc. RNDr. Andrej Pavúk, CSc., 1999
Doc. PhDr. Anna Klimeková, CSc., 1998
PhDr. Gita Geremešová, CSc.
Doc. PhDr. Theodor Hudeček, CSc.
Doc. PhDr. Theodor Hudeček, CSc., 1995
Doc. PhDr. Anna Klimeková, CSc., 1996
Doc. PhDr. Anna Klimeková, CSc., 1997
PhDr. Gita Geremešová, CSc., 1998
Ing. Ján Bajtoš, PhD., 2000
PhDr. Andrej Antoňák, CSc., 1995
PhDr. Oľga Guzyová, CSc.
Doc. PhDr. Ladislav Žiga, CSc., 1993
Ing. Juraj Tej, CSc., 2000
Doc. RNDr. J. Birčák, CSc., 1996
Mgr. K. Šterbáková
V. Benca
Doc. PhDr. Anna Klimeková, CSc., 1999
Prof. RNDr. Ján Drdoš, DrSc., 1999
RNDr. Róbert Istók, CSc., 1999
RNDr. René Matlovič, PhD.
Doc. RNDr. Eva Michaeli, CSc.
RNDr. Ladislav Dzurovčin, CSc., 2000
PhDr. Ľuba Končeková, CSc., 1999
Doc. Mgr. Vasil' Andruch, CSc., 2000
Prof. Ing. Karol Flórián, DrSc.
Prof. Ing. Mikuláš Matherny, DrSc.
PhDr. Marta Germušková, CSc., 1995
PhDr. Ľubica Gáborová, CSc., 2000
PaedDr. Viera Bečáková, CSc., 1999
PaedDr. Vincent Lafko, CSc.
PhDr. Milan Mikuš
PhDr. Milan Mikuš, 2000
PaedDr. Martin Gregor, CSc.
PaedDr. Vincent Lafko, CSc.
PhDr. Ľuba Končeková, CSc., 2000
Doc. JUDr. Ján ROHÁČ, CSc., 2000
Doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc., 1997
Doc. JUDr. Ján ROHÁČ, CSc., 2000
PhDr. Juraj Malcovský, CSc., 1999
Doc. PhDr. Viliam Kubáni, CSc., 1998
PhDr. Ľuba Končeková, CSc., 1996
Doc. PhDr. Magdaléna Ďuričková, CSc., 1999
PhDr. Ľubica Gáborová, 1999
Doc. PhDr. Karol Feč, CSc., 1994
Prof. PhDr. Ladislav Burlas, DrSc. 1997
Ing. Danica Fazekašová, CSc., 1999
PhDr. František Sedlák, 1995
PhDr. Vlasta Behúnová, CSc., 1998
Doc. PhDr. Viliam Kubáni, CSc., 2000
Doc. PhDr. Igor Kominarec, CSc., 2000
PhDr. Mária Podhájecká, CSc.
PaedDr. Jozef Pavelak, CSc., 1999
Ing. Ján Bajtoš, PhD., 1999
PaedDr. Jozef Pavelka, CSc.
RNDr. Branislav Nižňanský, CSc., 2000
Doc. PhDr. Igor Kominarec, CSc.
Ing. Danica Fazekašová, CSc., 1999
MVDr. Peter Juriš, CSc., 1998
Doc. Ing. Vojtech Čorba, CSc., 1999
PaedDr. Vladimír Šebeni, CSc., 1995
PhDr. Ľuba Končeková, CSc., 1998
PaedDr. Ján KANČÍR, CSc., 2001
PhDr. Alena Madžiková
Mgr. Ivana Cimermanová 2000
Mgr. Alena Kačmárová
Mgr. Marta Tkáčiková
Ing. Juraj Tej, CSc., 2000
PhDr. Květoslava Perečinská, CSc., 2000
Doc. JUDr. Ján ROHÁČ, CSc., 2001
Mgr. Peter Ruščin, PhD., 2001

Hostia z Poľska

Súčasťou pracovnej návštevy zástupcov Vyššej školy pedagogickej v Rzeszowe v Poľsku, ktorá bola realizovaná v súlade s podpísanou zmluvou o spolupráci s Prešovskou univerzitou, bola aj návšteva profesora dr. hab. Stanislava Uliasa dekanu Filologickej fakulty a profesora Igora Burkhanova vedúceho Katedry anglického jazyka na pôde FHPV PU.

Hosti z Poľska prijala PhDr. Mariana Prčíková, PhD., prodekanka pre zahraničné styky (na obrázku) a doc. RNDr. René Matlovič, PhD., prodekan pre VVUC. Predmetom stretnutia bolo prerokovanie možnosti o konkrétnych formách spolupráce. Stretnutie sa zúčastnili zástupcovia tých katedier FHPV, ktoré prejavili záujem o spoluprácu s poľskými partnermi, a to Katedra fyziky, Katedra hudobnej výchovy, Katedra psychológie, Katedra telesnej výchovy a športu, Katedra anglického jazyka a literatúry, Katedra nemeckého jazyka a lit., Katedra geografie a geoeológie. Naši pedagógovia tlmochli svoje predstavy a požiadali poľských kolegov o sprostredkovanie informácií na príslušných pracoviskách v Poľsku. Hlavnými oblasťami, kde spolupráca sa javí pre obidve strany najperspektívnejšia, je výmena publikačných výstupov, vzájomnej účasti na vedecko-výskumných projektoch a konferenciách, účasť na športových a umeleckých podujatiach organizovaných spolupracujúcimi inštitúciami.

Táto úvodná návšteva prostredníctvom nadviazania osobných kontaktov poskytla priestor pre výmenu základných informácií a obidve inštitúcie predpokladajú ďalší rozvoj konkrétnej spolupráce.

ŠSPV medzi riešiteľmi projektov VNĽH

Mimovládne organizácie na pôde PU

V priestoroch tzv. nového internátu dňa 15. 3. 2001 zorganizovala Vzdelávacia nadácia (Jána Husa) v spolupráci so študentskou spoločnosťou pre politické vedy školiace stretnutie riešiteľov projektov VNĽH, medzi ktorých sa taktiež zaradili projektom „Prešovská študentská mládež na ceste k demokracii“. Na tomto podujatí sa zišlo osem mimovládnych organizácií (MVO) z Prešovského kraja.

Školiteľom z VNĽH prezentovali možnosti poskytovania grantov mimovládny neziskový organizáciám. Taktiež tu bol vytvorený priestor pre nadviazanie spolupráce a získanie nových kontaktov. Účastníci predstavili zameranie činnosti ich organizácií, ako aj predkladaných projektov. V rámci diskusie sa zamerali aj na konkrétne problémy, s ktorými sa stretávajú. Najdominantnejšie boli problémy finančné. Výhrady odzneli aj smerom k štátu v súvislosti s neposkytovaním daňových odpisov podnikateľom, ktorí sa rozhodnú sponzorovať akcie MVO, najmä v oblasti kultúry a vzdelávania. Na záver zástupcovia VNĽH podporili účastníkov pri koncipovaní nových projektov predovšetkým v spolupráci s VNĽH.

Dušan Boršovský

Monografia doc. PhDr. A. Valcerovej, CSc.

Inauguračná prednáška doc. PhDr. A. Valcerovej, CSc. prednesená 15. marca 2001 ponúka príležitosť na úvahu o jej vedecko-pedagogickej činnosti na Katedre slovenského jazyka a literatúry FF PU. Nemáme však v úmysle súhrnný obraz vedca a pedagóga, ten bol napokon prednesený v rámci inauguračného konania. Na tomto mieste sa budeme opierať o jej tri knižné publikácie z posledného obdobia V Labyrinte vzťahov (2000), Vzťah významu v preklade poézie (1999) a Text ako inšpirácia (2000).

Hádam najvýstižnejšia charakteristika kníh A. Valcerovej je daná v predslove tretej publikácie: „Autorka nemá ambíciu ani naprávať, ale správať čitateľa textom“. Takto pojaté autorkine predsavzatia je nepochybne úprimné, svedčiacie o jej vnútornej skromnosti, obsah jej kníh však svedčí o tom, že je kompletná nielen na úlohu „textového sprievodcu“.

Čitateľa, ktorý sa zaujíma o interpretáciu umeleckého textu, nesporne upútajú pohľady A. Valcerovej na fenomén umeleckého textu z literárno-vedných pozícií dneška. Aktualizácia literárneho diela je prvkom, ktorý ho permanentne oživuje, sprítomňuje ho novým čitateľským generáciám a takúto úlohu s istým komunikačným rizikom môže splniť iba nanajvýš kompetentný autor. Náročnosť uvedenej práce je znásobená pri analýze básnických textov, ktorá v knižkách A. Valcerovej dominuje. Tá je ešte vygradovaná vedeckými rozborami básnických prekladov.

V najroziahlejšej miere sa autorka zameriava na preklad ruskej poézie do slovenčiny a v rámci tohto jej záujmu v centre pozornosti stojí poézia súčasného ruského básnika A. Voznesenského a jeho preklady do slovenčiny a do češtiny. Jej rozbor

J. Sipko

prezentovaného umelecko-prekladateľského faktu sú ukázkou interkultúrnych kontaktov na najvyššej jazykovej úrovni, ktorú zosobňuje poézia. Tu sa žiada obrátiť pozornosť na jeden z vrcholov jej rozborov, ktorým je interpretácia Voznesenského básne Goya a jej slovenský (M. Válek) a český (V. Danek) preklad. Na uvedenom faktografickom pozadí autorka ilustruje komunikačný rozsah lyrického textu, v ktorom sa sémantické pole prenáša na viaceré jazykové roviny. Vo vzťahu k uvedenej básni ide o prevahu zvukovej fonematickej roviny, autorka si všima najmä vnútorné autorské asociácie na fonémy g, o, j, a. A. Valcerová prezentuje ďalšie roviny prekladu, ktoré pri básnických textoch Válek a Voznesenského vytvárajú nové jazykovo-komunikačné perspektívy. Na rozbere ukážok z poézie Voznesenského a ich Válekových prekladov sú konfrontované také zložky prekladu ruskej poézie a ich slovenských a českých variantov ako rým, metafora a rytmus. Odborná úroveň prezentovaných rozborov je rozšírená grafickými ilustráciami básnických textov.

Nám sa zdá cennou aj tá skutočnosť, že cez preklady ruskej poézie sa dnešnej generácii čitateľov predstavuje majstrovstvo M. Válek predovšetkým ako prekladateľa.

Monografie A. Valcerovej sú výsledkom jej dlhodobých vedeckých snažení a sú cenným príspevkom do slovenskej teórie umeleckého prekladu.

Študenti 3. ročníka študijného odboru Manažment špecializácie MVSaR na FHPV v marci 2001 vykonali odbornú prax v orgánoch verejnej správy prevažne v rámci východoslovenského regiónu.

KVS FHPV PU vypracovala náplň praxe v súlade so študijným programom FHPV v šk. r. 2000/2001. Obsahové zameranie bolo najmä na teoreticko-praktické otázky v predmetoch Právo, Ekonomika a Manažment.

Prax splnila účel bližšieho prepojenia FHPV s inštitúciami verejnej správy v priestore Prešovského a Košického kraja.

Informácia

- VIK -

Beseda o drogách

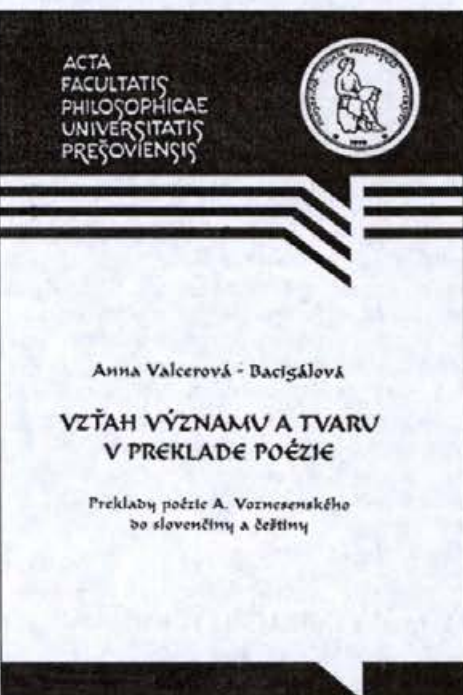
Generálny sekretariát výboru ministrov pre drogovú závislosť a kontrolu drog predložil na MŠ SR „Návrh zámerov pre stanovenie základných cieľov a úloh rezortov v oblasti aktualizácie úloh Národného programu boja proti drogám (NPBPD)“ pre rok 2001. Jednou z prioritných úloh je posilnenie primárnej prevencie drogových závislostí na VŠ. Aktualizácia úloh NPBPD je v súlade s uznesením vlády SR č. 298 z 21. 4. 1999 a uznesením NR SR č. 291 z 12. 5. 1999. Za týmto účelom sa uskutočnilo prvé stretnutie koordinátorov prevencie drogových závislostí na VŠ 10. 1. 2001 v Bratislave.

Pri stanovení zámerov a ich rozpracovania v oblasti prevencie pre rok 2001 odporúča sa venovať pozornosť študentom VŠ hlavne v oblasti zamerania prípravy učiteľov v uvedenej problematike. PU na tomto stretnutí zastupoval doc. RNDr. A. Pavúk, CSc.

O drogách a ich pôsobení vieme omnoho viac než kedykoľvek predtým avšak zďaleka preto aby sme z nich mali maximálny úžitok, a minimálnu škodu. Preto k základným predpokladom zvládnutia problému drog nutne patrí i adekvátna informovanosť. Z rozhodnutí kolégia rektora boli inkorporované kapitoly o problematike drogových závislostí do niektorých predmetov napr. Biológia detí, dorastu ktorý sa vyučuje na FHPV a PF ako všeobecný predmet. Pre tento účel boli vyda-

(Pokračovanie na nasledujúcej strane.)

Doc. RNDr. A. Pavúk, CSc., pri prednáške

Zasadnutie študentských senátorov

V stredu 7. marca 2001 sa v zasedacej dekanu FHPV uskutočnilo zasadnutie zástupcov študentov z fakultných akademických senátov, univerzitného senátu a zástupcov študentov v Študentskej rade VŠ SR. Senátori spolu s predstaviteľmi ŠRVŠ SR prerokovali pripomienky Študentskej akademickej obce SR k návrhu nového Zákona o vysokých školách a dohodli sa, že o dôležitých pripomienkach budú informovať všetkých študentov PU na osobitnom stretnutí.

Ďalším bodom zasadnutia bola diskusia o projekte Študentskej únie PU. Účastníci zasadnutia konštatovali nedostatky v Štatúte únie, schváleného predchádzajúcim AS PU a rozhodli sa v projekte nepokračovať. Podpredseda univerzitného senátu Radoslav Štefančík (na obrázku, autor článku) informoval študentských senátorov o príprave Vysokoškolského klubu PU v Prešove. Cieľom klubu bude organizovanie hlavne kultúrnych podujatí a vytváranie

podmienok pre kreatívnu činnosť študentov a ich tvorivú osobnostný rozvoj.

V poslednom bode člen študentskej časti AS PU Ján Benko informoval o štrajkovej pohotovosti študentov niektorých vysokých škôl v SR. Koordinačné centrum štrajkových výborov žiada vládu SR: „Vytvoriť funkčný systém sociálnej podpory pre študentov, vyčleniť adekvátne prostriedky pre existujúce internáty, vyčleniť adekvátne prostriedky na do- stavbu internátov, ktoré sú v procese výroby, zohľadniť špecifiká jednotlivých internátov pri výpočte výšky dotácií a vyčleniť adekvátne prostriedky pre celé vysoké školstvo s cieľom priblížiť výdavky na školstvo v pomere k HDP k priemeru EÚ“. Účastníci zasadnutia jed- nomyseľne podporili všetky požiadavky Koordinačného centra štrajkových výborov.

Prijatie rektora prof. Kiepasa dekanom FF PU prof. Františkom Mihi-
nom a predsedom AS FF doc. Rudolfom Dupkalom

Média a politika

Vo štvrtok 22. marca sa na pôde Prešovskej univerzity uskutočnil odbor-
ný seminár na tému „Média a politika“. Podujatie zorganizovala Študent-
ská spoločnosť pre politické vedy (ŠSPV) v spolupráci s Inštitútom pre ve-
rejnú otázkou (IVO) a za podpory Vzdelávacej nadácie Jána Husa v rámci
projektu „Prešovská študentská mládež na ceste k demokracii“.

Pred seminárom sa zástupcovia ŠSPV a IVO stretli s novinármi na tlačovej
besede v zasedačke dekana Filozofickej fakulty PU. Po nej sa všetci prítomní
presunuli do prednáškového miestnosti č. 94, kde v prvej časti seminára vy-
stúpili zo svojich príspevkami Grigorij Mesežnikov, Oľga Gzarfašová a Mi-
roslav Kollár (všetci z IVO). Prítomným študentom taktiež prezentovali ich no-
vú publikáciu Slovensko 2000 – súhrnná správa o stave spoločnosti.

Do druhej časti zameranej na tému „Vplyv politiky na média“ boli prizva-
ní zástupcovia verejnoprávneho a súkromného média, mimovládnych orga-
nizácií, vedeckej, akademickej obce a Parlamentného výboru pre média
a kultúru. Žiaľ reprezentanti posledných dvoch menovaných subjektov sa
ospravedlnili za svoju neúčast, a tak seminár pokračoval bez nich. No o ďal-
šiu kvalitu seminára a dynamiku diskusie sa postarali hostia Viliam Štreli-
nger, redaktor a publicista zo Slovenskej televízie, štúdio Košice. Ako zástup-
ca verejnoprávneho média vystúpil s tematickým príspevkom „Predvolebný
čas vo vysielacom médiu“. Po ňom sa dostal k slovu politický komentátor týž-
denníka Domino fórum Peter Schutz, ktorý vo svojom príspevku na tému
„Predvolebná kampaň v súkromných médiách, jej za a proti“ okrem iného
zdôraznil znemožnenie pôsobenia súkromných médií v predvolebnej kampa-
ni volebným zákonom z roku 1997 a načrtnul situáciu v niektorých krajinách,
ako Česká republika, Maďarsko, Poľsko či Nemecko. Trojicu prednášajúcich
uzavrel Eduard Chmelár, riaditeľ Inštitútu pre solidárnu spoločnosť s prís-
pevkom „Mediokracia a jej vplyv na úroveň verejnej diskusie“.

V záverečnej diskusii jednotliví účastníci, ako aj ostatní prítomní neobišli
ani pomerne citlivé témy. Diskutovali predovšetkým o možnostiach ovplyvni-
teľnosti súkromných a verejnoprávnych médií, ako aj z toho plynúcich ne-
bezpečí.

Dušan Boršovský

Realizácia dohody

Dohoda o spolupráci medzi Prešovskou univerzitou
v Prešove a Sliezkou univerzitou v Katowiciach, kto-
rá bola podpísaná rektormi oboch univerzít na je-
seň roku 2000, prináša prvé konkrétne výsledky.

V dňoch 26. až 29. 3. 2001 absolvoval na Katedre fi-
lozofie FF PU v Prešove prednáškový pobyt prof. U.Śl.
dr.hab. **Andrzej Kiepas**,
riaditeľ Inštitútu filozofie
Fakulty spoločenských
vied SU v Katowiciach.

o spolupráci

Kurz prednášok na tému: „Filozofia techniky a eko-
etika v podmienkach ekologickej krízy“ realizoval
v rámci voliteľnej výučby pre študentov filozofie aj eti-
ky I. a II. ročníkov denného štúdia (obr. dole). Leit-
motívom jednotlivých vystúpení prof. **Kiepasa** bola
problematika obsiahnutá v jeho ostatnej vedeckej
monografii, ktorá má názov: „Człowiek wobec dylema-
tów techniki“ (Katowice 2000). Bezprostredné reakcie
študentov na vystúpenie prof. Kiepasa svedčia o tom,
že vyššie uvedená voliteľná výučba nepochybne splní-
la svoje poslanie.

Súčasťou programu profesora Kiepasa bolo aj je-
ho prijatie u rektora PU, prof. PhDr. K. Feča, CSc.,
a dekana FF PU prof. PhDr. F. Mihinu, CSc. Na
týchto stretnutiach boli prerokované otázky ďal-
šej spolupráce jednak medzi Inštitútom filozofie
Fakulty spoločenských vied SU v Katowiciach
a Katedrou filozofie FF PU v Prešove a jednak me-
dzi fakultami a pracoviskami oboch univerzít.

(Dokončenie z predchádzajúcej strany.)
né vysokoškolské učebné texty Pavúk, A.,
1999: Človek a drogy, boli zakúpené videofil-
my z danej problematiky, vzorkovnica s imi-
táciou vzoriek jednotlivých drog a ďalšia čas-
opisecká literatúra.

Súčasťou PU sú aj bohoslovecké fakulty na
ktorých predmet Biológia
detí a dorastu sa nevyučuje.
Vzhľadom na absenciu dané-
ho predmetu rozhodli sme sa
uskutočniť pre študentov
uvedených fakúlt besedy s tematikou Človek
a drogy. Beseda na GBF sa uskutočnila v no-
vembri 2000, na PBF sa uskutočnila 15. 3.
2001. Na úvod besedy bol premietnutý video-
film Je droga dobrodružstvom? Po premie-
nutí filmu študenti mali možnosť oboznámiť
sa so vzorkovnicou imitácie jednotlivých
drog, ktoré boli prezentované vo filme. V be-
sede prednášajúci doc. Pavúk upozornil na
jeden vážny problém, ktorý sa v spoločnosti

bagatelizuje v súvislosti s drogovou scénou a
to je fajčiarska a alkoholická intoxikácia.
Trebá si uvedomiť, že v súvislosti s fajčením
tabakových cigariet ročne umiera alebo si po-
škodí zdravie najviac ľudí. Alkohol na dru-
hom mieste sa nikdy nedá vytlačiť inou dro-
gou a bude si vytrvalo tiež brať svoju daň.

ko škôd ako rituál priťukávania s pohárikmi
naplnenými nealkoholickými nápojmi“

Presadenie triezveho životného štýlu je v
súčasej dobe tým najpotrebnejším preven-
tívnym opatrením. Vedieť, prečo mladí ne-
pijú, je možno teraz dôležitejšie než vedieť
dôvody prečo niektorí mladí pijú.

Štúdium na
bohoslovec-
kých fakultách
sa delí na 2
smery:

Beseda o drogách na PBF PU

Máme vo svojich rukách možnosť ovplyvniť
svoj vzťah k droge. Vo svojich rukách však
tiež držíme ponuku rituálov okolo konzumá-
cie cigariet a alkoholu, bez toho aby sme si to
zreteľne uvedomili, odovzdávame ich ďalším
generáciám. Práve spoločenské zvyklosti a ri-
tuáli sú snád z hľadiska prejavu závislosti u
detí a mládeže nebezpečnejšie než samotný
alkohol. Dá sa vlastne povedať: „Alkohol
svojím jednorázovým účinkom, neurobí toľ-

1. Kňazský a 2. Učiteľ náboženstva a etiky.
Najmä učelia sa pri súvislej náboženskej
praxi priamo kontaktujú s deťmi, kde získané
poznatky o drogových závislostiach môžu
aplikovať v rámci primárnej prevencie.

Beseda so študentmi PBF o drogovej
problematike potvrdila, že táto téma je
nanajvýš aktuálna a študenti prejavili
veľký záujem o získanie najnovších po-
znatkov.

Vysoké štátne vyznamenanie PhDr. Milanovi Kručayovi, CSc.

✧ **Ste prvým Prešovčanom, možno aj východniarom, ktorému bolo prepožičané vysoké štátne vyznamenanie – Pribinov kríž II. triedy.**

Na návrh vlády mi prezident republiky Rudolf Schuster 3. januára t.r., pri príležitosti 8. výročia SR, odovzdal toto vysoké štátne vyznamenanie. „Za dlhoročnú verejnoprospešnú činnosť a prácu v Slovenskom Červenom kríži“.

✧ **Ak to rozmením na drobné, čo všetko v tomto vyznamenaní bolo zohľadnené?**

Zohľadnili sa moje dve jubileá – životné a červenokrížske a moje aktivity, ktoré môžeme rozčleniť do troch oblastí a boli prezentované v mojom curriculum vitae.

✧ **Ktorá aktivita bola ako prvá?**

Bola to športová. Bol som dlhoročným reprezentantom Česko-Slovenska v plávaní, prvým plavcom v disciplíne 100 m voľný spôsob, ktorý pokoril hranicu jednej minúty, držiteľ viacerých československých i slovenských rekordov. **17 rokov som pôsobil ako tréner-pedagóg** vodnopólových hráčov I. a II. ligy Slávia Prešov, kde som vchoval dve generácie športovcov. Ako tréner som viedol akademické reprezentácie na Svetových univerzitách v Moskve (1970) a Záhrebe (1987). Za tieto aktivity som získal ocenenie „Za zásluhy o rozvoj plaveckých športov v Československu“ a titul „Vzorný tréner“. Patril som medzi prvých členov Predsedníctva Československej olympijskej akadémie a po osamostatnení Slovenska medzi zakladajúcich členov SOV, kde som dve funkčné obdobia vykonával funkciu podpredsedu. Za dlhoročné olympijské aktivity mi Slovenský olympijský výbor udelil v roku 1997 prestížny titul laureáta Fair-play.

✧ **Tá druhá aktivita?**

Je oblasť vedecko-pedagogická. Bolo pre mňa potešujúce, keď hneď v druhej vete moderátor uviedol, že pôsobím od roku 1961 na vysokej škole v Prešove a v súčasnosti na Katedre telesnej výchovy a športu FHPV PU. Pred takým auditóriom, kde na Bratislav-

skom hrade boli prítomní najvyšší predstavitelia vlády SR, poslanci NR SR a členovia zastupiteľských orgánov, sídlia v Bratislave, bolo príjemné zviditeľnenie našej univerzity a teší ma, že tento rok je pre mňa jubilejný – 40. a môžem ju ako doma, tak aj za hranicami vlasti reprezentovať.

Boli spomenuté moje vedecko-pedagogické i mimoškolské aktivity. Postupnosť pri získavaní titulov, riešení projektov a publikačná činnosť. **Od rokov 1989/90 som zastupoval bývalú PF v poradnom orgáne ministra školstva – Rade vysokých škôl, dve funkčné obdobia som pôsobil v senáte fakulty, bol som predsedom Akademického fóra, podpredsedom odborovej organizácie a viac rokov v rôznych funkciách vysokoškolskej telovýchovnej organizácie.** Za tieto aktivity mi boli udelené rezortné ocenenia.

✧ **A ktorá je tá tretia aktivita?**

Viacerí si myslia, že toto ocenenie je za prácu v SČK. Je to uznanie za celoživotné moje aktivity a angažovanosť. Avšak práca v SČK je tou tretou aktivitou a môžem povedať, že rovnako náročnou a zodpovednou, ako predchádzajúce dve. K funkcii prezidenta SČK sa treba vrátiť do histórie. Keďže som patril medzi vojnové deti a zažil som hrôzy vojny, už v roku 1946 som sa stal členom „Mládež ČSČK“. Na základnej, strednej i vysokej škole som vykonával rôzne funkcie, bol som v roku 1967 zakladajúcim členom Vodnej záchranej služby SČK. **Od roku 1990 do 1993 bol som jej prvým prezidentom. Na ustanovujúcom sneme SČK v Prešove, v roku 1993 v priestoroch našej Univerzity som bol zvolený za prvého viceprezidenta a v roku 1997 v Bratislave za prezidenta SČK,** najhumánnejšej a najdôveryhodnejšej spoločnosti. Ocenený bol môj počin, keď v roku 1984 som v Prešove inicioval vznik odborného školiaceho strediska Vodnej záchranej služby SČK, moja aktivita v oblasti výchovy a vzdelávania záchranárov na fakultách univerzity a KTV, záchrana mnohých ľudských životov na vode i vo vode a moje bezpríspevkové darčovstvo krvi.

V súčasnosti sa rozbieha medzinárodný úvodný projekt v spolupráci SČK a PU na vytvorenie pracoviska na FHPV pre výchovu a vzdelávanie prednášateľov a pedagógov medzinárodného humanitárneho práva a huma-

nitného práva, ktoré rezultuje z podpísania Ženevských konvencií a dodatkových protokolov bez výhrad vládou SR v roku 2000. Bolo by to prvé pracovisko na Slovensku. K tejto problematike SČK v spolupráci s Prešovskou univerzitou pripravuje konferenciu s medzinárodnou účasťou aj za prítomnosti švajčiarskeho veľvyslanca.

Za tieto, ale aj ďalšie, aktivity v SČK mi boli udelené vyznamenania, vrátane najvyššieho – Plakety Henri Dunanta.

✧ **Vieme, že ani v súčasnosti ste nezaviedli plavky na kliniec a ste aktívny:**

I keď toho času je málo, snažím sa nájsť možnosť zaplávať si. Zúčastňujem sa súťaží „masters“ – plavecké preteky seniorov, kde som v niektorých disciplínach aj doposiaľ držiteľom československých rekordov. Aktívne sa zapájam do výchovy a vzdelávania plavcov – záchranárov a vo voľnom čase túto činnosť vykonávam aktívne.

✧ **Ako vidíme, veľa voľného času pre seba nemáte. Čo, ak náhodou áno?**

Aktívne sa zapájam do kurzov plavcov-záchranárov, rád sa vraciam do prírody, do prostredia, ktoré mi je blízke a kde nachádzam náboj pre ďalšiu prácu. Okrem týchto aktivít som členom redakčnej rady mesačníka Zdravie.

✧ **Čo nemáte rád?**

Neúprimných, závistlivých a nepravých ľudí.

✧ **Čo máte rád?**

Dobrých, úprimných ľudí okolo seba a zemiaky s kyslým mliekom.

✧ **Čo považujete za najväčšiu hodnotu v živote?**

Jednoznačne – zdravie!

Ako teda z príspevku vidíme, PhDr. Milan Kručay, CSc., bol ocenený za celoživotnú prácu, teda nielen za činnosť SČK, k čomu mu úprimne blahozeláme a prajeme z úprimného srdca, aby aj naďalej šírili dobré meno Prešovskej univerzity doma i v zahraničí.

-R-

INFORMÁCIA

Prepojenie štúdia verejnej správy a regionálneho rozvoja

Študenti 2. ročníka študijného odboru Manažment verejnej správy a regiónov na FHPV PU v Prešove sa v druhej polovici marca t.r. zúčastnili ďalšieho praktického seminára, teraz v priestoroch OÚ a KÚ v Prešove. Mohli tak porovnávať teoretické vedomosti predovšetkým zo „Štátneho (ústavného) práva“ v aplikácii praxi s akcentom na stratégiu reformy verejnej správy.

Takéto semináre vyučujúci i katedra verejnej správy, v rámci prípravy vzdelávacích manažérov a zamestnancov štátnej správy a samosprávy, pokladajú za nevyhnutné. Veď ide o vzdelávanie študentov pred ich nástupom do verejnej správy pri rešpektovaní optimálneho prepojenia štúdia verejnej správy a štúdia regionálneho rozvoja už v nových podmienkach, ktoré sú prezentované vo vládnej koncepcii vzdelávania pre zreformovanú verejnú správu na Slovensku.

Študenti 2. ročníka, MVSaR FHPV PU

NA ČO UKÁZALA ANKETA

Súťažou štúdia učiteľstva na FHPV je absolvovanie pedagogickej praxe. Táto sa realizuje od 3. ročníka postupne vo všetkých typoch škôl = ZŠ, SŠ, VŠ.

Práve som ukončila prax na Vysokej škole a zamýšľam sa nad sebou ako aj všetkými ostatnými, ktorí budú raz učiteľmi. Čo nás vedie k tomu, aby sme učili? Možno je to vnútorný pocit odovzdať ďalej poznatky alebo je to nutnosť.

Každý sa stretol s rôznymi učiteľmi, o ktorých si myslel, áno takýto by som raz chcel byť nielen ako učiteľ, ale aj ako človek. Avšak stretli sme sa aj s takými, o ktorých sme si mysleli vnútorne svoje, aj keď sme to nedali najavo a nikdy sme sa s nimi, ako osobnosťami, nestotožnili. Naše postoje vyplývajú samozrejme z nás samých a nášho hodnotového systému, ako aj s tým, ako sme stotožnený so životom vôbec.

Na seminároch som uskutočnila anketu, s výsledkom ktorej by som vás chcela oboznámiť. Základom bolo vytvoriť na základe vlastnej skúsenosti a úvah pozitívne a negatívne vlastnosti učiteľa, z ktorých sme vybrali 5-7 tých vlastností, ktoré sa najčastejšie vyskytovali a zoradili sme ich od najfrekvencovanejších po najmenej. Vlastností, ktoré sa vyskytovali iba sporadicky, neuvádzame. Predmetom druhej ankety bolo v troch skupinách vytvoriť charakteristiku študenta vysokej školy a to ideálneho, akceptovateľného a neakceptovateľného. Anketu sme robili na dvoch seminároch, u študentov tretieho ročníka odborov občianska náuka a etická výchova. Obe skupiny sa v podstate zhodli.

ANKETA č. 1 Pozitívne a negatívne vlastnosti učiteľa

Etická výchova:

pozitívne vlastnosti

1. odbornosť
2. kreativita
3. objektívnosť
4. empatia
5. ľudskosť
6. komunikatívnosť

negatívne vlastnosti

1. neobjektívnosť
2. jednostrannosť
3. neodbornosť
4. direktívnosť
5. náladovosť
6. výbušnosť

Občianska náuka

pozitívne vlastnosti – požadované

1. objektívnosť
2. komunikatívnosť
3. tolerancnosť
4. priateľnosť
5. odbornosť, empatia, kreativita

negatívne vlastnosti

1. neobjektívnosť
2. náladovosť
3. nadradenosť
4. prísnosť
5. neodbornosť

ANKETA č. 2 Ideálny, akceptovateľný, neakceptovateľný študent VŠ IDEÁLNY ŠTUDENT

Etická výchova

- pravidelná dochádzka, čo najmenej absencií, dochvilnosť, správanie milé slušné, nie agresívne, ústretové, je ochotný komunikovať
- prístup k štúdiu je aktívny, zodpovedný svedomitý, pracovitý
- samoštúdium – aktívne využíva informačné zdroje, flexibilita, vnímanie krásna
- ostatné aktivity – športové, kultúrne, individualita

AKCEPTOVATEĽNÝ ŠTUDENT

Etická výchova

- toleruje sa neúčast' na prednáškach, pokiaľ sa učivo prepíše, ofotí
- neúčast' na seminároch len toľko koľko je povolená maximálna hranica, musí byť ospravedlnená
- priebežné štúdium nemusí byť, vyžaduje sa pripravenosť na záverečnom teste
- na hodinách nie je príliš aktívny, odpovedá len keď ho učiteľ vyvolá, sám sa neprihlási
- nezúčastňuje sa spoločenských akcií
- slušný, občas vyrušuje

NEAKCEPTOVATEĽNÝ ŠTUDENT

Etická výchova

- ľahostajný k školským povinnostiam násilný, drzý, nezodpovedný, nerespektuje nikoho a nič, bez záujmu, lenivý, príliš hlučný, neupravený, neumytý, arogantný, nepustí k slovu iných, vyvyšuje sa nad ostatných
- zrada a donáša na kolektív,
- záškolák
- študent, ktorý sa vtíka učiteľovi do priazne

Občianska náuka

- pravidelná príprava na vyučovanie
- pravidelná účasť na prednáškach
- študuje odporúčanú literatúru, ale aj mimo nej
- zapájanie sa do ŠVOČ-ky
- zapájanie sa do práce v akademickom senáte,
- upevňuje kolektív v rámci skupiny
- mimo školy zarába a takto pomáha sebe aj rodine

Občianska náuka

- venuje sa základným povinnostiam v škole
- návšteva prednášok nie je častá
- dochádzka je v norme
- v štúdijských výsledkoch je priemerný
- nie je aktívny ani v štúdiu ani v mimo štud. oblastiach

Občianska náuka

- lenivý, nepripravuje sa na hodiny, ľahostajný, drzý k učiteľom, chodí podnapitý na hodinu, nesvedomitý, nedochádza do školy

Čo monitorovala redakcia

– Prívetká obozretnosť nikdy neškodí, naopak, predchádza negatívnym následkom.

– Vedľajší páchatel' sleduje osud hlavného páchatela.

– Aj z jednej iskry bývajú rozsiahle požiare.

– Odsenie si koristi vždy ten, kto na ňu skôr natrafil.

– Často aj nevelký pes udrie diviaka.

– Jastrabovi zverit' holubov - urobiť capa záhradníkom.

– Len z čistého prameňa tečie čistá voda.

– Podľa plodov oceňuj strom.

– Umenie zručnosti vyžaduje dlhý čas, ale život je krátky.

– Chcel poctivo učiť a skúšať, na podnet „vplyvných“ študentov ho však vymenili za iného.

– Je veľkým umením na úrovni diskutovať, hovoriť, viesť rozhovor, spoločensky zhovárať sa (kde sa to naučiť?).

– Šéf svojho podriadeného alebo „miluje“ alebo z celej duše „nenávidí“.

– Prijímať úplatky znamená vzdať sa slobody, stať sa rohožkou.

– Zlé príklady kazia dobré mravy.

– Dobrý je úmysel, ktorým sa zaháňa zlý (úmysel).

– Kto sa na seminári usiluje byť stručným, stáva sa nejasným.

– Učenie premýšľať - jednoducho hovoriť.

– Najnebezpečnejší študenti sú tí, ktorí na seminároch mlčia.

– Proti mocným sú dostatočne vyzbrojení iba sekretárky a vodiči.

– Kritizovať nadriadených znamená pichať do srnieho hniezda.

– Priateľstvo na pracovisku je ľahkomyselná vec, spravidla býva na škodu toho, kto je v nižšom pracovnom zaradení.

– Kto sa v živote veľmi popáli, dá si pozor (táto bolesť ho sprevádza celý ďalší život).

– Šéfovia neradi priznávajú podriadeným právo brániť sa proti „napadnutiu“.

– Keď obviňuješ druhého, pozri sa najprv na vlastný život.

– Nie je bez viny, kto robí vec, ktorej nerozumie.

– Keď ťa niekto chváli, pamätaj, že je tvojim sudcom (nechci o sebe veriť viac iným ako sebe samému).

– Zhovievavosť prospieva vranám a trápi holubov.

– Skromnosť zdobí mladíka, nie však skúseného odborníka.

– O neschopnom šéfovi nehovor zle, ale premýšľaj.

– Vlč napadá zubami a byk rohmi - každý tým, čo má.

– Všetko čo má začiatok, má aj koniec.

Jana Fečová, študentka 5. roč. EV FHPV

Fico medzi študentmi

Nesmierny záujem prejavili študenti FHPV a FF o prednášku nezávislého poslanca NR SR a predsedu Smeru, ktorý zavítal medzi študentov 21. marca a predniesol prednášku na tému „Reforma politického a právneho systému. Po privítaní vedúcim KSV dr. V. Dudinským k takmer 150 študentom prehovril na uvedení tému **Róbert Fico**.

Vo svojej viac než hodinovej prednáške načrtol množstvo zaujímavých otázok, týkajúcich sa politického právneho systému, dotkol sa otázok súčasného života, hovoril o reforme VS, klientelizme, korupčnictve, privatizácii ale zároveň ukazoval na východiská, najmä pokiaľ ide o vysokú nezamestnanosť. Kritizoval nesprávne praktiky súdnictva, bezpečnosti a zmieňoval sa aj o živote a budúcnosti mládeže, teda vysokoškolákov. Keď hovoril o reforme VS vyzval vládu koalície, aby okamžite zastavila reformu VS, pretože je nedostatočne a nekvalifikovane pripravená. Podľa predsedu Smeru – **R. Fica**, Slovensko nie je právnym štátom, vládne v ňom kriminalita a všeobecný chaos a prenosom kompetencií by sa tento neporiadok len preniesol na nižšie články štátnej správy a samosprávy. Predseda Smeru sa vyslovil za reformu VS v správnom čase, v širšej celospoločenskej zhode a decentralizácia, však podľa neho, môže prísť, až keď sa urobí poriadok.

Vyslovil sa a zároveň reagoval na položené otázky súvisiace s činnosťou parlamentu a podčiarkol, že do parlamentu by sa mali nominovať silné osobnosti, je aj za zníženie počtu ministrov, podpredsedov vlády, s čím vyslovili súhlas aj účastníci besedy.

Vyjdrol sa aj k súdnej rade, odmeňovaniu a agitácii študentov, aby neodchádzali z republiky po ukončení vysokoškolského štúdia do zahraničia. Na rad, čo nevidieť, prídete riešenie aj tejto otázky.

Účastníci prednášky

Jedná z otázok znela: Budúcnosťou Slovenska je naša dnešná mládež. Doteraz ani jedna vláda sa nevenovala vzdelávaniu mladých tak, aby bolo kompatibilné s krajinami EÚ.

Fico sa s tým plne stotožnil. Ubezpečil, že Vysokoškolský zákon, keď bude v takejto podobe prijatý, porieši mnohé z týchto páličových otázok.

Záverom odpovedal ešte na jednu páličivú otázku, ktorú položil študent FF **Gbur**. Išlo o privatizáciu SPP. Fico tvrdí, že nespochybňuje privatizáciu, ale jej spôsob. Namiesto schválených 49 % navrhuje určiť na predaj len 10–15 % SPP. Je presvedčený, že aj o takýto balík akcií bude záujem. Ostalo ešte veľa otázok nezodpovedaných, ale o tých až na budúce.

M. Rusinko

Významný úspech

Je ním **Ing. Miron Milly**, CSc., ktorému bol v r. 2000 z rozhodnutia Úradu priemyselného vlastníctva SR v

Banskej Bystrici udelený patent č. 280606 na jeho vynález s názvom: „**Spaľovací motor s otáčavým pohybom piestov**“. Ide o dvojpiestový rotačný spaľovací motor, ktorého vnútorný povrch spaľovacej skrine má tvar **dutej anuloidnej rotačnej plochy**. V spaľovacej skrini sú umiestnené dva navzájom prekrížené piesty taktiež anuloidného tvaru, takže **plošne dosadajú** k vnútornému povrchu spaľovacej skrine motora. V tom je zásadný rozdiel oproti známemu **Wankelovému motoru**, ktorý sa pre svoje **principiálne nevýhody** neujal.

samostatného vedeckého pracovníka Katedry fyziky FHPV PU v Prešove

Prajeme **Ing. Mironovi Millymu** veľa ďalších úspechov v ďalšom postupe realizácie 1. prototypu jeho vynálezu. Veríme, že vynález **Ing. Mirona Millyho** nájde podporu aj z prostriedkov PU, pretože menovaný ponúkal bezplatnú licenciu každému, kto by o využitie jeho vynálezu prejavil záujem.

Bartko vystavuje

V týchto dňoch prebieha výstava obrazov už tretieho člena Katedry výtvarnej výchovy FHPV PU. Po akad. mal. doc. Dušanovi Švrtkovi a akad. mal. Petrovi Kocákovi vystavuje v priestoroch predajne **Bosa NOLA** PhDr. **Ján Bartko**.

Vo vynovenej časti predajne na poschodí, ktorá je upravená ako galéria s kaviarňičkou, kde si pri vyberaní obuvi môžete dať aj pohár vína, vystavuje PhDr. **Ján Bartko** svojich 18 olejových a pastelových krajínok.

Úloha koordinátora pri integrovanom vzdelávaní zdravotne postihnutých študentov na vysokej škole

Čo je cieľom projektu

V súčinnosti so školskou integráciou zdravotne postihnutých Matematicko-fyzikálna fakulta UK Bratislava v spolupráci s Ministerstvom školstva SR, s Britskou radou Bratislava a Nadáciou otvorenej spoločnosti, vypracovala projekt *Stratégia zabezpečenia štúdia študentov s postihnutím na univerzite*.

› vytvoriť sieť koordinátorov pre prácu so zdravotne postihnutými študentmi (ZPŠ) vo vysokoškolských vzdelávacích inštitúciách;

› zvýšiť informovanosť akademickej verejnosti o špecifikách štúdia jedinca so zdravotným postihnutím;

› vydať informačné a metodické materiály pre koordinátorov a pre uchádzačov so zdravotným postihnutím o štúdium na univerzite;

› vypracovať stratégie zabezpečenia vzdelávania ZPŠ v systéme vysokoškolského vzdelávania v SR a po overení uviesť do praxe;

› iniciovať zmeny v štatútoch vysokoškolských inštitúcií v prospech zabezpečenia podmienok pre štúdium ZPŠ s ohľadom na možnosti a špecifiká Slovenska.

Súčasnou začiatku projektu bol prieskum o podmienkach štúdia ZPŠ na univerzitách SR v šk. r. 1999/2000. Z výsledkov vyplýva, že z 87 oslovených fakúlt SR na 71 fakultách zapojených do prieskumu študuje 210 ZPŠ, t.j. 0,29 % zo 100 % všetkých študentov. Z počtu 210 ZPŠ (100 %) je

29 % s postihnutím zraku, 10 % s postihnutím sluchu, 18 % s telesným postihnutím, 10 % s psychickými chorobami, 29 % s iným postihnutím.

Pokúsime sa načrtnúť niekoľko úloh vyplývajúcich z práce koordinátora:

- poznanie stratégie zastupujúcej fakulty v otázkach štúdia mládeže so zdravotným postihnutím;
- postupovanie informácií a konzultácií stredoškolskej mládeže, ich rodičom, učiteľom, o možnostiach ďalšieho vysokoškolského štúdia;
- prehodnocovanie podmienok na štúdium jedincov s postihnutím a navrhovanie možných alternatív;
- po prijatí ZPŠ na VŠ spolupracovať s učiteľmi katedrií, konzultovať o alternatívnych formách skúšok;
- udržiavanie kontaktov so ZPŠ, byť nápomocný pri riešení problémov spojených s pobytom na VŠ.

Zo strany ZPŠ je kontaktovanie sa na koordinátora dobrovoľné. Študent však od neho nemôže očakávať zníženie požiadaviek na obsahovú náplň prijímacích skúšok, očakávať zabezpečenie prijatia na vysokoškolské štúdium, zníženie požiadaviek na obsahovú náplň štúdia alebo akékoľvek úľavy pri plnení študijných povinností.

Výpočet uvedených úloh nie je úplný. Poskytuje len vstupnú informáciu o doterajšej práci koordinátora na Pedagogickej fakulte PU.

Mgr. Jarmila Žolnová,
koordinátor pre prácu so ZPŠ na PF PU
PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

TICHÁ

Jaroslav Kušník:
Kanadské poviedky v slovenčine
 Tichá hudba:
Antológia anglo-kanadských
poviedok. Bratislava, Jg, 2000.
 Vybral, zostavil a úvod napísal
Branko Gorjup.
 Preklad Alojz Keníž
 a Marián Gazdík.

Možno povedať, že v produkcii prekladov zo zahraničných literatúr v poslednom desaťročí dominuje britská a americká literatúra. Napriek tomu, že literatúry bývalých anglických kolónií dosiahli medzinárodné renomé (Nobelova cena za literatúru pre spisovateľov z Austrálie, Nigérie, Južnej Afriky, Egypta atď.), literatúra týchto krajín je na Slovensku takmer neznáma. K takýmto literatúram patrí aj kanadská literatúra ocitajúca sa v tieni literatúry svojho južného suseda - USA. Preto treba oceniť skutočnosť, že v poslednom čase sa mal slovenský čitateľ možnosť zoznámiť s tvorbou snáď najznámejšej súčasnej kanadskej autorky Margaret Atwoodovej - nositeľky prestížnej Bookerovej ceny za literatúru, a to prostredníctvom prekladov jej románov do slovenčiny aj češtiny (v slovenčine napr. *Nevesta zbojníčka*, Bratislava, 1998). Na tradíciu predstavovania kanadskej literatúry na Slovensku úspešne nadväzuje vydavateľstvo JUGA, ktoré v roku 2000 vydalo antológiu kanadskej anglicky písanej literatúry pod názvom *Tichá hudba*. Podľa zostavovateľa antológie - profesora na Yorkskej univerzite v Toronte **Branka Gorjupa**.

Táto antológia nechce predstierať, že jednotlivé prvky v poviedkach zahrnutých do nej, formulujú skúsenosť, alebo vychádzajú z určitého jednotiacieho prístupu, ktorý by logicky oprávňoval nazývať sa „kanadskou“ (s. 8). Výber poviedok potvrdzuje Gorjupove slová o nemožnosti identifikácie typického kanadského elementu vo viacerých poviedkach pri neznalosti jeho regionálnej/národnej príslušnosti (M. Atwoodová - *Modrofúzovo vajce*, J. Kulyková-Keferová - *Prehupnutie*). Napriek tomu sa v tomto Gorjupovom výbere môže čitateľ predsa len identifikovať tradičné, moderné aj experimentálne priestory literárneho výrazu a regionálnej skúsenosti. V poviedkach sa často objavujú témy ľúbostných vzťahov a odcudzenia medzi mužom a ženou poznačené tradičnejším realisticko-psychologickým výrazom (Morley *Callaghan: Svadobné šaty*) vyúsťujúce do experimentálnejšieho výrazu, v ktorom sa téma lásky a odcudzenia ocitá v symbolickom kontexte existenciálnych tém prežitia uprostred prírody v rámci kanadského prírodného kontextu prerie, divokej prírody, pustatiny (S. Ross: *Natreté dvere*, M. *Gallantová: Puká mi srdce*, atď.), ale aj na pozadí moderného mestského a veľkomestského prostredia (T. *Findley: Večera pri Amazonke*, M. *Atwoodová: Modrofúzovo vajce*, B. *Callaghan: Stav únie*). Do výberu sa dostala aj téma symbolickej konfrontácie európskej (rakúskej) a kanadskej kultúry (E. *Wilsonová: Musíme sedieť oproti*) a zobrazenie vzťahu medzi beloškým a indiánskym, pôvodným obyvateľstvom. Za pozitívum Gorjupovho výberu možno považovať jeho dôraz na výber esteticky kvalitných textov, jeho zaradenie vyše tretiny

ANTOLÓGIA ANGLO-KANADSKÝCH POVIEDOK

VOĽBY do študentskej časti AS FF

Dňa 13. marca 2001 sa uskutočnili voľby do študentskej časti AS FF PU v Prešove. Volebná komisia v zložení Ľubica Borošová, Michal Helcman, Radoslav Štefančík a doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc., v zmysle Štatútu FF a jeho prílohy Volebný poriadok AS FF pripravili pre voličov Volebnú vyhlášku, ktorej obsahom boli základné pravidlá celého volebného procesu.

O päť mandátov v AS FF sa uchádzali ôsmi kandidáti, navrhnutí študentskou Akademickou obcou FF. Vo volebnom zozname bolo zapísaných 1807 voličov, odovzdaných hlasovacích lístkov bolo 357, z toho 1 bol neplatný. Študenti FF za nových senátorov zvolili Michala Dugáček 169 hlasmi, Radoslava Rohaľa 169 hlasmi, Maroša Keménya 153 hlasmi, Andreja Sukeníka 140 hlasmi a Štefana Kostelníka 113 hlasmi.

V percentuálnom vyjadrení sa volieb zúčastnilo 20 % študentov zapísaných vo volebnom zozname. Zo všetkých v zozname zapísaných poslucháčov I. ročníka bolo voliť 17 %, II. ročníka 27 %, III. ročníka 31 %, IV. ročníka 15 % a V. ročníka 4 %. Najvyššiu volebnú účasť mali študenti dejepisu, filozofie a politológie. Keďže nikto nepodal volebnú sťažnosť, Volebná komisia vyhlásila výsledky volieb do študentskej časti Akademického senátu FF PU v Prešove na svojom poslednom zasadnutí dňa 15. marca 2001, za právoplatné a následne ich zverejnila v priestoroch VŠA PU.

V porovnaní s prechádzajúcimi voľbami do fakultného alebo univerzitného senátu je potrebné konštatovať zvýšený počet voličov. Naďalej však pretrvávajú nezaujímajúce zastupovanie študentov v samosprávnych orgánoch vysokej školy. Počet navrhnutých kandidátov je v pomere k počtu poslucháčov Filozofickej fakulty PU žalostne malý. Akademické senáty schvaľujú dôležité zmeny, najväčšími dotýkajúce sa študentského života, preto by si študenti mali zabezpečiť dôstojné zastúpenie v najvyšších samosprávnych orgánoch fakulty resp. univerzity.

Členovia Volebnej komisie pripravili tohtoročné voľby na profesionálnej úrovni. Chcel by som im poďakovať za výbornú spoluprácu a novým senátorom popriať mnoho úspechov pri presadzovaní študentských záujmov.

Radoslav Štefančík,
 predseda Volebnej komisie (bývalý člen AS FF PU)

ženských autoriek, ako aj autorov indiánskeho pôvodu (B. Johnston).

Z hľadiska vydavateľskej stratégie je nutné vysoko vyzdvihnúť zaradenie bibliografických údajov o autoroch, ale aj prekladateľoch, ako aj kvalitného úvodu a doslovu, v ktorom sa má slovenský čitateľ zoznámiť s kanadskou literárnou tradíciou (B. Gorjup), ako aj s recepciou kanadskej literatúry na Slovensku. Autorom štúdie o recepcii kanadskej literatúry na Slovensku je slovenský anglista, literárny vedec a prekladateľ z FF UK v Bratislave **Marián Gazdík**, ktorý v súčasnosti prekladá jeden z románov M. Atwoodovej *Príbeh služobníčky*. Na druhej strane čitateľskú úspešnosť tejto publikácie by mohla zvýšiť atraktívnejšia grafická úprava, ale aj názov (súčasný názov znie nevyrazne a nekorešponduje s názvom ani jednej z poviedok). Kvalitu publikácie a prekladu však čiastočne zatieňuje nedôsledné redigovanie originálu, v ktorom sa nachádza niekoľko tlačových chýb (s. 209 - schopnosť, písania čiarok, atď...).

Napriek týmto výhradám výber kanadských poviedok v slovenčine predstavuje významný prínos nielen k poznaniu inej kultúry, ale aj inšpiratívny zdroj pre jej skúmanie zo strany slovenských literárnych vedcov, anglistov, amerikanistov, kanadistov, ale aj vysokoškolských študentov anglistiky, k čomu prispeli predovšetkým vydavateľstvo JUGA, kvalitní slovenskí prekladatelia a anglisti (Alojz Keníž, Marián Gazdík), no v neposlednom rade aj sponzorská pomoc Kanadskej rady a Ministerstva zahraničných vecí a medzinárodného obchodu Kanady.

NOVÍ SENÁTORI AS FF PU

Michal Dugáček, II. roč. FF,
 dejepis – politológia, pod-
 predseda AS FF PU

Radoslav Rohaľ, II. roč. FF,
 filozofia – pedagogika, ŠIR

Maroš Kemény, III. roč. FF,
 ekonomika a manažment
 podniku

Andrej Súkenník, II. roč. FF,
 filozofia – pedagogika

Štefan Kostelník, III. roč.
 FF, filozofia – dejepis

V GABČÍKOVE

V dňoch 12. a 13. marca 2001 sa v Gabčíkove konalo zasadanie Rady vysokých škôl Slovenskej republiky (RVŠ SR), ktorého som sa zúčastnil ako jej člen, zvolený Akademickým senátom FHPV PU. Najdôležitejším bodom rokovania bolo formulovanie stanoviska RVŠ SR k návrhu nového zákona o vysokých školách. Vzhľadom na množstvo pripomienok a návrhov, ktoré predložili akademické senáty vysokých škôl a fakúlt, pričom niektoré z nich žiadali odmietnutie návrhu zákona ako celku, zasadanie sa nieslo v znamení búrlivej ale konštruktívnej diskusie.

Záverečné uznesenia boli výsledkom hlasovania jej členov ku kľúčovým otázkam návrhu zákona, ktoré boli propomienkované akademickými senátmi – najmä k postaveniu, poslaniu a hlavným úlohám vysokých škôl, k právomoci akademických senátov vysokých škôl a fakúlt, k diverzifikácii vysokých škôl, ku správnej rade vysokej školy, ku akreditácii a evalvacii vysokých škôl, k pracovno-právnym vzťahom a titulom, ako aj k spoplatneniu štúdiá.

Hlasovaním členov RVŠ SR neprešiel návrh odmietnuť návrh zákona ako celok, uzniesli sa o neprijatí návrhu zákona o vysokých školách v predloženej znení. Výsledkom rokovania bolo schválenie dvoch dôležitých dokumentov, ktoré boli predložené Ministerstvu školstva SR – Uznesenie RVŠ SR k návrhu zákona o vysokých školách a Zásadných pripomienok RVŠ SR k

RNDr. Robert Ištok, CSc.,
člen Rady vysokých škôl
Slovenskej republiky za FHPV PU

predloženému návrhu zákona o vysokých školách. Tieto pomerne rozsiahle dokumenty zhŕňajú konsenzus, ktorý vyplynul z pripomienok Akademickkej obce vysokých škôl SR k návrhu zákona.

V prijatom uznesení RVŠ SR o.i. konštatuje, že nebol poskytnutý dostatočný priestor na verejnú diskusiu k zákonu

V ZNAMENÍ BÚRLIVEJ DISKUSIE ALE I KONŠTRUKTÍVNEJ

o vysokých školách, žiada o akceptáciu pripomienok akademických senátov vysokých škôl a fakúlt k zmenám, zásadne meniacich princípy pôvodného zákona o vysokých školách, požaduje o koordináciu prijímania zákona o vysokých školách s ďalšími naväzujúcimi právnymi normami, najmä zákonom o Agentúre na podporu vedy a techniky, zákonom o vede a zákonom o Slovenskej akadémii vied. V závere uznesenia sa RVŠ SR prihlasuje k vyhláseniu **Magna Charta Libertatum** a k **Bolonskej výzve**.

V rámci zásadných pripomienok k návrhu zákona o vysokých školách RVŠ SR o.i. žiada o posilnenie kompetencií samosprávnych orgánov vysokých škôl a fakúlt, nesúhlasí s právomocami a zložením navrhovanej rady vysokej školy, žiada, aby dĺžku pracovného pomeru pre dané pracovné miesta stanovovali vnútorné predpisy danej vysokej školy a fakulty (a to aj v prípade profesorov, docentov a odborných asistentov), žiada zachovať fakulty ako právnické osoby a žiada

zachovať bezplatnosť štandardného denného štúdia.

Na zasadnutí RVŠ SR som pri hlasovaní obhajoval pozície, vyplývajúce z pripomienok k Návrhu zákona o vysokých školách, ktoré prijal na svojom zasadnutí Akademický senát FHPV PU 20. 2. 2001 a ktoré boli poskytnuté RVŠ SR. Väčšina z nich sa stala aj súčasťou obsahu oboch prijatých dokumentov.

Úplné znenie uznesení RVŠ SR k návrhu zákona o vysokých školách nájdete na internetovej adrese: <http://www.tpl.ukf.sk/rvs./rvs-vs2.html>.

Celoslovenská Petičná akcia, ktorá sa v minulých týždňoch rozbehla na všetkých vysokých školách na Slovensku prebehla od 3. apríla aj na našej Prešovskej univerzite. Pod petíciu sa podpísalo okolo 600 študentov. My len dodávame, že ide o aktivitu Občianskodemokratickej

Študenti a svoje požiadavky

mládeže ktorou chcú vysloviť nesúhlas so snahou zrušiť dohody o pracovnej činnosti v pripravovanej novej Zákonníku práce.

K tejto petičnej akcii sa vyjadril aj minister práce, sociálnych vecí a rodiny Peter Magvaši, ktorý sa v tom čase zúčastnil, okrem iného, aj na konferencii organizovanej Prešovskou univerzitou. Petícia, ako nás informoval podpredseda Akademického senátu FF PU M. Kemény, bude adresovaná poslancom Národnej rady Slovenskej republiky. Oslovia aj predsedu NR SR pána Migaša, aby postúpil túto požiadavku do jednotlivých výborov.

Za akademikom

PhDr. Karolom Rosenbaumom, DrSc.

(Lednícke Rovne 7. 2. 1920 - Stupava 5. 3. 2001)

Akademik K. Rosenbaum stál pri všetkých významných podujatiach slovenskej literárnej vedy výše polstoročia. Pre rozvoj slovenskej literárnej vedy urobil obrovský kus práce ako riaditeľ Literárnovedného ústavu SAV v r. 1973-1989.

Zredigoval dielo P. Horova, A. Matušku, L. Novomeského a.i. Ako autor a vedecký redaktor mal podiel na vzniku akademických Dejín slovenskej literatúry a pod jeho vedením vznikla aj Encyklopédia slovenských spisovateľov.

Odišiel v ňom komparatik, editor, bohom daný organizátor a propagátor slovenského myslenia o umeleckej literatúre, veľkorysý a dobroprajný človek. Napísal monografie a stovky bibliografických jednotiek.

Stopy, ktoré v slovenskej literárnej vede a literatúre zanechal, budú ho navždy pripomínať.

Ján Jurčo

Členovia študentskej časti Akademického senátu Prešovskej univerzity sa na rokovaní zamýšľajú nad návrhom rozpočtu, ktorý bol predložený AS PU na prerokovanie a schválenie

PREDSTAVUJEME TJ SLÁVIA PU

Dobré meno našej Prešovskej univerzity šíri prostredníctvom svojich aktivít TJ SLÁVIA PU. Oslovili sme jej tajomníka Ivana Tomiča (na obrázku), aby našim čitateľom túto športovú ustanovizeň predstavil.

Pán Tomič, aká je členská základňa TJ SLÁVIA PU a v akých kluboch a oddieloch sú združení?

TJ PU má toho času celkom 435 členov z toho dospelých 308, dorastencov 39 a žiakov 88, ktorí sú združení v týchto kluboch a oddieloch: judo, atletika, bež. lyžovanie, vodné pólo, volejbal (ženy), hádzaná, tenis, šach, jachting, RTVŠ, zdrav. cvičenie.

Aké je zloženie sekretariátu a výkonného výboru?

TJ Slávia PU riadi sekretariát a výkonný výbor v tomto zložení: prof. Karol Feč – predseda, Ivan Tomič – tajomník, Junger Malcovský, Husovská, Antašovská, Perečinská, Horváth, Húgec, Stejskal, Leittmann – členovia.

Aké podujatia pripravujete v rámci akademického športu na rok 2001?

Pre rok 2001 TJ pripravuje v rámci Akademického športu tieto akcie.

A. **Atletika** – Skokanská látka akademikov, Akademický MCB, 41. ročník „Večerný beh Prešovom“, Maratónska štafeta a dvojmiľový beh.

B. **Judo** – III. ročník „Pohár rektora PU“ spojený s memoriálom J. Nagya, zakladateľa vysokoškolského juda v Prešove, Vianočný turnaj vysokoškolákov

C. **Vod. pólo:** Pohár rektora PU ku dňu študentov

D. **Volejbalový a hádzanársky turnaj** vysokoškolácku ku dňu študentstva

E. V spolupráci KTV FHPV PU Splav vysokoškolákov po rieke Tise

F. **I. ročník šachového turnaja** akademikov našich fakúlt

G. **Akademické majstrovstvá SR** v týchto športoch: hádzaná, volejbal, športový aerobik, bež. lyžovanie.

V rámci zamestnancov v spolupráci s FHPV PU pod patronátom dekana doc. Kuzmišina tradičný turnaj v tenise.

Najvyššiu súťaž toho času obsadzuje judo – muži I. liga SR, atletika – jednotlivci M SR.

Boľavou stránkou činnosti športových oddielov sú financie. „Blýska“ sa na lepšie časy aj v TJ SLÁVIA PU?

Finančné prostriedky na činnosť sekretariátu získavame prostredníctvom sponzorov. V budúcom období sa spoľehame na nový Vysokoškolský zákon, ktorý má napomôcť financovanie akademického športu.

Ďakujeme za rozhovor.

Redakcia

Ešte v minulom roku Metodické centrum v Prešove a Katedra dejín FHPV pripravili konferenciu pre metodikov a učiteľov dejepisu stredných škôl. Vďaka spolupráci Katedry slovenských dejín a archívu FF PU sa účastníci mohli oboznámiť s najnovšími výsledkami historického výskumu. Jednotlivé vystúpenia v písomnej podobe zachytáva zborník vydaný Metodickým centrom v Prešove.

Autorom úvodu je M. Otčenáš, ktorý zostavil aj výberovú bibliografiu. Všetky publikované príspevky sú na vysokej úrovni, no viaceré si zaslúžia osobitnú zmienku. Ferdinand Uličný st. sa vo svojom vystúpení venoval otázkam začiatkov udomáckovania kresťanstva na Zemplíne. V závere pripojil, čo je podľa nášho názoru zvlášť podnetné pre učiteľskú prax, prehľad vzdelávania príslušníkov jednotlivých konfesií od 14. do 17. stor.

Viaceré príspevky boli venované historiografii. Spomeňme štúdie M. Daniláka, M. Otčenáša, E. Harbulovej či pokus F. Uličného ml. zhodnotiť doterajší stav poznania stredovekých dejín Prešova. O menej známych úsekoch československých dejín píše J. Mojdis, P. Švorc a N. Jurčisinová. Pozoruhodné sú aj príspevky priamo z dejín šarišského regiónu. Spomeňme aspoň štúdie V. Hudečkovej, T. Hudečka, P. Kónyu, L. Frankovej, D. Vasilovej, J. Adama, M. Pekára, či širšie koncipovaný príspevok M. Kračunovej.

Zostavovateľom Viere Hudečkovej a Michalovi Otčenášovi sa na pomerne malom priestore podarilo zhromaždiť materiály reprezentatívnej vzorky prešovských historikov.

Tie podľa reakcií učiteľov prítomných na konferencii určite nájdu uplatnenie v pedagogickej praxi.

PaedDr. Patrik Derfiňák

Konferencia pre metodikov

Prešov vo Viedni

14. marca 2001 bolo na Slovenskom inštitúte vo Viedni rušno. Desiatky rakúskych i slovenských hostí prišli na otvorenie výstavy o Prešove, ktorá bola spätá s prezentáciou mesta ako významného historického a kultúrneho centra Slovenska. Prezentáciu otvoril veľvyslanec Slovenskej republiky Ing. Ľubor Bystrický, CSc., a prešovský primátor Ing. Juraj Kopčák. Prednášku o dejinách Prešova mal iniciátor tohto podujatia doc. PhDr. Peter Švorc, CSc., z FF PU. Rakúskym hosťom predstavil Prešov okrem iného aj ak univerzitné mesto, v ktorom malo školstvo a vzdelávanie vždy silné zázemie a bohaté tradície. O súčasnosti zas hovoril viceprimátor Ing. Štefan Kužma. 15. marca podujatie pokračovalo Hospodárskym dňom, tentoraz už v réžii Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. Výstava o Prešove, ktorá ho prezentuje ako pritažlivé mesto, ostala na pôde Slovenského inštitútu ešte na dobu ďalších štyroch týždňov. –PS–

Oslavy Dňa učiteľov

Dňa 29. 3. 2001 sa uskutočnilo v priestoroch hotela Dukla slávnostné stretnutie učiteľov a zamestnancov FHPV PU pri príležitosti osláv Dňa učiteľov. Za organizátorov tohto podujatia sme oslovili predsedu ZV odborovej organizácie pri FHPV PU PaedDr. Ján Kancira, CSc. (na obrázku).

□ Pán predseda, priblížite nám stručne priebeh tohtoročných osláv Dňa učiteľov. Pokiaľ vieme, doteraz ste prvou fakultou v rámci PU, ktorá v roku 2001 zorganizovala tieto oslavy.

– Spoločné stretnutie sa uskutočnilo netradične v priestoroch hotela Dukla (bar). Súčasťou programu bola i členská schôdza s návrhom programu činnosti na nové volebné obdobie, informácie o aktuálnych problémoch života odborovej organizácie pri FHPV PU – dodatok ku kolektívnej dohode, zmeny odvodov členských príspevkov, premenovanie KOR na Radu predsedov – ZV a pod. V rámci programu dekan FHPV PU doc. Ing. Peter Kuzmišin, CSc., pri príležitosti Dňa učiteľov udelil ceny za publikačnú činnosť v roku 2000. Pozvanie prijal aj rektor PU prof. PhDr. Karol Feč, CSc., ktorý pozdravil prítomných a zároveň predniesol slávnostný príspevok.

□ Akú účasť na tomto podujatí ste zaznamenali v tomto roku? Aký je stav členskej základne Vašej odborovej organizácie a aká je odborová organizovanosť na FHPV PU?

– Osláv Dňa učiteľov sa zúčastnilo celkovo 95 zamestnancov. Z toho na 80 % to boli zamestnanci FHPV a z PF PU bolo zastúpených 17 zamestnancov. Všetky tieto ukazovatele sú zhruba na úrovni predošlého roka.

Fyzický stav zamestnancov FHPV bol k marcu vyjadrený číslom 221. Naša odborová organizácia registruje 140 členov. Z toho vyplýva i percento organizovanosti, ktoré je približne 65 %.

Ďakujem za rozhovor a uvedené informácie. Prajeme vašej odborovej organizácii v ďalšom volebnom období veľa úspechov.

–Red–

11. 4. 2001 o 19. hodine volejbalový klub PU odohrá zápas s volejbalovým klubom Myjava o 3. miesto v EXTRA-LIGE mužov vo volejbale. Priaznivci volejbalového klubu prídte povzbudiť našich volejbalistov v boji o bronzovú medailu.

Rektor PU prof. Feč ocenil najúspešnejších športovcov a trénerov PU

15. marec 2001 sa zapíše do histórie športového diania, keď na pôde Rektorátu PU ocenil rektor prof. Feč najúspešnejších športovcov-študentov a ich trénerov, ktorí reprezentovali akademické farby v roku 2000.

Rektor najskôr ocenil výsledky, ktoré urobili univerzite dobré meno a pripomenul, že si ich váži o to viac, že boli dosiahnuté v neľahkých ekonomických a materiálnych podmienkach. Ocenenia potom z jeho rúk prevzali z individuálnych športovcov združených v TJ Slávia PU: džudistu Marek Janič (tréner Štefan Leitman), atlét František Pitoňák (tréner Juraj Malcovský) a Alexandra Balogová (trénerka Květoslava Perečinská), ktorá reprezentovala PU v športovom aerobiku a našej športovej verejnosti je veľmi dobre známa.

Ocenení sa dostalo aj protagonistom kolektívnych športov – extraligovým volejbalistom VK PU Stanislavovi Vartovníkovi a Martinovi Repákovi (tréner Daniel Oravec, na obrázku), s ktorým budeme hovoriť o úspechoch i porážkach už v nasledujúcom čísle našich novín.

Bokom neostali ani basketbalistky BK Union PU Košice Vladimíra Štefančíková a Lucia Komárová, kde je trénerom doc. Marián Vojčík.

Za úspešné výsledky rektor PU prof. Feč im odovzdal vecné ceny. VK PU pod vedením trénera J. Oravca sa pričínili o historický úspech prešovského mužského volejbalu. Na slávnostnom vyhodnotení boli prítomní prezident VK kvestor

PU Ing. Igor Gula a prorektor PU doc. ThDr. Imrich Belejkaní, CSc.

Za ocenených sa individuálne poďakovali tréneri jednotlivých kategórií a zotrvali v priateľskej

Záber zo stretnutia najúspešnejších športovcov a trénerov PU s rektorom prof. K. Fečom

Rektor PU prof. K. Feč blahoželá oceneným volejbalistom a odovzdáva im vecné ceny – hodinky

besede s vedením univerzity, kde si vymenili skúsenosti z tímovej práce a navzájom sa obohatili o dobre poznatky pre ešte úspešnejší rozvoj športových činností našej PU. —R—

DUBOVÁ POTVRDILA PRI TORYSE DRUHÚ PRIEČKU

VK PU Prešov-Petrochema Dubová 0:3 (-18, -22, -13)

V záverečnom, šiestom kole nadstavbovej časti extraligy volejbalistov potvrdili hosťujúci hráči v Prešove postup do semifinále z druhého miesta. Domáci ich potrápili iba v druhom sete a keďže boli Dubovčania lepší vo všetkých herných činnostiach, zaslúžene si z Prešova odviezli víťazstvo. Prvé dejstvo bolo vyrovnané do stavu 15:16, potom hostia niekoľkokrát účinne zablokovali a vybudovali si rozhodujúci náskok. Na začiatku druhého setu ukázali Prešovčania, ako by sa dalo proti súperovi hrať. Vyšlo im niekoľko útokov z kolíkov, avšak od stavu 16:16 ich súper opäť ublokoval a keď sa k tomu pridružili chyby domácich na prijíme podania, hostia uhrali aj druhý set. To poznamenalo psychiku vysokoškolákov, ktorí sa postupne v treťom dejstve psychicky položili a súper si v pohode uhrál zápas do víťazného konca.

VK PU: Kempa, Münchner, Červeň, Sopko, Vartovník, Gešperík, (libero Mosorjak, Škvarek, Tholt, Repák, Vokál, Cholvadt). Hralo sa 68 minút, pred 400 divákmi rozhodovali Marton a Savka.

INŠPIRÁCIA

Na konci minulého roka a začiatkom roka 2001 veľmi frekventovane sa uskutočňovali viaceré ankety o „osobnostiach storočia“ v rôznych oblastiach spoločenského, politického, kultúrneho ale i športového života nielen v zahraničí ale aj v Slovenskej republike.

V tomto zmysle sa veľkého uznania a ocenenia dostalo aj našim trom kolegom, učiteľom PU bývalým vynikajúcim športovcom-hádzanárom, čl. reprezentantom, majstrom športu.

pre mladých kolegov

Do ankety o najlepších hádzanárov minulého storočia na Slovensku skupina expertov zaradila dr. Martina Gregora, CSc., dr. Vincenta Lafku, CSc., a doc. dr. Rudolfa Horvátha, CSc.

Tento úspech resp. výnimočné ocenenie ich celoživotnej športovej kariéry, ktorá sa roky budovala na absolútnej európskej a svetovej úrovni prešiel na našich pracoviskách viacmenej bez „povšimnutia“. Preto za našu redakciu im dodatočne srdečne blahoželáme a uvádzame ich stručné športové charakteristiky. Nech sú inšpiráciou pre ďalších študentov a mladých kolegov z katedier telesnej výchovy a iných katedier fakúlt PU ako spájajú prax s teóriou. —redakcia—

Stručné charakteristiky športových úspechov

dr. Martin GREGOR, CSc.

Hráč Tatranu Prešov, Dukla Praha, účastník MS - 1967 - 1. miesto s Duklou Praha, víťaz 1963 a majster ČSSR 1963, s Tatranom Prešov majster ČSSR 1969 a 1971.

dr. Vincent LAFKO, CSc.

hráč, spojka Tatranu Prešov, účastník OH 1972 - 2. miesto Akad. MS 1971 - 2. miesto, účastník viacerých akad. MS v hádzanej, s Tatranom Prešov majster ČSSR 1971. Akad. majster ČSSR 2x.

Doc. dr. Rudolf Horváth, CSc.

hráč krídlo - pilot Tatranu Prešov a Dukly Praha, účastník MS 1967 - 1. miesto, MS - 1970 - 7. miesto, Akademické MS 1971 - 2. miesto, juniorské MS - 1967 - 4. miesto, s Duklou Praha PEM - 1967 a 1968, 2. miesto, Majster ČSSR s Duklou Praha 1967, s Tatranom Prešov 1965 (dorastenci) 1969 a 1971 majster ČSSR. Akademický majster ČSSR 3x.

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKÉJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV MÁJ–JÚN 2001

ROČNÍK V.

č. 5–6 / 2001

Slávnostné zasadnutie Vedeckej rady PU

3. máj 2001 bol dňom slávnostného zasadnutia Vedeckej rady PU. Totiž v tento deň na jej verejnom zasadnutí rektor PU prof. dr. Karol Feč, CSc., odovzdal dekréty novým docentom a diplomy doktorandom, ktorí obhajili dizertačné práce a vykonali predpísané dizertačné skúšky. Slávnostné zasadnutie otvoril a viedol prorektor doc. ThDr. Imrich Belejka, CSc. Po privítaní akademických funkcionárov a ostatných prítomných ujal

sa slova promotor prof. dr. Vladimír Leško, CSc., ktorý predstavil nových docentov.

PhDr. Danu Petrusovú, CSc., pre odbor literárna veda

PhDr. Jiřího Michala, PhD., pre odbor športová edukológia

Mgr. Krištofa Pulca, PhD., pre odbor pravoslávna teológia

Vladislava Grešlíka, ArtD., pre odbor pravoslávna teológia

PhDr. Tatanu Sedovú, CSc., pre odbor dejiny filozofie

Po predstavení rektor PU prof. Karol Feč odovzdal menovacie dekréty novým docentom. Prítomný bol aj dekan PBF PU doc. ThDr. Peter Kormaník, PhD.

Po odovzdaní docentských dekrétov nasledovala promócia doktorandov. Promotor prof. Leško opäť predstavil doktorandov

PaedDr. Annu Derevjaníkovú v odbore pravoslávna teológia

Odovzdanie dekrétov docentom a promócie doktorandov

Záber z odovzdávania docentských dekrétov

Mgr. Jána Šafina pre odbor pravoslávna teológia

PhDr. Jaroslava Kušníra pre odbor literárna veda

Mgr. Bohumila Suwara pre odbor literárna veda.

Po predstavení rektor PU a dekan PBF PU odovzdali diplomy novovymenovaným doktorom (PhD.). Potom predniesol krátky príhovor rektor PU prof. Karol Feč.

Z prejavu rektora PU prof. FEČA

Dnešné verejné zasadnutie Vedeckej rady Prešovskej univerzity pri príležitosti slávnostnej promócie novovymenovaných docentov a absolventov doktorandského štúdia je významnou akademickou udalosťou. Som úprimne rád, že sme sa tu dnes spolu stretli a že môžeme spoločne prežívať akademické chvíle, ktoré patria v živote vysokej školy a vysokoškolského učiteľa k tým určite najvýznamnejším.

Rok 2000 bol štvrtým rokom samostatnej existencie Prešovskej univerzity v rámci štruktúry vysokých škôl SR. Ako taký mal mnohé znaky hľadania nových ciest a mechanizmov, ktoré vo

viacerých aspektoch sa už podieľali, resp. budú spolupodieľať na výsledkoch našej práce. Aj dnešná slávnostná promócia novovymenovaných docentov a doktorov svedčí o životaschopnosti našich jednotlivých fakúlt, ako aj univerzity ako celku, v štruktúre vysokého školstva SR. Z nich predovšetkým Filozofická fakulta, Pravoslávna bohoslovecká fakulta a Fakulta humanitných a prírodných vied kvalitou svojich katedier, vedecko-výskumnou a kvalifikačnou vyspelosťou v mnohom prezentujú tie aktivity, ktoré spĺňajú veľmi náročné celoslovenské kritériá. Nie je preto vôbec náhodné, že aj dnes, pri príležitosti tejto slávnostnej promócie, môžeme odovzdať docentské dekréty a doktorské diplomy v odboroch: pravoslávna teológia, literárna veda, športová edukológia, dejiny filozofie a všeobecná jazykoveda.

Zvlášť ma teší skutočnosť vysokého pozitívneho hodnotenia vašej vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti, kvalita vašich habilitačných a dizertačných prác i spôsob rozprávy a obhajoby Vašich kvalifikačných prác. Váš úspech vnímam zároveň aj ako úspech katedier, na ktorých pôsobíte, ako úspech fakulty a univerzity ako celku. Som presvedčený, že ste splnili veľmi náročné kritériá, ktoré sú porovnateľné nielen v rámci slovenského vysokého

Rector PU
pri prejave

Záber z verejného zasadnutia Vedeckej rady PU

(Dokončenie na 2. strane.)

Slávnostné zasadnutie Vedeckej rady PU

(Dokončenie z 1. strany.)

škola, ale aj v širších medzinárodných kontextoch. Významný osobný úspech, ktorý ste dosiahli úspešnými habilitáciami a obhajobami doktorských prác, by sa mal stať novým stimulujúcim motívom do Vašej ďalšej vedeckovýskumnej a pedagogickej práce na prospech prehlbenia kvality prípravy absolventov našej univerzity. Dovoľte, aby som sa aj vo vašom mene poďakoval za pomoc, ktorú vám venovali vaše katedry, školitelia, oponenti, dizertačné a habilitačné komisie i Vedecké rady Filozofickej fakulty, Právoslávnej teologicko-fakultnej a Fakulty humanitných a prírodných vied. Naše poďakovanie tiež patrí vašim najbližším – predovšetkým rodičom, manželkám, manželom – ktorí spoločne s vami vám vytvárali podmienky k úspešnej práci.

Želám Vám, vážení novovymenovaní docenti a doktori, veľa zdravia, veľa pracovného elánu. Nech sa Vám darí vo Vašom osobnom živote, vedeckovýskumnej a pedagogickej práci na prospech rozvoja vysokého školstva na Slovensku vôbec a Prešovskej univerzity zvlášť.

Za nositeľov nových vedeckoakademických hodností predniesla krátky ďakovný prejav PaedDr. Anna **De-revjaníková**, PhD., odborná asistentka Katedry hudobnej výchovy PF PU.

K dosiahnutiu vedeckoakademických titulov v mene Vedeckej rady PU na záver úprimne blahoželal a poprial veľa zdravia a nových tvorivých úspechov prorektor doc. ThDr. **Imrich Belejkaníč**, CSc.

Na záver slávnostného zasadnutia Vedeckej rady PU zaznelo niekoľko skladieb v podaní gitarového tria.

Tlačovej besedy s novinármi sa zúčastnili: kvestor PU Ing. Igor Gula – na obrázku prvý zľava, prorektor PU doc. PhDr. T. Hrehovčík, CSc., ktorý bol hlavným referujúcim – druhý zľava, Ing. Peter Hal'ko, riaditeľ univerzitnej knižnice a Ing. V. Pisarský

STRETNUTIE NOVINÁROV S AKADEMICKÝMI FUNKCIONÁRI

V druhej polovici mája 2001 uskutočnila sa tlačová beseda novinárov s denníkov a rozhlasu Východoslovenského regiónu s akademickými funkcionármi Rektorátu PU. Na tlačovej besede novinárov informovali o živote, práci a perspektívach jej rozvoja prorektor doc. PhDr. Teodor **Hrehovčík**, CSc., prorektor prof. **Vladimír Leško**, CSc., riaditeľ univerzitnej knižnice Ing. **Peter Hal'ko** a Ing. **Vladimír Pisarský**, riaditeľ CVT PU.

Najviac zvedavých otázok bolo okolo projektu **TEMPUS** financovaným Európskou úniou. Ako zdôraznil doc. **Hrehovčík**,

ide o dvojročné projekty z ktorých na každý bolo vyčlenených približne 2 mil. Sk a sú zamerané na rôzne oblasti činnosti univerzity. Napríklad na vytvorenie univerzitného centra, ktoré bude študentom poskytovať kompletné služby v rámci poradenstva. Poskytuje informácie o ubytovaní na internátoch či súkromí, ale aj finančné, právne, duchovné či iné poradenstvo. Ďalší projekt je zameraný na nové formy riadenia a prispôbenie riadenia univerzity a jednotlivých fakúlt riadeniu vysokého školstva v Európe. Doc. **Hrehovčík** zvlášť vyzdvihol programy **SOCRATES**, **LEONARDO da VINCI**, či **CEEPUS**. Program **SOCRATES** má, ako povedal, mobilitný charakter, teda podporuje výmenu študentov a pedagógov. Každoročne preto univerzita obnovuje bilaterálne dohody s partnermi s cieľom zvyšovať počty študentov vysielaných do zahraničia. „V minulom roku sme poslali na zahraničné univerzity v Anglicku,

Nemecku a Írsku 11 študentov, ktorí tam strávili celý semester. Na druhej strane pedagógovia z Prešovskej univerzity odprednášali niekoľko prednášok v Španielsku, Anglicku a Grécku.“ Ďalej riaditeľ UK PU Ing. **Peter Hal'ko** informoval novinárov o úspešnej realizácii projektu **KOLIN**, vďaka ktorému získala Univerzitná knižnica v priebehu rokov 1997–2000 takmer 4 mil. korún. Tento grant, ktorý poskytla Mellova nadácia z USA, slúžil na zakúpenie a implementáciu automatizovaného knižničného systému a na zakúpenie potrebného hardvéru. Zá-

Na snímke novinári s jednotlivých redakcií východoslovenského regiónu

Obohatil rady docentov

Doc. A. Sičák, CSc.

PhDr. Andrej Sičák, CSc., (na obrázku) narodil sa 8. januára 1949 v Habure, okres Medzilaborce, odborný asistent na Katedre spoločenských vied FHPV PU, bol 1. mája 2001 menovaný rektorom UMB v Banskej Bystrici za docenta

pre odbor filozofia.

Doktor Sičák úspešne obhájil habilitačnú prácu na tému: Filozofické aspekty spôsobu života a niektoré sociálne prejavy v súčasnosti. K dosiahnutému výsledku doc. Sičákovi blahoželáme. Zároveň chceme vysloviť presvedčenie, že od tejto chvíle to bude pre neho novým povzbudením v jeho tvorivej práci, že v celom svojom živote svojim konaním bude šíriť dobré meno PU, že obohatí našu vedu novými dielami na prospech našej univerzity i občanov Slovenskej republiky, a že doc. Sičák bude aj naďalej pokračovať v práci na svojom odbornom raste.

-red-

POZNÁMKA –

Za, alebo k správe o ŠVOČ na Katedre VS FHPV PU! Zvýšený záujem študentov o poznanie trestného práva

Dynamike zločinnosti u nás zodpovedá i záujem študentov (študujúcich Manažment – v špecializácii manažment verejnej správy a regiónov na FHPV PU) o problematiku trestného práva. Osobitne potom o príčiny a podmienky zločinnosti, typológiu páchatelov, vplyv spoločenských podmienok na zločinnosť a stratégiu prevencie kriminality vôbec.

V rámci seminárov významné miesto je pripisované dobrej znalosti osoby páchatela, jeho sklonov, povahových vlastností a individuálnych zvláštností, ktoré sú základným predpokladom adekvátnych preventívnych, výchovných, morálnych, ale aj represívnych, prípadne liečebných opatrení.

Z hľadiska účinnej prevencie niektorých druhov zločinnosti (podľa viacerých študentov) treba venovať

väčšiu pozornosť oblasti konfliktných situácií vyvolávaných v tej či onej miere psychopatologickými črtami individuality páchatela. Sú to napr. neurózy, reaktívne psychózy, hysterie a rôzne pohľavné úchyľky, maniodepresívne stavy, schizofrenia, paranoia a pod.

Podľa názoru študentov psychické úchyľky (pokiaľ pravda, už nejde o osoby trestnoprávne nepríčetné) zvyšujú možnosť vzniku zločinnosti aj v budúcnosti.

Aj keď z hľadiska prevencie môžu mať základný význam opatrenia psychiatri, nemožno ani u týchto psychicky narušených osôb podceňovať funkciu hrozby a ukladania trestu; pravda, obmedzenie boja proti psychopatologickým spoločensky škodlivým prejavom len na oblasť trestania môže sa ukázať ako málo účinné...

-kvs-

Hovoríme o právach a slobode dieťaťa

I platná legislatíva na prahu nového tisícročia potvrdzuje, že deti sú najväčšou menšinovou skupinou našej spoločnosti, ktorá nemá definované práva a slobody v špeciálnom zákone, v osobitnej časti platného právneho systému, ktorá by zároveň sprehľadnila detské práva a slobody v doterajšej širokospektrálnej legislatíve, a tým by zároveň umožnila zvýšiť záujem o ich poznanie nielen zo strany rodičov ale i samotných detí.

Moja empíria predovšetkým zo súdnej praxe (ako sudca rozhodoval som v oblasti rodinného a občianskeho práva, ale čiastočne i v oblasti trestného práva, kde stáli pred senátom, ktorému som predsedal, tak rodičia ako aj ich deti, pravda, tie skôr obrazne než v skutočnosti, aby boli ušetrené od traumy, ktorá sa v súdnej sieni odohráva) je veľmi smutná. Videl som rodičov, ktorí k dieťaťu, resp. jeho právam a slobodám pristupovali vo vedomí, že dieťa je niečo nesvojprávne, že je akýmsi substrátom (majetkom) dospelých, prípadne vlastníctvom jedného z rodičov. Smutné bolo aj to, že pojmy „detské práva a slobody“ im nič nehovorili. V tomto smere nepoznali žiadne právne normy, do ktorých tieto práva a slobody sú premietnuté. Zdá sa, že niektorým jedincom, prípadne skupinám ľudí,

1. jún – MDD

bude treba ešte dlho, častejšie a intenzívnejšie pripomínať požiadavku platného právneho systému, ktorý počíta s tým, že rozhodujúcu úlohu vo výchove detí, ktorá je jadrom obsahu rodičovských práv a povinností, majú rodičia. Rovnako i to, že aj výživa detí je záležitosťou obidvoch rodičov. A v neposlednom rade i to, že deti (ako ľudská bytosť) majú v civilizovanom svete práva a slobody akceptované všetkými subjektami spoločnosti, štátu...

Rodičia sa musia podľa svojich schopností a možností starať o také dieťa, aké je. Nemožno odmietnuť starať sa o menej nadané alebo duševne zaostávajúce dieťa, alebo o dieťa s fyzickou alebo duševnou chybou...

Rodič nemôže povedať, že bude vychovávať dieťa, len ak ho bude počúvať. Napokon vzťahy medzi rodičmi nie sú len ich záležitosťou, lebo tieto vzťahy formujú charakter detí, ich nervovú sústavu i celkový životný štýl, ich budúcnosť, čo má mimoriadne veľký význam pre ich ďalší osobný, rodinný a spoločenský život aj z hľadiska Deklarácie práv dieťaťa, iných medzinárodných dokumentov a vnútroštátneho právneho systému, dotýkajúcich sa ľudských práv a základných slobôd...

Deklarácia práv dieťaťa predpokladá realitu práva na lásku, porozumenie, záujem a starostlivosť, šťastné detstvo... Preto javí sa tu skôr potreba zamýšľania sa nad systémovou a nezištnou láskou u dieťaťa zo strany rodičov. Ak dieťa vycíti, že samu nedostáva skutočnej (reálnej) a sústavnej lásky, ktorá by nebola len akousi odmenou za splnenie určitej úlohy, zmocní sa ho neprekonatelná úzkosť. Táto úzkosť sa obvykle prejavuje v agresívnom správaní. Dieťa sa dostáva do začarovaného kruhu...

Počas súdnej praxe som sa neraz stretol s rodičmi, ktorí svoje deti nemilovali, ba dokonca nemali ani schopnosť opravdivo ich milovať, a to i z nedostatku citu, pre celkovú emotívnu chladnosť ale aj pre absenciu v poznaní detských práv a základných slobôd legislatívne upravených. Deti týchto rodičov sa cítili zradené a opustené...

Doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.,
v publikácii „Práva a slobody dieťaťa – výber z platného právneho systému“. Prešov, ManaCon 1999

K najvýznamnejším vedeckým podujatím na pôde Prešovskej univerzity rozhodne patrí vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou pod názvom **Kvalita života a ľudské práva v kontextoch sociálnej práce a vzdelávania dospelých**, ktorá sa konala v dňoch 2. a 3. apríla 2001. Toto podujatie konané pod záštitou a za účasti doc. Ing. Petra Magvaših, CSc., ministra práce, sociálnych vecí a rodiny (PSVaR), usporiadala Katedra vzdelávania dospelých a sociálnej práce Filozofickej fakulty PU v spolupráci s Ministerstvom PPSVaR SR a viacerými organizáciami, pôsobiace v oblasti vzdelávania dospelých a sociálnej práce.

KVALITA ŽIVOTA AKO PREDMET MODERNEJ VEDY

Ako nás informovala vedúca Katedry VDaSP doc. PhDr. Anna Tokárová, CSc., „konferencia reaguje na sociálno-ekonomické zmeny v Európe v poslednom desaťročí a na problémy, ktoré tieto zmeny vyvolali. Nadväzuje na dve významné udalosti, tou prvou je prijatie Memoranda o celoživotnom vzdelávaní Európskou radou v Lisabone v marci 2000, druhou je zasadnutie Medzinárodnej organizácie sociálnej práce v Montreáli v júli 2000.“

Pozoruhodnou zvláštnosťou je taktiež fakt, že práve pred desiatimi dňami rezonovala problematika kvality života na pôde Valného zhromaždenia Organizácie spojených národov. Na konferencii sa zúčastnilo vyše 120 odborníkov zo Slovenska, Čiech i Poľska, ktorí sa teoreticky i prakticky zaoberajú riešením sociálnych problémov najmä v postsocialistických štátoch v etape prípravy ekonomiky a sociálnopolitického systému do Európskej únie. Mnohé zaujímavé názory a poznatky boli prezentované v podobe hlavných referátov v spoločnom pléne vo veľkej aule PU. Ďalšie referáty a diskusie, ako aj návrhy na konečné závery a odporúčania prebiehali v piatich sekciách zameraných na témy: teoreticko-metodologické východiská a epistemologické prístupy k skúmaniu kvality života, kvalita života z aspektu jednotlivca a rodiny, rodových rozdielov, profesionalita, ako aj kvality života ľudí postihnutých, sociálne odkázaných a vylúčených ako predmetu sociálnej práce. Odbornej i laickej verejnosti budú všetky referáty tejto konferencie sprístupnené v podobe zborníka, ktorý výjde v najbližších dňoch.

Dušan Boršovský

Vzácná návšteva na GBF PU

Vzácného hosta privítal dekan GBF doc. Janhuba

Dňa 21. marca 2001 navštívil GBF PU v Prešove **prof. dr. hab. Tadeusz Dionizy Łukaszuk** OSPPE z Pápežskej teologickej akadémie v Krakove. Pri svojej návšteve zároveň predniesol prednášky na tému Smrť, nesmrteľnosť a zmŕtvychvstanie v katolíckej teológii a Očistenie. Obidve prednášky boli obohatením nielen pre poslucháčov teológie, ale boli cenným prínosom aj pre teológov vyučujúcich na tejto fakulte.

ThLic. Miroslav Dancák

JUDr. Božena Pancuráková pochádza z obce Žehňa, okr. Prešov. Po skončení stredoškolského štúdia (gymnázium v Prešove, 1970–74) pokračovala v štúdiu na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach a po vykonaní rigorózneho skúšky získala titul DOKTOR PRÁV. Jej prvé pracovisko bola **Geodézia** v Prešove, kde získala bohaté skúsenosti z oblasti obchodného, majetkového a trestného práva, túto skúsenosť využila aj na novom pracovisku, ako univerzitná právnička. Jej prvý príspevok z pohľadu nového pracoviska uverejňujeme vo forme odpovedí na naše otázky. Na Prešovskej univerzite je fakultami delegovaná okrem iného aj právna a legislatívna činnosť. Čitateľov periodika AO PU v tejto súvislosti zaujmajú odpovede na tieto otázky.

Môžu fakulty PU vytvárať samostatné vzdelávacie pracoviská aj mimo svojho sídla? (Ak áno na akom právnom základe sa môže uskutočniť?)

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení neskorších predpisov sú fakulty právnickými osobami. Zákon priznáva dekanovi fakulty právo zriaďovať, zrušovať, rozdeliť a zlučovať vedecké, pedagogické, vývojové, hospodárske a informačné pracoviská a účelové zariadenia fakulty po predchádzajúcom prerokovaní v akademickom senáte fakulty. Mám za to, že je plne v právomoci príslušných orgánov fakulty zriaďovať pracoviská aj mimo svojho sídla, ak tak rozhodnú v súlade so zákonom a štatútom fakulty.

Ktoré fakulty PU už takéto pracoviská majú vytvorené a v ktorých mestách?

Platná úprava termín „vzdelávacie pracoviská“ ako taký nepozná. Mimo svojho sídla majú pracoviská dve fakulty Prešovskej univerzity v Prešove – Pravoslávna bohoslovecká fakulta PU detašované pracovisko v Olomouci a Fakulta humanitných a prírodných vied PU školiace strediská v **Dubnici nad Váhom** a v **Poprade**. V predchádzajúcom období pôsobili mimo sídla fakulty napr. detašované pracovisko ITHM FF v Bardejove, detašovaným pracoviskom v Košiciach bola Katedra psychológie FF PU.

Je ich pôsobenie so súladom so zákonom, resp. platnými právnymi predpismi?

Zákon o vysokých školách ponecháva vysokým školám právomoc rozhodovať o zriadení, zlúčení, rozdelení a zrušení pracovísk školy. Z dikcie zákona vychádzala aj Prešovská univerzita v Prešove, táto právomoc je zakotvená v Štatúte PU a v štatútoch všetkých piatich fakúlt.

Zriadenie detašovaného pracoviska Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Olomouci vyplýva priamo z ustanovenia § 12

Štatútu Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove. Podrobné je spôsob zriadenia, rozsah pôsobenia, zásady organizácie štúdia, hospodárske zabezpečenie činnosti pracoviska upravené v Organizačnom po-

Päť otázok pre univerzitnú právničku

riadku Detašovaného pracoviska Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU, ktorý je prílohou Štatútu PbF PU.

Pôsobnosť Fakulty humanitných a prírodných vied PU v školiacich strediskách v **Dubnici nad Váhom** a v **Poprade** (predtým v **Levoči**) je upravená zmluvami o spolupráci s Akadémiou vzdelávania a spoločnosťou DUPRES, s.r.o., na realizácii zákona č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní. Podľa cit. zákona sú vysoké školy vzdelávacie ustanovizne, ktoré v rámci svojej pôsobnosti uskutočňujú ďalšie vzdelávanie.

Nie sú pri realizácii štatútov PU a jej fakúlt, študijných a skúškových poriadkov fakúlt študenti študujúci mimo fakúlt zvyšňovaní, prípadne diskriminovaní, na-

pr. pri využívaní univerzitnej knižnice, ktorá má sídlo v Prešove?, pri individuálnych konzultáciách, ktoré učiteľia a vedeckí pracovníci poskytujú v určenom čase na fakultách v Prešove, prípadne v iných právach, ktoré sú samozrejme pre študentov študujúcich v Prešove.

Osobne si nemyslím, že študenti študujúci na pracoviskách mimo sídla fakulty by mohli byť značným spôsobom zvýhodňovaní, prípadne diskriminovaní v porovnaní s ich spolužiakmi študujúcimi v sídle fakulty. Pri dobrej organizácii práce, dodržiavaní študijných programov a učebných plánov, technickom a programovom vybavení nezávisia výsledky štúdia ani tak od vzdialenosti, ako od prístupu k štúdiu zo strany študentov. Pri spomienke na moje štúdium mne osobne by chýbal priamy kontakt s väčšinou spolužiakov, účasť na rôznych študentských podujatiach, chýbajúce, či oneskorené informácie o dianí na fakulte, univerzite...

Aký je Váš názor na hospodárnosť, resp. efektívnosť takto vytváraných pracovísk mimo sídla fakúlt?

Necítim sa kompetentná posudzovať zriaďovanie a pôsobenie pracovísk mimo sídla fakulty z hľadiska hospodárnosti. Som toho názoru, že fakulta ešte pred zriadením takýchto pracovísk zhodnotí a posúdi všetky aspekty a až potom rozhodne.

Za rozhovor poďakoval
Doc. Michal Rusinko

Medzi účastníkmi verejnej habilitácie dr. Papsonovej bol prítomný aj dekan FF PU prof. F. Mihina, na obrázku prvý zprava

odbornej asistentky Katedry germanistiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity na Univerzite Fridricha Schiellera v Jene (SRN).

V apríli tohto roku sa ako nastupujúca docentka predstavila akademickej obci UFS verejnou prednáškou na tému „K vývinu právnych textov neskorého stredoveku na území Slovenska (14.–17. stor.)“. Prednášku si prišli vypočuť nielen profesori, docenti, či domáci i zahraniční študenti UFS, ale taktiež náš dekan Filozofickej fakulty PU v Prešove, prof. PhDr. **František Mihina**, CSc., a spoločne s ním aj niektorí študenti FF PU. V závere odovzdal dekan Filozofickej fakulty UFS, prof. Dr. **Kurt Müller**, Dr. Papsonovej menovacie dekréty. Tomuto záverečnému podujatiu habilitačného pokračovania totiž predchádzalo prijatie a posúdenie habilitačného spisu „Maddeburgské právo a Žilinská kniha. Slovník k vedeckej predlohe krajinského práva (1378) a jej prekladu (1473)“ a neverejná prednáška na tému „Slová nemeckého pôvodu v slovenčine. História a prítomnosť nemecko-slovenských jazykových kontaktov“, spojená s vedeckým kolokviom. Na základe odporúčania oponentov práce a kladného hodnotenia prednášky, ktorá sa uskutočnila v októbri min. roku, bol Márii Papsonovej udelený titul Dr. habil. (doktor habilitis) pre odbor germánska jazykoveda.

Dr. Papsonová pochádza zo Spišskej Starej Vsi. V rokoch 1965–70 absolvovala na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) štúdium Nemeckého a Slovenského jazyka. Po ukončení štúdia pôsobila na gymnáziu vo svojom rodisku, neskôr na Katedre germanistiky FF UPJŠ (teraz PU), kde pôsobí dodnes. V roku 1981 jej bol udelený titul **PhDr.**, neskôr, po absolvovaní externej aspirantúry na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave u školiteľa prof. Dr. **Vilama Schwanzera**, získala titul Kandidát filologických vied. V rokoch 1990–94 vykonávala funkciu vedúcej Katedry germanistiky. Ako pedagóg a vedecký pracovník dlhodobo aktívne udržiava vedecké kontakty s germanistickými pracoviskami UFS, najmä s Jazykovedným a Literárnovedným inštitútom. Je členkou viacerých medzinárodných skupín germanistov historikov a aktívne sa podieľa na internacionálnych projektoch. Venuje sa aj redakčnej činnosti. V rokoch 1992–93 pôsobila ako vedúca redaktorka národnostno-etnického vysielania Slovenského rozhlasu v nemeckom jazyku. Je taktiež spoluvydavateľkou medzinárodnej ročenky pre germanistov „Brucken“.

Dušan Bořavský, Marta Ficová

Prednáša študentom v SRN

K šíreniu dobrého mena Prešovskej univerzity aj za hranicami našej republiky nesporne patria zahraničné aktivity našich vedeckých a pedagogických pracovníkov. K takýmto aktivitám patrí aj pôsobenie PhDr. **Márie Papsonovej**, CSc.,

Novozvolený Akademický senát Prešovskej univerzity našej AO je už známy. Nie sú však známe aké sú jeho kompetencie, preto na požiadanie mnohých členov AO dnes prinášame jeho kompetencie i to že AS je najvyšším samosprávnym orgánom PU.

Akademický senát

- vyslovuje súhlas s návrhmi rektora na zriadenie, zlúčenie, rozdelenie a zrušenie fakúlt po predchádzajúcom súhlase ministerstva a vyjadrení akreditačnej komisie,
- schvaľuje štatút PU,
- volí kandidáta na rektora z profesorov alebo docentov PU, spravidla najmenej dva mesiace pred skončením funkčného obdobia úradujúceho rektora. Navrhne odvolanie rektora a tieto návrhy predkladá ministrom školstva. Po odvolaní rektora alebo po predčasnom skončení funkčného obdobia rektora z iných dôvodov navrhuje ministrom poveriť do vymenovania nového rektora výkonom funkcie rektora osobu z akademických funkcionárov PU alebo osobu z profesorov a docentov PU,
- vyslovuje súhlas s návrhmi rektora na vymenovanie prorektorov,
- perokúva návrhy rektora na zriadenie, zlúčenie, rozdelenie a zrušenie vedeckých, pedagogických, hospodárskych a informačných pracovísk a účelových zariadení PU,
- schvaľuje návrh rektora na ročné rozdelenie fi-

nančných prostriedkov fakúlt, pracovísk a účelovým zariadeniam PU a kontroluje ich využitie,

- vyslovuje súhlas s návrhom rektora na vymenovanie vedeckej rady PU,
- volí zástupcov PU do Rady vysokých škôl SR z radov profesorov a docentov PU,
- schvaľuje Štatúty fakúlt PU,
- na návrh fakúlt a po predchádzajúcom vyjadrení Akreditačnej komisie vlády SR a rektora schvaľuje študijné odbory PU s výnimkou doktorandského štúdia,
- podáva akademickej obci PU najmenej raz za rok správu o svojej činnosti a o stave PU,
- na návrh rektora, dekanov, alebo členov akademického senátu udeľuje čestný titul Čestný senátor.

Rektor po dohode s predsedom AS PU zabezpečí podmienky na výkon organizačno-administratívnych prác spojených s činnosťou AS PU. Nevyhnutné náklady na činnosť AS PU hradí PU zo svojho rozpočtu. Rektor vytvorí pre činnosť predsedu AS PU rovnaké podmienky ako pre iných akademických funkcionárov PU.

ŠPORT A DROGY

Doc. RNDr. Andrej Pavúk, CSc., Katedra biológie FHPV PU v Prešove, člen stálej pracovnej skupiny pre koordináciu primárnej prevencie drogových závislostí na MŠ SR

V súlade s témou OSN „Športom proti drogám“ Odborná spoločnosť pre závislosť od psychoaktívnych látok v spolupráci s Inštitútom drogových závislostí pri Centre pre liečbu drogových závislostí v Bratislave v apríli t. r. organizovala vo Vysokých Tatrách na Blávkovej chate medzinárodný odborný seminár „Šport a drogy“. Tematickou náplňou tohto seminára bolo poukázať na význam športu z hľadiska antidopingovej výchovy, prevencie vzniku drogových závislostí, ako aj jeho dôležité postavenie v liečbe a následnej resocializácii.

Predseda lekárskej komisie MOV Alexandre de Mérode: „...doping nebudeme môcť nikdy úplne odstrániť, pretože podvádzanie patrí medzi ľudské prirodzenosti...“. Týmto slovám dávajú, žiaľ, za pravdu aj posledné mesiace. Niektoré príklady boli až také neuveriteľné - napríklad dopingový škandal finskeho bežeckého lyžiara - že sen o čistej športe sa rozplynul aj u tých posledných idealistov, v kontexte týchto údajov pripájam informáciu o medzinárodnej konferencii na tému: Šport a drogy.

Súčasná výskumná zistenia naznačujú, že športovci, ktorí zneužívajú androgénne anabolické steroidy môžu začať so zneužívaním heroínu alebo iných opioidov, ako napríklad liekov na úľavu bolesti.

Účastníci seminára si vypočuli aj „Svetovú správu o drogách 2000“ vydanú (Úradom OSN na kontrolu drog a prevenciu kriminality so sídlom vo Viedni), ktorá odhaduje, že asi 180 miliónov ľudí na celom svete - čo je 4,2 % zo všetkých ľudí starších ako 15 rokov - užívalo koncom deväťdesiatych rokov drogy. Toto číslo obsahuje 144 miliónov tých, čo konzumovali kanabis, 29 miliónov ľudí, ktorí konzumovali amfetamínové typy, stimulancií 14 miliónov ľudí, ktorí brali kokaín a 13 miliónov ľudí, ktorí zneužívali opiáty, z ktorých 9 miliónov bolo od heroínu závislých.

Napriek týmto nepriaznivým údajom sa v správe konštatovalo, že po prvý raz v našej súčasnej histórii nede- chádza k nárastu celkovej produkcie takých drog akými sú heroín a kokaín, ale sa ukazujú známky stabilizácie ich produkcie, ba dokonca aj poklesu. Produkcia listu koky a maku na výrobu opia sa koncentruje v stále sa znižujúcom počte krajín.

Aktívnym účastníkom uvedeného seminára bol aj autor tohto príspevku, ktorý sa prezentoval referátom na tému: Drogová scéna u študentov Prešovskej univerzity v Prešove.

Prezentáciou svojich výsledkov prispel k úrovni odborného seminára ako aj k prezentácii Prešovskej univerzity v oblasti vedeckého výskumu zameraného na primárnu prevenciu drogových závislostí u vysokoškolákov.

42. ročník fyzikálnej olympiády kategórie E

V roku 2002 si Katedra fyziky Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove pripomenie 50 rokov špecializovanej prípravy učiteľov fyziky v meste Prešov. Do histórie katedry sa nezmazateľným písmom okrem významných osobností, ktorí na katedre pracovali a stoviek absolventov štúdia odboru fyzika, zapísala aj systematická práca s talentovanou mládežou v oblasti fyziky. Už od vzniku katedry sa jej učitelia permanentne podieľali na tejto práci prostredníctvom odbornej a organizačnej garancie rôznych záujmových predmetových súťaží.

Je všeobecne uznávaným poznatkom, že v rámci týchto súťaží u žiakov základných a stredných škôl medzi najobľúbenejšie patrí fyzikálna olympiáda. Fyzikálna olympiáda predstavuje jednu z významných foriem práce, pri ktorej môžu žiaci a študenti rozvíjať svoju tvorivosť, logické myslenie a overovať si úroveň svojich schopností. Súťaž je organizovaná jednotne v rámci Slovenska na úrovni základných a stredných škôl v kategóriách A, B, C, D a E. V kategórii E súťažia talentovaní žiaci 8. a 9. ročníkov základných škôl. Tí najlepší po absolvovaní školských a okresných kôl postupujú na krajské kolo.

Dňa 11. 5. 2001 sa na pôde Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnil už 42. ročník krajského kola fyzikálnej olympiády kategórie E. Súťaž otvoril predseda Krajského výboru fyzikálnej olympiády doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, CSc., vedúci Katedry fyziky, prodekan pre rozvoj Fakulty humanitných a prírodných vied PU. Spolu s kolektívom katedry fyziky a študentmi 3. ročníka štúdia odboru fyzika, ako aj vďaka pochopeniu vedenia FHPV PU v Prešove, po organizačnej a odbornej stránke vytvoril adekvátne podmienky pre úspešný priebeh tejto súťaže. Súťaž sa zúčastnilo 39 žiakov základných škôl, víťazov okresných kôl fyzikálnej olympiády z celého Prešovského kraja. V uvedený deň sa na pôde katedry fyziky zároveň uskutočnilo aj zasadnutie predsedov okresných výborov fyzikálnej olympiády zo všetkých okresov Prešovského kraja. Po 4 hodinách venovaných riešeniu úloh, súťažiaci odovzdali svoje riešenia komisii, ktorá posúdila ich správnosť a vyhodnotila najúspešnejších riešiteľov. Víťazom súťaže gratulujeme.

-jar-

Záber zo zhromaždenia AO PU, ktoré sa uskutočnilo 14. apríla 2001

Prevzali diplomy doktorov pedagogiky

Za prítomnosti rektora PU prof. PhDr. Karola Feča, CSc., a dekanu Pedagogickej fakulty PU prof. Milana Tureka, CSc., boli dňa 23. mája 2001 odovzdané diplomy doktorov pedagogiky. Diplomy odovzdal prodekan Pedagogickej fakulty PU PaedDr. Daniel Šimčík, PhD., a prevzali ich tieto absolventi:

Na obrázku prvý zprava Daniel Šimčík, prodekan PF, v strede dekan fakulty prof. Milan Turek a rektor PU prof. K. Feč

Lenka ADAMOVÁ
Jevgenija ACHEJEVOVÁ
Zuzana BIRKNEROVÁ
Monika ČERVEŇÁKOVÁ
Vladimír GAŽÚR
Alena GRIŠČIKOVÁ
Viera GULVÁŠOVÁ
Mária HREŇOVÁ
Alžbeta CHAMILLOVÁ
Lucia KOLODZEJOVÁ
Livia KORDANIČOVÁ

Maroš LABUDA
Alena NACHAJOVÁ
Andrea OLŠAVSKÁ
Viera ONDERČOVÁ
Jana PALEŇČÁROVÁ
Natália PRIHODOVÁ
Dagmar RADAČOVSKÁ
Iveta RÁKOŠOVÁ
Ingrid RUŽBARSKÁ
Helena ŠTIBELOVÁ
Jana TIRPÁKOVÁ

Medzinárodná vedecká konferencia

FYZIKA V KONTEXTE KULTÚRY

Prešov, PU – 24. a 25. mája 2001 v priestoroch VŠA PU sa uskutočnila medzinárodná vedecko-odborná konferencia FYZIKA V KONTEXTE KULTÚRY. Konferencia sa konala pod záštitou rektora PU prof. dr. Karola Feča, CSc., a jej organizátormi boli Katedra fyziky FHPV PU, PrIF UPJS v Košiciach a Jednota slovenských matematikov a fyzikov.

Na úvod konferencie s krátkym prejavom vystúpil aj rektor prof. K. Feč, ktorý privítal našich kolegov i kolegov zo zahraničia – Ru-

Pohľad na účastníkov medzinárodnej konferencie

munska, Ukrajiny, Čiech a Poľska, ktorí sa zúčastnili konferencie. Potom sa ujal slova vedúci Katedry fyziky doc. V. Šebej, CSc., ktorý zdôraznil, že zámerom bolo vytvoriť priestor na prezentáciu všeobecnokultúrneho významu fyziky v súčasnom období, v období prudkých spoločenských zmien, poukázal na humanitný potenciál fyziky, ktorý v mnohom určuje tvar súčasnej civilizácie, vyzdvihol vedúcu úlohu fyziky medzi prírodnými vedami ako vyučovacieho predmetu. Ďalej zdôraznil, že cieľom a zámerom je poskytnúť účastníkom konferencie priestor na prezentáciu výsledkov vlastnej vedecko-výskumnej práce zameranej na interdisciplinárne a didaktické problémy. Po jeho úvodnom privítaní v plenárnej časti konferencie vystúpili také osobnosti ako prof. Krempaský, DrCs., doc. Janovič, prof. František Mihina, prof. Ing. Karol Vasilko, DrSc., prof. Ing. Ján Stoffa, DrSc., prof. ThDr. Milan Gerka, CSc., prof. dr. Iuliu Pop, prof. Vasilijs Risak, DrSc., prof. Dimitrij Semak, DrSc., prof. Ing. Slavko Chalúпка, CSc., dr. Czesław Kizowsky.

Úvodnú prednášku predniesol prof. Dr.h.c., RNDr. Ján Birčák, CSc., v spoluautorstve doc. Michala Salaka, CSc., ktorý viedol dopoludňajšiu časť plenárneho zasadnutia.

V ďalšej časti rokovania konferencie odznelo v jednotlivých sekciách 46 koreferátov. Mnohé z nich budeme komentovať v krátkych vystúpeniach v nasledujúcich vydaniach nášho periodika.

Na obrázku prvý zprava prof. K. Feč, v strede doc. M. Salák, ktorý viedol konferenciu a pri prejave prof. Birčák

Vedecká rada PBF PU

V dňoch 24. a 25. mája 2001 zasadala Vedecká rada PBF PU. Na programe rokovania boli tri inaugurácie na profesorov teológie a jedna habilitácia na docenta.

Pred vedeckou radou z habilitačnou prednáškou vystúpil Mgr. Ján Zozulák, PhD., a s inauguračnou prednáškou vystúpili doc. ThDr. Imrich Belejanič, CSc., prorektor univerzity, ktorý obhajoval tému Trinitárna dogma a rozdielne kresťanstvo, doc. ThDr. Peter Kormaník, PhD., dekan fakulty zase obhajoval tému Nevyhnutnosť pastierskej služby v cirkvi. Posledným inauguranom bol doc. PhDr. Alexander Avenarius, CSc.

Po prednesení témach a obhajobách, vystúpení oponentov, vedecká rada inauguračné prednášky i habilitačnú prednášku schválila a odporučila Vedeckej rade PU na schválenie.

POZNÁMKA EVOKÁCIA

Študent pri vstupe do právnej poradne namiesto pozdravu zúfalo sa pýtal – „Čo mám robiť?“, a pokračoval – „vraj môj skúškový test sa stratil, ten, ktorý som napísal na výbornú, o tom som presvedčený, veď dosiaľ mám iba samé jednotky...“!

Upokojujúce slová právnicka nebral na vedomie, v jeho očiach sa zreteľne prejavovala nenávisť... V takej pozícii vyslovil: „Keď som sa sťažoval, skúšajúci(a)? mi za-

písal(a)? do indexu známku „dobré“. Je to vôbec právne možné...?“

Kanceláriu poradne opustil, pravda, s „jemne zatvorenými“ dvermi...

Ak ide o evokáciu mali by ju zaregistrovať kompetentní, nie právna poradňa, ktorá nemá kompetenciu a právomoc na riešenie takýchto problémov, čo zrejme pochopil aj tento študent. -jr-

NÁZOR Na adresu „externistov z praxe“

Predovšetkým v súvislosti s klasifikáciou študentov v niektorých predmetoch štátnej skúšky boli vyslovené hodnotenia na adresu vyučujúcich z praxe. Uvediem iba jedno, ktoré môže byť signálom pre vedúcich katedier, navrhujúcich dekanom fakúlt na prednášanie, resp. vedenie seminárov tiež odborníkov z praxe. V podstate ide o to, že externí vyučujúci vraj spravidla svoju pozornosť sústreďujú na problematiku, ktorú špeciálne ovládajú ako predmet svojej náplne práce, často však opomínajú pojmový aparát predmetu, ktorý vyučujú a ktorý by mal byť zhodný s najnovšími vedeckými poznatkami, čo v konečnom dôsledku na štátnej skúške od študentov členovia komisie vyžadujú.

V tomto kontexte rezonujú aj otázky, na základe akých kritérií vedúci katedier vyberajú odborníkov z praxe, ako je u nich hodnotená efektívnosť a kvalita vyučovania, vedenie študentov k vedeckej práci a pod. -čik-

POZNÁMKA Museli by ste precítiť...

Ešte ani vyučovací hodina nezačala, otváral poslucháreň. Na tabuľu napísal témy svojej prednášky. Presne na sekundu začínal ich výklad. Dôležité myšlienky starostlivo nadiktoval, upozornil, čo treba podčiarknuť, na čo položil akcent pri individuálnom štúdiu, resp. na seminároch, ktoré zabezpečovali iní, jeho „kolegovia“. Svojou presnosťou, ľudskosťou, osobnou zodpovednosťou a profesionalizmom mnohých v skupine fascinoval, iných, tzv. sponzorovaných „otravoval“.

Všetko sa však zmenilo, je už iba minulosťou. Dozvedeli sme sa, že mu znížili osobné hodnotenie o 20 %. Údajne to bolo spravodlivé, lebo aj iným sa takého „ocenenia“ dostalo. Lenže...???

Najväčšiu radosť majú tí, ktorým „otravoval“ život, lebo bol výnimočný, pre takúto typológiu ľudskej bytosti aj veľmi neprijateľný. Pre nás, smädnych po poznani, vedomostiach a jeho bohatých životných i odborných skúsenostiach, je stratou, ktorá sa nedá písomnou formou vyjadriť, museli by ste ju precítiť... Jeho študenti...

Prezentácia AIS UPJŠ na PU

Dňa 20. 4. 2001 sa v Malej zasadačke Rektorátu PU uskutočnila prezentácia akademického (študijného) informačného systému (AIS) UPJŠ Košice. Prezentáciu organizoval útvar prorektora pre vzdelávanie PU v spolupráci s CVT PU. Zasadnutie otvoril a viedol prorektor doc. ThDr. I. Belejanič, CSc., ktorý privítal hostí z Košíc: doc. RNDr. D. Švedu, CSc., prodekanu pre pedagogickú činnosť PF UPJŠ, RNDr. R. Sotáka, PhD., vedúceho Centra aplikova-

Súčasný stav v oblasti AIS na Slovensku

Akademické informačné systémy tvoria základnú a najdôležitejšiu časť univerzitných IS nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Vývoj v tejto oblasti nebol doteraz zo strany MŠ SR koordinovaný, ani nebolo vypracované univerzálne riešenie na rezortnej úrovni. Vysoké školy, ktoré mali k dispozi-

RNDr. R. Soták, PhD., z PF UPJŠ predstavuje s použitím projekčnej techniky akademický informačný systém UPJŠ Košice

nej informatiky PF UPJŠ a RNDr. G. Semanišna, PhD., vedúceho oddelenia vývoja informačného systému CAI PF UPJŠ. Na prezentácii sa za PU zúčastnili prodekan pre vzdelávanie jednotlivých fakúlt, pracovníčky študijných oddelení fakúlt, členovia Rady informatiky PU a pracovníci výpočtových stredísk našej univerzity.

Základné charakteristiky AIS UPJŠ

Cieľom zavedenia AIS UPJŠ bolo vytvoriť nevyhnutný technologický základ pre zavedenie Európskeho systému prenosu kreditov (ECTS) a kreditového systému štúdia, ako aj celkové zefektívnenie a podpora riadenia štúdia a fakulty ako celku. V súčasnosti na UPJŠ využíva služby AIS 2600 registrovaných používateľov - učiteľov, študentov, administratívnych a riadiacich pracovníkov. Zavedenie akademického informačného systému umožnilo vytvoriť kvalitnú technickú podporu pre realizáciu týchto činností:

Prijímacie konanie

1. Evidencia a spracovanie prihlášok na štúdium
2. Evidencia pripravených testov
3. Spracovanie výsledkov, odvolacie konanie
4. Tvorba štatistických výkazov

Študijné programy

1. Tvorba katedrových ponúk predmetov
2. Tvorba a schvaľovanie študijných programov
3. Tvorba výstupných zostáv

Rozvrh

1. Tvorba rozvrhových podkladov
2. Tvorba rozvrhu
4. Tvorba výstupných zostáv

Evidencia študentov

1. Údaje o štúdiu študenta
2. Zápis na štúdium
3. Zápočty a skúšky
4. Diplomové práce

Doktorandské štúdium (pripravuje sa)

1. Prijímacie konanie
2. Riadenie štúdia
3. Tvorba výstupných zostáv

Prezentácia na WWW

1. Prezentácia pracovísk
2. Prezentácia pracovníkov

Správa ľudských zdrojov

1. Evidencia zamestnancov
2. Tvorba výstupných zostáv

cii vývojové pracoviská programového vybavenia, preto museli pristúpiť k vlastným riešeniam z rôznych historických príčin väčšinou na zastaralých technológiách, ktoré neumožňujú saturovať súčasné možnosti a trendy v oblasti IT. AIS UPJŠ je v tejto oblasti jednou z mála výnimiek, nakoľko využíva moderný technologický základ (nezávislý na platforme a databázovom systéme s použitím tzv. ľahkých klientov - bežných www prehliadačov). Preto o zavedenie tohto systému v súčasnosti

prejavili záujem aj UK Bratislava, UMB Banská Bystrica, UKF Nitra, KU Ružomberok a PU Prešov. Na základe týchto skutočností UPJŠ Košice v spolupráci s UK Bratislava podáva na MŠ SR centrálny projekt s ambíciou použiť tento IS ako budúci štandard na rezortnej úrovni so všetkými výhodami, ktoré z toho môžu vyplývať - centrálny koordinovaný vývoj a technická podpora, centrálny hradenie s tým spojených nákladov a pod.

Možnosti riešenia na PU

Potreba zavedenia moderného a perspektívneho centrálného akademického IS sa stala v súčasnosti na PU akútnou, nakoľko len s podporou tohto systému je možné uvažovať o zavedení Európskeho systému prenosu kreditov (ECTS) a kreditového systému štúdia, ako aj efektívne technologicky podporiť kompletný životný cyklus štúdia na vysokej škole.

Katedrové kolo ŠVUK na KVv FHPV

ŠVUK sa konala v priestoroch katedry dňa 25. 4. 2001. V ateliéroch inštalované výtvarné práce posudzovala odborná komisia vedená jej predsedom doc. V. Grešlíkom, ArtD. (na obrázku).

Do katedrového kola predložilo svoje práce celkom 21 študentov v kategóriách: maľba, kresba a grafika, fotografia, výtvarné projektovanie a dejiny umenia. Ocenenie výtvarných prác ŠVUK bolo nasledovné:

Maľba

1. Michal Frie (1. ročník)
2. Marcela Vilhanová (1. ročník)
3. Markéta Timková (2. ročník)

Kresba a grafika

1. Adriána Kleinová (3. ročník)
2. Veronika Jakubčíková (3. ročník)
- Michaela Marcinková (3. ročník)
3. Lúcia Škripková (3. ročník)
- Eva Záhorová (3. ročník)

Preto bol Centrom výpočtovej techniky PU vypracovaný a na MŠ SR podaný projekt, ktorý je zameraný na nákup nevyhnutného technického a programového vybavenia pre rozbehnutie prvej fázy postupnej implementácie akademického informačného systému v konkrétnych podmienkach PU. Na zavedenie všetkých služieb AIS na celej univerzite je potrebné dlhšie obdobie, odhadované na celkovo 3 roky. Súvisí to s náročnosťou transformácie celého študijného procesu a vytvorenia technických a organizačných podmienok v reťazci študent - učiteľ - katedra - fakulta - univerzita.

Rozpočet projektu je postavený na špecifikácii nákladov na nákup serverov, aplikačného programového vybavenia, prác na transformácii dát a zapracovaní špecifických požiadaviek, nákup databázového systému ORACLE a 10 kusov PC pre študijné oddelenia fakúlt. Najväčšou nákladovou položkou v projekte tvoria dva výkonné centrálné

Účastníci so záujmom sledujú predvedené možnosti akademického informačného systému

servre (databázový a aplikačný). Projekt bol predložený v dvoch variantoch, kde celkové náklady za PU predstavujú v optimálnom variante 2 295 000 Sk, respektíve 1 840 000 Sk v minimálnom. Finančné náklady a technické požiadavky pri realizácii tohto centrálného systému sa len málo líšia v závislosti od počtu fakúlt. Preto sa môže realizovať taký model zavádzania, keď sa tento AIS najprv zavedie napr. na dvoch fakultách a postupne sa pripoja ďalšie. Použitá technológia pritom plne podporuje zohľadnenie špecifik a požiadaviek jednotlivých fakúlt.

Ing. V. Pisarský

Fotografia

1. Zuzana Hobrlová (1. ročník)
- Marcela Vilhanová (1. ročník)
2. Šimon Hřebíček (3. ročník)
- Zuzana Futóová (4. ročník)
3. Marek Ružinský (1. ročník)

Výtvarné projektovanie

1. Jaroslav Varga - Martin Hanschild (1. ročník)
2. Lenka Hazuchová (1. ročník)
3. Lenka Štrbinová (1. ročník)

Dejiny výtvarného umenia

3. Miriam Cubjaková (5. ročník)

Rekonštrukcia a prístavba PF napreduje ku skorému ukončeniu

Investičné oddelenie PU zabezpečuje od svojho vzniku celý rad úloh vyplývajúcich z plánu rozvoja Prešovskej univerzity.

Nosnou časťou je zabezpečenie investičnej výstavby, vrátane nevyhnutnej dokladovej časti v rámci inžinierskej činnosti podľa pravidiel Stavebného zákona. Investičné oddelenie úzko spolupracuje s investičným odborom MŠ SR pri tvorbe plánu rozpočtu kapitálových výdavkov a riešení havarijných stavov na jednotlivých objektoch v správe majetku štátu.

Vznikom PU a oddelením od UPJŠ Košice sa naplno prejavila potreba investovať v stavebnej oblasti do jestvujúcich objektov, ktoré sú

Ing. Karol Gabányi ved. invest. odd. a evidencie HIM autor článku

fyzicky a morálne opotrebované. Pri stanovení priorít čerpania rozpočtu vedenie PU citlivo posudzuje jeho pre rozdelenie, ktoré prebieha niekoľkonásobným posudzovaním. Investičné oddelenie PU pri výbere zmluvného partnera na jednotlivé dávky tovaru, služieb a stavebných prác, zodpovedá za dodržiavanie zákona č. 263/99 Z. z. o verejnom obstarávaní a dodržiavanie pravidiel transparentnosti a nediskriminácie. Pravidelnými školeniami a skúškou odbornej spôsobilosti bude dodržaný predmetný zákon, ktorý túto spôsobilosť vyžaduje počnúc januárom 2002. Prešovská univerzita v Prešove zabezpečila dodržanie zákona v odbornej spôsobilosti v osobe vedúceho investičného oddelenia **Ing. Karola Gabányiho**, ktorý je evidovaný v zozname odborne spôsobilých osôb na Úrade obstarávania v Bratislave, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy.

V investičnej oblasti bolo počnúc rokom 1997 zabezpečených niekoľko finančne a časovo na termín náročných akcií. Z nich možno spomenúť:

- rekonštrukciu strechy VŠA blok e, f, Ul. 17. novembra, Prešov
- rekonštrukcia kotolne VŠA, Ul. 17. novembra, Prešov
- rekonštrukcia, nadstavba a prístavba PF PU, Ul. 17. novembra, Prešov

Rekonštrukcia PF PU na Ulici 17. novembra v Prešove

- rekonštrukcia vzduchotechniky jedálne ŠDaj PU, Ul. 17. novembra, Prešov
- rekonštrukcia kotolne ŠD, Nám. mládeže, Prešov
- rekonštrukcia Rektorátu PU, Nám. legionárov, Prešov
- ďalšie menšie opravy stavebného charakteru

Investičné oddelenie zabezpečuje preberanie rozsahu a kvality stavebných prác cestou výkonu stavebného dozoru, ktorý má na túto činnosť odbornú spôsobilosť dodržiavajúc zákon č. 136/96 ako súčasť Stavebného zákona. Okrem tejto nosnej činnosti zabezpečuje a riadi, v spolupráci s inými odbornými oddeleniami, nákup všetkého tovaru v oblasti kapitálových výdavkov.

Rekonštrukcia prístavby R PU na Nám. legionárov č. 3 v Prešove

Prioritnou stavebnou akciou Prešovskej univerzity nad ktorou prevzal záštitu rektor PU **prof. PhDr. Karol Feč, CSc.**, je ukončenie prístavby PF na Ul. 17. novembra v Prešove. Na tejto stavbe je z hľadiska rozostavanosti a pripravenosti na nástup jednotlivých odborných profesií priaznivá situácia. Postup a kvalita prác sa hodnotí raz týždenne na pravidelných kontrolných dňoch, ktoré sa konajú za účasti zástupcov PU, generálneho projektanta a zhotoviteľa. O postupe prác je pravidelne informovaný rektor PU a vedenie PU cestou vedúceho investičného oddelenia. V súčasnosti sa realizujú vnútorné rozvody ústredného kúrenia, vody, vzduchotechniky, elektroinštalácie, betónáž podláh a k tomu nevyhnutných stavebných úprav. Z vonkajšej strany sa ukončujú práce na omietkach a pripravuje sa farebná úprava v súlade s projektovou dokumentáciou. Termínom ukončenia

Rekonštrukcia kotolne ŠD na Nám. mládeže v Prešove

tejto etapy celej výstavby PF je august 2001 tak, aby bol priestor a čas na odovzdanie stavby do užívania (kolaudácia) a zabezpečenie vnútorných priestorov nábytkom. To si vyžaduje už teraz dôkladnú prípravu.

V novovybudovaných priestoroch sú riešené seminárne miestnosti, posluchárne, oddychové priestory pre študentov a učiteľov a nevyhnutné sociálne zariadenia na oboch poschodiach. V dvoch miestnostiach zmenou účelu sa vytvorila podmienky pre prácu s výpočtovou technikou. Tieto dve miestnosti budú zabezpečené samostatnými prípojkami elektroinštalácie a štruktúrovanej kabeláže, vrátane osadenia do podláh podľa dispozície umiestnenia nábytkom. Prístavba je prepojená zasklenou časťou s jestvujúcim objektom a jej odovzdaním bude ukončená 1. etapa výstavby PF PU. Druhou a finančne náročnou etapou je rekonštrukcia stredného traktu jestvujúcej budovy, kde sa uvažuje s umiestnením dekanátu, jednotlivých katedier a iných priestorov potrebných pre chod fakulty.

Ďalšou investičnou akciou pripravenou na odovzdanie v tomto roku je rekonštrukcia prístavby R PU na Námestí legionárov 3, Prešov. Minimalizovaním stavebných nákladov tým, že sa použil stavebný materiál pôvodnej strechy a využil sa pôdorys jestvujúceho objektu, sa vytvorili podmienky skorého napredovania diela. Stavba pozostáva z vybudovania nadstavby dvoma podlažiami z toho je jedno podkrovné. Podľa zámerov vedenia PU do novovybudovaných priestorov sa umiestni Ústav národnostných menšín. Odovzdanie objektu do užívania je závislé od finančných možností, ktorých je nedostatok.

Z pripravovaných zámerov na ďalšie roky s plánom rozvoja PU je:

- výstavba edičného centra a rozšírenie UK PU
- rekonštrukcia kotolne ŠDaK Ul. 17. novembra, Prešov
- rekonštrukcia novozískaných Zápotockého kasární
- ďalšie

Rozširovaním a výstavbou nových priestorov vzrastá aj potreba zvyšovania spotreby elektrickej energie, vody a plynu. Tieto navonok bežné záležitosti, ale nevyhnutné, najmä pri tvorbe rozpočtu, má na starosti pracovník investičného oddelenia p. Vladimír Falat, ktorý je zároveň energetikom PU a revíznym technikom. Všetok zakúpený tovar investičného a neinvestičného charakteru je evidovaný na investičnom oddelení cestou referátu evidencie HIM.

NAŠA PORADŇA

*Vy sa pýtate,
my odpovedáme*

KTO MÔŽE PREDNÁŠAŤ, VIEŠ SEMINÁRE, CVIČENIA A SKÚŠAŤ ŠTUDENTOV

Základnými formami vyučovania v dennom štúdiu i ŠPZ sú prednášky, semináre, cvičenia, exkurzie a praxe predpísané študijným programom tej-ktorej fakulty PU.

Na fakulte prednášajú profesori a docenti, odborní asistenti a významní odborníci z vedeckých pracovísk a z praxe iba na návrh vedúceho katedry a so súhlasom dekana fakulty.

Semináre vedú profesori, docenti, odborní asistenti a odborníci z vedeckých pracovísk a z praxe.

Cvičenia vedú profesori, docenti, odborní asistenti a lektori príslušného študijného odboru a odborníci z vedeckých pracovísk a z praxe. Iba pod ich vedením môžu viesť cvičenia aj asistenti...

Skúšky a opravné skúšky sa konajú spravidla u profesorov, docentov a odborných asistentov, ktorí boli poverení prednášaním príslušnej disciplíny podľa učebného plánu. Forma skúšky musí byť študentom oznámená najneskôr v zápočtovom týždni. Len vo výnimočných prípadoch môže vedúci katedry poveriť skúšaním aj učiteľov, ktorí viedli semináre a cvičenia.

ZNEUŽÍVANIE PRÁVOMOCI VEREJNÉHO ČINITELĽA

Z § 89 ods. 9 Trestného zákona (TZ) vyplýva, kto je verejným činiteľom. V odseku 10 tohto paragrafu je vysvetlené, čo sa rozumie pod zahraničným verejným činiteľom.

Verejný činiteľ, ktorý v úmysle spôsobí inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech

a) vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu,

b) prekročí povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci potresce sa odňatím slobody na 6 mesiacov až 3 roky, alebo peňažným trestom, alebo zákazom činnosti (porov. ods. 1 § 158 TZ).

Odňatím slobody na 3 roky až 10 rokov sa páchať potresce

a) ak zadováží činom uvedeným v odseku 1 § 158 sebe alebo inému značný prospech,

b) ak spôsobí takým činom vážnu poruchu v činnosti podniku alebo organizácie, alebo

c) ak spôsobí takým činom značnú škodu alebo iný obzvlášť závažný následok (pozri § 158 ods. 2 TZ).

Treba vedieť, že verejným činiteľom nie je iba volený funkcionár, ale aj iný zodpovedný pracovník orgánu štátnej správy a iní pracovníci podieľajúci sa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používajú pritom právomoc, ktorá im bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená.

NEJDE O TRESTNÝ ČIN NEPRIAMEJ KORUPCIE

Ak páchatel, ktorý žiada alebo prijme úplatok, len predstiera, že bude svojim vplyvom pôsobiť na výkon právomoci verejného činiteľa, v skutočnosti to však nemieni urobiť, nejde o trestný čin nepriameho úplatkárstva (nepriamej korupcie) podľa § 162 TZ, ale o trestný čin podvodu podľa § 250 TZ, prípadne o pokus tohto trestného činu.

PODVOD MÁ RÔZNU PODOBU

Zákonodarcu v TZ zakotvil skutkovú podstatu podvodu podľa § 250 – „kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú, potresce sa odňatím slobody až na 2 roky, alebo zákazom činnosti, alebo peňažným trestom, alebo prepadnutím majetku“ (porovnaj ods. 1 § 250).

„Odňatím slobody na 6 mesiacov až 3 roky, alebo peňažným trestom sa páchať potresce, ak spôsobí činom uvedeným v ods. 1 nie malú škodu“ (porov. odsek 2 § 250)...

Ďalej napr. § 250a obsahuje skutkovú podstatu úverového podvodu, § 250b subvenčný podvod, § 250c poisťovací podvod...

VÝSLEDOK SKÚŠKY SKÚŠAJÚCI MUSÍ VYZNAČIŤ VO VÝKAZE O ŠTÚDIU PO JEJ VYKONANÍ

Študent koná skúšku u jedného skúšajúceho a v jednom dni. Len ak skúška pozostáva z dvoch častí, môže sa konať v dvoch rôznych dňoch, najviac však v rozpätí 3 pracovných dní.

Výsledok skúšky klasifikuje výlučne skúšajúci známami: výborne (1), veľmi dobre (2), dobre (3), nevyhovel (4). Pri klasifikácii skúšajúci prihliada na výsledky priebežnej kontroly štúdia.

V neposlednom rade výsledok skúšky s dátumom a podpisom skúšajúci vyznačí vo výkaze o štúdiu. Znamka „nevyhovel“ sa do výkazu o štúdiu nezapisuje. Výsledky všetkých skúšok, vrátane známky nevyhoveli, vyznačí skúšajúci v prihláške na skúšku, ktorú do 5 dní odovzdá na študijnom oddelení dekanátu.

Zverejňovanie zoznamu študentov (vyhoveli, nevyhoveli) na rôznych miestach, v individuálne spracovaných formách a pod., treba považovať za nerešpektovanie platných právnych predpisov. Inak v podrobnostiach odkazujeme na Študijné a skúškové poriadky fakúlt PU.

NULITA SPRÁVNÝCH AKTOV

Od chybných správnych aktov je treba odlišovať prípad nulity (neexistencie, neplatnosti). Nulita nastáva v dôsledku všeobecných chýb, ktoré spôsobujú, že vôbec nie je možné o akte hovoriť. Nemusi pritom ísť vždy o chyby, ktoré sú pociťované ako najzávažnejšie.

Nulitná činnosť sa za autoritatívnu správnu činnosť nepovažuje, nikoho nezaväzuje a nikto nie je povinný ju rešpektovať. Súd prihliadne pri preskúvaní zákonosti k nulite správneho aktu z úradnej povinnosti.

Inými slovami, možno sa domáhať, že nulita správneho aktu nastáva spravidla v dôsledku

1. nedostatku právneho podkladu (na vydanie aktu rozhodnutia) neexistuje žiadny právny podklad, zákonný základ na uplatnenie právomoci, napr. pri zriadení detašovaného pracoviska),

2. najťažších chýb príslušnosti – pôsobnosti (nepríslušnosť subjektu v konaní, napr. dekana namiesto AS),

3. absolútneho nedostatku formy prejavu vôle vykonávateľa verejnej správy (napr. ústne vydanie aktu, kde táto možnosť nemá základ v zákone, môže to byť i nedostatok formy predpísaného dokumentu, keď akt podobu takého dokumentu nemá, ďalej nulita by mohla nastať i uložením povinnosti listom, ktorý nemá náležitosti rozhodnutia),

4. absolútneho omylu v osobe adresáta (spočíva predovšetkým v tom, že správny akt je adresovaný subjektu, ktorý nie je osobou v právom slova zmysle a nie je spôsobilý mať práva a povinnosti, napr. organizačná jednotka právnickej osoby, ktorá nemá potrebnú právnu subjektivitu),

5. požiadavky trestného plnenia (ide o prípad, v ktorom by vykonávateľ verejnej správy ukladal niekomu také konanie, ktoré by naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, napr. podvodu, sprenevery, alebo správneho deliktu),

6. požiadavky plnenia fakticky nemožného (možnosť či nemožnosť plnenia je treba posudzovať v čase, vo vzťahu k adresátom aktu, ale i vo vzťahu ku skutočnosti, či o nej mohol vedieť príslušný vykonávateľ verejnej správy),

7. neurčitosti či nezmyselnosti prejavu vôle (ide napr. o to, že vôbec nie je známe, kto je pôvodcom aktu alebo kto je jeho adresátom, aký je obsah aktu – na čo vlastne oprávňuje, alebo akú povinnosť ukladá – alebo o závažný logický rozpor v úprave vzťahov medzi rôznymi adresátmi či o závažný logický rozpor medzi rôznymi časťami aktu),

8. neexistencie vôle (prípadoch nulity je i inak „bezhýbný akt“, ktorý vôbec nie je prejavom vôle vykonávateľa verejnej správy – môže ísť o akt napr. vynutiteľný násilím).

Akcentujem, že od nulity správneho aktu je však nutné odlišovať prípad nezákonného aktu, ktorý iným spôsobom, než sme uviedli vyššie, dosiahnutý trestným činom – najmä úplatkom, korupciou.

V kontexte napísaného nie je možné vylúčiť, že nulitu zakladá i akt vydaný v rozpore s dobrými mravmi (contra bonos mores).

Je dôležité tiež vedieť, že v praxi nemusí byť nulita na prvý pohľad zjavná, alebo nemusí byť zrejmá všetkým zainteresovaným. Riziko, ktoré vyplýva z toho, že adresát aktu nebude danú činnosť považovať vôbec za akt (že si ju vyhodnotí ako nulitnú) ale že o správny akt predsa len pôjde, nesie on sám. Na neho potom dopadnú prípadné negatívne dôsledky takého počínu. Znížiť toto riziko môže adresát sporného aktu jedným z týchto postupov:

1. napadnúť sporný akt prípustnými opravnými prostriedkami, ako by išlo o chybný správny akt (musí pritom dodržať lehoty stanovené na podanie opravných prostriedkov; po preskúmaní bude akt zrušený alebo zmenený),

2. žiadať o vydanie deklaratórneho nálezu, že ide o prípad nulity.

-Jar-

Z LITERÁRNEJ TVORBY

Marián MILČÁK (nar. 1960 v Revúcej) - básnik, prekladateľ, literárny kritik a vedec. Je autorom šiestich básnických zbierok - *Priestupný rok* (1989), *Pevné hviezdy* (1992), *Mramorová sieň* (1992), *Plnosť* (1993), *Skrýť pieseň* (1995) a *Ženy obedujúce s mŕtvym* (2000). Prekladá zo súčasnej poľskej literatúry (Zbigniew Herbert) a teoreticky sa venuje problematike básnického subjektu.

cogito

(pamiatke zbigniewa herberta)

pán cogito sa legitimuje
lebo v hranách kameňa je teraz
na nerozoznanie podobný sebe
trochu viac ľahostajnosti k osudu
trochu menej monotónnosti v reči
v mlčaní ktoré nikdy predtým nebolo
patetické

jeho metódu by sme pokojne mohli nazvať
aj jednoduchým oznamovaním kritického rozumu
rýdzou iróniou kódom na prežitie plachým
úsmevom v reťazi DNA

v nemilosti dvorných básnikov ušetrný
slávy (ktorú i k menej nadaným priviedli
muži kráľovskej akadémie ako slepeho psa
na povraze)
nepovedal veľa (dobrého) o dobe

nikdy mu nezabudnú: v prítomnosti špiclov
zbabelcov a katov sa dopustil exaktnej
nepresnosti
pravdu nazval hrôzou
ukrutnosťou

nechajme teda pána cogita v pokoji prekročiť
nenápadnú hranicu skutočnosti len v prísnych
hranách kameňa
a v nezáujme o čas je najviac podobný
sebe

truhlohra

hladné ohnivka osudu
chladné kamenné sekery
za (textom) padajúce do času
chorobopis
uhýnam: strelka v prestrelke
lom

v zrkadle ten druhý odrazu vidí
chodby v pohybe vráskave duše
usmiatu vaginu vesmíru ozajstnú
hlbku
to ako ľahko sa v nej pláva

lenže na najvyššom poschodí v krove
lebký ktosi odistí granát hodinky
bezradne rozhodia ručičkami
ženy to zbalia a idú na obed
(s mŕtvym?)

neboj sa doktor ťa zošije má prax
žije len ihle zdrapom ariadninej niti
žilkám ktoré presvetľujú
hrôzu

aj ona je iná: hmatateľný pulz
šialenstva
domína s ružencom na obrovských
prsiach

plnosť
s hrdlom na noži a na krížiku
samozrejme panna

v bradavkách nosí perly a prstene
horé mlieko precitnutia
v rozkroku voš:

*Tvorcovia
literárnych
básní.*

Zľava

*Valerij
Kupka,*

*Marián
Milčák,*

*Marián
Andriščik*

takže sučka
vzmuž sa hovorí čo ti je kričí
(ako muž)
klasička truhlohra: štvornožky po balkóne
nech veci vidia
(namiesto biča slučka)
a v diaľke v prievane biela kazajka
zmierenia

od kolisky k rakve pupočná šnúra
napnutá na prasknutie
had

Valerij KUPKA (nar. 1962 v Zelenom Háji, Ukrajina) - básnik, prekladateľ a literárny vedec. Vydal básnické zbierky *Nestálosť* (1994) a *Skomorošiny* (1995). Líza tichšia ako kláštor (2000). Do slovenčiny preložil diela Alexandra Ivanoviča Vvedenského, Daniila Charmsa a viacerých súčasných ruských autorov, do ruštinčiny o.i. Gennadija Ajgiho, Česława Miłosza a T. S. Eliota. Zaoberá sa súčasnou ruskou undergroundovou literatúrou.

ZABUDNUTÁ ŠTVRTÁ STRANA

(Preložila Ivana Kupková)

tisíce strieborných mincí
sa rozsypali po zemi
a nik ich nezberia
nastal čas iných kameňov

ľudia zbierajú nechty
svojich priateľov
a vtáci vjú hniezda
z ich vlasov
a používajú ich hlasy
z ktorých pletú rukavice
na svoje krídla

čas nie je
sú iba oblaky

nedávno prešli dažde
ako v slnečných hodinách
zrnká piesku sa presypali
do duše

na úrovni svojich očí
každý odmeriava svoj čas

čerti a potemnelí anjeli
tancujú na spev vtákov
určujúc osudy
neviditeľných divákov

a iba jeden nespí
a iba jeden netancuje
neviditeľný priezračný anjel
visí mi nad hlavou
dotieravý a milý
anjel môj

čierne stareny
gazdiné neba
umývajú okná
spiacimi oblakmi
tiché dobré vlny
kradnú deti
pri pradávnom ostrove
osamelý koráb
sleduje jedným okom
ako sa sníva sen
druhým - či sú priezračné
okná v dome
všetci sa chystajú na sviatok:
anjeli budú obedovať
holými rukami

niekto predsa len
bol v tomto dome
soľ a vôňa dymu
opatrné stopy vlasov
aké mávajú anjeli
alebo v ústach čiernych stareniak
a ešte kdesi
no tam už nesiahla pamäť
pokrčená ako tvár
bohóm zabudnutých žien
a predsa
je tu teplo útulne
v tomto dome strecha
leží na tebe ako prikrývka
a bohu nie je hanba pozeráť do očí

G. Ajgimu
mlčanie vody
strieborné holuby
zobú staré zrno
a rodia rachitické deti
ktoré nevyzerajú nijako
hoci sa podobajú na akýchsi
drevených anjelov
z opusteného hradu
a voda mlčí a dáva mlčanie
všetkému živému
a celému nebu a pijú ho hviezdy
aby sa v noci neperiekli o svojej hriechnosti

G. Sapgirovi
smrť gombík na kabáte
starec spí nepravidelne dýcha

Kresba V. Kupka

Kresba V. Kupka

PEDAGÓGOV UNIVERZITY

nervózne sa mu v brade
hmýri život a myši
skáču po vonkajšej strane dlane
ktosi hladká a štekli hviezdy
plačú a smejú sa od rehotu
mačka si oblieka kabát
gombík sa stráca a znova
sa zjavuje v dierke
mačka zohrieva starcovi nohy
gombík sa dáva zo štrbiny
a usmieva sa

„...kam všetci vymreli?“
(V. Jerofejev: Moskva - Petuški)

všetci niekam odišli
zdá sa že našli
v lese rastúce nohavice
no ešte nezrelé
nikto sa do nich nezmenstí
preto sa zdržali
a doma deti plačú
hladné a holé
ako vrcholy sivých hôr
a všetci stoja a čakajú s otvorenými ústami
všetci hľadajú na rozkvitnuté nohavice

kolíšu sa kone
moje
medzi kopytom na pravej
a ľavej nohe
ako ťažké slnko
v spiacjej vode
ako deň bielych škvrn
a deň bielych ruží
a brezy na úbočí
kopca a neklam mi
prosím bože neklam
nech sa spúšťajú kone
ako sane z bieleho kopca

tak si sedím na jablku
takom červenom červenom
na jednej strane
a takom zelenom zelenom
na druhej strane
sedím a premýšľam
kto asi vymyslel také jablko

keď ti je zle
vezmi si na dľaň kvapku života
a napluj do nej
hneď ti bude lepšie

dni zaspávajú v stodolách
večer im spieva krehké piesne
a iba vši bránia vtákom
veseliť sa po nociach

tenkými hlasmi kreslia
ryby vodné tváre
a na konároch vyrážky
kukajú dozrievajú praskajú
a vyteká z nich
krv od dažďa zhnitých jahôd

systém postáv
hra dvojtvárnych žien
hojdačky sa klaňajú vtákom
nebeský zvon znie po celú noc

v diaľke ohne a chaos karnevalu
rušia spánok plašia sny
deti zanechajú stopy
a cesta sa nájde
bez lampášov sprievodníkov
a bez sviec na konci ciest

moje sny
na druhom brehu
stoja mávu rukami
vábia k sebe

vo vetre sa chveje zvonček
stromy prstami chytajú ryby
tak ako prievozník chytá slová
na jednoduchú otázku
nikto nepozná odpoveď
a brehy sa čoraz viac vzdávajú
jeden od druhého
nevidno ruky a zvonček zmlkne
večer prisunul tvár tak blízko
že okrem hviezd nič nevidieť
prievozník sa opúšťa
a odchádza do svojho domčka
ticho osamelé pláva po rieke

zahmlené okná rieky
rybári hádzajú udice -
chytajú klzké svetlo lúčov
smutnými očami
zapalujú tajomné cigarety
a dymom kreslia svoje sny
nebo im posielajú zvláštne odpovede
sem si môžete sadnúť
tam môžete položiť ruku
- horšie vám zato nebudú
lepšie už bolo
prasiatko sa im zadusilo
a znova ticho
sny visia ako bielozelené
so slučkou na krku

mama
všetko je už hotové
len žiť a velebiť
idey života
no svätí pľújú bohu do tváre
a na opľutej tvári
oči nevidieť
a niet sa koho opýtať
kto má pravdu a kto je sviňa
kto je deň a kto je noc
potom si ľahneš
a dýchaš do stropu
kde zjavujú sa obrysy
nejasnej tváre
netreba jesť kvety
aby nebolo pochybností

večer
sny mrzčia dušu
v poli
niekto rozvešal biele šaty
vietor si ich skúša
a v zrkadle vyzerá
veľmi smiešne
kdesi v diaľke
tehotné staré kosy
vľahajú vlasy
svojich starcov
čo umreli od nedostatku
tepla

Marián ANDRIČÍK (nar. 1964 v Humennom) - básnik, prekladateľ a literárny vedec. Vydal básnickú zbierku *Skúška správnosti* (1989). Zaoberá sa prekladom anglickej a americkej literatúry a teóriou prekladu. Z prekladov: John Keats: *Mraky a súmraky* (1992), Ted Hughes: *Príbehy z počiatku sveta*, (1994), antológia *beatnickej lyriky Nahý anjel* (1995), Hayden Carruth: *Posol* (1995), A. C. Doyle: *Štúdia v šarlátovom* (1997), Karl Rahner - Michael Leunig: *Filozofia pre každého* (1998), Stuart Hample - Eric Marshall: *Deti píšú Bohu* (1999), David Heller: *V siedmom nebi. Deti píšú Bohu* (2000).

Dyňa

Jedna dyňa
z mesta Gdynia
vybrala sa dínom-dánom
na návštevu k Finom, k Dánom
a možno aj k Islandčanom,
skrátka na sever.

Ale keďže dyne,
a to ani z Gdynie,
kompas v hlave nemávajú,
poplietla si dyňa smer
a namiesto dínom-dánom
pustila sa dánom-dínom,
skrátka na juh.

Až kdesi pred Debrecinom
uvidel ju Farkas Gyula,
ako sa tak cestou gúla,
i vzal dyňu domov synom.

Bola
finom.

Hlista

Povedala hlista hliste:
Milá moja, počuli ste
o tej novej diéte?
Nie? Ach, kde vy zijete?

Včera bola u mňa dyňa.
Zázrak, ako sa tá míňa.
Do pondelka-utorka
bude ako uhorka.

Na zadok som skoro sadla -
nieto na nej štipky sadla.
Duša moja, vravím vám,
nevisí z nej ani gram.

Zato na nás sa až lepí,
veď to nevidí len slepý.
Diéta nás neminie -
všetky chudnú, len my nie."

Držali sa znamenite.
O týždeň už tromfli nite,
o dva závidel im svet:
schudli celkom. Už ich niet.

Pokrovec

Jedna naša susedka
celé dni len v kuse tká.
Nuž jej vravím: Milá teta,
rád by som šiel na kraj sveta,
utkajte mi dobrú vec:
lietajúci pokrovec.

Ale naša susedka
nevníma - len v kuse tká.

Vrana

Kráka nahá vrana
z kriaka na havrana:

„Bratku, porazí ma!
Joj, či mi je zima.

Pôjdem reku k strake,
že si kúpim dáke

jedlo do komory -
starý tam vždy snorí.

Vieš, že nie som skúpa,
ale taká kúpa?

Kto vedel, že zderie
zo mňa všetko perie?"

William Blake

Prístalkár

Šiel som bujnou dolinou,
pesničky si písal rád,
keď tu z mraku nado mnou
vidím chlapčeka sa smiať.

„O baránku zapískaj,"
nuž som písal z plných pľúc.
„Zapískaj mi ešte raz" -
a počúval vzlykajúc.

„Odlož teraz píšťalku,
zaspievaj mi ľúbezne."
Keď sa rozoznel môj spev,
šťastím plakal do piesne.

„Píšťalkár, pre celý svet
spíš tie piesne, do kníh vlož."
Vtom sa dívam - jeho niet.
A tak som vzal trstie, nôž,

pero som si vystrúhal,
do vody čerň nechal vojsť
a spísal tie pesničky
všetkým deťom pre radosť.

Tiger

Tiger, tiger, žeravou
žiarou horíš lesnou tmou.
Kto mal v rukách večnú moc
stvoríť tú strašnú súmernosť?

V hĺbkach, a či výškach raz
vzbĺkol v tvojich očiach jas?
Kto mal krídla poň sa vzniesť,
trúfalosť ho vziať, čiá päsť?

A či dôvtip a či sval
ti šľachy srdca posplietal?
To srdce, keď v ňom zaznel zvon,
čiá strašná päsť niesla von?

Či mlat kul to dielo diel?
V čej peci tvoj mozog vrel?
Kto tú hrôzu z nákovy
zovrel ako okovy?

A keď hviezdne šipy z trny
skropili nebo slzami,
usmieval sa? Bol ti rád?
Je potom baránok tvoj brat?

Tiger, tiger, žeravou
žiarou horíš lesnou tmou.
Kto si trúfol, aká moc
stvoríť tú strašnú súmernosť?

UŽ NABUDÚCE

Rozhovor
s víťazom
Akade-
mického
Prešova
2000 **Ra-
doslavom
Rusňá-
kom** (na
obrázku)
prinesie-

me v nasledujúcom vydaní náš-
ho periodika Prešovská univerzi-
ta a zároveň uverejníme aj jeho
literárne prvotiny

VYŠLA DRUHÁ ČASŤ UČEBNÝCH TEXTOV – ENVIRONMENTÁLNE PLÁNOVANIE

Ján Drdoš, Eva Michaeli (zost.):
Geoeológia a environmentalistika.
II. časť: Environmentálne plánovanie.
FHPV Prešovská univerzita.

Po vydaní I. časti učebných textov (Ján Drdoš: Geoeológia a environmentalistika. Krajinná ekológia-geoeológia, krajina, životné prostredie) v r. 1999, v tomto roku prof. RNDr. J. Drdoš, DrSc., a

doc. RNDr. E. Michaeli, PhD., (na obr.) vydali druhú časť učebných textov, ktorú zamerali na environmentálne plánovanie, ako nástroj environmentalistiky na aktívnu ochranu životného prostredia. Ide o oblasť, v ktorej má geografia (a jej výskumná oblasť geoeológia) významné teoretické, metodické i aplikácie poslanie.

Keďže environmentálne plánovanie je široká oblasť, do ktorej vstupujú rôzne vedné disciplíny, zostavovatelia si k spolupráci prizvali ďalších špecialistov z pracovísk ÚKE SAV, PrIF UK, FA STU i Regioplánu.

V úvodnej časti učebné texty rozoberajú úlohu geografie v ochrane životného prostredia (geografia a životné prostredie, geoeologické základy manažmentu krajiny), na ktoré nadväzujú environmentálne plánovanie s jeho súčasťami (územné plánovanie, krajinné plánovanie, územný systém ekologickej stability, posudzovanie vplyvov na životné prostredie a strategické environmentálne hodnotenie). V ďalšej časti sa rozoberajú špeciálne vybrané problémy environmentálneho plánovania (systém ekologickej kvality a krajinnogeologická revitalizácia vodných tokov). Teoretickú časť ukončuje súbor kapitol o stresových faktoroch a rizikách využívania krajiny. V závere sa prezentuje regionálna aplikácia (krajinnogeologický plán časti katastra Dolnej Malanty). Podobne, ako v 1. časti učebných textov, aj druhá časť je založená na poznatkoch z rozsiahlej literatúry.

Z vyjadrení recenzentov k učebným textom: Prof. Ing. R. Midriak, DrSc.: Po vydaní 1. časti skriptu „Geoeológia a environmentalistika“ od skúseného autora a špičkového odborníka v tejto problematike predkladá Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity z tvorivej dielne Katedry geografie a geoeológie ďalšie učebné texty o problematike environmentálneho plánovania, ako druhú časť skriptu vyššie uvedeného predmetu.

Učebné texty „Environmentálne plánovanie“ predstavujú náročné skriptum, ktoré na širších geografických, krajinnogeologických a environmentálnych základoch podáva študentom a záu-

jemcom všetko, čo odborník má vedieť na to, aby pochopil princíp a poslanie environmentálneho (nielen krajinného) plánovania a vedel ho realizovať. Tieto vysokoškolské skriptá sú podnetom na diskusiu, čo je ich veľké pozitívum, lebo problémy v nich nastolené nie sú len jednoduchým konštatovaním súčasného stavu a skutočnosti, resp. nazhromaždením informácií, ale miestami až „provokatívne“ nútia uvažovať o spôsoboch riešenia problémov environmentálneho plánovania aj mimo naznačeného rámca. Je v nich pregnantne načrtnutá hrozba zmeny vzťahu človeka ku krajine, čo je súčasne dobrým zdôvodnením nutnosti objektívneho environmentálneho plánovania. Ide tam aj o veľmi závažné konštatovania vo vzťahu k potenciálom a únosnosti krajiny a tak k potrebe integrovaného krajinného plánu.

Pritom za veľmi cenný atribút, ktorý sa zračí z celého rozsahu učebných textov považujem najmä to, že zo všetkých ich kapitol cítiť výzvu autorov na záchranu životného prostredia (človeka), ako aj to, že autori textov výstižne hodnotia podmienky vzniku náuky o životnom prostredí. Z edukačného hľadiska je vhodným zaradením kontrolných otázok za každou tematickou staťou. Z nich je jednak zrejмый rámec obsahu príslušnej kapitoly (resp. state), pričom ďalším žiaducim aspektom je ich nábádací účinok, ktorým nútia študenta k uvažovaniu o širších súvislostiach, prípadne ku kauzálnej analýze.

Záverom konštatujem, že učebné texty „Geoeológia a environmentalistika“ - 2. časť „Environmentálne plánovanie“ od J. Drdoša, E. Michaeli a kol. sú veľmi kvalitnou - na slovenskom trhu určite najlepšou a najvhodnejšou učebnou pomôckou, zameranou na environmentálny manažment krajiny, územné plánovanie, krajinné plánovanie, územný systém ekologickej stability, posudzovanie vplyvov na životné prostredie, na strategické environmentálne hodnotenie, ako aj na vybrané

Vedecko-výskumná činnosť študentov, ktorí uskutočňujú nad rámec svojich študijných povinností, je nielen vyjadrením sústredenejšieho záujmu o určitú vedeckú disciplínu, ale súčasne prispieva k zdokonaleniu kvality štúdia a profilu absolventa. Napriek

aj ich vyrovnaná kvalita prispeli k staženiu rozhodovania poroty v zložení PhDr. Eva Pavličková, PhDr. Magdaléna Bilá, PhD. (lingvistika, metodika) a PhDr. Anna Ritlyová, Jaroslav Kušnýr (literárna veda). Príspevky v sekcii literárnej vedy sa spravidla zaoberali literatúrou USA.

Študentská vedecká odborná činnosť

tomu, že táto výskumná činnosť v oblasti anglistiky bola aj pred rokom 1989 na bývalej UPJŠ (na terajšej Prešovskej univerzite) na veľmi dobrej úrovni, po roku 1989 z rôznych dôvodov zanikla. Treba oceňiť, že na túto tradíciu kvalitnej vedeckej odbornej činnosti v oblasti anglistiky sa na terajšej Prešovskej univerzite pokúsila nadviazať Katedra anglického jazyka a literatúry FHPV PU, ktorá dňa 25. 4. 2001 zorganizovala 1. ročník ŠVOČ. Potešenie nebola len samotná skutočnosť uskutočnenia tejto udalosti, ale relatívne vysoký počet prihlásených adeptov vedy (10), ktorí súťažili v dvoch kategóriách - v kategórii literárnej vedy a v kategórii lingvistiky, metodiky vyučovania anglického jazyka a ostatných vied. Nielen veľký počet prednesených príspevkov, ale

(V. Krátka románovou tvorbou Johna Irvinga, Andrea Vráblová románom F. S. Fitzgeralda Veľký Gatsby, Z. Jendrejová Hellerovým románom

ho jazyka na stredných školách (I. Kalaninová), či komparatívnej analýze britskej a americkej angličtiny (D. Vyskočianiová). Túto sekcii doplnil aj príspevok z histórie, zaoberajúci sa problémom náboženského konfliktu v Severnom Írsku. Napriek tomu, že niekoľkým príspevkom ešte chýbala dôkladnejšia analýza problému, veľká časť príspevkov spĺňala nároky na vedecký charakter, a predovšetkým príspevky v literárnovednej sekcii sa vyznačovali vyrovnanou kvalitou. Porota

na Katedre AJaL FHPV PU

napokon ocenila jednu prácu z každej kategórie - v literárnovednej sekcii to bola práca Veroniky Krátkej, a v lingvistickej sekcii práca Dany Vyskočianiovej. Ostáva veriť, že tento 1. ročník študentskej vedeckej odbornej činnosti sa stal podnetom pre napísanie ďalších kvalitných výskumných prác v budúcom ročníku, prípadne pre budúce zorganizovanie univerzitného aj celoslovenského kola.

Jaroslav Kušnýr, Katedra anglického jazyka a literatúry FHPV PU

VYSOKOŠKOLSKÉ UČEBNÉ TEXTY
FAKULTA HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED
PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

ZOSTAVILI
JÁN DRDOŠ, EVA MICHAELI

GEOEOLÓGIA
A ENVIRONMENTALISTIKA

II. ČASŤ

PREŠOV
2001

na, životné prostredie" môžu stať základnými štandardnými učebnicami, ktoré by nemali chýbať v žiadnom geovedne a environmentálne orientovanom študijnom odbore na slovenských vysokých školách.

Martina Tobišová

Nad prekladom knižky

Hayoun, M.-R.: Stredoveká židovská filozofia. Z francúzštiny preložila Zuzana Malinovská-Šalamonová. Edícia Filozofia do vrecka. Archa, Bratislava 1997, 136 s.

Túto knižku treba hodnotiť ako významný počin autorský, prekladateľský a editorský.

M.-R. Hayoun, popredný francúzsky bádateľ v oblasti židovského myslenia, autor viacerých vedeckých monografií a štúdií, editor radu „Dedičstvo – Judaizmus“ vo vydavateľstve Cerf, v knižke podáva prehľadný obraz židovskej filozofie v období 10.–15. st. V ôsmich kapitolách predstavuje jednak čelných mysliteľov (Saadja Gaon,

Šlomo ibn Gabirol, Juda Halevi, Abrahám ibn Ezra) a jednak zdroje, vetvy a prúdy tejto filozofie (exegetické základy a komentáre biblie od Saadju po Maimonida, komentátori Maimonidovho učenia, náboženstvo a spoločnosť, koniec židovskej filozofie v Španielsku). Text sprevádzajú citáty z diel, bohaté bibliografické odkazy, je tu oddiel Použitá literatúra a praktický Slovníček termínov zostavený Ditou Rukriglovou. Touto knižkou autor obohatil sériu svojich prác určených širšiemu odbornému čitateľskému publiku a do slovenčiny zatiaľ nepreložený (Maimonides, Rabínska literatúra, Moderný judaizmus).

Prekladateľka Z. Malinovská-Šalamonová je známa ako vysokoškolská pedagogička vyučujúca francúzsky odborný jazyk (je spoluautorkou troch učebných textov právnickej, prírodovednej a lekárskej francúzštiny) a francúzsku literatúru. Bádateľský sa zameriava najmä na literatúru 20. storočia a v tejto oblasti sa predstavila okrem iného aj ako autorka 104 hesiel z francúzskej prózy v Encyklopédii literárnych diel (1989) a obsiahlych statí Francúzska literatúra (in Vývinové problémy svetovej literatúry po roku 1945, 1994) a Francúzska literatúra v Rukoväti literatúry (1998). Osobitnú pozornosť venuje Raymondovi Queneauovi a Hervému Bazinovi – o tvorbu posledne menovaného autora sa opiera jej monografia Román ako mimesis a mathesis (2001). Svoje prekladateľské aktivity orientovala doteraz najmä na umelecké texty (knižné a časopisecké preklady, preklady celovečerných filmov).

Prekladom knižky o stredovekej židovskej filozofii sa podujala na náročnú úlohu pretlmočiť ob-

ťažný vedecký text, v ktorom sa stretávajú jazykové, ideové a kultúrne vplyvy viacerých národov Východu a Západu, text s abstrahujúcou slovnou zásobou absentujúcou v prekladových aj výkladových slovníkoch. Svoju úlohu zvládla, v smere dekodovania i rekodovania, s profesionálnou istotou, vedeckou exaktnosťou, referenčnou spoľahlivosťou, s invenčnou avšak originál rešpektujúcou kreativosťou, s majstrovstvom, ktorého vonkajším príznakom je neobyčajná ľahkosť vrcholového výkonu.

V tejto súvislosti mimoriadne ostro vyniká tradičné nedocenenie prekladateľskej práce, v porovnaní s výskumnými a umeleckými činnosťami, ako im na roveň nepostavenej zložky kvalifikačného profilu tvorcov prakticky na všetkých úrovniach akademického graduovania.

o stredovekej židovskej filozofii

Originál knižky o stredovekej židovskej filozofii vydalo Francúzske univerzitné vydavateľstvo v edičnom rade *Que sais-je?*. Je to pozoruhodná edícia. Založili ju v r. 1941 a odvtedy, za 60 rokov jej nepretržitej existencie, v nej vyšlo už takmer 3600 zväzkov. Všetky majú približne osminkový formát a rovnaký počet 128 strán (je to rozsah, ktorý rozhodne neodpuďuje a garantuje aj cenovú dostupnosť), sú brožované. Táto encyklopedická kolekcia sa nevyhýba žiadnej oblasti ľudského poznania. Jednotlivé tituly sú tematicky, obsahovo koncipované buď širšie alebo užšie, vždy sú však potrebné fundované a lákavé, niektoré vychádzajú v ďalších, doplnených a aktualizovaných vydaniach a sú stále na knižnom trhu. Na ilustráciu uvediem názvy zväzkov č. 2560–2566: Komplexný diferenciálny počet, Burzové indexy, Rozhodnutia Ústavného súdu, Freudizmus, Etnológia Európy, Daňové formality, Odvolacie správne súdy. Používajú sa ako vysokoškolské učebnice, vo výskume a vedeckej práci ako referenčné diela a je o ne záujem aj v širšej odbornej i neodbornej verejnosti. Táto edícia je nepochybne úspešným modelom celospoločenskej prezentácie vedeckého poznania a informácií o najrozličnejších oblastiach ľudských činností.

Bratislavské vydavateľstvo Archa, vydaním slovenského prekladu jedného titulu z tejto edície, ju – azda ako prvé vôbec – predstavilo domácej čitateľskej verejnosti. Ďalšie preklady by boli rovnako vítané a užitočné. Modelom edičného radu *Que sais-je?* by sa mohlo prípadne inšpirovať aj projektované vydavateľstvo Prešovskej univerzity.

Doc. PhDr. Karel Sekvent, CSc.

OMBUDSMAN AŽ OD 1. JANUÁRA 2002

Motto: Čestne žiť, nikomu neublížiť, každému priznať čo mu patrí

J.R.

NR SR v úst. zák. č. 90/2001 Z. z. zakotvila aj inštitút verejného ochrancu práv (čl. 151a). Ide o nezávislý orgán, ktorý sa v rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom podieľa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb pri

- a) konaní,
- b) rozhodovaní alebo
- c) nečinnosti

orgánov verejnej správy, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom alebo s princípmi demokratického a právneho štátu.

Verejného ochrancu práv (ombudsmana) volí NR SR na obdobie piatich rokov z kandidátov, ktorých jej navrhne najmenej 15 poslancov NR SR. Za verejného ochrancu práv možno zvoliť občana SR, ktorý je voliteľný za poslanca NR SR a v deň voľby dosiahol vek 35 rokov. Verejný ochrana práv nemôže byť členom politickej strany ani politického hnutia.

Podrobnosti o voľbe a odvolávaní verejného ochrancu práv, a jeho pôsobnosti, o podmienkach výkonu jeho funkcie, o spôsobe právnej ochrany a o uplatňovaní práv fyzických osôb a právnických osôb ustanoví zákon, ktorý podľa dostupných informácií má byť predložený do NR SR až v septembri 2001.

-jar-

Aktívny moderný manažment

Dňa 1. marca 2001 sa na pôde Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu Filozofickej fakulty

Seminár otvoril riaditeľ Inštitútu turizmu a hotelového manažmentu FF PU v Prešove doc. Ing. Štefan Kireta, CSc. (na obrázku).

V prvom bloku odbornej a prezentačnej časti sa prítomným odborníkom

a jeho využitie v oblasti hotelierstva

Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnil odborný

a prezentačný seminár obsahovo zameraný na problematiku využitia aktívneho manažmentu v oblasti hotelierstva.

Cieľom seminára bola prezentácia nových poznatkov v oblasti manažmentu turizmu a hotelierstva, výmena skúseností a hlavne hľadanie nových riešení s dôrazom na prehĺbenie spolupráce vysokej školy s praxou.

z oblasti cestovného ruchu a hotelierstva na Slovensku prihovorela MVDr. Silvia Bindasová z ITHM FF PU v Prešove. Na jej príspevok nadviazali a k danej problematike sa vyjadrili aj študenti. Vo svojich vystúpeniach konkretizovali skúsenosti a poznatky získané počas praxe v jednotlivých zariadeniach cestovného ruchu s dôrazom

Pohľad na účastníkov konferencie

Foto: Alcnauer

na sféru turizmu a hotelierstva. MVDr. Silvia Bindasová sa zamerala na priblíženie aktívneho prístupu k manažmentu a jeho realizáciu v ubytovacích zariadeniach v cestovnom ruchu na Slovensku. Jej kolegovia z ITHM FF PU v Prešove doc. Ing. Štefan Kireta, CSc., a doc. RNDr. Dušan Mamrila, CSc., sa v druhej odbornej a prezentačnej časti sústredili na využitie rozhodovacích metód v práci manažéra.

Seminár, určený najmä riadiacim pracovníkom v sfére hotelierstva, bol vedený diskusnou formou, počas ktorej zazneli mnohé podnetné návrhy a pripomienky tak zo strany odborníkov z praxe, ako aj vysokoškolských učiteľov pripravujúcich budúcich manažerov v špecializácii manažment turizmu a hotelierstva.

Július Alcnauer,
tajomník ITHM FF PU

R. Štefančík o aktivitách

Radoslav Štefančík, (na obrázku) podpredseda Akademického senátu Prešovskej univerzity v Prešove, predstavil na zhromaždení Akademicko-fakultetnej obce Filozofickej fakulty a Akademicko-fakultetnej obce Prešovskej univerzity správu o činnosti študentských zástupcov v Akademickom senáte FF a v Akademickom senáte PU.

V úvode Správy o činnosti študentskej časti AS FF zdôraznil rozšírenie Kolégia dekana FF o zástupcu študentov. Prijatím tohto návrhu získali študenti výhodnú pozíciu na prezentáciu študentských požiadaviek členom všetkých katedier FF. Pretože sa v minulosti neosvedčila spolupráca medzi zástupcami študentov vo fakultnom senáte a senáte univerzity, rozhodli študentskí senátori navrhnúť kandidáta z vlastných radov. Jeho zvolenie do senátu PU zlepšilo komunikáciu zástupcov FF s predstaviteľmi vedenia univerzity. Nosnou časťou správy bola informácia o výsledkoch dotazníka, uskutočneného na FF senátorom Štefančíkom. Zároveň informoval obec o krokoch, ktoré senátori uskutočnili pri riešení najčastejšie sa objavujúcich problémov. Študenti sa dožadujú sprehľadnenia informácií o spôsobe použitia financií pochádzajú-

cich z daru poslucháča. Senátori požiadali riaditeľa ŠDAJ PhDr. Ivana Benku, aby zverejnil in-

formácie o spôsobe použitia uvedených finančných prostriedkov. Riaditeľ Benko nariadil vypracovať kompletnú správu, ktorú senátori sprístupnili ostatným študentom. Pretože najčastejšie bol kritizovaný stav hygienických zariadení v študentskom domove, senátori požiadali rektora PU, aby zabezpečil ich rekonštrukciu. Študenti privítali rozpočet PU na rok 2001, ktorý počítá s vyčlenením finančných prostriedkov na rekonštrukciu spŕch v starom internáte. Senátori sa kriticky vyjadrili k počtu pre študentov sprístupnených počítačov a navrhli, aby tento problém riešili aj jednotlivé katedry. V správe sa študenti poďakovali vedeniu Filozofickej fakulty a zvlášť dekanovi FF prof. PhDr. Františkovi Mihinovi, CSC., za prácu, ktorú spolu so svojim tímom vykonal v úsilí akreditovať všetky odbory na FF. Poďakovanie vyjadrili aj všetkým pedagógom, ktorí pracovali na svojom profesionálnom raste a umožnili tak zaradenie FF medzi popredné fakulty v Slovenskej republike. V závere správy informoval AO FF o blížiacich sa voľbách do študentskej časti AS FF PU.

Na zhromaždení Akademicko-fakultetnej obce Prešovskej univerzity informoval senátor Štefančík o aktivitách študentskej časti AS PU. V spolupráci s vedením PU zorganizovali Študentské dni 2000, ktorými si pripomenuli Deň študentov a jedenáste výročie nežnej revolúcie. Okrem návštevy kultúrnych podujatí sa poslucháči fakúlt PU mohli zapojiť do diskusie o platení poplatkov za štúdium na vyso-

kých školách so štátnym tajomníkom MŠ pánom Martinom Froncom. Vo svojom prejave Štefančík vyzdvihol zlepšenie spolupráce medzi zástupcami študentov jednotlivých fakúlt. Súčasní senátori nadviazali svojimi aktivitami na úspešné pôsobenie svojich predchodcov. Nie všetky už pripravené projekty našli u nich podporu. Neosvojili si hlavne realizáciu projektu Študentskej únie PU. Na druhej strane pripravili projekt vysokoškolského klubu, ktorý by mal byť zriadený v spolupráci s mestom Prešov. Cieľom klubu bude hlavne pravidelné organizovanie kultúrnych a vzdelávacích podujatí nie-

študentskej časti AS PU

len pre študentov PU, ale pre všetkých obyvateľov mesta.

V minulosti študenti kritizovali nevyhovujúci prístup k informáciám o činnosti študentských senátorov. Tento problém riešili senátori zvýšením počtu príspevkov v univerzitnom spravodaji, spoluprácou s internátnym rozhlasovým štúdiom a vytvorením webovej stránky, na ktorej si členovia obce môžu nájsť základné informácie o zástupcoch študentov v akademických senátoch a ich aktuálnej činnosti. Uvedené informácie môžu nájsť na stránke www.unipo.sk/as-st. V závere správy podpredseda AS PU Radoslav Štefančík vyjadril spokojnosť so spoluprácou s vedením PU a so zástupcami zamestnancov PU v najvyššom samosprávnom orgáne univerzity. Konštatoval, že vzťahy medzi študentskými senátormi a senátormi z radov zamestnancov PU boli založené vždy na spolupráci, ochote, rovnocennosti a vzájomnej úcte.

Z DISKUSIE NA ZHROMAŽDENÍ AO PU

PaedDr. Jozef Pavelka

PaedDr. J. Pavelka, CSC., prorektor pre rozvoj PU, čiastočne doplnil vystúpenie pána rektora i správu o stave Prešovskej univerzity v r. 2000. Vystúpenie zameral na rozvoj Informačného systému (IS PU) a zavádzanie moderných informačných technológií (IT) na PU vôbec. Reagoval tak

na skutočnosť, že vo viacerých diskusných príspevkoch boli vznesené rôzne otázky súvisiace s rozvojom IS PU – kreditový systém štúdia, prístup študentov k Internetu atď.

Pretože pri tohoročnom rozdelení rozpočtu v rámci Prešovskej univerzity so zdravotných dôvodov nebol osobne prítomný a teda nemohol ovplyvniť jeho rozdelenie, vyjadril osobnú nespokojnosť s rozdelením rozpočtu PU na rok 2001 a vyčlenením rozpočtových prostriedkov pre oblasť IS PU najmä z dôvodu, že na poslednom zasadnutí AS PU schválil materiál Projekt rozvoja IS PU na roky 2001–2005, no požadované prostriedky na rok 2001 na rozvoj IS PU už AS PU schválené neboli. Zdôraznil, že v našej snahe má byť usilovať sa smerovať k informačnej spoločnosti tak, ako sa to jed-

noznačne deje v ostatnom svete. Pretože AS PU vyčlenil na rozvoj IS PU finančné prostriedky len v minimálnom objeme, nemožno v roku 2001 očakávať posun v rozvoji IS PU, čo je na škodu celej univerzity. Poznamenal pritom, že od vzniku PU v Prešove univerzita do rozvoja IS PU vložila viac ako 10 mil. Sk, čo považuje za správny trend. V tejto súvislosti poďakoval aj vedeniam fakúlt PU, ktoré z mimorozpočtových prostriedkov podporili rozvoj IT a IS na svojich fakultách.

S pofutovaním konštatoval, že z rozpočtu neboli vyčlenené finančné prostriedky na príklad ani na mzdový fond pre prijatie profesora z odboru Informatika na zriadenie Katedry, resp. oddelenia informatiky na FHPV PU, prostriedky na čiastkovú garanciu projektu TEMPUS, Interný informačný systém pre univerzitný manažment, na pokračovanie vo výstavbe sietí a počítačových pracovísk na fakultách a v ŠD atď. Ďalej uviedol, že z materiálov MŠ SR napr. vyplýva, že v dohľadnej dobe (už v roku 2001) budú učiteľským fakultám v rámci VŠ v SR pridelené finančné prostriedky v objeme približne 1 mil. Sk, ktoré budú účelovo viazané na zriadenie Internetových učební. V snahe MŠ

SR i v našej snahe, podľa p. prorektora Pavelku by malo byť, aby každý z našich absolventov nadobudol počítačových gramotnosť ako súčasť technickej kultúry, ktorú

bude nevyhnutne potrebovať, ak budeme chcieť napomôcť realizovať v rámci Slovenského školstva projekt INFOVEK.

Apeloval na členov AS PU i AS fakúlt PU, aby v priebehu r. 2001 zvážili možnosť prehodnotiť rozpočty v oblasti rozvoja IT a IS na fakultách PU a venovali im zvýšenú pozornosť. Vyjadril osobné pranie i presvedčenie, aby oblasť rozvoja IT a IS PU dlhodobo predstavovala jednu z rozvojovo najvýznamnejších priorit PU v Prešove.

Senátor Michal Dugáček

Do diskusie sa prihlásil aj podpredseda Akademického senátu FF študent **Michal Dugáček**, ktorý v úvode vyslovil údiv nad faktom, že vedenie PU sa snaží distancovať od nariadenia zaviesť poplatky za energie v študentskom domove, ktoré prijal

AS PU. Ďalej apeloval na chybný krok vedenia PU, ktorý spočíva v zrušení poskytovania **prísteliek v ŠD** v nasledujúcom akademickom roku. **Dugáček** vyslovil i polemiku s pripravovaným štrajkom pracovníkov školstva a vedy, najmä jeho reálne odozvy, pokiaľ sa uskutočnia v podobe, v akej je pripravovaný. Napokon reagoval na vystúpenie rektora PU, ktorý zdôraznil, že univerzita má poskytovať študentovi bezproblémový prístup k informáciám (internet, knižnica) konštatoval, že vedenie PU postupuje na základe svojich rozhodnutí úplne v rozpore s vyjadrením rektora a nie v záujme poslucháčov fakúlt PU.

PRIORITOU UNIVERZITY

je spracovanie projektov pre vznik nových fakúlt

Aj keď o konkrétnych zámeroch smerovania PU sme našu AO informovali v správe rektora na zasadnutí AO 14. 4. 2001, predsa vzišli požiadavky niektorých pedagógov i študentov uverejniť konkrétne úlohy v takej podobe, ako boli prijaté na výjazdovom zasadnutí vedenia univerzity v dňoch 29. a 30. 1. 2001 v Bardejovských Kúpeľoch.

Ide o tieto konkrétne úlohy:

- Vzhľadom k pripravovanej zmene financovania VŠ, spracovať zoznam pracovísk, na ktorých je možné vykonávať podnikateľskú činnosť s výčíslením nákladov na ich prevádzku v roku 2000. Určiť zodpovedných pracovníkov za jednotlivé pracoviská a stanoviť možné príjmy z podnikateľskej činnosti na týchto pracoviskách.
- Vedenie PU schválilo zaradenie Študentského servisného centra ako nového účelového zariadenia,

– uznieslo sa, že rozvrh hodín na dennom štúdiu od nového šk. roku 2001/2002 u všetkých fakúlt sa rozvrhne od pondelka do piatka a prvá vyučovacia hodina sa začína o 8.00 hod.

– uznieslo sa na stanovení úloh pre dekanov jednotlivých fakúlt, na predloženie návrhu na počet denných študentov a ŠPZ prijímaných do 1. roč. v školskom roku 2001/2002,

– schválilo návrh na dofinancovanie fakúlt v kategórii 600 rešpektujúcich výzvu MŠ SR o 10%-nom zvýšení počtu novoprijatých študentov v školskom roku 2000/2001 na úkor fakúlt, ktoré v uvedenom šk. roku prijali menej študentov ako v uplynulom šk. roku,

– odporučilo rektorovi PU splnomocniť doc. Ing. Petra Kuzmišinu, CSc., k predloženiu návrhu komisie pre spracovanie projektu pre vznik fakulty manažmentu,

Komisia:

Koordinátor za vedenie PU:

PaedDr. Jozef Pavelka, CSc.

Predseda: doc. Ing. Peter Kuzmišina, CSc.

Členovia: prof. Ing. Ľudovít Mesároš, CSc.

doc. Róbert Štefko, PhD.

doc. Ing. Štefan Kireta, CSc.

Ing. Juraj Tej, CSc.

doc. JUDr. Ján Roháč, CSc.

Z rozhovoru dvoch študentov

Téma: Ľudstvo bude komunikovať iba písomne?

...V Štatútoch PU a jej fakúlt o. i. je napísané, že každý učiteľ a vedecký pracovník má právo slobodne vyučovať a interpretovať závery vedeckého výskumu v súlade so svetovými trendami, slobodne určovať obsah svojej prednášky a vyučovaciu metódu podľa učebných plánov...

...Na druhej strane ale učiteľ a vedecký pracovník má povinnosť efektívne a kvalitne vyučovať v zhode s najnovšími vedeckými poznatkami, usmerňovať študentov v štúdiu a viesť ich k vedeckej práci...

...To znamená, že učiteľ a vedecký pracovník môže určovať aj formy kontroly štúdia podľa toho ako mu vyhovuje?

...Nie celkom. Problematika kontroly štúdia je upravená v inom predpise – Študijných a skúškových poriadkoch fakúlt PU. Podľa nich hlavnými formami kontroly štúdia sú: a) priebežné kontrolné otázky v priebehu seminára, b) testy, c) písomné a praktické práce, d) zápočet, e) kolokvium, f) skúška, g) súborná skúška.

...Z toho je evidentné, že má iba možnosť výberu.

...Čo je obsahom skúšky?

...Skúškou sa zisťuje rozsah a hĺbka vedomostí študenta z daného predmetu.

...Aké sú formy skúšky?

...a) ústne, b) písomné, c) písomné a ústne, c) praktické a ústne.

...To teda znamená, že prioritu majú skúšky ústne?

...Presne tak!

...Prečo mnohí skúšajúci uprednostňujú skúšku v písomnej forme?

...Na túto otázku by mali dať odpoveď kompetentní!

...Ja však tuším prečo, myslím si, že v budúcnosti ľudia už nebudú komunikovať verbálne, ale iba písomnou formou. Dokonca aj štátnicové skúšky budú písomné...

...To nemyslíš vážne?

...Smrteľne vážne, veď ak sa osvedčí tento experiment, bude to svetový trend!...

...Chceš mi nahovoriť, že ľudstvo bude komunikovať iba písomne? Vieš si vôbec predstaviť tu obrovskú spotrebu papiera?...

Zaslať: študent-prognostik

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

– odporučilo rektorovi PU splnomocniť Dr.h.c. prof. Jána Birčáka, DrSc., k predloženiu návrhu komisie pre spracovanie projektu pre vznik prírodovedeckej fakulty so zameraním na učiteľstvo,

Komisia:

Koordinátor: Dr.h.c. prof. RNDr. Ján Birčák, CSc.

Členovia: doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, CSc.

doc. RNDr. René Matlovič, PhD.

doc. RNDr. Jozef Terek, CSc.

– odporučilo rektorovi PU splnomocniť doc. Jána Jungera, CSc., k predloženiu návrhu komisie pre spracovanie projektu pre vznik fakulty telesnej výchovy a športu,

Komisia:

Predseda: doc. PaedDr. Ján Junger, CSc.

Členovia: prof. PhDr. Michal Belej, CSc.

doc. PaedDr. Viera Bečáková, CSc.

PaedDr. Martin Gregor, CSc.

PaedDr. Vincent Lafko, CSc.

– odporučilo rektorovi PU splnomocniť PhDr. Jozefa Pavelku, CSc., k predloženiu návrhu prechodu fakulty výrobných technológií TU v Prešove pod PU.

Tieto úlohy boli následne uznesením Kolégia rektora PU prijaté.

ŠVOČ na Katedre VS FHPV PU

Koncom apríla t. r. študenti odboru Manažment – v špecializácii Manažment verejnej správy a regiónov pred komisiou, vedenou doc. JUDr. Jánom Roháčom, CSc., obhajovali výsledky svojich odborných prác.

Cenu vedúceho katedry Ing. Juraja Teja, CSc., získali:

Matej ŠEBEŇ, študent 2. roč. za prácu „Odškodnenie obetí násilných trestných činov“,

Natália SABOLOVÁ, študentka 2. roč. za prácu „Riešenie drogových závislostí“

Doc. Ing. P. Kuzmišinu, CSc., dekanovi FHPV PU komisia navrhla udeliť ceny dekana:

1. Kamile ŠEMRÁKOVEJ, študentke 2. roč. za prácu „Európska únia a jej orgány“

2. Amálii PETRÁKOVEJ, študentke 2. roč. za prácu „Výkon trestu odňatia slobody v Polootvorenom ústave v Prešove“,

Ivete MAJÁKOVEJ, študentke 3. roč. za prácu „Vývoj zahraničného obchodu SR v roku 2000“

Tretie miesto na cenu dekana v katedrovom kole ŠVOČ nebolo navrhnuté.

-Red-

Každoročne klesá finančná podpora predkladaných projektov

Na zhromaždení AO PU vystúpil aj proktor PU prof. Vladimír Leško, CSc. (na obrázku), ktorý okrem iného povedal: „Ve-

decko-výskumné aktivity na našej univerzite za rok 2000 priniesli celý rad významných úspechov, na ktoré môžeme byť právom hrdí. Osobitne ma teší úspešné plnenie úloh v grantovej agentúre VEGA. Vysoká kvalita pri plnení týchto úloh sa premieta už pavidelne vo výstupoch grantových úloh, ktoré sú hodnotené po záverečných oponentúrach, že úlohy boli splnené vynikajúco. Zvlášť chcem zdôrazniť skutočnosť, že zatiaľ sa nám darí pripravovať projekty na takej úrovni, že boli prijaté všetky projekty, ktoré sme odoslali do agentúry VEGA.

Iný vážny problém súvisí s finančným dotovaním predkladaných projektov. Každoročne totiž klesá finančná podpora týchto, ako aj iných projektov, ktoré financuje MŠ SR. Ak by som to mal vyjadriť percentuálne, tak v porovnaní s rokom 1999 to pokleslo až takmer o 50 %. A to je veľmi drastický pokles. Zodpovednosť štátu za túto situáciu je neodiskutovateľná. Pokiaľ nedôjde k radikálnej náprave dôjdeme do situácie, že vedeckovýskumné aktivity na vysokých školách sa úplne utlmia. A to je situácia, ktorá jasne identifikuje súčasný stav práce na vysokých školách ako kolapsový. Okrem úloh VEGA v podobnej situácii sa nachádzajú aj úlohy v oblasti aplikovaného výskumu. Podobná situácia nastala aj v oblasti predkladania projektov, ktoré financuje EK v Bruseli. Netransparentnosť úradu vlády pri predkladaní a schvaľovaní týchto projektov núti vysoké školy k absolútnej rezistencii. Čo iné ostáva vysokým školám, ak ani po troch rokoch nedostanú adekvátnu informáciu o tom, či projekt bol prijatý alebo zamietnutý, či išiel do Bruselu a ako bol vlastne hodnotený. Vedenie univerzity vyvinie v tomto roku, po skúsenostiach s prácou Úradu vlády SR, veľké úsilie, aby nami predkladané projekty boli predkladané na kompetentné miesta do Bruselu.“

Peter KOCÁK – maliar a grafik

narodil sa v roku 1961. Študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Košiciach (1976–1980), pokračoval v štúdiu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, na oddelení voľnej grafiky a knižnej ilustrácie. Absolvoval v roku 1987. Venuje sa grafike, maľbe, kresbe, logotypu a fotografii. Mal 15 samostatných výstav doma. Samostatné výstavy v zahraničí – Japonsko, Čína, Taliansko, Dánsko, Holandsko. Zúčastnil sa 40 výstav grafiky a kresby v zahraničí. Je zberateľom japonskej a čínskej grafiky, ex libris a kaligrafie. V grafike sa venuje leptu, suchej ihle a mezzotinte.

CENY A UZNANIA:

- * Cena poroty – I. Medzinárodné Bienále Ex Libris „Žena v umení“, Kyjev 1993
- * Grand Prix – Medzinárodná súťaž v Ex Libris „Many religions – single God“, Kyjev 1994
- * I. cena – Medzinárodné trienále akvarelu, Lučenec 1995
- * Cena poroty – Medzinárodná výstava mladého umenia „VOX HUMANA“, Ostrava 1995
- * I. cena – Medzinárodná súťaž v Ex Libris „LITHUANIAN RAILWAYS“, Vilnius 1996
- * I. cena – Medzinárodná súťaž v Ex Libris „VARSAVIANA“ Varšava 1996
- * Cena poroty – Medzinárodná výstava grafiky „PANTAGRUEL“ Cuneo, Taliansko 1996
- * I. cena – Prvá slovenská výstava P. F. Ex Libris, Rimavská Sobota 1998
- * Medaila – Medzinárodná výstava Ex Libris, Vilnius, Litva 1997
- * Cena prezidenta „CUPRUM VII“ – Medzinárodné bienále grafiky z kovu, Lublin, Poľsko 1997
- * Čestné uznanie – Medzinárodná súťaž v Ex Libris „IOAN SLAVICI“, Rumunsko 1998
- * I. cena – Medzinárodná výstava grafiky „EL CALIU“, Rumunsko
- * Čestné uznanie – výstava Ex Libris „JOSÉ HERNÁNDEZ“, Buenos Aires, Argentína 1998
- * Čestné uznanie – Medzinárodná výstava Ex Libris „SAN GIORGIO“, Villanova d'Albagna, Taliansko 1998
- * Bronzová medaila – „Prvá výstava grafiky“, Peking, Čína 1998
- * Špeciálna cena – CUPRUM VIII, Bienále grafiky, Lublin, Poľsko 1998
- * Vyznamenanie – Bienále grafiky, Ostrow Wielkopolski, Poľsko 1999
- * Čestné uznanie – Bienále grafiky, Transplantácia srdca, Lublin, Poľsko 1999
- * Award of Excellence – Miniprint Interational, Soul, Korea 1998
- * Cena Rektora – Za umenie, Prešovská Univerzita 1999
- * Cena mesta Prešov – Za kultúru, Prešov 1999

ペテル・コサーク
スロバキアの
銅版画家
フルワカキの
先生
収筆家

Handwritten signature in black ink.

VÝROKY:

- Pokladá sa za nespravodlivé ak nadriadený vyžaduje od podriadeného dodržiavanie zákonov, ktoré sám porušuje.
- Viac zmôžu dobré mravy ako dobré zákony.
- Kázu (piť) vodu, (sami) pijú však víno!
- Dobrý tovar ľahko nájde kupca.

- Dôkaz víťazí nad domnienkou!
- Pred výstrelom je dobré byť ďaleko od cieľa!
- Nech je povýšený, aby bol odstránený!
- Záruka sa používa so zreteľom na neistotu?
- Neschopní, odborne nespôsobilí, odstraňujú z cesty (prostredia) schopných, odborne spôsobilých!
- Príčiny svojich chýb a omylov hľadal v iných, aby mohol prežiť!

Záber zo stretnutia s exministrom L. Pittnerom na PU

NAŠA LISTÁREŇ

(Stalo sa či nestalo?)

Bol to naozaj iba sen?

Od začiatku štúdia na PU čítam aj jej periodikum. Nájdem tu vždy množstvo cenných informácií, ktoré mi pomáhajú v orientácii v priestore fakulty.

Chcem sa podeliť s čitateľmi periodika o zážitok, získaný počas „spánku“. V jeden májový večer som jedol viac ako inokedy. Pri čítaní poznámok z psychológie zvíťazil spánok. Neviem ako som sa ocitol na chodbe istej fakulty. Bolo tam plno študentov oblečených svätočne. Čakali na štátne skúšky. Zaujali ma dvaja z nich, lebo sa veľmi hádali... „Ty predsa vieš, že ja som sa mal naučiť otázku č. 3 a tvoja otázka je č. 18“, tvrdí študent silnejšej postavy druhému, na smrť vylakanému študentovi menšej, vychudnutej postavy. „Dobre, tak ja sa pokúsim ešte naučiť otázku č. 18“, rezignovane odpovedal vylakaný študent... V tom zazvonil budík. Hlava mi išla prasknúť. Mal som zvláštny pocit. Bol to naozaj iba sen?...

Miro Pozorovateľ

REDAKCIU

- V práve je dovolené poraniť násilného útočníka, pravda, ak sa tak stane v sebaobrane, nie z pomsty!
- Odporuje zmyslu rovnosti odsúdiť niekoho bez jeho vypočutia
- Na seminári je najpríjemnejšie nič nerobenie, pasívne pozorovanie vyučujúceho ako sa usiluje naplniť obsah študijného programu.
- Štúdium neukončí iba ten, koho elektrická prejde.
- „Ak mi budete naďalej robiť problémy, sprivatizujem nielen fakultu ale celú univerzitu“, tvrdí jeden (možno viacerí?) zo študentov.
- „Pán asistent, už len toľko nepremýšľajte, ale sľúbený zápočet mi dajte.“...
- „Slečna, píšete si poznámky z mojej prednášky?“ „Nie, pripravujem sa na seminár z iného predmetu, veď prednášky nie sú povinné!“
- „Pán docent, ak nás tak lutujete, čo vám bráni zapísať známky bez skúšania!“
- „Písomný test som nezvládla preto, že učiteľ nedovolil používať cudzie poznámky z prednášok, vlastné totiž nemám, lebo som sa na nich neúčastňovala.“
- Nadriadení by mali veriť viac očiam ako ušiam.
- Učiteľ mieni, ale akademický funkcionár mení (často neefektívne, subjektivisticky, ale mení?).
- Nemá pochopenie pre alkohol ani ženy, uprednostňuje a schvaľuje iba podvody, majetkové, finančné. V kruhu „svojich“ je preto veľmi obľúbený, dokedy?
- Krádeže sa dopúšťa každý, kto vedome prijme peniaze, ktoré mu nepatria.
- Úcta a vážnosť nedá sa získať žiadnymi titulmi, funkciami ani financiami, ba ani odmenami a trestami iných.
- To, čo je vždy spravodlivé a dobré nazýva sa prirodzeným právom.
- Nepoznať platné právo je hrubá nebanalitosť, prinajmenšom.
- V závere jednej seminárnej práce bolo napísané: „Vták v trní je na úrovni právnika medzi neprávnikmi!“
- Prišiel som, videl som, pochopil som a aj preto neverím nikomu a ničomu, odchádzam.

Pedagógovia KHv FHPV v zahraničí

Koncertné aktivity pedagógov KHv FHPV PU sa prejavujú nielen na domácich koncertných pódioch, ale aj na zahraničných, významných festivaloch nevynímajúc.

Začiatkom mája tohto roku (2. – 6.) sa súbor starej hudby Musica historica Prešov, ako aj známe klavírne duo Ľudmila Kojanová-Pavel Novotný (7. a 8. mája) zúčastnili na VIII. ročníku Medzinárodného festivalu zabudnutej hudby v poľskom meste Tarnów. Festival je jedinečný v celosvetovom meradle, pretože na ňom každoročne zaznieva iba hudba málo známych skladateľov, ktorí nepravom upadli do zabudnutia, alebo znejú skladby komponované pre nezvyklé nástrojové zoskupenia. Tohoročný festival sa konal pod záštitou poľského Ministerstva kultúry,

poľského prezidenta Andrzeja Kwasniewskiego a kultúrnych inštitútov Slovenska, Čiech, Španielska, Talianska a Maďarska. Okrem umelcov z týchto krajín koncertovali tu ešte popri domácich umelcoch aj umelci z Francúzska a Ukrajiny, celkovo umelci z 8. krajín. Napriek tomu, že centrom festivalu je 120-tisícové mesto Tarnów, vzdialené od Prešova iba 190 km, celkom 14 sólistov a súborov uviedlo 28 koncertov aj v ďalších 20 poľských mestách. Za zmienku stojí, že festival nemá komerčný charakter a vstup na všetky koncerty bol voľný.

Klavírne duo Ľudmila Kojanová-Pavel Novotný zaujalo publikum v zaplnených historických priestoroch – v Múzeu na zámku v Bielsko-Bialej dňa 7. mája o 18. h a v Pamätnej izbe v Skierniewicach (8. mája o 18. h) svojou vyspelou klavírnou hrou v netradičnom repertoári. O ich vzrastajúcej popularite a dôvere v domáci pripradateľov svedčí skutočnosť, že to bolo v tomto roku ich druhé koncertné turné u našich severných susedov.

Súbor Musica historica Prešov vystúpil na festivale v zložení: Marta Polohová – spev, Dáša Eperješiová – spinet (študentky 2. roč. Aj/Hv) a Karol Medňanský – viola da gamba. Tento rok dostal súbor priestor prezentovať svoje umelecké kvality na troch koncertoch – najvyšší počet zo všetkých zúčastnených súborov – v muzeálnych a sakrálnych priestoroch v mestách Siemianowice (3. 5.), Nowy Wiśnicz (5. 5.) a Dolega (6. 5.). S potešením možno konštatovať, že všetky vystúpenia sa stretli s veľkým prijatím u publika a zúčastnenej kritiky, ktorá, vrátane zástupcov kritickéj obce z Varšavy, venovala všetkým koncertom veľkú pozornosť. Svojou prítomnosťou poctila naše vystúpenie v barokovom kostole v Nowom Wiśniczu (5. 5.) kultúrna atacheé Velyslandstva Slovenskej republiky vo Varšave a riaditeľka Slovenského kultúrneho inštitútu vo Varšave pani Helena Jacošová. Vystúpenie v krásnych, akusticky znamenitých priestoroch barokového kostola v tomto, na históriu nesmierne bohatom, mestečku zaznamenávala aj poľská štátna televízia z Varšavy, ktorá z celého festivalu pripravuje dokumentárny film.

Opätovné pozvania na ďalšie koncertné cesty do Poľska – tohoročná účasť na festivale bola po roku 1998 už druhá v poradí v histórii súboru Musica historica Prešov, a celkovo piata koncertná cesta do tejto krajiny za posledné tri roky – svedčia o jeho dobrej umeleckej reprezentácii našej univerzity, mesta a regiónu.

K. Medňanský

Autor
patent
Ing.
Miron
Milly, CSc.

Súbor Musica historica Prešov po koncerte v Nowom Wiśniczu, prvá zľava pani Helena Jacošová, kultúrna atacheé Velyslandstva Slovenskej republiky vo Varšave a riaditeľka Slovenského inštitútu vo Varšave.

František DANCÁK

Minútka
II.

Mgr. František Dancák MINÚTKA II. MILOSTIVÝ ČAS II.

Náboženské vydavateľstvo PETRA
(Recenzia)

Knižný trh s náboženskou literatúrou obohatili dve zaujímavé knihy pre nás už známeho autora Mgr. Františka Dancáka. Náboženské vydavateľstvo Petra vydalo ďalšie jeho práce, ktoré vyšli pod názvom Minútka II. a Milostivý čas II.

Minútka II. je pokračovaním zbierky myšlienok na nedeľu a sviatky. Autor pútavo zosúladiť aktuálne myšlienky s jednotlivými čítaniami zo Svätého písma. Dielo je vhodné pomôckou pre homiletikov, ale taktiež poslúži ako pomôcka pri meditáciách.

Milostivý čas II. je pokračovaním zbierok kázni od Nedeľe o farizejovi a mýtnikovi do Veľkej noci. Kniha môže poslúžiť ako kvalitný materiál k príprave na homíliu, ale môže uhasiť smäd všetkým, ktorí hľadajú duchovnú literatúru.

Obidve diela patria nielen medzi odbornú literatúru, ale zaiste si nájdu miesto v knižniciach širokej verejnosti.

ThLic. Miroslav Dancák

František DANCÁK

Milostivý čas
II.

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SR
Štefánikova 43
974 01 Banská Bystrica
telefón: 088 / 4300 282
fax: 088 / 4132 563
e-mail: jresutik@indprop.gov.sk

Banská Bystrica 6.3.2000

Domač: Milly Miron Ing. CSc.
Poštárska 10
080 01 Prešov
SLOVENSKO

Majiteľ: Milly Miron Ing. CSc.
M. Nalpor 12
080 01 Prešov
SLOVENSKO

Číslo prílohy: PV 3171-02
Vybavuje: Rebutiková
Vale značka:
V podaní uvedte číslo prílohy!

Forma licencie

Na základe Vášho listu doručeného Úradu priemyselného vlastníctva SR (ďalej „Úrad“) dňa 23.2.2000 Vám oznamujeme, že Úrad vyznačil do patentového registra formu licencie podľa § 19 zákona č. 527 / 1990 Zb. o vynálezoch, priemyselných vzoroch a zlopkových návrhoch v znení neskorších predpisov k patentu č. 280 606 „Spaľovací motor s otáčavým pohybom piestov“ s účinnosťou voči tretím osobám od 6.3.2000

Forma licencie bude uverejnená vo Vestníku ÚPV SR č. 4/2000

Overením, že toto listinné oznámenie a prílohy sú originály (zverejnené odpisy), vkladám na 2. stranu z nájmu (listu) (listu). Na listu bol vybraný dátum zverejnenia: 14.05.2001

Overením, že toto listinné oznámenie a prílohy sú originály (zverejnené odpisy), vkladám na 2. stranu z nájmu (listu) (listu). Na listu bol vybraný dátum zverejnenia: 14.05.2001

Katarína GOLODŽEVA
pracovníčka patentového úradu

Rebutiková Jana, Ing.
odbor
evidencie a technickej prípravy

Diplomový koncert

Vo všeobecnosti platí, že výnimočné prípady si vyžadujú i výnimočné riešenia. Na KHv FHPV sa už dlhé roky traduje usporiadanie koncertov, na ktorých participujú učiteľia i poslucháči odboru hudobná výchova. V ostatnom období však nastúpil trend, kedy sa umeleckými aktérmi stávajú iba študenti odboru, ktorých umelecké výkony mnohokrát hraničia i s profesionálnou kvalitou a interpretácia na verejnosti sa pre nich stala drogou. Práve neobvyklé

Tanečný súbor

umelecké dispozície privádzajú týchto talentovaných poslucháčov i k absolvovaniu päťročného štúdia Hv prostredníctvom diplomového koncertu a vedenie katedry im to po splnení určitých podmienok výnimočne umožňuje.

K takýmto absolventom v šk. roku 2000/2001 patrí i **Ondrej Kandráč**, poslucháč 5. ročníka študijného odboru Sj-Hv. Počas obdobia štúdia prenikal ako huslista zvláštnych kvalit do hudobného povedomia svojho okolia na verejných podujatiach, najmä prostredníctvom ľudovej hudby vysokoškolského folklórneho súboru **Torysa** a v ostatnom čase i ako člen **Šarišanu**, významného to folklórneho súboru v Prešove.

Ondrej na začiatku dostal v Toryse priestor ako člen ľudovky, no po veľmi krátkom čase sa stal jej predníkom, ktorý neustále za odborného pedagogického dohľadu kvalitatívne a interpretačne rástol a možno povedať, že v súčasnosti patrí k špičke huslových interpretov folklórnej hudby regiónu Šariš. Predstaviť si iný spôsob absolvovania vysokoškolského štúdia, ako je diplomový koncert, by uňho bolo vlastne nepredstaviteľné.

Samotný výber hudobných spracovaní, ktoré zazneli na diplomovom koncerte, bol veľmi dôležitou fázou jeho prípravy. Keďže témou diplomovej práce bola „Štýlová diferenciácia hudobného folklóru vo vybraných regiónoch východného Slovenska“, jednotlivé skladby sa mali evidentne líšiť hudobno-štýlovými rozdielmi. Preto si k tejto náročnej interpretácii **Ondrej Kandráč** pozval ľudovú hudbu **FS Torysa**, ktorú doplnil o

Huslový koncert

kvalitných hráčov z ľudovej hudby **FS Šarišan** a ďalších muzikantov z radov svojich priateľov a kolegov – poslucháčov KHv FHPV. Pod odborným dohľadom vedúceho diplomovej práce PaedDr. **Jozefa Hrušovského**, člena KHv FHPV a umeleckého vedúceho folklórneho súboru **Torysa**, sa pustil do prípravy dramaturgie a nácvikov samotného koncertu.

Program, ktorý predviedol tento mladý huslista bol po všetkých stránkach precízne dotvorený a pripravený. Jeho obsahom boli hudobné spracovania z tvorivej dielne takých autorov folklórnej hudby, ako napríklad **Štefan Molota** (*Kruce-*

Ondreja Kandráča

PaedDr. Jozef Hrušovský

né z Raslavíc, *Tance Rómov zo Šariša*), **Ján Saloka** (*Primaše zo Zemplína*) a **Jozef Hrušovský** (*Šarišská polka*, *Šarišské čardáše*, *Pogoralski*), dokonca svoje upravovateľské schopnosti si vyskúšal i samotný **Ondrej Kandráč** (*Daň se me, mamko...*), kde sprevádzal pri krásnom štýlovom speve svoju mamku, známu interpretku šarišských ľudových piesní **Moniku Kandráčovou**.

Ako skúsený umelec pred naplnenou sálou PKO dňa 26. apríla 2001 predviedol **Ondrej** svoje interpretačné umenie a s prehľadom, hodným profesionála, dokázal kvality svojich hudobnointerpretačných dispozícií, skúsenosť predníka, ktorý dokáže bezproblémovo riadiť veľký ľudový orchester a ako správny muzikant i zaspievať.

Pre tých divákov, ktorí ho menej poznali, bola originálnym programovým vstupom celej rodiny **Kandráčových** iba doplnená informácia o rodinnom prostredí, ktoré viedlo **Ondreja** k aktivitám práve v oblasti interpretácie hudobného folklóru.

A ako to dopadlo?

Tak na túto otázku si pozitívne odpovedala nielen hodnotiaci štátnicová komisia, ale i **Ondrejovi** najbližší, priatelia i ostatní zúčastnení diváci.

A ja mu želim ako pedagóg a priateľ, aby naďalej svojím umením naplňal sály divákmi a svojimi aktivitami získaval ďalších „fandov“ našej tradičnej hudobnej kultúry medzi svojimi rovesníkmi i mladou.

Koncert súborov Prešovskej univerzity

PaedDr. Jozef Hrušovský

Rada pre umeleckú činnosť na Prešovskej univerzite s jej predsedom, prorektorom pre vedec-kú a umeleckú činnosť pánom prof. PhDr. **Vladimírom Leškom**, CSc., iniciovala veľmi bezprostredne sériu kultúrnych aktivít jednotlivých umeleckých telies, spadajúcich na akademickú pôdu našej Alma mater. Jej cieľom bolo širšej prešovskej verejnosti predstaviť umeleckú činnosť poslucháčov našich fakúlt a i týmto spôsobom sa zviditeľniť a dostať do povedomia **Prešovčanov** i samotných kolegov-vysokoškolákov.

Prvým bol Koncert súborov PU, kedy sa po prvýkrát po veľmi dlhom čase v spoločnom, dramaturgicky ucelenom umeleckom programe predstavili vokálne a inštrumentálne telesá, sólisti inštrumentalisti i speváci, neskôr, pri príležitosti nadchádzajúcich vianočných sviatkov to bol **Vianočný koncert**. Keďže svojou spontanitou a umeleckou kvalitou si získali tieto podujatia srdcia divákov a ich pozitívne ohlasy, Rada pre umeleckú činnosť PU sa rozhodla pravidelne prispievať do mešca kultúrnych podujatí mesta Prešov svojím dielom v podobe „koncertov umeleckých telies PU“.

2. mája 2001 sa rozozvučali tónmi hudby priestory veľkej sály PKO v Prešove, ktorej interpretmi boli Ženský spevácky zbor **Iuventus Paedagogica**, s jeho novou dirigentkou a vedúcou **Mgr. Tatianou Kanišákovou**, členkou KHv FHPV, súbor sólových spevákov a klaviristov **Piano vokál**, pod vedením PaedDr. **Lívie Kalmárovej** z KHv PF a v závere sa predstavil vysokoškolský folklórny súbor

Spevácky zbor

Torysa, ktorého umeleckým vedúcim je PaedDr. **Jozef Hrušovský**, odborný asistent KHv FHPV Prešovskej univerzity.

Každé z vybraných umeleckých telies sa zúčastňuje v závere tohto školského roku významného akademického súťažného podujatia (i s medzinárodnou účasťou) a tak bola dramaturgia koncertu postavená na uvedení aspoň časti programových blokov, s ktorými do „umeleckých ringov“ nastúpia ako reprezentanti Prešovskej univerzity.

O tom, že sa koncert vydaril, svedčil i záverečný potlesk zúčastneného obecnstva a usmiate tváre účinkujúcich a usporiadateľov. Študenti PU, ktorých v radoch divákov bolo pomenej, boli spokojní s výkonmi svojich kolegov na pódiu a ostáva iba veriť, že duch takýchto umeleckých podujatí, organizovaných na PU sa v budúcnosti rýchlo preniesie i na ostatných členov našej akademickej obce.

ŠPORT

41. ROČNÍK
VEČERNÉHO BEHU PREŠOVOM

MA SVOJICH VÍTAZOV

V prvý májový týždeň patrila pešia zóna v Prešove vyznávačom atletického behu. 5. mája 2001 o 16.30 h

slávnostne otvoril toto podujatie zástupca primátora mesta PhDr. Milan Laca. Usporiadateľom bol atletický oddiel TJ Slávia Prešovská univerzita v spolupráci

s Mestským úradom v Prešove. Podujatie bolo rozdelené na dvanásť kategórií od rodičov s deťmi predškolského veku až po kategóriu veteránov. Súčasťou tohoto podujatia bol aj beh na kolieskových korčuľach, ktorý mal svoj 2. ročník. Aktérom pri odovzdávaní cien bol štvornásobný olympionik a halový majster Európy **Jozef Plachý**. V hlavných kategóriách večerného behu obhájili minuloročné prvenstvo Poliaci **Izabela Zatorská** a **Bogdan**

Dziub, štartujúci za JM Demolex Bardejov.

V prestávkach bežec-kých disciplín boli vsúvané vystúpenia prešovských mažoretiek, dychovej hudby ZUŠ, moderných gymnastiek Tatrana a Mladosti Prešov, športového aerobiku pri TJ Slávia PU, tanečnej skupiny Hitrock a hudobnej skupiny BB country. Mediálnym partnerom bola **Tv Vega**. Účinnú pomoc pri organizovaní podujatia podali príslušníci armády a PKO Prešov.

Prví traja od kategórie rodičia a detí po kategóriu dorastencov boli ocenení priamo na pešej zóne. Kategória žien, veteránov a mužov bola slávnostne vyhodnotená v historickej sále PKO. Tieto kategórie vyhodnotil riaditeľ pretekov PhDr. Juraj **Malčovský**, CSc., ceny odovzdávali Dr. Milan **Laca** a Jozef **Plachý**. Po skončení vyhlasovania výsledkov nasledovalo slávnostné vyhodnotenie podujatia na ktorom zástupca primátora mesta sa poďakoval organizátorom za jeho hladký priebeh a zaželal úspešný štart do 42. ročníka. J. **Plachému** bola odovzdaná kniha mesta Prešov s podpismi členov organizačného výboru.

FRANTIŠEK PITOŇAK najúspešnejším

Po absolvovaní troch mítingov Grand Prix Slovenska najúspešnejším pretekárom atletického klubu Slávie PU je František Pitoňak, ktorý zvíťazil v behu na 400 m vo všetkých troch podujatiach.

10. júna sa akademická reprezentácia FHPV PU chystá do Banskej Bystrice kde budú Akademické majstrovstvá SR v atletike. -jm-

Záber z plaveckých pretekov

4. ročník plaveckých pretekov

Pred veľkonočnými sviatkami dňa 10. 4. 2001 si v priestoroch krytého bazéna PU zmerali sily študenti Pedagogickej fakulty na plaveckých pretekoch „Pohár dekana PF PU“ pod záštitou dekana PF PU prof. PhDr. Milana Tureka, CSc. Záujem o toto športové podujatie, ktoré má odozvu nielen u študentov Pedagogickej fakulty, potvrdili svojou účasťou poslucháči všetkých štyroch ročníkov. Súťažiaci mali na výber z troch disciplín, a to: 100 m prsia, 50 m kraul, 25 m znak. Pretekári s najlepším dosiahnutým časom v rozplavbách postupovali do finále. Ani tento ročník nebola núdza o dramatické športové chvíle, čo sa prejavilo hlavne vo finále disciplíny 100 m prsia za výraznej podpory divákov. Študenti Pedagogickej fakulty opäť dokázali, že im športový duch nechýba, čo sa prejavilo v príjemnej športovej atmosfére.

o Pohár dekana PF PU

V hlavnej disciplíne 100 m prsia – Ženy sa umiestnili: 1. Ivana Paulenová, 2. Lucia Vašutová, 3. Veronika Sabolová. Muži: 1. Radoslav Sivčo, 2. Peter Gálich, 3. Ján Onderišin. 50 m kraul – Ženy: 1. Dagmar Kaščáková, 2. Eva Gešvandtnerová, 3. Martina Lechová. Muži: 1. Tomáš Kočiš, 2. Matej Knežo, 3. Marek Tekel. 25 m znak – Ženy: 1. Zuzana Mašlárová, 2. Miriam Janošová, 3. Jaroslava Bariaková. Muži: 1. Daniel Belcák, 2. Stanislav Polomský, 3. Martin Štofik. Pohár a ceny odovzdal PaedDr. Ľubomír Orišek, vedúci Katedry Tv PF PU. Mgr. Daniel Nitrai

Novoročný tenisový turnaj pod záštitou dekana FHPV PU

Ako nás informoval náš stály dopisovateľ Ivan Tomič v mesiacoch január až marec t. r. sa uskutočnil tenisový turnaj, ktorého víťazom v štvorhre mužov sa stala dvojica Juraj Mihalčin a Vincent Lafko, ktorí zároveň získali Putovný pohár rektora PU. Na ďalších miestach sa umiestnili dvojice Peter Kuzmišin, Rudolf Horváth a Stanislav Kurimaj, Miroslav Ganaj.

V dvojhre žien bolo poradie: 1. miesto Slávka Tomašiková, 2. Rita Rafajlovičová, 3. Klaudia Zusková.

Klub tenisu pri TJ Slávia PU pripravuje ďalší turnaj, tento raz I. ročník antukového šampionátu PU, ktorý chceme uskutočniť na tenisovom kurte PU v mesiacoch jún, júl 2001.

VII. ročník

PREŠOVSKÉJ MARATÓNSKEJ ŠTAFETY

15. mája 2001 atletický klub TJ Slávia PU v Prešove usporiadal už 7. ročník prešovskej maratónskej štafety. Do tretice víťazne vyšlo družstvo prešovských vysokoškolákov pred zmiešanou štafetou ZVL 16 atlétov, ktorí sa striedali po ubehnutí 300-metrového úseku, zabehli 42,195 km za 2:02:9,0 h.

Zostavu študentov FHPV tvorili títo pretekári: L. Zumerling, J. Podstavský, L. Krempašský, L. Papp, R. Franko, M. Janič, J. Klamo, P. Kríž, M. Jusko, M. Bereš, S. Hajduk, Š. Borjak, R. Kandrač, J. Adamovič, J. Sopko, M. Dernerová.

Najrýchlejšie kolo zabehol Ľubo Zumerling za 39,9 sec. Podujatie sa uskutočnilo na atletickom štadióne Prešovskej univerzity, kde sa konal aj slávnostný akt odovzdávania cien. Účasť športovcov presvedčila o jej životaschopnosti a je príslubom do budúcnosti. -jm-

Bronzové družstvo žien, ktoré reprezentovali hráčky PU so svojim trénerom dr. Jurajom Hugačom, na obr. prvý zľava

VYHODNOTENIE ČINNOSTI volejbalového družstva mužov PU

súť. ročník 2000/2001

Súťaž: EXTRALIGA

Realizačný tím

Prezident klubu: Igor GULA. Tréner: Daniel ORAVEC.
Masér: Vladimír KRČIL. Hráči: Kempa, Repák, Muncner, Škvarek, Červeň, Vokál, Vartovník, Sopko, Mosorjak, Gešperík, Tholt, Cholvadt, S. Soták.

Od októbra 2000 do apríla 2001, s krátkou prestávkou počas vianočných sviatkov, trvala extraliga mužov vo volejbale. V extralige sa stretlo 8 družstiev, najskôr v základnej časti, potom v nadstavbovej a napokon v play-off, ktoré rozhodlo o konečnom umiestnení.

Družstvo VK PU, ako nováčik extraligy, obsadilo v minulom ročníku 6. miesto, čím splnilo cieľ stanovený pred súťažou. Do novej sezóny, t. j. súť. ročníka 2000/2001 si dalo družstvo vysoký cieľ, postúpiť do prvej štvorky, ku ktorej boli aj v uplynulom ročníku veľmi blízko.

VÝRAZNÝ POHYB HRÁČOV

V kádri družstva došlo po skončení súť. ročníka extraligy 1999/2000 k pomerne výraznému pohybu hráčov. Odišlo sedem hráčov – Nagypál, Salata, Vlokolinský, ktorí pravidelne nastupovali v základnej zostave a ďalší hráči – Ľ. Soták, Kseňák, Žilka a Achimovič.

Do družstva VK PU naopak prišli iba dvaja skúsení hráči – Kempa a Mosorjak. Ďalšími hráčmi, ktorí obliekali dres vysokoškolského bola štvorica mladých nádejných volejbalistov – M. Repák, Tholt, Cholvadt a Fedorišin, z toho posledne menovaný odišiel na hosťovanie do Humenného.

Po prvých 3. júlových týždňoch voľna, počas ktorých dostal každý hráč individuálny tréningový plán, sa 24. 7. 2000 začala príprava, v ktorej sme počas 11 týždňov absolvovali 62 dní zataženia a odtrénovali 94 tréningových jednotiek. Počas prípravy sa vysokoškolskí zúčastnili na viacerých turnajoch – V. Hágy, Humenné (2. miesto), Nyiregyháza (2. miesto), Prešov (2. miesto), Bratislava (3. miesto) a Dunajváros (2. miesto).

Celkovo počas prípravy do začiatku extraligy zohralo družstvo VK PU 33 turnajových a prípravných zápasov, v ktorých sa stretli s družstvami z Čiech, Poľska, Ra-

kúska, Maďarska, Ukrajiny a celkami z domácej extraligy.

Keďže v družstve došlo k veľkému pohybu hráčov, počas prípravy sa okrem telesnej prípravy kladol veľký dôraz najmä na nácvik a zdokonalenie herných kombinácií a systémov.

Počas prípravy sa stabilizovala základná zostava, ktorá odohrala prakticky celú súťaž skoro bez striedania. Na poste nahrávača nastupoval Kempa, na bloku hrali Škvarek a Muncner, na smečiariskom poste nastupovali Vartovník so Sopkom, na poste univerzála hral Gešperík a nakoniec libero Mosorjak. Ostatní hráči vstupovali do zápasov iba z hľadiska taktického striedania a zranenia hráčov základnej zostavy.

Do súťaže vstúpili vysokoškolskí úspešne, keď od začiatku extraligy sa držalo družstvo na popredných miestach a dokazovali, že svoj cieľ, ktorí si dali pred súťažou, myslia vážne. Po prvej časti a odohratí 28 zápasov sa družstvo umiestnilo na 4. mieste, keď svojho konkurenta o umiestnenie v prvej štvorke, Žilinu, nechali za sebou o 3 body.

Tabuľka EXTRALIGY mužov po 1. časti:

1. Púchov	28	26	2	80:15	54 bod.
2. Dubová	28	21	7	68:29	48 bod.
3. Myjava	28	20	8	64:31	48 bod.
4. Prešov	28	17	11	56:47	45 bod.
5. Žilina	28	14	14	53:56	42 bod.
6. Humenné	28	7	21	34:65	35 bod.
7. VKP	28	7	21	35:71	35 bod.
8. Zvolen	28	0	28	8:84	28 bod.

VÝSLEDOK NEZNIŽUJE ÚSPECH PREŠOVSKÉHO VOLEJBALU

Do 2. časti EXTRALIGY nastupovalo družstvo VK PU s cieľom, čo najlepšie sa pripraviť na zápasy play-off a zároveň si vyskúšať rôzne taktické varianty postavenia so zmenou špecializácií hráčov. Zároveň bola snaha zapojiť aj hráčov z lavičky do zápasov.

Uvedené ciele sa nepodarilo splniť, najmä z dôvodov zranení hráčov, ktorí mali byť v zápasoch play-off nosnými prvkami víťazstiev (Muncner, Sopko, M. Repák).

V 1. kole play-off sa stretlo družstvo VK PU s minuloročným majstrom z Púchova. Hralo sa na tri vyhraté zápasy a celkovo vyhral Púchov 3:0, keď vysokoškolskí dokázali s favoritom držať krok iba v prvom a treťom zápase.

V 2. kole play-off o 3. miesto sa VK PU stretlo s bronzovým družstvom z minulého ročníka Myjavou. Opäť sa hralo na 3 vyhraté zápasy, ale opäť iba v prvom zápase v Myjave a domácom zápase hrali vysokoškolskí dobre, ale ani to nestačilo na Myjavu a tak celkovo Myjava vyhrala 3:0.

Vysokoškolským z Prešova tak ostala iba zemiaková medaila v podobe 4. miesta, čo ale neznižuje úspech prešovského volejbalu.

Víťazné družstvo PU

Svojim umiestnením si prvý raz v histórii prešovského volejbalu vybojovali možnosť predstaviť sa v súť. ročníku 2001/2002 v európskom pohári.

Konečné poradie EXTRALIGY súť. ročník 2000/2001:

1. Dubová	5. Žilina
2. Púchov	6. Humenné
3. Myjava	7. VKP
4. Prešov	8. Zvolen

Niektoré zaujímavé štatistické údaje z majstrovských zápasov VK PU Prešov:

Pomer lôpt:	3095:3217	t. j. – 122 lôpt
Čistý čas zápasov:	3359 min.	t. j. 55 h 59 min
Najdlhší zápas:	118 min.	(Prešov–Žilina 3:2, 13. 10. 2000)
Najkratší zápas:	59 min.	(Zvolen–Prešov 0:3, 21. 10. 2000)

Družstvo mužov VK PU dosiahlo aj pekné spoločenské ocenenie, keď bolo za rok 2000 vyhlásené za najúspešnejší športový kolektív okresu Prešov. Ocenenie dosiahli aj jednotlivci, M. Gešperík bol nominovaný do najlepšej desiatky prešovských športovcov za rok 2000. Rektor PU ocenil výsledky, ktoré dosiahli volejbalisti za rok 2000 a odmenil hráčov – S. Vartovníka, M. Repáka a trénera D. Oravca.

Po skončení extraligy sa v Prešove uskutočnili Akademické majstrovstvá Slovenska vo volejbale a domáci hráči neprehrali ani v jednom zápase a získali titul Majstra Slovenska.

Záverom môžeme konštatovať, že rok 2001 bol pre prešovský mužský volejbal veľmi úspešný. Predsezónne ciele sa splnili, chýbala tomu už iba šľachka na tejto torte, ktorú upiekli naši volejbalisti, a to v podobe niektorej z medailí.

Preto, aby sa aj tento sen stal skutočnosťou, je potrebné v budúcom ročníku doplniť družstvo o ďalších kvalitných hráčov a neustále zlepšovať tréningové, materiálne a zdravotné zabezpečenie hráčov.

Daniel Oravec

Kapitán domáceho víťazného družstva preberá diplom za 1. miesto. Diplom odovzdáva prodekan FHPV doc. Ján Junger, CSC.

Prezident VK PU a kvestor PU Ing. Igor Gula otvára AM SR vo volejbale. Na obrázku prvý zľava

Vydáva: Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (091) 773 32 31-4, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov

Predseda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusinko, CSc. Zástupca vedúceho redaktora PhDr. Anton Takáč. Členovia redakčnej rady: doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., doc. PhDr. Rudolf Horváth, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc., Ing. Peter Hal'ko, Andrej Baňas – výtvarník, Mgr. František Dancák, Mgr. Ľubomír Krajňák – fotograf. Univerzitný časopis vychádza ako mesačník, desaťkrát ročne pre vlastnú potrebu. Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: GRAFOTLAČ Prešov (Nepredajné)

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

PERIODIKUM AKADEMICKÉJ OBCE PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

PREŠOV NOVEMBER–DECEMBER 2001

ROČNÍK V.

č. 7–8 / 2001

NADÍŠLA CHVÍĽA, KEĎ PRI PRÍLEŽITOSTI NAJOČAKÁVANEJŠÍCH SVÄTKOV ROKA VIANOČ A SILVESTRA, KEĎ JE ČLOVEK K ČLOVEKU MILŠÍ NEŽ INOKEDY A TIETO NEOPAKOVATEĽNÉ CHVÍĽE PREŽÍVA V KRUHU SVOJEJ RODINY, JE NAJVHODNEJŠIA PRÍLEŽITOSŤ ZAŽEĽAŤ SVOJÍM NAJBĽIŽŠÍM A PRIATEĽOM PEVNÉ ZDRAVIE, LÁSKU, ŠTASTIE, POROZUMENIE A VEĽA PRACOVNÝCH A OSOBNÝCH ÚSPECHOV DO NASTÁVAJÚCEHO ROKA 2002.

REDAKCIA ČASOPISU
PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

Stretnutie predstaviteľov PU s poslancami NR SR a vrcholnými predstaviteľmi orgánov štátnej správy a miestnej samosprávy na pôde PU

Prítomní predstavitelia konštatovali, že v koncepcii rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie sa viackrát zdôrazňuje nevyhnutnosť vytvárať podmienky pre rozširovanie prístupu k vysokoškolskému vzdelávaniu s cieľom umožniť zvyšovanie počtu študentov tak, aby sa percento populácie prechádzajúcej vysokoškolským vzdelávaním postupne približovalo k hodnotám platným v krajinách Európskej únie.

Uvedený strategický cieľ v posledných rokoch výrazným spôsobom napomáha plniť aj Prešovská univerzita v Prešove napriek tomu, že:

– ako univerzita s novým názvom od r. 1997 má špecifické postavenie v sieti vysokých škôl na Slovensku, ktoré nie je možné porovnávať s dlhodobou stabilizovaným stavom na ostatných vysokých školách,

(Pokračovanie na 2. strane.)

UNIVERZITA V ČÍSLACH

V súčasnosti na všetkých formách štúdia Prešovskej univerzity v Prešove študuje 8419 študentov. Z toho na FF 3348 študentov, na FHPV 1384 študentov, na PF 768 študentov, na GBF 301 a na PBF 452 študentov. Na dennom štúdiu študuje celkovo 4730 študentov. Popri zamestnaní na Prešovskej univerzite študuje celkom 3311 študentov. Inú formu štúdia 332 študentov. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi je zjavný nárast študentov prijatých do prvých ročníkov. Z jednotlivých fakúlt sa najväčší nárast prijatých študentov prejavil na FF.

Záber z pracovného stretnutia predstaviteľov Prešovskej univerzity s poslancami NR SR a vrcholnými predstaviteľmi orgánov štátnej správy a miestnej samosprávy na pôde Prešovskej univerzity.

PF 2002

Vedenie PU žela všetkým pracovníkom PU veselé Vianoce, veľa šťastia a úspešný štart do nového roku 2002.

prof. PhDr. Karol Feč, CSc., rektor PU

Stretnutie predstaviteľov PU

(Dokončenie z 1. strany.)

- systém rozdeľovania rozpočtových prostriedkov na VŠ v SR vôbec nezohľadňuje prínos jednotlivých VŠ pri riešení celospoločenských potrieb a špecifické potreby a možnosti jednotlivých regiónov Slovenska. Adekvátnosť v rozdeľovaní finančných prostriedkov sa odvíja iba v závislosti od počtu študentov, či pedagógov vysokej školy, ale nezohľadňuje spoločenské potreby a úlohy, ktoré vysoká škola plní,
- univerzita je etablovaná v kraji s najväčšou rozlohou,
- univerzita ako jediná pôsobí v kraji s najväčším počtom obyvateľov, s najvyšším percentom nezamestnaných a najväčším počtom národnostných menšín,
- univerzita pôsobí v kraji s najväčšou koncentráciou rómskej populácie,
- univerzita pôsobí v kraji so špecificky obťažnými podmienkami pre jeho rozvoj.

Prítomní predstavitelia sa dohodli, že:

1. Vo väzbe na rozvoj Prešovského kraja je jednou z ústredných priorít rozvoj Prešovskej univerzity zameraný na rozvoj regiónu i rozvoj univerzity v medzinárodnom kontexte.
2. Podporujú vznik nových fakúlt Prešovskej univerzity, ako napr. Fakultu zdravotníctva a sociálnych štúdií, Fakultu manažmentu, FTVŠ, prípadne ďalších fakúlt v zmysle strategických plánov regionálneho a národného rozvoja.
3. Vlastnými aktivitami prispievajú k priestorovému, personálnemu a materiálnotechnickému zabezpečeniu uvedených fakúlt, resp. rozvoju Prešovskej univerzity v Prešove.

Cena rektora PU za rok 2000

29. novembra 2001 bola rektorom PU odovzdaná Cena rektora PU za rok 2000 **prof. ThDr. Štefanovi Pružinskému, CSc.**, za najlepšiu monografiu v oblasti spoločenských vied (Evanjélium podľa Matúša I). Za najlepšiu monografiu z oblasti spoločenských vied Športová príprava mladých gymnastov bola udelená aj **prof. PhDr. Karolovi Fečovi, CSc.**, a **doc. PhDr. Pavlovi Stekauerovi, CSc.**, za najlepšiu publikáciu v oblasti spoločenských vied – English word – formation. A history of research (1960–1995).

Cena „GRAND PRIX Ľudovej banky“

Dňa 4. novembra 2001 bola odovzdaná cena **Mgr. Zlatici HANISPAKOVEJ**, absolventke FHPV PU, ktorá v školskom roku 2000/2001 úspešne ukončila štúdium v odbore učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov v kombinácii Ov-Dej. Cena jej bola odovzdaná v SND v Bratislave.

K udeleniu ceny blahoželáme.

Dňa 20. 11. 2001 sa v rámci Študentských dní 2001 na PU uskutočnila beseda na tému Reflexia 17. novembra. Na pozvanie Organizačného výboru ŠD 2001 na PU a Študentskej spoločnosti pre politické vedy sa jej zúčastnili aj premiéri SR a ČR **M. Dzurinda** a **M. Zeman**. Pred preplnenou aulou PU a študentmi, ktorí sa nedostali do auly, a preto sledovali besedu na obrazovkách umiestnených pred aulou, vystúpili so svojou reflexiou na novembrové udalosti roku 1989 obaja premiéri. Ešte pred nimi vystúpil so svojím príspevkom k novembrovým udalostiam roku 1939 a 1989 aj člen AS PU a AS FHPV PU z organizátorov tejto besedy **Ján Benko** a rektor PU **prof. K. Feč, CSc.**, privítal na pôde PU premiérov oboch krajín.

Pohľad na predsednícky stôl, druhý zľava **M. Dzurinda**, predseda vlády SR, a tretí **M. Zeman**, predseda vlády ČR

du na obrazovkách umiestnených pred aulou, vystúpili so svojou reflexiou na novembrové udalosti roku 1989 obaja premiéri. Ešte pred nimi vystúpil so svojím príspevkom k novembrovým udalostiam roku 1939 a 1989 aj člen AS PU a AS FHPV PU z organizátorov tejto besedy **Ján Benko** a rektor PU **prof. K. Feč, CSc.**, privítal na pôde PU premiérov oboch krajín.

Premiéri dvoch krajín na pôde PU

Premiéri sa počas hodiny a pol trvajúcej besedy vôbec nenudili. Padli otázky ako Prečo si ČR ponechala federatívnu zástavu, keď sa v prijatom federálnom zákone jasne píše, že nik nesmie používať po rozdelení československé štátne symboly. Na čo premiér ČR **M. Zeman** odpovedal, že slovenská strana záujem o tieto symboly neprejavila a česká áno, a tak štátnu zástavu používajú. Študenti sa tiež nemohli nepozastaviť pri témach

popradského piva, spolupráce SR a ČR, rozdelenia Československa atď. Medzi inými vystúpil aj proktor PU **prof. V. Leško, CSc.**, ktorý poďakoval **M. Dzurindovi**, že sa vláde podarilo pripraviť

nový vysokoškolský zákon a po-prosil ho o jeho garanciu nad týmto zákonom, aby sa proces jeho prijatia nezastavil, a aby bol čo najskôr prijatý v NR SR a „spustenný do praxe“.

Na záver besedy druhý moderátor tejto akcie **M. Dugáček** poďakoval pánom premiérom za účasť na besede a rektor PU **prof. K. Feč, CSc.**, odovzdal za univerzitu premiérom upomienkové dary na túto akciu. Poďakovať sa treba ľuďom, ktorí robili túto akciu a postarali sa o jej bezproblémový priebeh: **T. Malý (AS FHPV)**, **J. Benko (AS PU a AS FHPV)**, **M. Dugáček (AS FF)** a **R. Štefančík (AS PU)**.

J. B., M. R.

Účastníci stretnutia s premiérom **Zemanom** a **Dzurindom**

Významný kvalifikačný

Doc. Ing. P. Kuzmišin, DrSc. – dekan FHPV

Doc. Ing. P. Kuzmišin, DrSc. – dekan FHPV **ba prebehla na** Inštitúte regionálneho výskumu Národnej akadémie vo Ľvove pred špecializovanou vedeckou radou D 35.154.01. Vedeckým konzultantom dizertácie bol **prof. V. P. Miklovda, DrSc.**, dekan Ekonomického fakulty UNU v Užhorode, oponenti dizertácie **prof. M. S. Gerasimčuk, DrSc.**, člen korešpondent NAN Ukrajiny, **prof. V. O. Točilín, DrSc.**, a **prof. O. E. Kuzmin, DrSc.** Odborné stanovisko vypracoval Vedecko-výskumný ústav Ministerstva ekonomiky Ukrajiny.

Názov dizertačnej práce, ktorá vyšla ako monografia v Užhorodskej národnej univerzite v Užhorode v r. 2000 bol **Podnikateľské prostredie a ekonomický rozvoj (otázky teórie a praxe) v rozsahu 440 strán.**

Cieľom dizertačného výskumu bolo teoretické, vedecké a praktické zovšeobecnenie a nové riešenie problému formovania podnikateľského prostredia v podmienkach vzniku trhu, činnosti podniku a vybrané aspekty jeho fungovania, tvorba modelu podniku novej generácie v podmienkach globa-

lizácie, odporúčania na zdokonalenie manažmentu a marketingu – mix a ich uplatnenie v praxi.

Na základe posudkov a priebehu obhajoby boli formulované mnohé závery, ktoré znamenajú vedecký prínos riešených problémov a ukázaný praktický význam získaných výsledkov.

Pracovisko, na ktorom bola realizovaná obhajoba spolupracuje s mnohými ústavmi, vysokými školami, podnikateľskými subjektami doma i v zahraničí, rieši mnoho úloh na úrovni štátnych i regionálnych orgánov.

Ohlas na uplatnenie záverov dizertácie v praxi došli od **prof. Ing. J. Korčmároša, CSc.**, dekana PHF EU Košice, **prof. Ing. V. Čopa, DrSc.**, z Agentúry pre priemyselný rozvoj a revitalizáciu Košice, **Ing. M. Pancáka**, generálneho riaditeľa COOP Tatry, s.r.o., Prešov, **Ing. F. Hrica**, riaditeľa Audit Consulting, s.r.o., Vranov nad Topľou. Hodnotenie autoreferátu z hľadiska prínosov pre vedecko-výskumnú činnosť a prax poskytl **Ing. F. Michališín**, riaditeľ NBS, pobočka Košice, **prof. RNDr. V. Šoltés, CSc.**, dekan Ekonomickej fakulty TU Košice a VSŽ Vzdelávacie a poradenské centrum, a. s., Košice.

Obahajba doktorskej dizertácie **doc. P. Kuzmišina** završuje významnú etapu jeho vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti obsiahnutej v 6 monografiách, 46 pôvodných vedeckých prácach a ďalších 14 publikáciách s priamym vzťahom k téme dizertácie.

-R-

postup

Z rokovania VR PU

Na programe schvaľovanie návrhov na profesorov

Za vedenia predsedu VR PU a rektora PU prof. PhDr. K. Feča, CSc., zasadala dňa 15. 11. 2001 VR PU. Vedeckú radu PU otvoril a viedol jej rektor prof. Feč (na obrázku).

Po kontrole plnenia úloh a uznesení prerokovala a schválila návrhy VR FF, FHPV a PBF na vymenovanie profesorov a to doc. PhDr. Júliu Dudášovú, CSc., doc. PhDr. Oľgu Sisákovú, CSc., doc. PhDr. Rudolfa Dupkalu, CSc., doc. PhDr. Karola Felixa, CSc., doc. ThDr. Petra Kománika, PhD., doc. ThDr. Imricha Belejaniča, CSc., a doc. PhDr. Alexandra Avenariusu, CSc.

10. 12. na slávnostnom zasadnutí VR PU boli odovzdané rektorom PU prof. Fečom, dekrétu novým docentom a doktorandom. Dekréty prevzali: doc. PhDr. Zuzana Malinová, doc. Mgr. Ján Zozulák, PhD., doc. PhDr. Slavomír Ondrejič, CSc. Ďalej dekrétu doktorandov (PhDr.) boli udelené PhDr. Beáta Raczovej, PhD., Mgr. Jarmile Kredatusovej, PhD., Mgr. Martine Čeripkovej, PhD., PhDr. Marianovi Čehelníkov, PhD.

Podrobnejšie o tejto slávnostnej udalosti profesorov, docentov a doktorandov budeme informovať už v nasledujúcom čísle nášho periodika.

*Pohľad do zasada-
cej siene, kde roko-
vala VR PU*

Odovzdanie certifikátov VEGA

Úspešní riešitelia ukončených úloh VEGA MŠ SR a SA za rok 2000 za PU prevzali certifikáty: doc. ThDr. Peter Kormaník, PhD., doc. PhDr. Jolana Nižníková, CSc., prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc. Všetci traja na základe záverečného vyhodnotenia splnili ciele vynikajúco.

Doc. Ing. Danica Fazekášová, CSc., doc. PhDr. Jana Sošková, CSc., a prof. PhDr. Milan Turek, CSc., splnili stanovené ciele.

Záhraničné návštevy na PU

Od začiatku školského roka 2001-2002 PU navštívili Manuel Assuncao, prorektor Univerzity Aveiro a Alberto Rafael. Z Univerzity Komenského nás poctila svojou návštevou Daniela Drobná a z francúzskeho veľvyslanectva Francois-Olivier Seys Attaché de coopération universitaire. Z USA Douglas Hengel, Chargé d'affaires Veľvyslanectva USA v SR a Gregory Orr, riaditeľ Tlačového a kultúrneho oddelenia Veľvyslanectva USA v SR. Taktiež univerzitu navštívila Nora Hložeková, predsedníčka Fulbrightovej komisie a Dagmar Hupková, riaditeľka Odboru zahraničných stykov Ministerstva školstva SR.

Užhorodská národná univerzita a Prešovská univerzita (ďalej Zmluvné strany), vychádzajúc zo vzájomných dobrosusedských vzťahov medzi Ukrajinou a Slovenskom, usilujúc sa o rozvinutie priateľstva, vedy, vzdelania a výchovy, dohodli sa na uzavretí tejto zmluvy o vedeckej a kultúrnej spolupráci.

Zmluvné strany, rozvíjajúc priateľské vzťahy, si budú poskytovať vzájomnú pomoc pri skvalitňovaní vyučovacieho procesu, v metodikej a vedeckej práci vysokých škôl.

Za tým účelom budú Zmluvné strany podporovať priateľské vzťahy v oblasti filologických, fyzikálnych, matematických, inžiniersko-technických, biologických, historických, ekonomických, právnických a pedagogických vied a sústredia sa na:

1. Výmenu učiteľov a vedeckých pracovníkov za účelom prednášania, poskytovania konzultácií, plnenia pedagogicko-metodickej činnosti, uskutočňovania vzájomných študentských pobytov, koordinácie vedeckého výskumu a prípravy spoločných vedeckých a vedecko-praktických konferencií a pedagogických seminárov.
2. Výmenu mladých vedcov, aspirantov a študentov so zameraním na vedecký výskum, študijný pobyt a rôzne druhy praxe.
3. Vzájomnú výmenu skúseností z organizácie pedagogického procesu, metodikej a administratívnej práce.

ZMLUVA

o spolupráci medzi

**Užhorodskou národnou univerzitou (Ukrajina)
a Prešovskou univerzitou (Slovensko)
na roky 2001-2005**

7. Zmluvné strany určia pracovníkov zodpovedných za koordináciu spolupráce v oblasti plnenia tejto Zmluvy: prorektor Michajlo Ivanovič PITULIČ za Užhorodskú univerzitu a prorektor Teodor HREHOVČÍK za Prešovskú univerzitu.
8. Táto zmluva sa uzatvára na 5 rokov a platnosť nadobúda dňom jej podpísania.

Zmluva je vyhotovená v 2 exemplároch v ukrajinčine a slovenčine a každý u nich má rovnakú platnosť.

Za Užhorodskú národnú univerzitu
prof. Volodymyr Slyvka, rektor

Za Prešovskú univerzitu
prof. PhDr. Karol Feč, CSc., rektor

FOTOREPORTÁŽ

Vedenie PU uskutočňuje každý mesiac tlačové besedy s poprednými novinármi nášho východoslovenského regiónu. Novinárov o najdôležitejších problémoch a ich riešení informujú vedúci predstavitelia rektorátu a jednotlivých fakúlt. Tlačové besedy sa osvedčili pretože výsledky z nich sú publikované v regionálnych novinách i v rozhlase. Ako nás informoval rektor PU, prof. Karol Feč, v poriadaní besied sa bude v budúcnosti pokračovať.

z tlačových

besied na PU

Dňa 9. októbra 2001 sa na Rektoráte PU uskutočnil Informačný deň SIKAS, týkajúci sa 5. a 6. rámcového programu EÚ a možného vstupu Prešovskej univerzity do týchto programov prostredníctvom medzinárodných európskych projektov:

Hlavnými cieľmi rámcových programov sú:

- Koncentrácia výskumných aktivít, posilnenie výskumného potenciálu európskych laboratórií, vysokých škôl a podnikov v rámci jednotného „Európskeho vedeckého a technologického priestoru“.

RÁMCOVÉ PROGRAMY EURÓPSKEJ ÚNIE

- Zameranie európskeho výskumu na plnenie hospodárskych a spoločenských cieľov Unie, t. j. európsky výskum a vývoj musí posilňovať konkurencieschopnosť európskych podnikov a EÚ ako celku,
- Zlepšenie situácie v zamestnanosti v krajinách EÚ,
- Zlepšenie kvality života a situácie v oblasti zdravia obyvateľov,
- Zlepšenie globálnych ekologických podmienok.

Európska komisia navrhla Piaty rámcový program na obdobie rokov 1999–2001.

Slovenská republika sa stala plnoprávnym účastníkom SRP od 1. septembra 1999.

Hlavným koordinátorom pre SRP je Ministerstvo školstva SR.

Zapojením sa do programov SRP a 6RP môže PU a jej jednotlivé fakulty mnohé získať – nemalé finančné prostriedky na výskum a vedu, možnosť získania nových kontaktov prostredníctvom mobility, možnosť získať na fakultu kvalitných vysokoškolských pedagógov zo zahraničia v rámci výmenných pobytov, v spolupráci s malými a strednými podnikmi, štátnymi a miestnymi orgánmi samosprávy a v spoločných projektoch prispievať k zvyšovaniu zamestnanosti, a tým k rozvoju regiónu, ale aj posilniť poslanie a význam univerzity v oblasti výskumu a vývoja na Slovensku.

Rámcové programy EÚ bežia už niekoľko rokov a mnohé univerzity v SR v nich už výrazne uspeli – napr. TU Košice, STU Bratislava, ŽU v Žiline. MŠ SR iniciovalo na pomoc univerzitám zapojiť sa do rámcových programov EÚ vytvorením siete SIKAS (Slovenská informačná a konzultačná akademická sieť). Táto sieť pozostáva zo zástupcov 19 univerzít SR, ktorí sú konzultantmi pre SRP a 6RP. Za PU je to p. Mgr. Renáta Vargová, odborná pracovníčka referátu pre vedu a doktorandské štúdium PU, t. č. (051) 772 23 60, vargovar@unipo.sk. Koordinátorom za PU v rámcových programoch je prorektor prof. PhDr. Vladimír Leško, CSc. Na skvalitnenie prenosu informácií a údajov z R PU na fakultu a organizovanie podobných seminárov už presne tematicky cielených boli dekanmi fakúlt PU určené kontaktné osoby pre rámcové programy EÚ. Sú to: FF – doc. PhDr. Michal Otčenáš, CSc., PF – PaedDr. Zuzana Sláviková, PhD., PBF – Mgr. Václav Ježek, FHPV – RNDr. Marianna Prčíková, PhD., Mgr. Eva Kušnírová, ÚNŠaCJ – prof. RNDr. Ivan Bernasovský, DrSc., CVT – Ing. Vladimír Pisarský, UK – Ing. Peter Haľko, Oddelenie zahraničných vzťahov – Mgr. Adriana Dzurjová.

Informačné zdroje SRP a 6RP na internete:

- <http://www.unipo.sk/vedaav.htm/ramcprog.htm> alebo
- <http://www.cordis.lu/fp5>
- <http://www.cordis.lu/fp5/src/call-p-01.htm> (výzvy a dokumenty)
- <http://www.cordis.lu/fp5/protocol>
- <http://www.sarc.sk>
- <http://www.bic.sk>
- <http://www.irc-slovakia.sk>

Slovenská akademická informačná agentúra (SAIA) pôsobí na Slovensku už desať rokov. Okrem iných aktivít poskytuje táto organizácia základný servis záujemcom o štúdium v zahraničí, ktorým pomáha získať na toto štúdium štipendiá. „Na základe kontraktu s ministerstvom školstva

SAIA ponúka štipendiá na štúdium

Úspešnosť závisí od počtu prihlásených

sa naša ponuka rozšírila, v súčasnosti ponúkame možnosť získania štipendií na štúdium v 33 krajinách sveta, povedala nám koordinátorka akademických programov **Zuzana Ondková**.

V tomto čase začínajú prvé uzávierky na ponuky štipendií pre školský rok 2002/2003, ktoré potrvajú do konca apríla budúceho roku. SAIA ponúka široký výber možností štúdia v zahraničí, od krátkodobých jazykových kurzov, cez ročné pobyty pre bakalárov až po postgraduálne štúdium. Širokú ponuku pre slovenských študentov ponúka DAAD program, prostredníctvom ktorého môžu záujemcovia získať štipendiá pre štúdium v Nemecku.

RODOS – ostrov slnka a čarovných pláží

Ostrov Rodos (Rhodos) patriaci do gréckeho súostrovia Dodekanes vo východnom Stredomorí ponúka turistom, ktorí ho navštevujú od apríla až do začiatku novembra, množstvo malebných miest a zákutí pre oddych. Rodos, alebo Ružový ostrov, ako sa zvykne často nazývať kvôli záplave ruží, čo tam lemujú cesty a skrášľujú obydľia, ponúka biele piesočnaté pláže, ale tiež čarokrásne skalnaté zátoky s rôznofarebnými kamienkami dláždiacimi dno mora a priľahlé pláže.

Tí, čo skúsili krásy čarovných pláží, sa presvedčili, že ostrov má až 270 slnečných dní v roku, keď nehrozí dážď ani chlad. Obdobie dažďov prichádza len v zimných mesiacoch. Kúpať sa dá prakticky od polovice apríla až do novembra.

Na ostrove žije asi 100 tisíc obyvateľov, z toho polovica v hlavnom meste Rodos. Má dĺžku asi 80 kilometrov, šírku niečo vyššie tridsať. Od brehov Turecka ho delí len 18 km. Je to štvrtý najväčší grécky ostrov.

Z rokovania Kolégia rektora PU

Týždeň pred otvorením školského roka 2001/2002 sa uskutočnilo riadne zasadnutie Kolégia rektora PU, ktoré viedol prof. PhDr. K. Feč, CSc. Kolégium sa oboznámilo s návrhom strategického plánu PU, ktorý predkladal prorektor PU doc. PhDr. T. Hrehovčík. Informáciu o zabezpečení ubytovania študentov v šk. r. 2001/2002 podal prorektor doc. ThDr. I. Belejanič, CSc., a informáciu z rokovania SRK podal prorektor V. Leško, CSc., ktorý sa rokovania SRK zúčastnil. V rôznom boli prerokované aj ďalšie otázky týkajúce sa zabezpečenia riadneho chodu – vyučovacieho procesu na všetkých piatich fakultách PU a ich finančného zabezpečenia.

Stretnutie s predsedom NR SR Migašom

Koncom októbra 2001 v aule VŠ PU sa uskutočnilo stretnutie s predsedom NR SR. Témou stretnutia bolo „Slovensko na ceste do EÚ“. Predseda J. Migaš po skončení besedy sa stretol aj s akademickými funkcionármi univerzity a fakúlt, kde diskutovali o najdôležitejších problémoch rozvoja univerzity.

Pohľad na účastníkov besedy s predsedom NR SR J. Migašom

Úspešná habilitácia

Na matematicko-technologickej fakulte v Trnave, Slovenskej univerzity v Bratislave, odznela 12. júna t. r. habilitačná prednáška prorektora PU **PaedDr. Jozefa Pavelku, CSc.** Bola vý-

sledkom habilitačného konania vo vednom odbore Teória vyučovania technických odborných predmetov, do ktorého skúsenejší učiteľ súčasnej Katedry technickej výchovy FHPV PU predložil svoju monografiu vydanú v roku 1999 pod názvom *Vyučovacie prostriedky v technickej výchove*. Jej oponenti profesor Ing. Július Bajscy, CSc., z Katedry merania FEL Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, docent Ing. Pavol Bohony z Ústavu didaktickej technológie Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a docent Ing. Antonín Malch, CSc., z Masarykovej univerzity v Brne, dospeli zhodne k tomu, že J. Pavelka má potrebné predpoklady pre ďalší rast vo vedeckej a pedagogickej činnosti.

Úspešný uchádzač o titul docenta začal svoje vysokoškolské pôsobenie na Katedre fyziky a základov

techniky vtedajšej Pedagogickej fakulty v Prešove UPJS v Košiciach v roku 1981. O štyri roky neskôr sa začal špecializovať na vyučovanie didaktiky pracovného vyučovania. V súčasnosti vyučuje didaktiku technickej výchovy a technické praktikum II v dennej forme štúdia a didaktiku technických odborných predmetov pre poslucháčov štúdia popri zamestnaní.

J. Pavelku

Napísal nielen uvedenú monografiu, ale ako spoluautor i v roku 1999 vydanú celoštátnu učebnicu *Technická výchova pre 5. – 9. ročník ZŠ*. Je autorom štyroch a spoluautorom jedného priemyselného vzoru, jedného zlepšovacieho návrhu, vlastni šesť autorských osvedčení o vytvorení diela na učebné pomôcky.

Zastupuje PU v Rade pre rozvoj a financovanie vysokých škôl v SR pri Rade vysokých škôl SR a predsedá Rade pre informatiku PU. Je o. i. členom Komisie pre kvalifikačné skúšky z technickej výchovy pri Štátnom pedagogickom ústave v Bratislave. Koordinuje grantový projekt Tempus zameraný na vytvorenie základu celouniverzitného informačného systému.

K úspešnej habilitácii blahoželáme!

-R-

MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ KONFERENCIA

Na začiatku školského roka usporiadala Katedra geografie a geoekológie FHPV PU v spolupráci s Asociáciou slovenských geomorfológov pri SAV a Východoslovenskou pobočkou Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV v Prešove súbežne dve medzinárodné vedecké konferencie „Problémy súčasnej geografie z aspektu výskumu v oblasti vybraných disciplín“ a „Aktuálne problémy geomorfológie Karpát“.

Rokovanie konferencie „Problémy súčasnej geografie z aspektu výskumu v oblasti vybraných disciplín“ prebehlo v dvoch sekciách a to v sekcii Aplikovanej geografie a v sekcii Politickej geografie. V sekcii aplikovanej geografie odznelo 15 referátov z toho 4 zahraničné. Väčšina z nich sa zaoberala aktuálnymi problémami vybraných regiónov z as-

pektu ich antropotransformácie a exploatácie. K najzaujímavejším referátom patrili referát prof. Jankowského z Ústavu vied o Zemi zo Slezskej univerzity v Sosnovci o využití tematických číselných i analogových máp pri hodnotení stavu fyzicogeografickej krajiny a referát dr. Tremboša z Prírodovedeckej fakulty UK z Bratislavy zaoberajúci sa hodnotením ekologickej stability krajiny. V sekcii politickej geografie odznelo 16 referátov. Za najprínosnejšie možno považovať referáty

AKTUÁLNE PROBLÉMY SÚČASNEJ GEOGRAFIE Z ASPEKTU VÝSKUMU V OBLASTI VYBRANÝCH DISCIPLÍN

prof. Długosza z Pedagogickej akadémie v Krakove, dr. Sobczynského z Lodžskej univerzity a dr. Blažika z UK v Bratislave. Referáty boli zamerané na aktuálne otázky geopolitického usporiadania Európy a ďalšieho smerovania politickej geografie.

Na súbežnej konferencii o aktuálnych problémoch geomorfológie Karpát odznelo 23 referátov z toho 6 referátov predniesli účastníci zo zahraničia. Referáty boli zamerané na vývoj morfoštruktúr Západných Karpát, ale i na problematiku morfoskulptúrneho georeliéfu vo vybraných regiónoch.

Konferencie sa zúčastnilo 63 pracovníkov z vysokých škôl a vedeckých ústavov z toho 28 účastníkov bolo zo zahraničia. Rokovanie v jednotlivých sekciách bolo na vysokej odbornej úrovni. Príspevky budú publikované v recenzovaných vedeckých zborníkoch. Konferencia bola ukončená slávnostným banketom, na ktorom vládla príjemná spoločenská atmosféra. Druhý deň konferencie bol venovaný terénnej geografickej exkurzii po významných geografických lokalitách východného Slovenska.

Doc. RNDr. Eva Michaeli, CSc.,
vedúca Katedry geografie a geoekológie

Doc. Eva Michaeli, autorka článku, je už po habilitácii na profesorku na VR FHPV PU

Dňa 21. 6. 2001 AS PU v Prešove v tajných voľbách zvolil zástupcu PU do RVŠ SR. Opäť je to prof. Ing. Michal ŠEFARA, CSc., ktorého sme požiadali o odpoveď na niekoľko otázok.

- Ako ste prijali znovu potvrdenie voľby AS PU za člena Rady VŠ SR?

Chápem to ako výraz dôvery a ocenenia mojej doterajšej činnosti v RVŠ SR. Pokiaľ mi zdravie dovoľí, chcem byť užitočným členom tohoto najvýznamnejšieho samosprávneho orgánu a presadzovať v ňom záujmy akademickej obce Prešovskej univerzity.

- Kto tvorí predsedníctvo a Radu VŠ SR?

Predsedníctvo RVŠ tvoria delegovaní zástupcovia AS všetkých univerzít a vysokých škôl. Radu vysokých škôl SR

Prof. M. Šefara opäť členom Rady vysokých škôl SR

tvoria delegovaní zástupcovia AS fakúlt na Slovensku.

- Aké otázky riešia?

Predovšetkým sa vyjadrujú ku všetkým kľúčovým otázkam VŠ. V tomto čase dominuje problematika pripravovaného vysokoškolského zákona. AS PU a AS jej fakúlt sformovali pripomienky k návrhu zákona o VŠ ako bolo s nimi postupované?

Rada VŠ SR vychádza z pripomienok, ktoré boli vznesené v priebehu verejnej diskusie v akademickej obci a z obdržaných písomných pripomienok AS fakúlt a AS VŠ.

Spracovala zásadné pripomienky RVŠ SR k predloženému návrhu zákona o vysokých školách. MŠ väčšinu

pripomienok zapracovalo do návrhu zákona a časť pripomienok neakceptovalo.

- Ako reagovala RVŠ?

Rada vysokých škôl podporuje duch zákona, pretože sú v ňom zakotvené reformné opatrenia, ktoré rada podporila. S ministerstvom školstva sa nezhoduje v oblasti pracovno-právnych

vzťahov a vo veci právneho postavenia fakulty, jej orgánov a vzťahu s vysokou školou.

- Ako je to s financovaním VŠ?

Nie je tajomstvom, že vysoké školy sú dlhodobo finan-

čne podhodnotené. Aby sa vytvorili aj legislatívne podnety, navrhoval som, aby zákony o VŠ, o vede a technike, o SAV, financovanie vedy boli schvaľované v NR súbežne ako jeden „balík“. Len v kontexte všetkých týchto právnych noriem sa dá posúdiť či v zákonoch zakotvené postavenie vedy je primerané jej významu pre rozvoj VŠ.

- A čo poplatky študentov za VŠ štúdium?

Rada VŠ SR od začiatku diskusii o reforme VŠ vyhlásila, že súčasná sociálna situácia nie je zrelá na to, aby sa zaviedli poplatky pre študentov VŠ. V tejto verzii návrhu zákona sa už objavuje iba variant, ktorý vraví o bezplatnom štúdiu nepresahujúcom stanovenú dĺžku študijných programov fakulty.

V staronovej funkcii prof. M. Šefarovi želáme dobré zdravie, veľa dobrých nápadov v ďalšej náročnej a zodpovednej práci. -R-

V jubilejnej 25. archeologickej sezóne sa v Nižnej Myšli vystriedalo 25 ľudí z Česka, Francúzska, Nemecka, Talianska, Poľska a zo Slovenska, kde pod odbor-

Archeológovia našli v Nižnej Myšli hrkátku starú 3500 rokov

ným dohľadom archeológov Laca Olexu a Dušana Gašaja odhaľovali tajomstvá našich dejín. Jedno z najväčších doteraz odkrytých pohrebísk z prelomu starej a strednej doby bronzovej v Európe každoročne láka odborníkov i laikov zo starého kontinentu. Prilákalo aj Moniku Zbrankovú, študentku archeológie na Jagelonského univerzite v Krakove, kde naši dejinári často navštevovali túto univerzitu.

Inštitucionálne projekty

V r. 2000 bolo na FHPV PU riešených 35 inštitucionálnych projektov, z toho 19 na humanitných katedrách, 15 na prírodovedných katedrách a 1 na umeleckých katedrách. Inštitucionálne úlohy riešia najmä problematiku súvisiacu so zameraním jednotlivých kateder a odzrkadľujú vedeckú profiláciu riešiteľov. Do riešenia inštitucionálnych projektov bolo zapojených 96 tvorivých pracovníkov fakulty, t. j. 59,6 % ich celkového počtu. Aspoň jeden inštitucionálny projekt riešilo v r. 2000 14 kateder (87,5 % ich počtu). Len dve katedry (biológia, výtvarnej výchovy) nemali inštitucionálny projekt. Najviac projektov riešila katedra geografie a geoekológie (7) a potom katedry ekológie, psychológie a telesnej výchovy a športu (po 4).

Po zvládnutí úloh v prvom roku riešenia grantového projektu TEMPUS PHARE Contract No: UM JEP-14342-1999 - Interný informačný systém pre univerzitný manažment a zdanlivej odmlke, v rámci ktorej kontinuálne pokračovali práce na projekte v užšom riešiteľskom tíme (príprava podkladov a zabezpečenie výberového konania dodávateľa), nastáva obdobie, ktorého výsledkom bude proces vlastnej implementácie informačného systému na pracoviskách našej univerzity.

Dňa 20. 4. 2001 sa v malej zasadačke Rektoriátu PU uskutočnilo úvodné stretnutie členov projektových tímov a oficiálne začatie zavádzania nového informačného systému pre univerzitný manažment na Prešovskej univerzite. Finančný príspevok zo zdrojov PHARE pre tento projekt predstavoval v rokoch 1999/2000 sumu 40 000 EUR a v roku 2001 to bude čiastka 60 000 EUR.

Na základe výsledku výberového konania bude tento IS implementovať renomovaná slovenská firma PosAm Bratislava, spol. s r.o., ktorá ma za sebou niekoľko desiatok úspešných implementácií vo veľkých firmách na Slovensku aj v zahraničí.

Vedením Prešovskej univerzity bol dňa 18. 6. 2001 schválený užší projektový tím, ktorého úlohou je koordinovať práce v príslušnej oblasti a realizovať styk s dodávateľom. Členmi sú:

b) Správa registratúry (spisová služba) - v tejto oblasti sa bude realizovať automatizácia prác súvisiacich so správou registratúry v rámci registratúrneho poriadku, systematická a automatizovaná evidencia písomností a archivácia. Patrí tu:

- Podací denník pošty zabezpečuje evidenciu odoslaných a prijatých dokumentov, skenovanie dokumentov.

● Kolobeh korešpondencie na základe predpísaného spôsobu k zodpovednému pracovníkovi za účelom pripomienkovania a schvaľovania.

d) Adresár - umožní evidenciu a spracovanie adres inštitúcií, firiem a osôb.

● Adresár organizácií okrem bežných údajov môže obsahovať aj rôzne doplňujúce údaje. Je možné napríklad uchovávať informácie aj podľa

Začala implementácia IS pre manažment univerzity

● Podací denník spisov slúži pre vytváranie a evidenciu spisov vznikajúcich v procese vybavovania príslušnej záležitosti.

● Jednoznačná evidencia je zaručená automatickým generovaním evidenčných čísel, skartačných a ukladacích znakov, triedenie dokumentov podľa organizačných celkov, termínov vybavenia a pod.

organizačného členenia organizácií. K štandardným funkciám patrí vyhľadávanie podľa kritérií, ako aj plnotextové.

e) Úlohy a porady - Súčasťou tohto modulu bude:

● Sledovanie úloh zabezpečuje prehľad o individuálnych ako aj skupinových úlohách. Každá úloha môže byť evidovaná aj s príslušnou dokumentáciou potrebnou pre jej plnenie.

● Delegovanie úloh je zabezpečené v nadväznosti na organizačnú štruktúru.

● Zmenové konania slúžia pre koordináciu úloh pri zmenách, umožňujú automatizované sledovanie termínov a archiváciu úloh podľa stavu.

● Rôzne prehľady nad databázou úloh.

● Realizácia porád môže byť podporovaná systémom pre kompletný kolobeh dokumentácie od prípravy, pozvania až po zápisnice.

Zábery z úvodného stretnutia členov projektových tímov a oficiálneho začatia zavádzania nového informačného systému pre univerzitný manažment na PU

Koordinátor a projektový manažér:

doc. PaedDr. J. Pavelka, CSc., Ing. V. Pisarský

Odborný garant za IT infraštruktúru:

Ing. J. Hilovský

Odborný garant za implementáciu softvéru:

Ing. D. Repková

Odborný garant za organizáciu a riadenie PU:

Ing. I. Gula

Odborný garant za oblasť správy registratúry PU:

Mgr. M. Tkáčová

Odborný garant za oblasť školení:

Ing. M. Marušák

Súčasťou dodávky informačného systému budú tieto moduly:

a) Organizačná štruktúra - obsahuje hierarchiu organizačných jednotiek, klasifikáciu funkcií a pracovných pozícií. Tvori základ systému. Súčasťou je:

● Doplnkové personálne údaje (pracovná zmluva, pracovná náplň, miestnosť, tel. kontakty a pod.).

● Publikovanie a tlač rôznych informácií (organizačná štruktúra v hierarchickej forme, telefónne zoznamy usporiadané podľa rôznych kritérií - abecedne, podľa útvarov, pracovných pozícií atď.).

● Vzory preddefinovaných dokumentov.

● Riadenie prístupu k písomnostiam je zabezpečené na základe organizačnej štruktúry podľa daného konfiguračného nastavenia používateľského profilu.

● Ochrana písomností.

c) Korešpondencia organizácie - v tejto oblasti pôjde o automatizáciu prác súvisiacich so systematickou tvorbou dokumentov podľa jednotlivých vzorov, ukladanie do predpísaných databáz vrátane efektívneho vyhľadávania dokumentov. Patrí tu:

● Integrácia na správu registratúry zabezpečuje formálne náležitosti obehu podľa registratúrneho poriadku.

● Riadenie prístupu k dokumentom podľa organizačnej štruktúry (napr. len čítanie, modifikácia, vytvorenie nového dokumentu atď.) pre jednotlivých pracovníkov a pracovné skupiny.

● Jednotný vizuálny štýl dokumentov

● Využívanie databáz organizácie pri spracovávaní písomností pre elimináciu chýb pri používaní adres, mien a pracovných pozícií.

● Vyhľadávanie dokumentov na základe preddefinovaných údajov (adresát, dátum, autor a pod.), ako aj plnotextové vyhľadávanie podľa zadaných reťazcov v archíve organizácie.

Pretože uvedené aktivity predstavujú v doterajšej existencii univerzity významný historický medzník vytvárajúci základ na zavádzanie informačných technológií v rámci PU, obraciame sa na pracovníkov Prešovskej univerzity s prosbou, aby k plneniu úloh, ktoré vyplývajú z procesu implementácie systému na jednotlivých pracoviskách univerzity pristupovali s náležitou

Autori článku doc. PaedDr. J. Pavelka, CSc., a Ing. V. Pisarský, autori článku

mu grantového projektu menovaní pánom rektorom, členovia užšieho projektového tímu, ako aj pracovníci firmy PosAm Bratislava, spol. s r. o.

Druhá sezóna slovensko-poľského výskumu

Na základe dohody o spoločných výskumných aktivitách medzi Archeologickým ústavom SAV v Nitre, Katedrou všeobecných dejín FF PU v Prešove a Archeologickým inštitútom Jagellonskej univerzity v Krakove v rokoch 2000–2002, bola v katastri obce Moravany realizovaná druhá sezóna slovensko-poľského archeologického výskumu. Tohtoročnej kampane sa v dňoch 24. 7. – 22. 8. zúčastnilo jedenásť poľských študentov pre ktorých to bola v rámci štúdia povinná terénna prax. Na vykopávkach sa postupne vystriedalo aj desať študentov dejín z **Filozofickej fakulty PU**, ktorí nastupovali v týždňových intervaloch na základe dobrovoľného rozhodnutia.

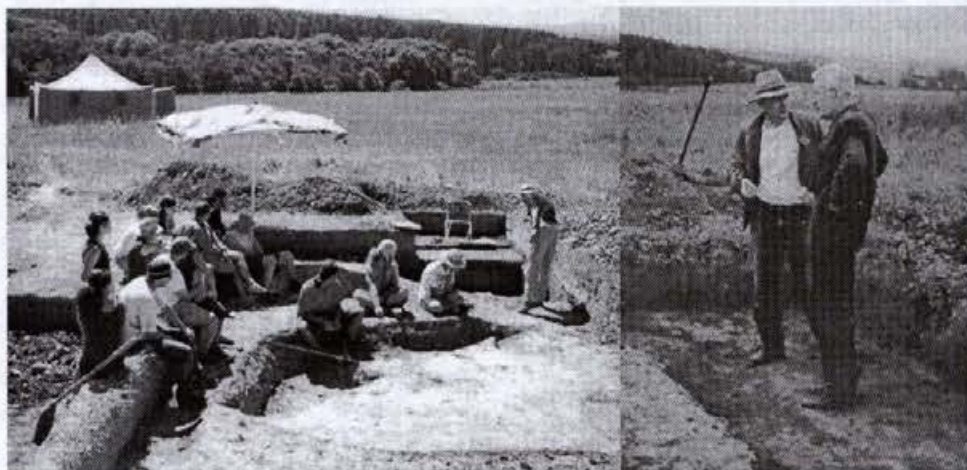
Vedenie poľského kolektívu zo spomínaného pracoviska v Krakove zabezpečoval **Dr. Marek Nowak**, a v dňoch 1. – 7. 8. prof. **J. K. Kozłowski**. Študentov PU viedol a výskum organizačne za-

je postihovať časové a stavebné detaily. Z tohoto dôvodu sú z profilu sond odoberané pedologické vzorky analyzované v laboratóriách v **Poľsku** a **Belgicku**. Pre metódu absolútnej chronológie C^{14} sa z výplne sídlisťných jám vyberal organický materiál, ktorý je vyhodnocovaný na pracoviskách v **Kyjeve**. Pre získanie dôležitých informácií o krajine v začínajúcom období atlantika a o vplyve ľudských aktivít na prírodné prostredie Pozdišovskej pahorkatiny pred siedmimi tisícročiami, boli se-

v Moravanoch, okr. Michalovce

parované paleobotanické a paleozoologické makrozvyšky.

Na preskúmanej ploche 250 m² sa v tohtoročnej sezóne objavilo jedenásť objektov. Dôležitá je ich funkčná rozmanitosť, ktorá zahŕňa rôzne typy obydli (polozemnice i kolové stavby), ale aj do-

Dr. M. Nowak pri vysvetľovaní nálezov slovenským a poľským študentom

bezpečoval PhDr. **Marián Vizdal**, CSc., z Katedry všeobecných dejín FF.

Práce boli zamerané na systematické odkrývanie areálu staroneolitickej osady z rozhrania 6. – 5. tis. pred n. l. Miesta plošného odkryvu boli orientované do priestorov pozitívnych sond vyhlbených v júni počas prípravnej fázy výskumu, v ktorej sa podarilo lokalizovať tri archeologické objekty. Pri výskume sa študenti oboznamovali s metodikou terénnych archeologických postupov, ktoré sú charakteristické pre poľskú archeologickú školu. Založená je na sledovaní zmien pôdorysov objektov v jednotlivých vrstvách, čo umožňu-

klady hospodárskych aktivít (hliníky, deštrukcie pecí). Medzi archeologickými nálezmi má bohaté zastúpenie črepový materiál pochádzajúci z bohatej škály tvarov. **Úspešný priebeh archeologického výskumu bol umocnený už tradičnou, ústretovosťou starostu obce J. Žofčáka a obecného zastupiteľstva.**

Výskum neolitického osídlenia v **Moravanoch** bude pokračovať aj v ďalších sezónach. Rozpracované sú projekty, ktoré umožnia v **Moravanoch** vytvoriť stálu základňu pre prax študentov archeológie z našich i zahraničných univerzít.

Dr. M. Vizdal

Gréckokatolícka bohoslovecká fakulta

V rámci vedecko-výskumnej a umeleckej činnosti za rok 2000 sa fakulta podieľala na 3 grantových projektoch VEGA, uskutočnila 2 medzinárodné semináre a 1 medzinárodnú vedeckú konferenciu. Úspešne hodnotí činnosť Zboru sv. **Romana Sladkopevca**, ktorý v r. 2000 absolvoval niekoľko desiatok vystúpení. Úspešne sa rozvíja aj zahraničná spolupráca fakulty s partnerskými univerzitami v **Krakove, Lubline, Ríme, Eichstätt, Olomouci, Prahe** a to v rámci výmenných pobytov študentov, postgraduálneho štúdia, spolupráce na realizácii medzinárodných projektov. V roku 2001 má fakulta záujem nadviazať spoluprácu s univerzitami v **Ľvove, v Nyiregyházi**.

Na požiadanie niektorých našich študentov uverejňujeme štatistiku povodní v Prešovskom kraji, v kraji, kde sídli aj naša univerzita.

Tak tu sú presné čísla: Počas tohtoročných povodní bolo postihnutých **222 obcí, 4339 zaplavených domov, 28 zničených domov, 98 km zničených komunikácií, 141 zničených a poškodených mostov a uhynulo 510 domácich zvierat.** Celkove bolo postihnutých **9297** obyvateľov. To sú tie hrozivé štatistické čísla, ktoré nám spôsobili tohtoročné povodne v našom, Prešovskom kraji.

VARUJÚCE ČÍSLA

-R-

Prvé promócie

Koncom augusta 2001 sa uskutočnili prvé promócie 47 absolventov bakalárskeho štúdia v **Dubnici nad Váhom** ako vysunutého pracoviska FHPV PU. Medzi 47-mi absolventami piati štúdiu ukončili s vyznamenaním. Diplomy o ukončení štúdia prevzali z rúk dekana FHPV doc. Ing. **Petra Kuzmišina, DrSc.**, za prítomnosti promotora PU doc. PaedDr. **Jozefa Pavelku, CSc.**, a ďalších funkcionárov FHPV PU.

Štruktúru Filozofickej fakulty PU

tvorí 17 katedier, 1 vedecko-výskumné oddelenie, LVT a dekanát.

Štruktúru zamestnancov tvorí **211,82** pracovníkov (v prepočte na pracovný úväzok). Z celkového počtu pracovníkov fakulty je: **161** pedagogických pracovníkov, **9** zahraničných lektorov, **6** vedeckých pracovníkov, **19,16** odb. pracovníkov, (dekanát, LVT a ved. výsk. oddelenie), **16,66** administratívno-hospodárskych pracovníkov.

Okrem uvedeného počtu na fakulte pôsobia: **13 interní doktorandi, 1 zahraničný doktorand, 64 externých doktorandov.**

Prešovská univerzita má pravidelnú spoluprácu so zahraničnými partnermi v týchto krajinách: Belgicko, Bielorusko, Bulharská republika, Česká republika, Egypt, Francúzsko, Grécko, Holandsko, India, Írska republika, Japonsko, Kanada, Maďarská republika, Nemecko, Poľská republika, Rakúsko, Ruská federácia, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko, Taliansko, Ukrajinská republika, USA, Veľká Británia, Zväzová republika Juhoslávia.

V roku 2000 pôsobilo na fakultách PU celkom 23 zahraničných lektorov.

ÚSTAV NÁRODNOSTNÝCH ŠTÚDIÍ A CUDZÍCH JAZYKOV

Hlavným zameraním ústavu je vedecko-výskumná a pedagogická činnosť zameraná na národnostné menšiny. Oddelenie pre štúdium rómskeho etnika sa v rámci vedeckého programu aplikovaného výskumu podieľa na štúdiu etnogenézy, somatických a zdravotných špecifik, rómskeho etnika. **Rusínske** oddelenie okrem vedecko-výskumnej činnosti a tvorby učebníc, poskytuje možnosť prehĺbeného štúdia rusínskeho jazyka a kultúry. Oddelenie **anglického jazyka** zabezpečuje prehĺbené štúdium anglického jazyka pre poslucháčov PF PU.

Fyzika v kontexte kultúry

Na medzinárodnej vedecko-odbornej konferencii na tému Fyzika v kontexte kultúry konanej koncom mája t. r. a organizátorom ktorej bola FHPV PU, Katedra fyziky, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach a Jednota slovenských matematikov a fyzikov. Okrem iných referujúcich vystúpili aj študenti PU; **I. Sabolová** s témou Fyzika v rozprávkach a subjektívna pohoda žiakov, **Z. Drabová** vystúpila na tému Fyzika v slovenských prísloviach a **M. Ptáková** rozoberala tému Ekologické vzdelávanie v školskej fyzike.

Zuzana Drábová

Marianna Ptáková

Všetky spomínané vystúpenia boli spracované za asistencie **prof. J. Birčáka, CSc.**

FILOZOFIA JE

Keď ma pred pár rokmi požiadali študenti občianskej náuky, čo im dalo filozofické myslenie a filozofia vôbec na FHPV PU – rozhodla som sa v polhodinovom vstupe predniesť prednášku s názvom: **Čím je pre mňa filozofia**. Nie ani tak obšírny bol môj vstup, ako v zásade môj osobný zážitok z filozofického štúdia.

Keď Wittgenstein ležal na smrť chorý v Camridgei povedal: „*Philosophy was my Life*“: („Filozofia bola mojim životom“).

Doc. PhDr. Anna KLIMEKOVÁ, SCc.

MÔJ ŽIVOT

To isté – filozofia je môj život, môžem povedať o sebe – hoci nie v rovnako kategorickom zmysle tohto veľikána filozofie, akým bol Wittgenstein (ku ktorému sa nemôžem ani len prirovnať pre jeho filozofickú súdnosť a múdrosť, ba ani žiaden z dnešných našich filozofov) – ale čo môžem povedať to je fakt, čo pre mňa filozofia znamená, čo mi dala, dáva a dávať bude. Jednoducho povedané – **filozofia je môj život**.

Neviem, či to bude niekoho zaujímať, pretože rozprávanie, čo pre mňa znamená filozofia je nerozlučne späté s tým, ako prebiehal môj život. Vonkajšie kontúry môjho života nie sú osobitne pestré ani dramatické. Môj život prebiehal pomerne pokojne, bez vážnejších odchýlok od toho, čo sa mi rokmi čoraz väčšími javí ako vytýčená dráha.

Mojimi vzormi pri štúdiu filozofie na FF UK v Bratislave boli: **akademik Hrušovský, prof. Zigo, prof. Martinka, prof. Šima, akademik Filkorn** a mnohí iní, ktorých pre dĺžku textu nebudem menovať. Boli to časy pokojné, pekné a plné dávok o zmysle a význame filozoficky uvažovať, rozmyšľať, polemizovať s vlastnými myšlienkami – a tak seba samého poznávať a hľadať zmysel svojho života i života iných.

Keď som ako absolventka filozofie prišla do Prešova na FF v Prešove, **UPJŠ v Košiciach**, až vtedy som si uvedomila, čo mi filozofia za študentských čias dala, a zistila som, že je to skutočne láska k múdrosti, ale ako lásku k múdrosti ju musím neustále zdokonaľovať a kultivovať. A spomenula som si na pekné slová akademika Hrušovského, že pre filozofa-študenta nie je ťažké naučiť sa faktické filozofické veci, ale čo je podstatnejšie – vedieť viesť dialóg. Preto všetky predmety mojich úvah naďalej žijú a nikdy som staré výzvy neponechala bokom, keď sa vytvorili nové – ale čo som sa naučila, to je počúvať a viesť zmysluplný dialóg a nehľadať pravdu poslednej inštancie.

Niekedy sa zdá, akoby človek chcel „vyskočiť“ z reálneho ľudského sveta a života v ňom a uplatňovať na seba pohľad z inej, než reálnej ľudskej pozície vo svete. Práve preto je najvýznamnejším „nástrojom“ skúmania problematiky človeka s akcentom na jeho osobnosť práve **tvorivý dialóg, ktorý filozofia nevyhnutne potrebuje**.

Potrebuje ho preto, že dialóg je hlavný a najproduktívnejší nástroj zabezpečenia a poznania problematiky človeka a ľudstva. Pojem dialóg s efektívnym záverom – konsenzom – patrí dnes k najaktuálnejším a k najpotrebnejším nástrojom na zabezpečenie ľudského spolubytia a spolužitia ľudstva na báze humanity a tolerance.

Dialóg predpokladá **rešpektovať dôstojnosť a autenticitu partnerov dialógu**, ich dobrú vôľu, vzájomnú toleranciu a rešpekt, ako aj porozumenie a empatiu – s akcentom na prajnú atmosféru.

Nedávno sa mi dostala do rúk v poradí už šiesta monografia doc. PhDr. **Anny KLIMEKOVEJ, CSc.**, z Katedry spoločenských vied FHPV PU s názvom: **FILOZOFIA A ETIKA** (Prešov, VEOS 2001, rozsah 120 strán) – preto mi nedá, aby som sa k nej nevyjadril.

Práca je vyjadrením hlbokého úsilia **Anny Klimekovej**, ktorá sa podujala pod týmto názvom vydať slovník – a to pre študentov nielen občianskej náuky, či etickej výchovy – ale i filozofie, pedagogiky, psychológie, sociálnej práce, andragogiky (a čiastočne i religionistiky).

Nie je to úloha ľahká, napísať odborný slovník, kde má byť všetko zinterpretované jasne a presne. A autorke sa to podarilo. Je to podľa môjho názoru oveľa ťažšia úloha, než napísať odbornú monografiu, kde sa môže odkazovať, citovať – ale pri vypracúvaní slovníka, to nie je úloha práve najľahšia.

Záverom iba poznámka – ak študenti uvedených odborov zoberú do rúk tento slovník, nájdú v ňom všetko, čo potrebujú pre svoj odborný rast.

Preto ju odporúčam do pozornosti všetkým študentom – ale i tým, ktorí sa chcú v danej problematike zorientovať.

PhDr. Anton TAKÁČ

FILOZOFIA A ETIKA

Pozdrav

Vážená pani profesorka
milá jubilantka,

ak dovolíš, začnem citovaním z Tvojho sympaticky znejúceho poznámkového textu, ktorý nás dnes – 25. mája Roku Pána 2001 – dal dovedna – do kruhu či priestoru Tvojich blízkych i najbližších z rodiny, ako aj, ako si nás oslovila – priateľov, kolegov a kolegyné: „...oznamujem Ti, že sa aj mne pritrafilo dovŕšiť magických ... rokov“. Ten, kto vie, ak chce, nech vymechané miesto doplní, kto to nevie, zrejme sa pomýli, lebo, ak Ťa dlhší čas sleduje, zaraďuje Ťa, povedzme, o jedno decénium do nižšej kategórie.

Vážená pani profesorka, milá kolegynia,

je to takmer päťadvadsať rokov, čo sme sa v starých priestoroch slovenskej katedry bývalej pedagogickej fakulty na Francischiho ulici, vtedy ešte spoločnej košicko-prešovskej Šafárikovej univerzity, po prvýkrát osobne stretli; vedno so mnou

bola tam z dnešných aktívnych učiteľov aj kolegynia Ľuba Sičáková ... A veľmi dobre sa pamätám, že vtedajší vedúci katedry docent Jakub Švač s preň príznačným opatrníckym spôsobom komunikácie nám pred Tvojím príchodom tajnostkársky oznámil: „príde nová kolegynia, veľmi talentovaná a ambiciózna, s červenným diplomom – a doložil: prísne tajné, lebo ešte tu nie je.“ A onedlho si vskutku prišla, skromne, nenápadne, priam nebadane, no predovšetkým nevteravo. Čo sa od onoho času udialo, čím si pre nás a Tvojich študentov za tie roky bola, čím, no najmä kým si pre nás dnes... Pristavme sa na chvíľu pri Tvojom osobnostnom portréte a hľadajme na ňom i v ňom oporné body Tvojho doterajšieho života.

Naša milá kolegynia, pani profesorka PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc., sa narodila v Hačave, v obei živenej a sytenej histórii – a osobitne literárnom – vzácného a úctu vzbudzujúceho Gemera, jeho veľko-menšími vrchmi i kopcami, čo tiahnu sa (aj) poza jej rodný dom, v ktorom, podporovaná živým materinsko-otecovským prostredím, sa rodili jej prvé, vtedy azda netušené výhonky či žriedlové smeričky budúcich tokov profesionálnych záberov, postupne sa rozpínajúcich a rozvíjajúcich od obyčajných vecí a vecičiek po súčasné literárnovedné a umeleckointerpretačné sútoky idúce po celoslovenských a rovnako aj zahraničných vedeckých trasách.

Tie obyčajné veci a vecičky – miniatúrne prapočiatky nášho jestvovania – boli a zrejme aj sú pre našu jubilantku vzácne chvíle dotykov tých miest, ktorých životodarný pulz cíti dodnes i podnes. Možno to boli prvé dotyk s materinským slovom, možno to boli prvé stretnutia so svetom nadčasovo jestvujúceho fenoménu ľudovej rozprávky ako kľúča na hľadanie a odhalenie našej prapodstaty v priestore medzi dobrom a zlom, možno práve oni, s apoštolským tutorstvom Pavla Dobšinského – slavošovského Gemerčana, ergo rodáka našej jubilantky – teda možno rozprávkové bytie predznamenovalo jej pripútanie k virtuálnemu a kreatívnemu kráľovstvu múdrych kníh pre deti i o deťoch, pre mladých i starších...

A tak rodná reč a ľudová slovesnosť, rovnako neskôr a či predovšetkým jej zautorizovaná ertefaktná podoba v rozličných žánrových modifikáciách boli a sú oným CANTUS FIRMUS – hlavným nápevom, základnou melódiou riadiacou jej postupný (prirodzene) ľudský a v ňom i vedecký životný rytmus. Začínala – a to je príznačné pre uznávané a známe osobnosti – nenápadne, no premyslene, cielavedome a predovšetkým systematicky a systémovo. Netvrdím to preto, že sa pri takýchto príležitostiach takto patrí. Bola by to fráza i klamal by som. Pani profesorka tieto predpoklady má ako vlastnícke právo a oni, podporované talentom ako daru od Najvyššieho a akiste aj génovým posolstvom, jej umožňujú vedecky vidieť aj tam a vtedy, kde už iní toto videnie strácajú; stali sa jej archetypálnou dimenziou umocňujúcou ďalším rozmerom, ktorý, priznajme si to, niektorým, na vlastnú škodu, chýba – ním je permanentná pracovitost' a absencia tzv. ničnerobenia. Osobne sa mi azda nikdy nestalo, aby som ju nestretol v práci pred vsádzaním textu – ako naše staré matere i mamky vsádzali voňajúce chlebové cesto do žeravou pahrebou vyhriatej pece – do počítacia či s perom v ruke. Neraz mám pocit, že v snahe neprestať pracovať a pritom komunikovať s dialogickými či trialogickými partnermi uplatňuje komunikačný

jubilantke

princíp šachovej simultánky. Dámy a páni, nie je to mystifikácia či nebudaj netaktné kurizovanie, ale v prípade pani profesorky priam s úžasom zisťujeme, čo všetko sa dá spraviť, ak ide o zmysluplnú prácu – vedeckú či umeleckú, katedrovú či fakultnú. V jej miestnosti sa zrána v zime neraz zapína prvé svetlo a medzi poslednými sa vypína. A v tomto dlhom pracovnom nasadení dokáže, lebo aj tak chce, nájsť si čas na každého – kolegu či študenta. Práca ju ustavične znovuzrodzuje, provokuje i motivuje... Neuberá jej na fyzicko-duchovnom šarnej, vzdialenom od jej úradného vekového vymedzenia; originálne teórie vznikajú nielen na jej pracovnom stole, lež na mnohé prišla aj pri práci v záhrade rodičovského domu či v neďalekom Babinom Potoku.

Je koncízna, komunikačne vecná, neraz i prísna, no aj romanticky roztopašná. To vtedy, keď hovorí o obyčajných a bežných témach zo života, vtedy vnáša do svojich myšlienok aj závan metafory ako úprimného a dobrého posolstva slova, čo nepozná lož. Metafora neklame. Je presná, lebo majstrovsky hovorí o človeku a jeho poslaní v reálnom či umeleckom živote. Vtedy, ale aj inokedy, ju radi počúvame. Na každého si dokáže nájsť čas, aj keď ho takmer nikdy nemá nazvyš.

Vážená pani profesorka,
milá jubilantka,

piesočné hodiny odmeriavajúce čas sa ustavične presypajú. V nich maličké zrnko je jeden všedný deň. Nie s každým zrnkom radi sa lúčime, niektoré by sme chceli zachytiť – možno práve to dnešné, aby sme na chvíľu – ak nie zastavili, tak aspoň pristavili čas na to, aby sme Vám, vážena jubilantka, vyjadrili našu vďaku – škoda vyratúvať za čo všetko, preto poviem – za to, čo ste pre nás, katedru, fakultu, univerzitu, slovenskú vedu a kultúru urobili. **Ďakujeme a viňujeme Vám, aby ste boli v ustavičnom objatí Vašich blízkych – detí a manžela, aby ste dlho boli v kruhu kolegov i kolegyní na katedre, ktorá je Vaším druhým domovským priestorom.**

Ad multos annos!

František Ruščák

Doc. ThDr. I. Belejkanič, CSc.

Ako sme Vás informovali na predchádzajúcich stranách spravodaja VR PU schválila za profesorov týchto inaugurantov. Charakteristiky o nich prinesieme v nasledujúcom vydaní.

Doc. ThDr. P. Kormanik, PhD.

Doc. PhDr. J. Dudášová, CSc.

Doc. PhDr. A. Avenarius, CSc.

Doc. PhDr. R. Dupkala, CSc.

NOVÍ PROFESORI

PROFESOR ŠPORTOVEJ EDUKOLÓGIE

Profesor športovej edukológie na FHPV PU **Ján Junger, CSc.**, sa narodil 16. 9. 1953 v Rožňave a od roku 1979 kontinuálne pracuje na Katedre telesnej výchovy FHPV PU v Prešove. Kandidátskú dizertačnú prácu Rodina a telesná kultúra dieťaťa predškolského veku obhájil v r. 1987 na FTVS UK v Prahe a svoju habilitačnú prácu s názvom Stav a činitele rozvoja telovýchovnej aktivity detí predškolského veku predniesol v r. 1993 na FTVS UK Bratislava.

Od svojho nástupu vyučuje profilujúce teoretické predmety. V súčasnosti vedie prednášky a semináre z úvodu vied o športe, filozofie a sociológie športu, didaktiky rekreačnej telesnej výchovy a metodológii vied o športe na dennej forme i v štúdiu popri zamestnaní. V praktickej činnosti sa venuje zjazdovému lyžovaniu a všetkým druhom turistiky. V snahe pomôcť telovýchovnému a športovému hnutiu v príprave kvalifikovaných odborníkov bol jedným z tvorcov projektu bakalárskeho štúdia v špecializácii telesná výchova a šport – trénerstvo. Na FHPV PU je garantom študijných odborov učiteľstva všeobecno-vzdelávacích predmetov a špecializácie telesná-telesná výchova v magisterskej forme študijného odboru na Katedre telesnej výchovy a športu FHPV PU. **Prof. Junger** sa pravidelne venuje príprave diplomatov. Najväčšie úspechy však dosiahol v príprave študentov na študentskú vedeckú a odbornú činnosť. Ním pripravovaní študenti dosiahli popredné umiestnenia nielen v rámci fakulty, ale aj na celoslovenských ŠVK. Dvaja z nich sa zúčastnili aj medzinárodnej súťaže v Budapešti. V príprave odborných kádrov úzko spolupracuje s Metodickým centrom v Prešove a Košiciach. Každoročne sa podieľa na organizácii odborných seminárov pre učiteľov základných a stredných škôl, na ktorých aj sám aktívne vystupuje. V podobnom duchu sa venuje príprave telovýchovných kádrov v rámci Slovenského zväzu RTVŠ, kde bol dlhoročným podpredsedom, ako aj v rámci Komisie športu pre všetkých pri Slovenskom olympijskom výbore. Na Katedre telesnej výchovy a športu FHPV PU v Prešove pôsobí od roku 1994 ako jej vedúci. Zároveň vykonáva na FHPV PU funkciu prodekana pre štúdium. **Prof. Dr. Ján Junger, CSc.**, je aktívny nielen v pôsobnosti fakulty a univerzity, ale aj celoslovensky a na medzinárodnom poli. V oblasti vedy sa orientuje na problematiku pohybovej aktivity detí predškolského veku, na oblasť záujmu žiakov základných škôl o telovýchovnú a športovú aktivitu a na rekreačnú telesnú výchovu a šport o čom svedčí aj bohatá publikačná činnosť v podobe dvoch monografií, odborných knižných

prác, skript a vedeckých prác v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch. Jeho vystúpenia na medzinárodných vedeckých konferenciách mali značný ohlas v odborných kruhoch. **Prof. Junger** pôsobí v rôznych celoslovenských odborných komisiách pre prípravu kvalifikovaných pedagógov. Je členom výboru Slovenskej vedeckej spoločnosti pre telesnú výchovu a šport, členom redakčných rád časopisu Telesná výchova a šport a zborníka FHPV PU Sport et Art, členom Akreditačnej komisie špecializovaných činností MŠ SR. Bol predsedom niekoľkých organizačných výborov medzi-

Profesor PaedDr. Ján Junger, CSc.

narodných konferencií a seminárov. V športovom hnutí zastával množstvo významných funkcií. V nedávnej minulosti bol prezidentom Slovenskej asociácie univerzitného športu a zároveň vedúcim výprav slovenských vysokoškolákov na mnohých svetových podujatiach. Na niektorých z nich sa podieľal aj z postu predsedu, resp. člena organizačného výboru.

PROFESOR BIOLÓGIE A EKOLÓGIE

Profesor RNDr. **Jozef Terek, CSc.**, v novembri t. r. prevzal z rúk prezidenta SR Rudolfa Schustera dekrét o menovaní za univerzitného profesora v odbore biológia – ekológia.

Profesor J. Terek sa narodil 15. februára 1944 v Brestove, okres Humenné. Po ukončení základnej a strednej školy študoval odbor biológia-chémia na novozaloženej Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach. Štúdium biológie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave ukončil v roku 1966. Po ukončení jednoročnej vojenskej služby nastúpil na Katedru geológie, biológie a základov poľnohospodárskej výroby Pedagogickej fakulty v Prešove UPJŠ v Košiciach, kde pôsobil až do roku 1979. V roku 1970 získal titul doktor prírodovedy (RNDr.) na Prírodovedeckej fakulte Univ. J. Ev. Purkyně v Brne. Kandidátskú dizertačnú prácu na tému „Siet'ový zooplanktón a zoobentos Veľkého Vihorlatského jazera“ obhájil v roku 1976 na Univerzite Komenského v Bratislave. **Prof. Terek** pracoval aj v Slovenskej akadémii vied v Košiciach, ako vedúci výskumnej stanice Ústavu experimentálnej biológie a ekológie SAV, neskôr ako vedúci Pobočky centra biologickoekologických vied SAV.

V roku 1992 sa habilitoval na docenta na Technickej univerzite vo Zvolene. Potom sa opäť vrátil na obnovenú Katedru biológie Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove, kde v pracovnom zaradení docenta pôsobil na plný úväzok. **Prof. Terek** je členom komisie Ramsárskeho

Profesor RNDr. Jozef Terek, CSc.

výboru na ochranu vetlandov, člen komisie UNESCO, člen poradného výboru pri MŠ SR a Ministerstva životného prostredia SR pre ekológiu a environmentalistiku. Absolvoval niekoľko študijných pobytov vo východných i západných štátoch a cca 14 expedícií do rôznych klimatických oblastí zeme.

Publikoval vyše 120 vedeckých štúdií a odborných prác z odboru hydrogeológia, zoológia, chémia, ekológia krajiny a desiatky popularizačných prác a absolvoval cca 20 televíznych a rozhlasových vystúpení.

Redakčná rada

Nový docent na Katedre geografie a geoekológie FHPV PU

Na Katedre geografie a geoekológie FHPV PU bol zaznamenaný ďalší významný kvalifikačný postup. Odborný asistent a tajomník katedry RNDr. **Robert Ištok, CSc.**, sa habilitoval na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v odbore 67-07-9 teória politiky. Habilitačná prednáška s názvom Politicko-priestorové systémy v ére

globalizmu sa uskutočnila 7. novembra 2001 pod vedením predsedu komisie prof. RNDr. **Kolomana Ivaničku, DrSc.** Vedecká rada fakulty jednohlasne odporúčala rektorovi UMB vymenovať dr. **Robertu Ištoka, CSc.**, za docenta. Nový docent sa stal týmto prvým habilitovaným špecialistom na oblasť politickej geografie a geopolitiky na Slovensku.

René Matlovič

NOVÍ VEDÚCI KATEDIER FF

Na základe výberového konania konaného dňa 26. júna 2001 boli do funkcie vedúceho katedry ustanovení títo vedúci katedier FF PU:

Doc. PhDr. Ľubica BABOTOVÁ , CSc.,	KUJaL od 1. 7. 2001 do 30. 6. 2005
Doc. PhDr. Marcela GBÚROVÁ , CSc.,	KPol. od 1. 7. 2001 do 30. 6. 2005
Doc. Ing. Róbert ŠTEFKO , PhD.,	KM od 1. 7. 2001 do 30. 6. 2005
Doc. PhDr. Júlia DUDÁŠOVÁ , CSc.,	KSlav. od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2005
Doc. PhDr. Ján MOJDIS , CSc.,	KVŠD od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2005
Doc. PhDr. Peter ŠVORC , CSc.,	KSIDaA od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2005
Doc. PhDr. Jozef SIPKO , CSc.,	KRaL od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2005

Poverení vedením katedry boli:

Doc. PhDr. Marta ČERNOTOVÁ ,	KPe, od 1. 7. 2001 do 30. 6. 2005
Doc. PhDr. Karel SEKVENT ,	KRaKF od 1. 7. 2001 do 30. 6. 2005

Krátke charakteristiky niektorých nových vedúcich katedier

Doc. PhDr. Ľubica Babotová, CSc.

Narodila sa v Piešťanoch v rodine učiteľky a úradníka. Základnú školu navštevovala v rodnom meste a v Bratislave. Po vystávaní rodiny v roku 1952 do pohraničia, absolvovala niekoľko ročníkov v Drni a Jesenskom (okres Rimavská Sobota). Napriek tomu, že oficiálne nemohla pokračovať v štúdiu na strednej škole, podarilo sa jej ukončiť Ukrajinskú jedenástorčnú strednú školu v Prešove. Kladný vzťah k prírodným vedám spôsobil, že v roku 1965 sa stala absolventkou Pedagogickej fakulty UPJŠ v Prešove, odboru chémia-prírodopis. Bezprostredne po obdržaní diplomu sa však rozhodla zmeniť pôvodnú orientáciu a pokračovať v štúdiu na Filozofickej fakulte UPJŠ, kde v roku 1970 ukončila odbor **anglický jazyk a literatúra a ukrajinský jazyk a literatúra**.

Prvým jej pracoviskom sa stala stredná škola, na ktorej maturovala. Niekoľko rokov v nej učila

anglický jazyk a biológiu. V roku 1977 nastúpila do Výskumného kabinetu ukrajinistiky pri Katedre ukrajinského jazyka a literatúry FF UPJŠ, kde sa zameriavala predovšetkým na oblasť literárnohistorickej karpaticistiky (PhDr. – 1981; CSc. – 1987) a absolvovala niekoľko mesačných študijných pobytov v zahraničí, predovšetkým v Maďarsku. Po úspešnom pohovore nastúpila v roku 1991/92 na ročný štipendijný pobyt v Multicultural History Society of Ontario, Toronto (Kanada). Výsledky, ktoré dosiahla a zároveň úspešne absolvovaný konkurz boli dôvodom, že ju, ako hostujúcu profesorku, pozvali prednášať na torontskú univerzitu (University of Toronto), kde pôsobila v rokoch 1993–1995. Po návrate do Prešova ju na základe úspešného výberového konania preradili na miesto učiteľky na Katedru **ukrajinského jazyka a literatúry FF PU**. V roku 1999 po úspešnej habilitácii získala vedeckopedagogickú hodnosť docentky. Je členkou AS FF.

Doc. PhDr. Peter Švorc, CSc.

pôsobí na Filozofickej fakulte terajšej Prešovskej univerzity (predtým UPJŠ) od r. 1983. Vo vedeckej a pedagogickej oblasti sa venuje dejinám 20. storočia s hlavným akcentom na slovenské dejiny a dejiny medzivojnového Československa, čo sa odráža aj v jeho publikačnej činnosti. Je autorom a spoluautorom **12 monografických a knižných prác, dvoch učebných textov, 38 štúdií**, ktoré boli uverejnené v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch a autorom desiatok odborných a publicistických článkov. Viedol štyri medzinárodné grantové úlohy a pracoval vo viacerých domácich grantových projektoch. Doteraz absolvoval **22 zahraničných študijných a prednáškových pobytov**.

Od roku 1983 je členom Slovenskej historickej spoločnosti SAV, od r. 1993 členom Spolku slovenských spisovateľov, od r. 1994 členom Muzeálnej slovenskej spoločnosti, od r. 1994 čle-

nom Slovensko-Českej komisie historikov. V roku 1996 sa stal členom výboru Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV, v roku 2001 jeho predsedom, v roku 1997 podpredsedom Slovenského národného komitétu historikov. Od r. 2000 je členom Pracovnej skupiny pre súčasné cirkevné dejiny so sídlom v Mníchove, ako aj členom Syndikátu slovenských novinárov.

V rokoch 1991–1993 bol členom Akademického senátu Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach a v rokoch 1994–1996 bol predsedom Akademického senátu Filozofickej fakulty v Prešove Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach a v tom istom období aj členom Rady vysokých škôl Slovenskej republiky. Od r. 1999 je podpredsedom AS Prešovskej univerzity.

Je jedným z garantov medzinárodnej vedeckej konferencie *Malé regióny vo veľkej politike a veľká politika v malých regiónoch. Karpatský priestor v medzivojnovom období*, nad ktorou prevzal záštitu prezident Slovenskej republiky a na ktorú prihlásili referáty historici z deviatich krajín.

Doc. PhDr. Jozef Sipko, CSc.

narodil sa 14. 2. 1950 v obci Kamienka, okr. Stará Ľubovňa. V rodnej obci ukončil ZŠ v roku 1965. V rokoch 1965–1968 absolvoval SVŠ v Starej Ľubovni. V roku 1968 začal študovať na FF UPJŠ v Prešove odbor ruský jazyk-dejepis. V šk. r. 1972–73 bol na ročnej stáži na Kubanskej štátnej univerzite v Krasnodari. Po absolvovaní štátnych záverečných skúšok v r. 1973 začal učiť na Gymnázium P. J. Šafárika v Rožňave. Tu pracoval do r. 1987. V uvedenom roku nastúpil na PF UPJŠ v Prešove, na Katedru ruského jazyka a literatúry a po spojení oboch prešovských rusistických katedier v r. 2000 začal pracovať na Katedre rusistiky a translatológie na FF Prešovskej univerzity, kde pôsobí doteraz.

Počas doterajšej pedagogickej činnosti si zvyšoval kvalifikáciu na Inštitúte ruského jazyka A. S. Puškina v Moskve v r. 1976 a v 1983. V tom istom roku získal titul PhDr. na FF v Prešove. V rokoch 1989–1994 absolvoval vedeckú aspirantúru na Inštitúte ruského jazyka A. S. Puškina v Moskve. V roku 2000 sa habilitoval na FF v Prešove.

Vo vedecko-pedagogickej činnosti sa sústreďuje na výskumy jazyka z kultúrologických pozícií v prvom rade na základe rusko-slovenského a slovensko-ruského porovnávania. Výsledky z doterajšieho bádania prezentoval na mnohých konferenciách, v monografií a v ďalších vedeckých a odborných prácach. V podobnej činnosti chce pokračovať, aby mohol prednostne skúmať jazyk na kontrastívnom základe zvlášť pri zohľadnení súčasných potrieb našej katedry.

Jozef Sipko 26. 6. 2001 sa zúčastnil konkurzného konania na vedúceho Katedry rus. jazyka a literatúry PU. 29. 6. 2001 ho AS do tejto funkcie schválil. Funkciu zastáva od 1. 11. 2001.

Doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc.

V nedávnom období po úspešnej habilitácii získal vedecko-pedagogický post doc. PhDr. Ján Mojdis, CSc. Doc. PhDr.

Ján Mojdis CSc., sa narodil 1. 10. 1955 v Bardejove. Po ukončení FF UPJŠ v Prešove v r. 1980 pracuje na Katedre všeobecných dejín FF PU v Prešove ako vysokoškolský učiteľ. V súčasnosti túto katedru vedie. Svoju vedeckú prácu orientuje hlavne na skúmanie slovensko-francúzskych stykov v slovenských dejinách od 18. st. po vznik Československa v roku 1918. Publikované výsledky v 54 publikačných jednotkách, vrátane 2 publikácií monografického charakteru, vyvolali živý záujem nielen v našej ale i francúzskej odbornej literatúre.

Milí naši čitatelia, dostáva sa vám po trojmesačnom odmlčení prvé číslo periodika AO PU v tomto školskom roku. Pred odchodom na letné prázdniny sme sa všetci zamýšľali nad našimi perspektívami ako samostatne a slobodne rozvíjať vzdelávaciu, umeleckú a kultúrnu činnosť a s nimi súvisiace ďalšie činnosti na našich fakultách.

Rozvoj ľudskej spoločnosti bude stále viac závislý od kvality vzdelania, kvantitatívneho intelektu, originality, nových vedeckých poznatkov, ktoré budú dominovať z hľadiska ekonomického, sociálneho, kultúrneho a environmentálneho rozvoja jednotlivca i spoločnosti. Toto bude katalyzovať expanziu terciálneho vzdelávania, ktoré bude diverzifikované na nové formy a stupne štúdií, čím sa zvýši význam celoživotného vzdelávania.

Bojujme za kvalitu vzdelania

M. Rusinko

Kvalita vysokoškolského vzdelávania sa musí chápať ako samozrejmosť v akejkoľvek koncepcii a reforme, teda aj v súčasnosti, i keď vieme, že vysoké školstvo samotné prechádza hlbokou krízou hodnôt a musí prejsť radikálnou premenou, aby mohlo prekročiť čisto ekonomické úvahy a začať sa zaoberať aj hlbšími morálnymi, intelektuálnymi a duchovnými dimenziami. Chceme ešte zdôrazniť, že kvalita prípravy študentov nezávisí len od erudície a entuziazmu učiteľov (hoci dnes sú to asi jediné devízy vysokého školstva u nás) ale aj od materiálneho vybavenia a spoločenskej prestíže tohto povolania.

V tomto školskom roku budeme svedkami aj ďalších pre nás významných udalostí. V januári zrejme nadobudne účinnosť zákon o VŠ. Následne by mali byť prijaté normy o sociálnom zabezpečení študentov. Veľkým problémom podľa šéfa rezortu M. Ftáčnika zatiaľ zostávajú peniaze pre VŠ. Vláda sa totiž zaviazala každoročne zvyšovať ich rozpočet o 0,1 percenta hrubého domáceho produktu, čo by na rozpočtový rok 2002 predstavovalo sumu 1,52 mld. Sk. Rezortu sa zatiaľ podarilo získať vyše 800 mil., 212 miliónov ešte stále chýba. To všetko nasvedčuje, že sú pochybnosti zo zavedenia poplatkov za vysokoškolské štúdium z obáv ako porastú ceny za stravovanie a ubytovanie v internátoch a pod.

Čakajú nás nemalé úlohy aj z hľadiska správneho vysvetľovania dnešných, tak závažných problémov, aké prežívame v oblasti vysokého školstva, i realizácii cieľov PU. Aj tu je nápomocné i toto periodikum, v ktorom boli publikované stovky informácií (pozitívnych i problémových) v prevažnej časti pochádzajúcich od vás – členov AO. Je pochopiteľné, že z objektívnych dôvodov sme nemohli reagovať na celý rad ďalších informácií, námetov i sťažností, ktoré od vás postupne do redakcie prichádzajú. Dovoľujeme si preto dať do pozornosti, aby ste v tomto smere využívali svoje petičné právo, zaručené ústavou i platným právnym poriadkom, tiež priamo u dotknutých subjektov, prípadne u kompetentných subjektov (AS, VR, vedenie fakulty, vedenie pracovísk) a v neposlednom rade i na pracoviskách Rektorátu PU.

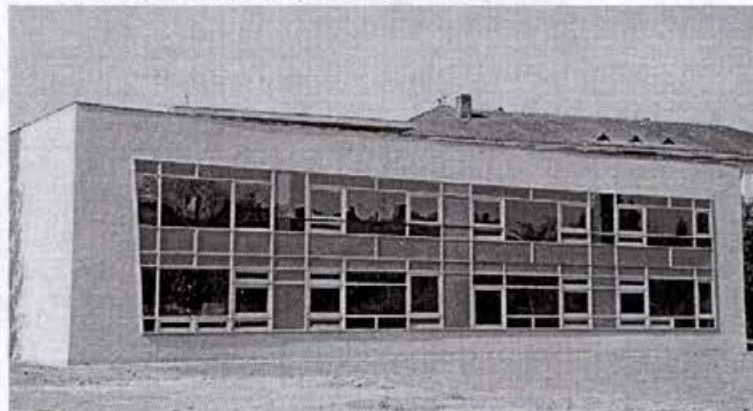
Sprekonaním všetkých problémov v začiatku školskom roku 2001/2002. Veľa úspechov želáme študentom prvých ročníkov a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu s vami.

„Rekonštrukcia, nadstavba a prístavba priestorov PF PU na Ul. 17. novembra Prešov“ je odovzdaná v termíne

STAVBÁRI DODRŽALI TERMÍN

Profesor Karol Feč prestrihnutím pásky sprístupnil študentom PF PU priestory v ktorých sa budú pripravovať na svoje budúce povolanie (na obrázku prvý zľava), prvý zprava Ing. K. Gabányi

Pohľad na novoodovzdanú budovu PF PU

Ďalšou investičnou akciou pripravenou na odovzdanie je rekonštrukcia prístavby R PU na Námestí legionárov č. 3 v Prešove

Základnou a prioritnou akciou zabezpečovanou investičným oddelením PU v Prešove v roku 2001 bolo odovzdanie prístavby objektu pri jestvujúcej časti PF na Ul. 17. novembra v Prešove.

Nad touto stavebnou akciou prevzal záštitu osobne rektor PU prof. PhDr. Karol Feč, CSc., ktorý vyslovil spokojnosť s priebehom realizácie a celkovým zabezpečením stavby zhotoviteľom PPS HOLDING, a. s., Prešov. Zhotoviteľ stavby odovzdal stavebnú prípravu v termíne podľa Zmluvy o dielo t. j. 15. 8. 2001, tak, aby súbežne sa vykonávali práce na interiéru a pevne zabudovanom nábytku.

Táto stavba, bola slávnostne odovzdaná do užívania 24. 9. 2001 za účasti zástupcov MŠ SR, akademických funkcionárov PU, štátnej správy, mesta Prešov a iných pozvaných hostí.

V objekte prístavby, ktorá je komunikačne prepojená chodbami s jestvujúcou PF PU budú k dispozícii posluchárne o kapacite 3x100 osôb, seminárne miestnosti a ostatné nevyhnutné priestory pre oddych študentov a zabezpečenie hygienických požiadaviek. V objekte sú vytvorené podmienky pre prácu a komunikáciu s výpočtovou technikou zariadením dvoch miestností. Všetky vnútorné priestory sú zariadené moderným školským nábytkom spĺňajúcim základné parametre pre zdravý vývoj osobnosti.

Týmto bola ukončená I. etapa rozsiahlej akcie, ktorej pokračovanie je závislé od pridelených finančných prostriedkov z MŠ SR. Ďalšou investičnou akciou pripravenou na odovzdanie je „Rekonštrukcia prístavby R PU na Nám. legionárov č. 3, Prešov“.

Táto stavba je po stavebnej stránke ukončená a jej celkové odovzdanie do užívania je závislé od finančných možností, ktorých je nedostatok. Podľa koncepcie a zámerov vedenia PU, do novovybudovaných priestorov bude umiestnený Ústav národnostných menšín PU.

Ing. Karol Gabányi, vedúci investičného oddelenia R PU

PREŠOVSKÁ UNIVERZITA

Jeden z príkladov učiteľskej mobility

V r. 1999 prorektor Prešovskej univerzity doc. T. Hrehovčík, CSc., podpísal Bilaterálnu dohodu v rámci programu SOCRATES-ERAZMUS o učiteľskej a študentskej mobilitate s Univerzitou v Umej vo Švédsku. Na prvý kontakt – návštevu pána Zhorvalda Victorsona na pôde PU, nadviazal v apríli 2001 recipročný pobyt doc. PhDr. M. Černotovej, CSc., z Katedry pedagogiky FF PU.

Podľa Zmluvy s centrom Národnej kancelárie SOCRATES na Slovensku a na základe požiadaviek prijímacej Univerzity v Umej vo Švédsku, išlo o prednáškový pobyt učiteľa PU na „Faculty of Social Sciences“ na tzv. Pedagogickom inštitúte. Počas svojho 8-dňového pobytu na Univerzite v Umej doc. PhDr. M. Černotová, CSc., odprednášala prednášky z dejín školstva na Slovensku a prednášku Systém súčasného školstva na Slovensku. Prednášky boli odprednášané v anglickom jazyku pre študentov, ktorí si v rámci voliteľných predmetov, v kreditovom systéme štúdia, zvolili predmet porovnávacia pedagogika. Samostatné prednášky boli zrealizované i pre učiteľov Pedagogického inštitútu – ktorý má v podmienkach Univerzity v Umej 90 členov.

Vzápätí po pobyte doc. Černotovej vo Švédsku, prišli do Prešova dvaja učitelia z Pedagogického inštitútu z Univerzity v Umej. Dr. Christer Johnsson a dr. Björn Allergren boli hosťami Katedry pedagogiky FF PU. Ich návšteva mala za cieľ: 1. informovať učiteľov fakúlt PU o možnostiach štúdia, o vedeckých stážiach a študijných pobytoch pre našich záujemcov, 2. odprednášať, pre študentov odboru pedagogika na FF FHPV PU, prednášku o systéme školstva vo Švédsku.

Obidva ciele boli úspešne zrealizované i za pomoci pracovníkov zahraničného oddelenia R PU. Švédski kolegovia si po návšteve filozofickej fakulty urobili výlet na Šarišský hrad a mali záujem i o umenie mesta Prešov. Privítali prehliadky prešovských kostolov a galérie umenia a samozrejme ochutnali i pivo Šariš. Keďže sa stretnutia s kolegmi zo Švédska nemohli zúčastniť všetci záujemci z PU – v nasledujúcich riadkoch zverejňujeme niekoľko podrobnejších informácií.

Univerzita v Umej je jedna z najsevernejšie položených univerzít sveta. Je situovaná 800 km severne od Štokholmu a leží iba 600 km pod polárnym kruhom. V podnebí je citeľný vplyv Golského prúdu. Kým u nás už koncom apríla bola rozkvitnutá jar, v Umej sa ešte topil sneh a po krásnej, širokej rieke Ume, ktorá skrášľuje mesto, sa plavili obrovské ľadové kryhy.

Umeå je milé mesto, história ktorého siaha do r. 1622, keď bola založená kráľom Gustavom II. Adolfom. Veľký požiar v r. 1888 mesto úplne zničil, a tak mesto na prvý dojem pôsobí „modernejšie“ ako náš historický Prešov. Umeå je nazývaná tiež hlavným mestom severu Švédska a je jedným z najrýchlejšie sa rozvíjajúcich miest vo Švédsku. V meste žije okolo 103 500 obyvateľov. Vďaka univerzite je mesto typické mladými ľuďmi. Umeå je dynamickým centrom práce a štúdia, pretože v priemysle i v školstve dáva veľa príležitostí pre zamestnanie. V Umej sa okrem Univerzity nachádzajú i ďalšie druhy vysokých škôl, napr. Švédka univerzita poľnohospodárskych štúdií, Národná škola obrany s Národným výskumným ústavom obrany, mimouniverzitné vysokoškolské inštitúcie lesného hospodárstva a lesnej techniky, priemyselné komplexy firmy Volvo. Umeå je tiež centrom oddychu, zábavy a športu, kultúry. Je známa Severskou operou s nekonvenčnými opernými predstavami klasických a moderných oper, v Umej sa hrá jazz, pop-music, sú tam festivaly ľudovej hudby, filmu, festival balád. Športové vyžitie sa realizuje plávaním, behmi na lyžiach, volejbalom, hrá sa soccer, basketbal, chytajú sa ryby, na nábreží rieky den-

ne behá veľké množstvo mladých i starších ľudí. V meste snáď nie je človeka, ktorý by nevlastnil bicykel. Pre oddychové vyžitia sú naozaj veľké a pestré možnosti.

Univerzita v Umej bola založená v r. 1965 a v dnešných dňoch má asi 25 tisíc študentov. Tí na brehu rieky žijú a školia sa v samostatnom univerzitnom mestečku. Sú predovšetkým zo všetkých kútov Švédska, ale neustále pribúda počet zahraničných študentov, ktorým je univerzita schopná zabezpečiť štúdium v anglickom jazyku. Autorka článku prednášala napr. v skupine 15 študentov, ktorí pochá-

takže napr. na každej chodbe je kompletne vybavené WC, ktoré je špeciálne zariadené pre tzv. „vozičkárov“. Univerzita má fantasticky zásobenú knižnicu s množstvom domácej i zahraničnej literatúry, stovky časopisov z rôznych odborov, počítačové vybavenie (o ktorom my ešte len snívame), bezproblémové kopírovacie možnosti. Študenti majú ku knihám a časopisom voľný prístup, keďže ich, na rozdiel od našich študentov, neničia. Samozrejme, všetci študenti ovládajú anglický, prípadne i ďalší cudzí jazyk. Ak učiteľ zadáva študentom úlohu k získaniu kreditu, bez akýchkoľvek zábran žiada a očakáva použitie

v rámci programu Socrates-Erazmus

dzali z 10 rôznych krajín – od Afriky, po USA. Bola medzi nimi i študentka Hanka z Českej republiky. Hanka – aj keď bola študentkou kvantovej fyziky, vybrala si voliteľný predmet porovnávacia pedagogika, pretože tento predmet, podľa jej slov, jej veľkoryso rozšíroval poznanie sveta, cudzích kultúr i špecifik študentov, zdokonaľoval ju v angličtine.

Doc. PhDr. Marta Černotová, CSc.,
Katedra pedagogiky FF PU

Na Univerzite v Umej je 5 základných fakúlt: (pre ťažkosť prekladu použijem i anglickú terminológiu) Faculty of Arts, kde je možné študovať napr. archeológiu a historické vedy, kultúru a médiá, literatúru komparatiku, škandinávské jazyky, filozofiu a lingvistiku, regionálne štúdiá a umenie. Ďalej je to veľká Fakulta medicíny a odontológie, Fakulta sociálnych vied, Fakulta učiteľských štúdií, Fakulta prírodných vied a technológií. Súčasťou univerzity sú i centrá: environmentálneho výskumu, molekúlárnej medicíny, sú tam i „college“ umenia a disajnu, inštitút výroby, škola obchodu a ekonomiky, Múzeum umenia, univerzitné computerové centrum a nádherná univerzitná knižnica. Na Univerzite v Umej je 50 katedier (departments). Z 3900-členého učiteľského zboru je 206 profesorov. Univerzita v Umej ponúka široké spektrum výskumných aktivít, štúdia cudzích jazykov, medicíny a prírodných vied. Je známa ako centrum štúdií molekúlárnej biológie, vied o chovaní – Behavioral Science, vedy o počítačoch, a kolegovia z Umej sú pyšní na svoje štúdiá športu.

Univerzitné „mestečko“ – campus, poskytuje pre študentov vynikajúce možnosti pre štúdium, prácu, šport, stravu a oddych. Architekti – na rozdiel od tých, ktorí projektovali náš vysokoškolský areál, mysleli na všetky potreby študentov. Na chodbách nájdete veľké množstvo študijných a relaxačných zákutí, kde študenti naozaj študujú, pracujú, diskutujú, pripravujú svoje zadanie a projekty. V prípade únavy majú množstvá bufetov, ale i kuchynky, vybavené „mikrovlnkami“, takže si zakúpené jedlo môžu podľa hladu a potreby zohriať.

V celom areáli je myslené na študentov-invalidov,

všetkých dostupných zdrojov – t.j. i zdrojov zahraničných, samozrejme aj cez internetové možnosti.

Autorka článku mala veľmi malú možnosť preniknúť do celého systému a organizácie Univerzity v Umej, do reality študentského života, do špecifik študijného poriadku, či do finančných otázok štúdia. Od českej študentky Hanky sa napr. dozvedela, že na rozdiel od našich vysokých škôl, je na Univerzite v Umej vzťah študentov a učiteľov demokratickejší, otvorenejší. Študenti oslovia učiteľov krstným menom – bez titulov. Tento prejav blízkosti ale nie je zneužívaný. Ako výsledok poctivej študijnej práce získavajú študenti kredity, podmienky ktorých sú vždy vopred známe a jasné. Na chodbách katedrií sú všade v regáloch podrobne „syllaby“ – informačné materiály. V podmienkach Univerzity v Umej sú podmienky pre získanie kreditov špecifické iba pre túto univerzitu. Pri prechode na inú univerzitu sa „kredity z Umej“ prepočítavajú podľa systému ECTS. (Európsky systém transferu kreditov.)

Každý študent potrebuje získať za rok 40 „švédskych“ kreditov, aby dostal podporu od štátu – 2000 švédskych korún. Táto podpora je „zadarmo“ a nevracia sa štátu späť. Veľa študentov si privyrába, alebo si od štátu vezmú pôžičku, ktorú po doštudovaní vracajú. Väčšinou má každý priemerný študent príjem asi 6000 SEK. Kredity získavajú študenti za výsledky v písomkách, za projektové práce, vo fyzike – napr. za riešenie príkladov, za laboratórnu prácu a „obhajobu“ výsledkov z nej. Už spomínaná česká študentka Hanka, považovala takéto komplexné preskúšanie za veľmi objektívne, aj keď takáto skúška môže trvať i niekoľko hodín. Samozrejme záleží na požiadavkách katedry a špecifike študovaného odboru. Na niektorých odboroch sú samozrejmosťou i ústne skúšky. Nemajú však štátne záverečné skúšky – tak ako na stredných školách – nemajú maturitné skúšky. Študent môže študovať na viacerých univerzitách vo Švédsku – prípadne i v cudzine – zvlášť v škandinávskych krajinách – a kredity sa sčítavajú. Samozrejme, počítajú sa len tie kurzy, ktoré študent zvládol, t.j. získal určitý počet bodov = kredit.

Univerzita v Umej ponúka pre zahraničných študentov možnosť denného štúdia rôznych odborov, ale i pobyt na tzv. letných školách. Podmienkou je znalosť anglického jazyka, aj keď nemusí byť zvládnutý na excelentnej úrovni. Informácie o možnostiach štúdia sú zverejnené v materiáloch, ktoré autorka článku priniesla priamo z Umej. Sú k dispozícii na Katedre pedagogiky FF PU (č. dv. 258), prípadne na Zahraničnom oddelení R PU. Informácie môžete nájsť aj na internetovej adrese: <http://www.umu.se>

Po tejto informácii nezostáva než zaželať študentom i učiteľom Prešovskej univerzity dosť odvahy na to, aby sa pokúsili zapojiť do programov medzinárodnej mobility cez program SOCRATES-ERAZMUS, pretože poznať nový kus sveta, získať nové vedecké kontakty a možnosti štúdia je veľkou životnou výhrou.

VEDECKO-PEDAGOGICKÉ PRACOVISKÁ PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY

UNIVERZITNÁ KNIŽNICA PU

Univerzitná knižnica (UK) poskytuje knižničné a informačné služby predovšetkým poslucháčom všetkých foriem štúdia, pedagogickým, vedeckým a odborným pracovníkom PU.

Služby UK využíva cca **7500** používateľov. Knižničný fond UK obsahuje cca **285 000** knižničných jednotiek. V roku 2001 dochádza do UK **350** titulov zahraničných a slovenských periodík, celkovo UK disponuje cca **11 850** ročníkmi periodík. UK používa na zabezpečenie svojej činnosti automatizovaný knižničný systém ALEPH.

ÚČELOVÉ ZARIADENIA

CENTRUM VÝPOČTOVEJ TECHNIKY

CVT PU je servisným pracoviskom s celouniverzitnou pôsobnosťou. Jeho úlohou je zabezpečovať základné potreby Prešovskej univerzity v oblasti informatizácie. CVT PU sa člení na referáty:

Referát informačných systémov

Referát počítačových sietí a operačných systémov

Referát technických a prevádzkových prostriedkov

Referát prevádzky CVT a DTP služieb

ŠTUDENSKÝ DOMOV A JEDÁLEŇ

Študentský domov a jedáleň PU ako účelové zariadenie Prešovskej univerzity poskytuje ubytovanie v budovách na Ulici 17. novembra č. 11 a 13 a na Námestí mládeže č. 2 v Prešove. Kapacita Študentského domova je **1632** miest. Ubytovanie študentov je riešené v dvoj-štvorlôžkových izbách s kompletným sociálnym vybavením v bunkovom systéme.

Ubytovaným je k dispozícii televízna miestnosť, práčovňa, čajové kuchynky na každom poschodí, ateliér pre výtvarníkov a úschovňa bicyklov. Na vrátniciach je možnosť požičania žehličky a vysávačov za poplatok.

V areáli svoje služby ponúka kaderníctvo, kozmetika a zdravotné stredisko. Študentská jedáleň zabezpečuje stravovanie pre poslucháčov fakúlt, zamestnancov fakúlt a Rektorátu Prešovskej univerzity, ako aj cudzích strávníkov.

Kapacita jedálne je **260** miest. V pracovné dni je v prevádzke aj bufet v priestoroch jedálne.

Kapacita kuchyne je **2600** jedál denne pri dotácii dvoch hlavných jedál pre poslucháčov VŠ. Jedálny lístok je k dispozícii vo vitrínkach, umiestnených pri vchode do priestorov jedálne. Je možnosť výberu troch jedál na obed, dvoch jedál na večeru.

BOHATÁ ČINNOSŤ PEDAGÓGOV

V r. 2000 predniesli pracovníci FHPV PU celkovo 309 referátov a prednášok na vedeckých konferenciách, seminároch, sympóziách a odborných podujatiach. Z toho 89 referátov (28,8 %) odznelo na konferenciách v zahraničí, 124 referátov (40,1 %) na domácich konferenciách so zahraničnou účasťou, 37 referátov (12,0 %) na ostatných domácich konferenciách a 59 prednášok (19,1 %) na odborných podujatiach. Najaktívnejšími katedrami (3 a viac vystúpení na tvorivého pracovníka) boli katedry ekológie, pedagogiky, nemeckého jazyka a literatúry a anglického jazyka a literatúry. Naopak menej aktívnymi boli katedra matematiky, spoločenských vied a výtvarnej výchovy (menej ako 1 vystúpenie na 1 tvorivého pracovníka).

Predposledného rokovania AS PU sa zúčastnili aj dekáni fakúlt a prorektori PU. AS na svojom zasadnutí prerokoval plnenie rozpočtu za prvých päť mesiacov t. r. Na hornom obrázku členovia AS a na dolnom obrázku prvý správa doc. Ing. Peter Kuzmišin, DrSc., druhý správa doc. Ing. Štefan Kireta, CSc., predsedu ekonomickej komisie AS, prvý zľava prorektor PU prof. Vladimír Leško a druhý zľava prof. František Mihina, dekan FF PU. AS viedol jeho predseda prof. J. Birčák, CSc., za prítomnosti rektora PU prof. K. Feča, CSc.

DAJME O SEBE VEDIEŤ!

Súčasná situácia v rezorte školstva je každému dobre známa. Jeho pracovníkom, pretože sa s problémami na školách potýkajú denne, rodičom, pretože ich ratolesti sú v školách 5-krát týždenne (veď kde by inak boli?!), mládeži, pretože ju škola pripravuje na život (ale na aký vlastne?). Týmto je iba sčasti naznačené nezastupiteľné miesto školy v spoločnosti. Žiaľ, asi si to tí, ktorí za svoju kariéru vďaka práve škole a vzdelaniu, málo uvedomujú, pretože by inak nedopustili stav, aký na školách v súčasnosti panuje. Ale nie o tom je tento príspevok. Naopak. Tento je o tých úspešných, ktorí sa aspoň trochu o školu zaujímajú aj dnes a z času na čas ju aj osobne navštívia. Ešte potšiteľnejšie je, ak k zlepšeniu situácie na škole niečím prispievajú – napríklad vecným darom.

A práve takouto návštevou – ozaj vzácnou – bol aj príchod predsedu NR SR Jozefa Migaša, na katedru ukrajinského jazyka a literatúry dňa 9. 6. 2001 pri príležitosti odovzdania vecného daru katedre – dvoch osobných počítačov. Aby sme boli presní, dary nikdy neprichádzajú samé od seba. Aj na to treba trochu aktivity – predovšetkým dať o sebe vedieť tým, ktorí pomôci môžu. Vďaka dvom pracovníkam katedry PhDr. Ľubomíre Millej a Mgr. Jarmile Kredátusovej a vďaka študentovi katedry Michalovi Kaliňákovi (súčasne je študentom politológie), ktorý bol iniciátorom myšlienky napísať list do Národnej rady SR a požiadať o darovanie počítačov, ktoré rada pribežne vyraduje, sa Jozef Migaš rozhodol zareagovať a počítače katedre za prítomnosti dekana fakulty prof. F. Mihinu a rektora univerzity K. Feča daroval.

Počas návštevy na katedre sa vo svojom príhovore Jozef Migaš vyznal zo svojho blízkeho vzťahu k Ukrajine, pretože v jej hlavnom meste – Kyjeve – kedysi študoval a neskôr pôsobil ako veľvyslanec SR. Okrem toho súhlasil s krátkym rozhovorom, ktorý odvysielala redakcia národnostného vysielania pre Rusínov-Ukrajincov Slovenského rozhlasu v Prešove. Vedúci katedry (bývalý) doc. Juraj Kundrát, sa v mene katey za vecný dar poďakoval a tajomníčka katedry, doc. Ľubica Babotová, Jozefa Migaša odprevadila až do Zeleného salónika budovy ŠDAJ.

V seminárnej miestnosti katedry zostala ležať na stole kronika s podpisom Jozefa Migaša. Mimochodom, kolegovia a študenti, dali ste už o sebe vedieť?

Mgr. Jarmila Kredátusová

Predseda NR SR na KUJaL

ŠTUDENTSKÉ DNI 2001

V dňoch 14. 11. – 21. 11. 2001 sa v priestoroch PU a jej fakúlt konali akcie organizované pri príležitosti 17. novembra (vyhlásený za štátny sviatok) pod názvom **Študentské dni 2001 na PU**. V rámci tohto podujatia sa uskutočnili športové akcie (Klobásový beh – tohto roku súťažilo sa aj v ženskej kategórii; Stolnotenisový turnaj; Šachový turnaj – novinka medzi akciami, ktorá však mala odozvu medzi študentami; Futbalový turnaj medzi fakultami PU – s veľmi vysokou úrovňou zápasov a peknom diváckou kulisou; Aerobic a kalanetika – ktorej sa každoročne zúčastňuje veľké množstvo dievčat a Volejbalový turnaj medzi fakultami PU), kultúrne a spoločenské akcie (Imatrikulácie prvákov PF PU, FF PU a FHPV PU; Deň otvorených dverí SSC PU; vystúpenie komorného orchestra a komorných zložiek KHv FHPV; vystúpenie folklórneho súboru *Torysa* i 3-krát 4 rádia PAF a i.) a rôzne odborné akcie. Tu by sa patrilo spomenúť Výstavu publikačnej činnosti pracovníkov PU; Prezentáciu zahraničných výmenných študijných pobytov; Besedu o štúdiu v USA (prí-

Priateľský rozhovor s vedúcou študentského centra Z. Ondkovou

tomný bol i chargé d'affaires veľvyslanectva USA D. Hengel); prednášku spojenú s besedou na tému **Čo je to kreditný systém?**; ex-pozíciu Klenoty Pravoslávnej cirkvi a beseda s E. Chmelárom na tému **Refoma OSN**.

Tak ako pred rokom, i tohto roku sa konala v rámci Študentských dní 2001 na PU akcia s prívlastkom „naj“ (ktorú závidia organizátori Študentských dní v iných univerzitných mestách nám). Bola ňou beseda s premiérom SR a ČR M. Dzurindom a M. Zemanom na tému **Reflexia 17. novembra**, ktorá sa uskutočnila 20. 11. 2001 v aule PU.

Obaja premiéri prijali pozvanie Organizačného výboru ŠD 2001 na PU a Študentskej spoločnosti pre politické vedy. Treba ale i spomenúť neuskutočnenie akcie **Nočný štafetový beh** – teda akcie, ktorá bola najlepšou akciou v minulom roku, ale pre zlé počasie nebolo možné danú akciu uskutočniť. O to viac to mrzí, keďže v rámci nej sa mali zapáliť i sviečky ako piétna spomienka na novembrové udalosti roku 1989. Týmto chceme poďakovať všetkým študentom, ktorí sa jednotlivých akcií zúčastnili a tiež všetkým študentom, ktorí sa na organizovaní akcií podieľali. Veríme, že sa opäť stretneme ešte vo väčšom počte o rok na akciách v rámci Študentských dní 2002.

Ján Benko a Tomáš Malý,

členovia Organizačného výboru Študentských dní 2001 na PU

Všímajte si študenti

Milí študenti, ako sa na iných miestach Prešovskej univerzity píše, konali sa tak, ako každoročne, pre Vás športové, kultúrne, spoločenské a odborné akcie v rámci Študentských dní

Preto, keď pôjdete si vyberať svojich zástupcov do akademických senátov, pozrite si, kto pre Vás čo urobil. Je to už akousi doménou, že študenti z AJ PF PU sa nepodieľajú na tvorbe a rea-

lizovaní Študentských dní, čo je hlavne pre študentov ich fakulty smutné. Len pre zaujímavosť PBF PU). Pri jednotlivých akciách pomáhali Katarína Polgányová (AS FHPV), Marek Šefčík (bývalý člen AS FHPV), Ľudmila Barnová (člen ŠRVŠ SR za GBF PU), Mária Kováčová (člen ŠRVŠ SR za PdF PU), Radoslav Rohaľ (AS FF), Andrej Súkeník (AS FF) a Maroš Kemény (AS FF). Nenašli ste nejaké meno, ktoré ste volili? Tak asi už viete, prečo tu chýba. Len vy môžete zmeniť jeho správanie a formu práce. A to nielen pri najbližších vo-

koho ste si zvolili

2001 na PU. Tieto Študentské dni už majú svoju tradíciu a robia ich pre študentov študentskí senátori. Tohto roku tomu nebolo ináč. Smutné je však, že sa stáva už to akousi nemilou tradíciou, že väčšina Vami volených senátorov prácu na organizovaní týchto akcií ignoruje a nejaví o ňu záujem. Pritom takmer každý z nich vyhlasuje na svojich plagátkoch rozvešaných po univerzite pred voľbami ako bude robiť rôzne akcie pre študentov. Ale kto ich naozaj robí, keď už je zvolený? Je ich veľmi málo.

mená ľudí čo pre Vás tohoročné Študentské dni 2001 na PU robili: Ján Benko (AS PU, AS FHPV), Tomáš Malý (AS FHPV), Viera Saranjová (AS PU za PF PU), Martina Paulenová (študentka FHPV), Dušan Matišin (študent FHPV), Michal Dugáček (AS FF) a Roman Haydamachenko (člen ŠRVŠ SR za

a čo pre vás robí!!!

fbách (aj keď hlavne pri nich), ale i teraz svojím nátlakom na nich, aby plnili svoje sľuby, aby už v tomto svojom veku sa nezačali podobať veľkým politikom a aby pracovali pre Vás a vo Váš prospech. Aby sa nielen hrdili titulom senátor, ale aby si ho právom zaslúžili.

OV ŠD '01 na PU

-R-
OV ŠD '01 na PU

Dňa 7. novembra 2001 sa uskutočnili voľby do študentskej časti AS FHPV PU v Prešove. Volebná komisia v zložení **Tatiana Mintálová** – predsedkyňa, **Marek Šefčík**, **Emil Válek**, **Monika Škrabufáková** a **Michaela Pavlíková**, v zmysle Štatútu FHPV a jeho prílohy Volebný poriadok AS FHPV pripravili pre voličov Volebnú vyhlášku, ktorej obsahom boli základné pravidlá celého volebného procesu.

O päť mandátov do študentskej časti AS FHPV PU sa uchádzali ôsmi kandidáti, navrhnutí študentskou Akademickou obcou FHPV PU. Voliť prišlo z 1384 oprávnených voličov 269 študentov. Počet platných hlasovacích lístkov bol 269.

Študenti FHPV si za nových senátorov zvolili **Tomáša Malého 159** hlasmi, **Jána Benka 94** hlasmi, **Katarínu Polgányovú 82** hlasmi, **Petra Potockého 81** hlasmi a **Mgr. Vladimíra Čecha 66** hlasmi.

V percentuálnom vyjadrení sa volieb zúčastnilo 19,4 % študentov zapísaných vo volebnom zozname. Zo všetkých v zozname zapísaných poslucháčov I. ročníka bolo voliť 11 % (52 študentov), II. ročníka 18 % (43 študentov), III. ročníka 26 % (64 študentov), IV. ročníka 11 % (28 študentov) a V. ročníka 45 % (80 študentov) a doktorandského štúdia 33 % (2 študenti).

Keďže nikto nepodal volebnú sťažnosť, Volebná komisia vyhlásila výsledky volieb do študentskej časti Akademického senátu FHPV PU v Prešove, na svojom zasadnutí dňa 8. 11. 2001, za právoplatné a následne ich zverejnila v priestoroch VŠA PU.

Chcela by som sa poďakovať členom Volebnej komisie za výbornú spoluprácu a novým senátorom popriať mnoho úspechov pri presadzovaní študentských záujmov.

Tatiana Mintálová, predsedkyňa Volebnej komisie

Douglas Hengel Chargé d'affaires Veľvyslanectva USA v SR navštívil PU. V rámci svojej návštevy odovzdal FF PU šek na 5000 USD na nákup literatúry pre Katedru anglistiky a amerikanistiky. Šek prevzal dekan FF prof. Mihina (na obr. prvý sprava), prítomný bol aj prorektor PU doc. Hrehovčík

Seminaristi GBF PU v Poľsku

Seminaristi GBF PU spolu so svojim biskupom Mons. Jánom Hirkom, veľkým kancelárom fakulty, na záver letného semestra 2001 uskutočnili mariánsku púť do Čenstochovej. Spolu s predstavenými kňazského seminára a zamestnancami biskupského úradu, navštívili svetonámé mariánske pútnické miesto v Poľsku, ktoré je preslávené zázračnou ikonou presvätej Bohorodičky. Legenda hovorí, že ikona je dielom samotného apoštola Lukáša, jedného z Dvanástich. Na tomto svätom mieste vzdávali vďaky za prijaté dobrodenie a za celý uplynulý akademický rok.

Pred koncom letného semestra 2001 sa Zbor sv. **Romana Sladkopevca** GBF PU zúčastnil XI. ročníka medzinárodnej súťaže Námetovské hudobné slávnosti v Námetove. Počas troch dní naplnených

ných mnohými sprievodnými podujatiami si **Sladkopevci** získali obecenstvo i porotu. Okrem samotnej súťaže tiež doprevádzali slávnostnej liturgie v kostole sv. **Šimona a Júdu** v Námetove a vystupovali na záverečnom galakonzerte. Zbor obohatil samotnú súťaž a prispel k jej vysokej úrovni, o čom svedčí aj diplom za umiestnenie v Striebornom páse.

S prvými jarnými lúčmi vybehli bohoslovci Gréckokatolíckeho seminára **P. P. Gojdiča** v Prešove na trávnik, aby odohrali už tradičný medzinárodný futbalový zápas so seminaristami sv. **Atanáša z Nyíregyházy** v Maďarsku. Aj keď počasie futbalistom neprialo, naši podľa očakávania jasne zvíťazili 3:0. Veríme, že aj odvetna na súperovom ihrisku im prinesie šťastie.

ThLic. Miroslav Dancák

Posudzovali rozvojové plány

Od školského roku 2001/2002 sa bude odbor katolíckej teológie a odbor učiteľstva všeobecnovzdelávacích predmetov, náboženskej výchovy a etickej výchovy študovať na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte PU už len osobitne. Rozhodol o tom akademický senát fakulty. O jeho záveroch informoval predseda senátu Marek Pribula.

Toto rozčlenenie doterajšieho jediného študijného odboru prakticky znamená, že aj súčasní poslucháči si budú musieť zvoliť študijný odbor v novom školskom roku. AS schválil študijný program nového akademického roka a jeho začiatok stanovil na 24. september 2001. Posúdil návrh koncepcie trojročného bakalárskeho štúdia, ktorého zavedenie na fakulte podlieha ešte schváleniu Akreditačnej komisie, ako aj návrh na zavedenie kreditného systému štúdia od budúceho akademického roku. Rozhodol o zmene názvov troch kate-

dier fakulty. **Katedra kresťanskej filozofie a etiky sa bude volať katedra kresťanskej filozofie, katedra pastoraálnej teológie a liturgiky zmení názov na katedru praktickej teológie a katedru pedagogiky a katechetiky premenovali na katedru katolíckej edukácie.**

Všetky materiály pred zasadnutím

gréckokatolíckej fakulty

AS fakulty posúdila vedecká rada GBF PU, ktorej predseda Veľký kancelár GBF PU, prešovský gréckokatolícky biskup **Ján Hirka**. Na rokovaní bol prítomný aj predseda Konferencie biskupov Slovenska **František Tondra**, ktorý je na GBF PU garantom štúdia katolíckej teológie V minulom školskom roku na GBF PU, ktorá má sedem katedier, študovalo 320 poslucháčov v dennom štúdiu, externú formu štúdia fakulta nerealizuje.

Mgr. František Dancák

BOH STVORITEĽ A POVÝŠITEĽ

DE DEO CREATORE ET ELEVANTE

Náboženské vydavateľstvo PETRA

Mgr. František Dancák

BOH STVORITEĽ A POVÝŠITEĽ

DE DEO CREATORE ET ELEVANTE

Náboženské vydavateľstvo PETRA

(Recenzia)

Prvé a základné Božie dielo je stvorenie. V encyklike Jána Pavla II. *Fides et ratio* 66, čítame: „Je potrebné, aby rozum veriaceho mal prirodzené, pravé a dôsledné poznanie o stvorených veciach, o svete a o človeku, ktoré sú aj predmetom Božieho zjavenia.“ A tak s radosťou vítame na našom knižnom trhu po Traktáte o *Bohu Jedinom a Trojjedinom Traktát o Bohu Stvoriteľovi a Povýšiteľovi*. Autorom ďalšej časti zvláštnej vierouky (špeciálnej dogmatiky) je Mgr. **František Dancák**. Práca, ktorá vyšla v náboženskom vydavateľstve **PETRA** je súborom prednášok na GBF PU v Prešove, kde autor je už dlhoročným prednášateľom.

Autor vo svojej práci v piatich kapitolách rozoberá prvé a základné Božie dielo – stvorenie. Jednotlivé kapitoly sú uvedené nasledovne: 1. Stvorenie sveta. 2. Božia starostlivosť o stvorený svet. 3. Zjavené učenie o anjeloch – angelológia. 4. Zjavené učenie o hmotnom svete. 5. Zjavené učenie o človeku.

„Pred stvorením existoval jediný Boh a žiadna iná bytosť, predovšetkým žiadna látka, ktorú by Boh bol ku stvoreniu sveta použil, neexistovala. Až stvorením sveta Boh uviedol svetovú hmotu do existencie. Keď hovoríme, že svet vznikol, vyjadrujeme tým len to, že svet pred stvorením vôbec nejestvoval a že začal existovať stvorením. Pojem stvorenia vylučuje každú látku jestvujúcu mimo Boha, z ktorej by bol Boh vytvoril tento vonkajší svet.“

Už prvé stránky novej práce Mgr. **Františka Dancáka**, pútavou formou sa snažia dať odpoveď súčasnému človeku na základné otázky, ktoré si kladú ľudia všetkých čias. Vyššie uvedené kapitoly sú podložené učením Cirkvi, Cirkevnými Otcami a Svätým písmom.

Práca je spracovaná podľa metodológie podanej v Apoštolskej konštitúcii o štúdiu na cirkevných univerzitách a fakultách. Tak ako predchádzajúce dielo aj táto publikácia je cenným prínosom vo svojom odbore nielen pre odbornú, ale aj pre širokú verejnosť.

ThLic. Miroslav Dancák

Medzinárodná vedecká konferencia

V dňoch 26. – 28. októbra 2001 sa uskutočnila v aule PBF PU medzinárodná konferencia za účasti podpredsedu vlády SR, metropolitu Českých krajín a Slovenska, rektora PU, prednostu Okresného úradu v Prešove, primátora mesta Prešov, dekana PBF PU. Z hlavným referátom vystúpil Arcibiskup doc. ThDr. Krištof, PhD., z Prahy, ktorý hovoril na tému „Vzt'ahy štátu a cirkvi v Byzancii“. Na konferencii odzneli aj ďalšie referáty a počas troch dní odznelo 15 koreferátov. Záverečný príhovor a všeobecné zhrnutie záverov, spojené s diskusiou, návrhy na prípravu ďalšej konferencie a vzájomná spolupráca pri vydávaní materiálov v oblasti Byzantológie, predniesol doc. J. Zozulák, PhD., a magister V. Ježek. Zakončenie konferencie urobil doc. ThDr. Belejkaníč, CSc.

na PBF PU

Konferenciu pozdravil aj rektor PU prof. K. Feč, CSc.

Pohľad na účastníkov konferencie

ŠTATISTIKA PUBLIKAČNEJ ČINNOSTI PBF PU

za rok 2000

Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách –	4
Vysokoškolské učebnice vydané v domácich vydavateľstvách –	1
Vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch –	1
Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch (nekonferenčných) –	5
Vedecké práce v zahraničných nerecenzovaných vedeckých zborníkoch (nekonferenčných) –	2
Príspevky na medzinárodných vedeckých konferenciách –	2
Odborné práce v ostatných zahraničných časopisoch –	3
Odborné práce v ostatných domácich časopisoch –	11
Odborné práce v nerecenzovaných zborníkoch z domácich podujatí, resp. v domácich zborníkoch –	2
Odborné preklady publikácií –	1
Recenzie v odborných časopisoch a zborníkoch –	2
Prehľadové práce, odborné preklady v časopisoch a zborníkoch –	7
Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií –	9
Spolu –	50

Málo na sociálne štipendiá

Finančná situácia vysokých škôl sa podľa návrhu štátneho rozpočtu nezlepší ani v budúcom roku. V takmer rovnakej situácii v akej sú dnes základné a stredné školy budú v nasledujúcom roku vysoké školy. Návrh rozpočtu im nezaručuje nijaké výrazné zlepšenie. „Zaostávame najmä vo výdavkoch na údržbu, rekonštrukciu budov, chýbajú peniaze na vybavenie laboratórií“. To všetko odznelo na Rektorskej konferencii. „Ak sa máme dostať na európsku úroveň, potrebujeme najmä dobré vybavenie.“

Vláda sa zaviazala, že vysoké školy dostanú o 0,1 percenta viac z hrubého domáceho produktu ako v tomto roku, čo je 1,52 miliardy korún. Kabinet z nich však pre vysoké školy vydá 840 miliónov, teda o 212 miliónov korún menej. Celkovo rozpočet vysokých škôl predstavuje vyše sedem miliárd korún.

S týmto návrhom nesúhlasia vysoké školy. „Žiadame o 563 miliónov korún viac, s čím sa stotožnili aj poslanci parlamentného výboru,“ uviedol predseda Slovenskej rektorskej konferencie Milan Dado. „Potrebujeme na rozvoj vysokých škôl a ich reformu. Peniaze chýbajú na doktorandské štipendiá, sociálne štipendiá a pôžičky, na vedu, ako aj na úpravy miezd, ktoré vyplývajú zo zákona o verejnej službe.“

September 2001 bol nielen súčasťou ročného obdobia ale i obdobím 10-ročného bilancovania činnosti Múzea moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach. Súčasťou osláv bola i I. vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou „Percepcia života a tvorby Andyho Warhola v kontexte výchovy umením“.

14. 9. 2001 sa na akademickej pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove zišli teoretici, pracovníci Katedry výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty PU v Prešove i hostia, aby svojimi príspevkami zhodnotili prínos tvorby Andyho Warhola v oblasti filmovej, knižnej tvorby, postmodernej i výchovy umením.

Atmosféra konferencie bola naplnená zaujímavými známymi i doteraz málo známymi javmi a postrehi zo života Andyho Warhola, jeho vplyvu na súčasnú kultúru.

Prítomnosť riaditeľky MMUAW Mgr. Valiky Maďarovej bola zosobnením úzkej spolupráce tejto inštitúcie s výchovnými a vzdelávacími aktivitami. Priebeh konferencie sa odvíjal pod dohľadom vedúceho Katedry výtvarnej výchovy PF PU PhDr. Michala Tokára, PhD. Súčasťou odborného podujatia bolo odovzdávanie ceny Andyho Warhola za rok 2001 Katedre výtvarnej výchovy PF PU v Prešove.

Na konferencii s referátmi vystúpili: Prof. PhDr. Jiří David, CSc., prof. PhDr. Štefan Gero, CSc., Ing. Bohuslav Chňoupek, prof. Ivan Stadtrucker, CSc., MgA. Ing. Michal Murin, doc. PhDr. Anton Jusko, CSc., a PhDr. Edita Vološčuková, ktorá predstavila účastníkom výsledky svojho pedagogického vedenia na tému „Recycling-art – umenie návratov“. Jej dokumentácia potvrdila šírku inšpirácie postmodernými výtvarnými javmi pre pedagogickú prax pri výchove učiteľov výtvarnej výchovy. Obsahovo sa zamerala na autorskú knihu, ktorej realizácia i obsahová bohatosť umožnila rozvinúť potláčanú vnímavosť mladých ľudí.

Všetky prednesené referáty boli diskusiou rozšírené o ďalšie podnetné závery i impulzy pre zúčastnených. Podtextom tohoto podujatia i budúcich pokračovaní sa javilo presvedčenie o opodstatnenosti i potrebe vnášať do života mladých ľudí prvky vnímavosti, citlivosti i zmyslu pre estetické hodnoty.

PhDr. Alica Vojčíková

Prešovskí jubilanti

Osem prešovských umelcov, ktorí oslávili okrúhle životné jubileá, vystavuje vo všetkých priestoroch Šarišskej galérie 250 svojich diel.

Prezentujú sa maliari sedemdesiatnici Ivan Šafranko, Anton Sučka a Július Machaj, šesťdesiatnici Edmund Cupák a Michal Čabala spolu so sochárom Dušanom Pončákom a fotografom Dionýzom Dugasom a kategóriu päťdesiatnikov reprezentuje jediná žena v zostave Edita Vološčuková, ktorá sa venuje grafike, úžitkovej tvorbe, textilu a multimediám. Autorka koncepcie výstavy a zároveň riaditeľka galérie, Marta Hrebičková, nosila nápad skĺbiť do jednej výstavy rôznorodé druhy námetov pretavených do rôznych výtvarných podôb v ateliéroch prešovských výtvarníkov v hlave desať rokov, kým sa ho podarilo realizovať.

Záber zo zápisu do prvého ročníka na Pedagogickej fakulte PU

OPRAVA

V článku „Pedagógovia KHv FH-PV v zahraničí“ uverejnenom v našom periodiku Prešovská univerzita, roč. V., č. 5-6/2001, s. 17., nedopatrením zo strany autora článku Karola Medňanského neboli uverejnení hlavní poriadatelia tohto festivalu Umeleckoškoliace centrum a Hudobná nadácia v Tarnowe (Centrum Arytyczno-Szkoleniowe i Fundacja Muzyczna w Tarnowe), pričom hlavná organizácia spočívala na pleciach Teresy Kaban a Henryka Blažej. Autor článku sa ospravedlňuje tak poriadateľom, ako aj čitateľskej obci aj za nepresné uvedenie krstného mena poľského prezidenta, ktoré má znieť Aleksander Kwasniewski.

Prieskum názorov

V letnom semestri akademického roku 2000/2001 som uskutočnil prieskum názorov študentov na vybrané okruhy problémov. Cieľovou skupinou boli študenti Filozofickej fakulty PU s prechodným pobytom v Študentskom domove PU na Ul. 17. novembra v Prešove. Dotazník obsahoval celkom 35 otázok, z toho uzavretých otázok bolo 28. Otvorených otázok, pri ktorých neboli uvedené možnosti odpovede, bolo 7. S úplným znením výsledkov, ako aj s predloženým dotazníkom, sa môžu záujemcovia oboznámiť na internetovej stránke študentských zástupcov v akademických senátoch (www.unipo.sk/as-st). Na stránkach Spravodaja Prešovskej univerzity uvádzam len základné informácie o dotazníku.

Na všetky otázky odpovedalo spolu 111 respondentov, ktorých som vyberal podľa troch kvótnych znakov: pohlavie, ročník a učiteľský resp. neučiteľský smer. Študenti sa v dotazníku mohli vyjadriť k svojim zástupcom v akademických senátoch a k ich aktivitám, pričom o. i. pozitívne hodnotili presadenie nepovinnnej telesnej výchovy, rozšírenie možnosti prístupu na internet alebo snahu o zlepšenie ubytovacích podmienok v ŠD PU. Senátori sa nevyhli kritike obvykle za slabú informovanosť o svojej činnosti, či pomalé presadzovanie študentských požiadaviek. 32 % respondentov konštatuje porušovanie študijného a skúškového poriadku FF zo strany učiteľov, niektorí by podľa študentov mali zväziť svoje pôsobenie na fakulte.

Hoci FF vychováva v početnej miere aj budúci učiteľov, v slovenskom školstve chce po skončení štúdia pôsobiť len 15 % respondentov. Študenti prostredníctvom dotazníka odsúhlasili aj návrh, aby sa 1. časť štátnej záverečnej skúšky rozdelila tak, aby medzi štátnou skúškou z pedagogiky a psychológie a štátnou skúškou z nediplomového odboru bola určitá časová medzera.

Správy mimovládnej organizácie Transparency International pravidelne uvádzajú škol-

stvo ako oblasť s najvyššou mierou korupcie. Túto skutočnosť potvrdili aj študenti FF, z ktorých sa až 31 % stretlo s korupciou pri prijímacom konaní.

Pri otázke, či sú peniaze, ktoré poslucháč platí pri ubytovaní vo forme daru, využívané efektívne, je dôležité uviesť skutočnosť, podľa ktorej si žiadny poslucháč (0 %), ubytovaný v

medzi študentmi FF PU

ŠD PU nemyslí, že uvedené prostriedky sú využívané efektívne. Až 51 % respondentov nemá prehľad, ako sa využívajú prostriedky. Iba 2 % poslucháčov FF využívali pravidelne služby Študentského servisného centra PU za rok jeho existencie. Študenti by privítali, keby vo VŠA bola k dispozícii tlačiareň a viaceré centrá kopírovacích služieb. V druhej miere (93 %) odpovedali respondenti kladne na otázku, či by vysoká škola mala zabezpečovať nepovinné vyučovanie cudzích jazykov.

Pri poslednej otázke mali študenti možnosť vyjadriť sa k problémom, ktoré dotazník neobsahoval. O. i. respondenti pravidelne kritizovali fakt, že škola sa uzatvára už o 19.30 hodine (v súčasnosti sa táto doba dokonca posunula na 19.00 h). V značnej

miere požadovali posunúť hodinu uzatvárania budovy univerzity na Ul. 17. novembra č. 1 na neskoršiu hodinu. Kritike sa nevyhli vysoké ceny za kopírovanie v Campuse, ale aj samotný fakt, že univerzita neposkytuje kopírovacie služby pre svojich študentov. Študenti žiadajú zabezpečiť výkonnejší informačný systém, lepšie vy-

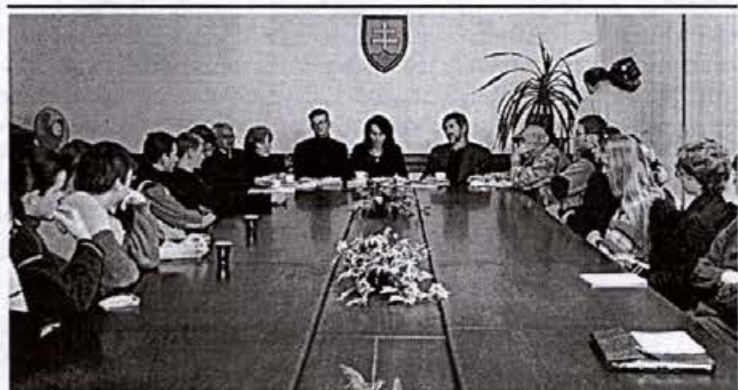
bavenie výpočtových laboratórií, rozšíriť bufet v priestoroch VŠA a možnosť navštevovať počítačové laboratória počas celej noci. Študenti požadujú ďalej zlepšiť vybavenie knižnice a možnosť zakúpiť si tričko s logom PU, resp. Filozofickej fakulty PU.

Vyslovená bola aj požiadavka, aby vedenie fakulty a univerzity poznalo odpovede na položené otázky. Mojim cieľom nie je informovať o výsledkoch dotazníka iba vedenie FF alebo PU, ale všetkých členov Akademickkej obce Prešovskej univerzity. Preto súhrnnú správu o dotazníku publikujeme aj na internete.

Uvedený dotazník je druhým dotazníkom, ktorý som uskutočnil medzi študentmi FF.

V porovnaní s prvým, bol konzultovaný so sociologickou PhDr. Ľubou Kráľovou, PhD., ktorej vďačím predovšetkým za formu dotazníka. Bez jej pomoci by dotazník nemal sociologickú výpovednú hodnotu. Moje podakovanie patrí aj dekanovi FF prof. PhDr. Františkovi Mihinovi, CSc., ktorý mi umožnil uvedený prieskum realizovať. Ďakujem však hlavne všetkým študentom za ich ochotu odpovedať na predložené otázky. Svojim pozitívnym prístupom prispeli k vyriešeniu mnohých problémov, vyskytujúcich sa na našej alma mater.

Radoslav Štefančík

Záber z vyhodnotenia Akademického Prešova. Vyhodnotenie sa uskutočnilo z prednesu a vlastnej tvorby

ŽENSKÝ SPEVÁCKY ZBOR IUVENTUS PAEDAGOGICA

Ženský spevácky zbor IUVENTUS PAEDAGOGICA je reprezentatčným telesom Fakulty humanitných a prírodných vied PU v Prešove.

Jeho členkami sú študentky odboru Hv, odboru Učiteľstvo pre I. stupeň ZŠ, ale aj študentky iných odborov, ktoré majú rady zborový spev.

Od roku 1985 je zbor v najvyššej „A“ kategórii speváckych zborov na Slovensku a túto kvalitatívnu úroveň vždy obhajuje. Patrí k špičkovým akademickým speváckym zborom v medzinárodnom meradle. Na všetkých súťažiach a festivaloch doma i v zahraničí upútava toto teleso pozornosť predovšetkým vysokou hlasovou kultúrou, za ktorú bolo doteraz najviac ocenené.

TORYSA

Torysa je akademickým umeleckým telesom Prešovskej univerzity. Svoju činnosť vyvíja pod odborným vedením a gestorstvom Katedry hudobnej výchovy Fakulty humanitných a prírodných vied PU. Základným poslaním tohto kolektívu je formou záujmovo-umeleckej činnosti folklórneho zamerania viesť študentov v rámci mimoškolských aktivít k ľudovému umeniu a takto prispievať k jeho udržiavaniu a ďalšiemu šíreniu v povedomí vysokoškolskej mládeže – budúcich pedagógov.

Má tri zložky: tanečnú, spevácku (ktorú tvorí ženská a mužská spevácka skupina) a ľudovú hudbu. Členmi súboru sú prevažne študenti PU, ktorí počas štúdia trávia voľný čas v kolektíve nadšencov, zapálených pre tradičné ľudové umenie.

CAMERATA ACADEMICA

CAMERATA ACADEMICA je komorný sláčikový orchester, ktorý vznikol v r. 1987. Účinkujú v ňom študenti KHv FHPV PU v Prešove, ktorí hrajú na sláčikové nástroje. V ich repertoári je zastúpená predovšetkým komorná hudba obdobia renesancie, baroka a raného klasicizmu.

JAZZOVÉ KVARTETO

Jazzové kvarteto bolo založené v r. 1998 a má už za sebou niekoľko úspešných vystúpení. V r. 2000 zaznamenal svoj prvý zahraničný úspech na festivale Mláďi temperované hudbou v Mladej Boleslavi v ČR. Pracuje pod umeleckým vedením PaedDr. Petra Adamkoviča.

PIANO-VOCAL

Komorné vokálne združenie PIANO-VOCAL vzniklo v roku 1999 a vyprofilovalo sa na reprezentačný umelecký kolektív, ktorý sa orientuje na sólový a komorný spev rôznych štýlových období a žánrov. Najatraktívnejším interpretačným žánrom sú muzikálové melódie svetových a slovenských skladateľov.

Dominantnou súčasťou činnosti súboru je pedagogicko-didaktická práca, pri ktorej sa študenti sami podieľajú na príprave výchovných koncertov pre základné a stredné školy. Umeleckou vedúcou súboru je PaedDr. Lívia Kalmárová.

Informácie na internete

Od začiatku zimného semestra sa môžu študenti fakúlt Prešovskej univerzity informovať o aktivitách svojich zástupcov v akademických senátoch aj prostredníctvom internetu. Vytvorením webovej stránky senátori reagovali na dlhotrvajúcu kritiku študentov z dôvodu slabej informovanosti, aj napriek tomu, že sa informácie o aktivitách pravidelne zverejšňovali na zhromaždeniach akademických obcí jednotlivých fakúlt, resp. univerzity, v novinách Prešovskej univerzity a samozrejme prostredníctvom internátneho rozhlasového štúdia „Rádía PaF“. Duchovným otcom stránky je študent Radoslav Štefančík, člen AS PU za FF, skutočným autorom je však Juraj Jakubovič, študent IV. ročníka Filozofickej fakulty PU. Juraj vytvoril gra-

ficky veľmi vkusnú a pre užívateľa nenáročnú stránku, za čo mu patrí od nás srdečná vďaka.

Stránka obsahuje základné biografické údaje študentských senátorov, kontakt na nich a samozrejme prehľad ich aktivít. Nechýbajú ani adresy dôležitých inštitúcií z oblasti vzdelávania. Veríme, že sa kritika na adresu slabej informovanosti v budúcnosti už nebude v tak veľkej miere objavovať.

Adresa stránky je www.unipo.sk/as-st, alebo na ňu môžete prejsť kliknutím na „Aktivity PU“ (hlavná webová stránka Prešovskej univerzity, www.unipo.sk) a následne kliknutím na odkaz: „študenti zástupcovia v AS informujú“.

Radoslav Štefančík

Životné jubileá v roku 2001

FAKULTA HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED PU

50 rokov

PhDr. Gita GEREMEŠOVÁ, CSc.
Ing. Viera KUZMIŠINOVÁ
PaedDr. Juraj MIHALČÍN
Mgr. Vojtech RUSNÁK
PhDr. Edita VOLOŠČUKOVÁ
Prof. PhDr. Zuzana STANISLAVOVÁ, CSc.
Ing. Miron MILLY, CSc.
PhDr. Eva PAVLÍČKOVÁ
Andrej BAŇAS

55 rokov

Doc. PhDr. LUBICA GÁBOROVÁ, CSc.
PhDr. Marianna PRČÍKOVÁ, PhD.
Ing. Marián MOCHNAY
PhDr. Juraj DAŇO, CSc.
Doc. Dušan SRVÁTKO, akad. maliar
Ing. Ladislav NAGY
RNDr. Ľudmila MAČUROVÁ, CSc.

60 rokov

Doc. Ing. Miloslav KOTULIČ, CSc.
Prof. PhDr. Aleš SVOBODA, DrSc.
Doc. PhDr. František RUŠČÁK, CSc.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA PU

50 rokov

PaedDr. Daniel Šimčík, PhD.
František Valigura
RNDr. Libuša Lipková
PaedDr. Metodeja Schneiderová, PhD.

55 rokov

PaedDr. Antónia Droppová

65 rokov

PaedDr. Ondrej Matuška, CSc.
doc. PhDr. František Matúš, CSc.
prof. PhDr. Štefan Vašek, CSc.

70 rokov

prof. Ivan Šafranko, akad. mal.

FILOZOFICKÁ FAKULTA PU

Doc. PhDr. Štefan VENDEL, CSc.
PhDr. Katarína KUPČIKOVÁ
PhDr. Zuzana MALINOVSKÁ-ŠALAM.
Doc. PhDr. Viera BILASOVÁ, CSc.
PhDr. Jaroslava STAŠKOVÁ, CSc.
PhDr. Marion BUJŇÁKOVÁ, CSc.
Mgr. Elena URBANCOVÁ, PhD.
PhDr. Štefan FRANKO
Emília BOJARSKÁ

JUBILANTI REKTORÁTNYCH PRACOVÍSK

50 rokov veku

Jozef OLEJNÍK
Margita VESTENICKÁ
Monika MRAVOVÁ

55 rokov veku

Božena TOMAŠČIKOVÁ
Emília KOVÁČOVÁ

60 rokov veku

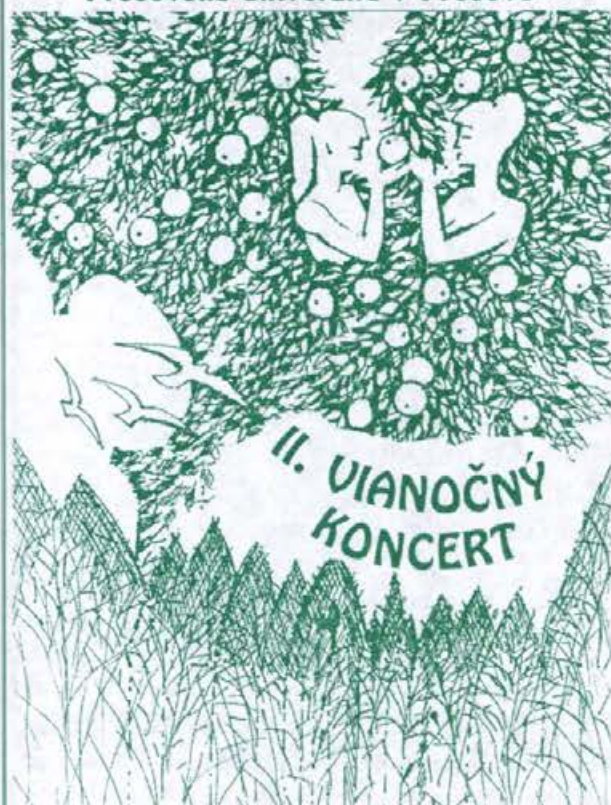
PhDr. Marta ALIBOVÁ
Jozef TÁLL

65 rokov veku

Doc. PhDr. Vasil JABUR, CSc.

Prešovská univerzita v Prešove

dňa 13. decembra 2001 o 19. hodine v PKO-Čierny orol

Ozajstnou, čarovnou predvianočnou atmosférou dýchal staručký, ale dôstojný PKO-Čierny orol 13. 12. 2001. Uskutočnil sa tam v poradí druhý Vianočný koncert. Nadšení a vďační milovníci vážnej hudby s uznaním kvitovali interpretačné výkony klavírneho tria a Cameraty academicy s umeleckým vedúcim Mgr. art. Ľudomilom Medňanským, komorného vokálneho združenia Piano vocal s umeleckou vedúcou PaedDr. Líviou Kalmárovou, klavírnym sprievodom Ivany Bednárovej a speváckeho zboru PBF PU s umeleckou vedúcou PaedDr. Annou Derevjanikovou, Ph.D. Klavírne trio v obsadení Zuzana Tkáčová – klavír, Slavomír Kalinačík – husle a Martin Michelčík – violončelo uviedlo Haydnovo Klavírne trio VIII. (Allegro), Piano vocal so svojimi sólistami A. Ščerbovou, R. Fetykovou a I. Peczešom známe skladby Schuberta, Dvořáka, Ruttera a Bacha, spevácky zbor PBF zase uviedol tri Vianočné koledy v úprave A. Derevjanikovej a Camerata academica Mozartov koncert pre klavír a orchester C dur KZ 415 so sólistom prof. Wolfgangom Mastnakom z Rakúska. Ako klavirista koncertuje v Európe a východnej Ázii. Venuje sa zvlášť interpretácii rakúskej a českej klavírnej tvorby od Mozarta až po súčasnosť. V roku 1991 sa začala úzka spolupráca medzi vtedajšou katedrou HfV PdF UPJS v Prešove – dnešnou katedrou HfV FHPV PU v Prešove a Inštitútom pre integratívnu hudobnú pedagogiku a polyestetický výchovu Vysoké školy hudobnej a dramatickej „Mozarteum“ v Salzburgu. Prof. Mastnak pravidelne v zimnom semestri realizuje blokovo prednášky a semináre z hudobnej terapie pre študentov HfV. Vo vydavateľstve Matúš-Music vyšla v roku 1994 jeho kniha Zmysly-umenie-život. Študenti spolu s umeleckými vedúcimi priniesli na náš predvianočný stôl krásnu pozvánku plnú optimizmu a šťastia. Všetci by sme si želali, aby sa táto pozvánka objavila aj na našich štedrovečerných stoloch.

Anton Takáč

Medzinárodný súťažný festival

V. Tarjáni

Žena – bytosť ospevovaná, zachytená farbami maliarov, inšpirovaná básnikmi a spisovateľmi.

Spev – najprirodzenejší „hudobný nástroj“, spojenie dvoch silných umeleckých prostriedkov, pôsobiacich na myslenie a cítenie ľudí, t. j. slova a hudby. Symbiózou týchto atribútov vzniká krásna, nežnosť a umelecký zážitok.

V dňoch 28. 6. – 1. 7. 2001 konal sa medzinárodný súťažný festival vysokoškolských speváckych zborov „Akademická Banská Bystrica“.

V troch kategóriách (ženské, komorné a miešané spevácke zbory) sa predstavilo 15 zborov z Čiech, Estónska, Juhoslávie, Maďarska, Poľska, Ukrajiny a Slovenska.

Prešovskú univerzitu reprezentoval ženský spevácky zbor Iuventus paedagogica v gestorstve FHPV PU v Prešove.

Jeho dramaturgia súťažného programu pozostávala zo skladieb vokálnej polyfónie XVI. storočia, cez klasický prúd v romantizme až po súčasnú tvorbu, ktorú reprezentovalo dielo skladateľa a pedagóga Dezidera Kardoša.

Zbor pod vedením mladej, nadanej dirigentky Mgr. Tatiani Kanišákovovej, zvládol svoje súťažné vystúpenie veľmi dobre. Jednotlivé skladby mali vyvážený zvuk, farbu hlasu a dynamiku. Agogika a frázovanie boli vyjadrené v reprodukčnom umení speváckeho zboru. Pochopenie skladateľov myšlienky v gestách dirigentky zboru. Technika výslovnosti a intonácia bola na slušnej úrovni. Veľmi pôsobivo vyznela skladba **Johannesa Brahmsa**: Regina soeli. Sólistky zboru **Marcela Pellová** (soprán) a **Mária Lukáčová** (alt) v náročných partoch preukázali svoje technické, výrazové a intonačné prednosti.

Zbor pod vedením Mgr. T. Kanišákovovej

Prof. Lenárd, zaslužilý umelec, odovzdáva diplom mladej dirigentke T. Kanišákovovej

vysokoškolských speváckych zborov

Medzinárodná porota, ktorej predsedom bol prof. Ondrej Lenárd, hudobný riaditeľ a šéfdirigent Slovenskej filharmónie, nemala ľahkú úlohu.

Iuventus paedagogica nesklamala. Za krátku dobu, (4 mesiace) s ktorým Mgr. Kanišáková pochtivo pracovala, získal „Diplom za umiestnenie v striebornom pásme“. Nemôžeme vynechať, že zásluhu na tomto úspechu mala nesporne aj pani Mgr. Zacharová, ktorá svojimi bohatými skúsenosťami a úspechmi v zborovom speve prispela ku kvalite nácvikov zboru. Tento úspech je povzbudením a motiváciou do ďalšej práce.

Dievčatá zo zboru dokázali, že nielen spevom sa pričínili o príjemnú atmosféru festivalového koncertu, ale aj svojou prítomnosťou. Prečo? Víťazkou súťaže MISS ABB '01, ktorá bola súčasťou podujatia, sa stala členka ženského speváckeho zboru z PU v Prešove **Ivana Závodská**, poslucháča III. ročníka FHPV PU v Prešove. Blahoželáme.

PhDr. Viliam Tarjáni, tajomník RUČ PU

Pohľad na budovu Rektorátu PU

Britská dráma v Prešove

Jonathan Gresty je britským lektorom anglického jazyka na Katedre anglického jazyka a literatúry FHPV PU v Prešove, kde od roku 1997 vedie semináre a prednášky z anglickej literatúry. Na Slovensku však prostredníctvom nadácie Open Society Fund pôsobí už od roku 1992, čo mu poskytlo dostatok podnetov na umelecké spracovanie svojej slovenskej skúsenosti. S touto krajinou ho spája nielen jeho zamestnanie, ale aj rodinné zázemie.

Doc. J. Kušnír, autor článku

Jeho pracovné, ale aj osobné a emocionálne skúsenosti sa mu stali podnetom na napísanie divadelnej hry v dvoch dejstvách, v ktorej zobrazuje pocity starnúceho profesora anglickej literatúry, vyplývajúce v súkromnej, osobnej rovine z osamelého života starnúceho intelektuála a jeho rozhodovania sa medzi priateľstvom a láskou, životom starého mládenca a manželstvom, v širšej rovine medzi príklonom k slovenskej a britskej kultúre (profesor prenája byt svojmu postgraduálnemu študentovi, do priateľky ktorého sa zalúbi). Hru nazval autor podľa jedného z veršov anglického básnika Johna Audena *To Be Loved Alone* (Len Teba možno ľúbiť).

Dej hry sa odohráva v neurčitom anglickom univerzitnom meste od marca do augusta v roku 1995 spravidla v dome profesora anglickej literatúry Roberta Jonesa, ktorý prenája časť domu svojmu postgraduálnemu študentovi Tonymu Linklaterovi (hrá ho študent anglistiky na FHPV PU Marián Steiner). Poslednú postavu v hre – Linklaterovu priateľku, túžiacu po stabilnejšom ľúbostnom vzťahu a rodine – na rozdiel od ľahostajného Linklatera – stvárnila študentka anglistiky na FHPV PU Nikoleta Lengeňová.

Dominujúcim prvkom v štruktúre Grestyho hry je otázka morálky a zodpovednosti v rámci ľúbostného vzťahu podnecujúceho voľbu medzi priateľstvom a láskou, úprimnosťou a pokrytectvom, ľahostajnosťou a zodpovednosťou.

Divadelné predstavenie v rámci oboch predstavení v dňoch 23. a 24. apríla 2001 prilákalo do Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove takmer plné hľadisko, čím jednak využilo možnosť poskytnúť záujemcom o anglický jazyk možnosť spoznania britskej kultúry a zdokonaľiť sa v anglickom jazyku, a jednak prostredníctvom „umeleckého stvárnenia“ poskytnúť pohľad na slovenskú kultúru „zvonku“. Toto divadelné predstavenie súčasne objavilo nádejných adeptov hereckého umenia, čo by mohlo predstavovať podnet pre študentské divadlo „vyhladávača“ hereckých talentov – profesora Karola Horáka z FF PU. Ostáva dúfať, že umelecký potenciál nielen Grestyho, ale aj iných lektorov, či študentov, sa nevyčerpal, ba naopak, že poskytol podnet na prípravu iných zaujímavých umeleckých podujatí.

NÁŠ POSLEDNÝ ROZHOVOR

Všetci vieme o tom okamihu, ktorý je nám daný do osudového batôžteka, v samote svojho vnútra s ním rábame, s jeho nevyhnutnosťou sme zmierení, ale pri priamom dotyku s ním sme akosi zaskočení. Akoby sme ho chceli od seba oddialiť, lebo sa nám zdá, že ešte by mal počkať. My, zostávajúci cítíme, po kóľkýkrát, že ani dnes nie sme na tento okamih pripravení, lebo sme ešte niečo chceli v ľudskom dotyku precítiť pomocou jednoduchej myšlienky a dobrého pravého slova, ktoré si nám tak často ponúkal.

A tak pri rozlúčke s dobrým človekom cítime čosi nedopovedané. Stojíme, rozmyšľame, a myšlienky stvárnime do slov, do filologického obrazu, ktorému si slúžil cez svoje poslanie podstatnú časť svojho života. Slovo – logos Ti bolo osudové, spoznával si ho cez mnohé jeho podoby, spoznával si ho cez záchvev zvuku i kúzo slabiky, cez bezhraničnosť zmyslu i harmóniu intonácie, cez tajomstvo pôvodu i jasnosť významu. Slúžil si slovu – logosu, ktoré bolo na začiatku, „которое было в начале“, lebo naozaj „исконни бы слово“, skutočne ono bolo na začiatku, tak ako si učil na hodinách slavistiky študentov rusistov. Hĺbku tohoto slovného symbolu pochopíme, keď si uvedomíme, že to bola prvá písaná slovenská veta, ktorej autorom bol Konštantín-Cyryl. Hľadáme, poodhľujeme a chceme pochopiť v tvojom živí odkaz pre nás, Tvojich najbližších spolupracovníkov, kolegov a priateľov a nachádzame bohatý balíček ľudskosti, obalený šesťdesiat šiestkou. Otvárame ho pred Tebou posledný raz a vidíme na samom jeho vrchu skromnosť, ktorá Ťa ctíla za života a povznáša Ťa aj po ňom. Nám sa pri tom

s doc. PhDr. Mikulášom Špirkom, CSc.

zdá úplne prirodzené, keď povieme, že skromnosť si mohol rozdávať. Ona vychádza z vnútra Tvojej bytosti, ktorá mala hlboko vyvinutý zmysel pre splnenie každej povinnosti a zvlášť sme to pociťovali, keď si ešte pred niekoľkými týždňami ponúkal svoju odbornú pomoc na našej katedre a nekládol si si žiadne podmienky. Aj z tohoto Tvojho daru si chceme niečo ponechať, a to nielen symbolicky. Ako človek plný života, vitality si stále mal čo ponúkať, pretože si to tak chcel. Osobitne to pociťovali Tvoji aj naši študenti, ktorí pri rozlúčkových spomienkach v týchto dňoch opakujú postreh: „Docent Špirko nás nikdy neurazil, stále bol k nám dobrý, na prednáškach a seminároch vyžaroval z neho úsmev“, a toto úprimné vyznanie našich mladých ľudí je vlastne posledným, nie vedeckým, nie odborným, no tým najvyšším ocenením – je to nehmotná, no trvalo sa lesknúca medaila s nadpisom: „Za dobrotu a ľudskosť“. Takú medailu by Ti priplli stovky, ba tisíce študentov prešovských katedier ruského jazyka a literatúry a v myšlienkach a citových poryvoch iste tak činia.

Za viac ako štyri desaťky liet si práve spomínané humánne vlastnosti zanechal na svojom učiteľskom poli, ono je širšie a rozvítnutejšie v myšliach mnohých Tvojich študentov. Aj to nás podnecuje k videniu sveta tak trochu Tvojim vnútorným citovým zrakom. Ako Ťa poznáme, zmysel života si videl v samotnom živote, v neustálom pohybe, kde v obrovskom osudovom súkolesí všetko do seba zapadá. Chcel si byť jedným z článkov tohoto súkolesia, a my veríme, že si toto poslanie statočne plnil. Chápeme tú vyššiu múdrosť, kde zákony majú pevnejšiu podobu, zákonom je aj to, že sa generácie striedajú. Snáď cítime, že chceš nám všetkým povedať, aby sme pokračovali aj v tvojom ľudskom a učiteľskom diele a v onom balíčku Tvojich vlastností a schopností nachádzame ešte mnoho cenného. Keď to spojíme do jedného hodnotového pojmu, do ktorého vyúsťujú nami pociťované Tvoje vlastnosti, tak sa nám žiada povedať, že si bol naozajstným učiteľom. A to je hodnota duchovná, tá zostáva, nepodlieha osudom hmoty, z ktorej odchádzaš.

Odchádzaš od nás v jeseni, ako keby si chcel povedať:

„Všetko som už urobil, tvoril som od jarnej mladosti, aj v hojnosti leta, došiel som k jesennej pokojnosti“.

„Je tu však aj epocha zimy, čo s ňou, Koľa?“ – pýtame sa Ťa.

„Priatelia,“ – odpovedáš nám s láskavým úsmevom, – „táto zima už nie je pre mňa, ja mám radšej SVETLO a TEPLO“.

„Ale veď zase príde jar“ – namietame Ti.

„Ja viem,“ – opäť je tu Tvoj úprimný úsmev, – „veď, ja idem do jari, do novej vesny života“.

„Pekne si to povedal, Koľa, nuž pokoj nech je s Tebou a ďakujeme Ti za Tvoju prácu, láskavosť, za ľudskosť, z ktorej si nám toľko zanechal“.

„Ďakujem aj ja Vám, priatelia, ale na záver niečo ruské, poetické.“

„V tom Ti radi vyhovie, Koľa, lebo veríme, že:

Нет, весь ты не умрешь,
Душа в учительском слове,
Твой прах переживет
И близок остаешься
Всем русистам в Прешове.“

doc. PhDr. Jozef Sipko, CSc.

FUTBALOVÝ TURNAJ MEDZI FAKULTAMI PU VÍTAZNÉ DRUŽSTVO FHPV IV

ŠPORT

Jednou z akcií organizovaných v rámci Študentských dní 2001 na PU bol aj Futbalový turnaj medzi fakultami PU konaný 19. 11. 2001. Turnaja sa zúčastnilo 6 mužstiev, ktoré odohrali medzi sebou zápasy v dvoch základných skupinách. V 1. skupine sa stretli mužstvá

FHPV I, FHPV III, PBF a v 2. skupine na seba narazili družstvá FHPV IV, FHPV II a GBF. Hralo sa systémom 2x7 minút a rozhodovali tieto zápasy študenti PU (FHPV), ktorí sú zároveň i profesionálnymi rozhodcami SFZ, Dušan Matišin a Peter Onufriak. Aj vďaka im, ale vďaka výborným výkonom hráčov na palubovke Športovej haly PU, kde sa turnaj konal, mal celý priebeh turnaja vysokú úroveň, búrlivú nielen na ihrisku, ale hlavne v hľadisku, kde študenti jednotlivých fakúlt povzbudzovali svojich spolužiakov na ihrisku. Po odohraní všetkých zápasov v základných skupinách stretli sa v súboji o 3. miesto na turnaji druhé najlepšie mužstvá z oboch skupín. Súboj lepšie vyšiel mužstvu FHPV II, ktoré v ňom vyhralo až v 2. predĺžení nad družstvom FHPV III 2:1 pp. O vyvrcholenie (a nielen slovné) sa postarali mužstvá FHPV I a FHPV IV, ktoré odohrali nervydrásajúce finále. Keďže tak v riadnom hracom čase (2x7 minút), ako ani v dvoch predĺženiach (2x2,5 min), žiadny hráč na ihrisku nedokázal streliť gól výborným brankárom na oboch stranách, museli nasledovať „jedenástky“. Ale po prvých piatich kopnutých jedenástkach bol stav nerozhodný 2:2. A tak nasledoval známy rostrel: dás – nedás – prehrávaš. Čo sa udialo až v 9. sérii, kedy hráč FHPV I jedenástku nedal a následne po ňom predposledný hráč (keďže mužstvá mali po 10 hráčov) FHPV IV dal jedenástku a rozhodol túto futbalovú finálovú drámu.

Výsledkový servis:

Skupina „A“: 1. FHPV I, 6 b; 2. FHPV III, 3 b; 3. PBF 0 b.

Skupina „B“: 1. FHPV IV, 6 b; 2. FHPV II, 3 b; 3. GBF 0 b.

O 3. miesto: FHPV III — FHPV II 1:2 pp

FINÁLE: FHPV IV FHPV I 0:0 pp (4:3 na penalty)

Víťazné mužstvo: FHPV IV.

Zlaté a strieborné medaily zaslúžilým pracovníkom

Katedra telesnej výchovy a športu FHPV PU usporiadala pri príležitosti 50. výročia oslavy KTVŠ. Na týchto oslavách boli udelené zlaté medaily: prof. PhDr. Michalovi Belejovi, CSc., prof. PhDr. Tomášovi Stejskalovi, CSc., a prof. Jánovi Jungerovi, CSc.

Strieborné medaily PU boli udelené týmto členom katedry: prof. PhDr. Milanovi Turekovi, CSc., PhDr. Milanovi Kručayovi, CSc., PaedDr. Martinovi Gregorovi, CSc., a PaedDr. Vincentovi Lafkovi, CSc.

K oslavám sa vrátíme v nasledujúcom vydaní nášho periodika

KLOBÁSOVÝ BEH

V budove nového internátu PU sa organizoval pri príležitosti sláv Dňa študentstva už II. ročník Klobásového behu. Táto netradičná športová súťaž, ktorú pre študentov PU zorganizovali študentskí senátori fakúlt univerzity spočíva v čo najrýchlejšom výbehu po schodoch nového internátu, čo znamená zdolať 209 schodov (v 11 poschodiach) smerom nahor a späť. Prvýkrát sa súťažilo aj v ženskej kategórii, kde zvíťazila časom 2:12,10 Marta Mat'aščíková (3. roč., Tv-Aj). V mužskej kategórii zvíťazil minuloročný vicemajster Ján Nízky (4. roč. Tv-Bi) v novom rekorde 1:37,535. Medailisti a taktiež piati najlepší boli odmenení vecnými cenami. Organizátori súťaže ďakujú vedeniu PU za finančnú a materiálnu výpomoc a taktiež riaditeľovi ŠDaJ PhDr. Ivanovi Benkovi za poskytnutie priestorov na túto netradičnú súťaž.

Za organizačný výbor Tomáš Malý

Vincent Lafko z K TV

asistentom Štefana KATUŠÁKA

Potešujúca správa prišla zo Slovenského zväzu hádzanej. Jeho správna rada v nedávnom období odobril nomináciu Vincenta LAFKU na post asistenta reprezentačného trénera mužskej hádzanej Štefana KATUŠÁKA. Je už známe vyžrebovanie Slovenska v prvej fáze kvalifikácie na MS 2003 v Portugalsku, ktoré sú najbližším vážnym cieľom reprezentácie. V trojčlennej 4. skupine sa naši hádzanárski reprezentanti stretnú s Rumunskom a Nórskom. Novému asistentovi reprezentačného trénera V. Lafkovi želáme, aby sa mu prvé i tie ďalšie kroky pri Slovenskej hádzanárskej reprezentácii vydarili.

Redakcia

STOLNOTENISOVÝ TURNAJ

Dňa 15. 11. 2001 sa v rámci Študentských dní 2001 na PU v Prešove odohral stolnotenisový turnaj študentov fakúlt PU. Turnaj sa hral v priestoroch Športovej haly PU. Keďže tento turnaj bol pod patronátom dekana PBF PU, ten aj venoval ceny pre najlepších hráčov. Víťazom sa stal Jano Szakala, ktorý vo finále vyhral nad Petrom Calkom 2:0 na sety (21:19, 21:17). Úspešnejším v súboji o 3. miesto bol Peter Kopčák, ktorý zdolal Martina Hirku taktiež 2:0 na sety (21:16, 21:16). O turnaj bol značný záujem, čo sa odzrkadilo i na jeho veľmi dobrej úrovni. Poďakovať chcem všetkým študentom, ktorí sa akcie zúčastnili a taktiež poďakovanie patrí R. Haydamachenkovi ako hlavnému organizátorovi stolnotenisového turnaja.

Ján Benko, člen Organizačného výboru Študentských dní 2001 na PU

Činnosť volejbalového klubu a hádzanárskeho oddielu je naozaj bohatá. Svedčia o tom aj tieto zábery nášho fotoreportéra L. Krajňáka

Úspešné vrcholné športové podujatie pod vysokou sieťou aj zásluhou organizátorov z VK PU

Starodávna tradícia poriadania vrcholných športových podujatí v Prešove v posledných rokoch akosi vybledla. O to radostnejší pocit majú všetci, ktorí si obľúbili šport pod vysokou sieťou. Nedávne atraktívne súboje kvalifikácie volejbalistov na MS 2002, ktoré hrali v prešovskej Mestskej hale, znovu potvrdili, že sa Prešov stal domácou pôdou pre našu mužskú slovenskú volejbalovú reprezentáciu.

Potešilo nás, že na úspešnom športovom podujatí mal významný podiel volejbalový klub PU v čele s prezidentom klubu, kvestorom PU Igorom Gulom (na obrázku).

Hoci nám postup na budúce MS „vyfúkli“

Bulhari, vystúpenie reprezentácie mnohé osobnosti Prešovského kraja hodnotili pozitívne. A nielen reprezentáciu, ale veľmi vysoko hodnotili postavenie a účinkovanie Prešovského volejbalového klubu, ktorý okrem vynikajúcich výkonov v extralige a účasti v európskom pohári, dokázal v spolupráci so SFV zabezpečiť po minuloročnej kvalifikácii na ME aj tohoročnú kvalifikáciu MS. Bez perfektnej práce činovníkov Prešovského volejbalu by sa takéto významné podujatia tu nemohli organizovať. Toto svetové podujatie slúži k vynikajúcej reklame volejbalového klubu, Prešovskej univerzity, mesta Prešov, celého Prešovského kraja ako i Slovenska.

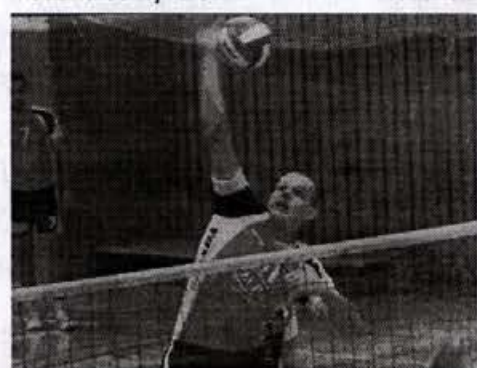
Či mala takéto akcia pozitívny vplyv na volejbal v Prešove a aké sú zmeny v kádre volejbalistov, prezident klubu

Igor Gula povedal, že „strategický plán rozvoja nášho univerzitného klubu hovorí o vízii vytvorenia slovenskej volejbalovej bašty v Prešove. Vyššie spomenuté podujatia absolútne naplňujú naše ciele. Čo sa týka kádra je zatiaľ otvorený, máme otestovaných niekoľko no-

vých hráčov. Po príchode našich reprezentantov z univerziády v Číne, po zohratí družstva a po niekoľkých prípravných turnajoch uzavrieme súpisu“.

A na čo sa môžeme tešiť v nasledujúcom období? V decembri sa uskutoční premiérové vystúpenie klubu v európskych pohároch. Európsky pohár je pre Prešovský volejbal veľkou motiváciou a zároveň naplnia jeden z cieľov VK PU pre tento rok, zdarnú konfrontáciu klubu na medzinárodnej úrovni.

Redakcia

Dve víkendové prehry

Stavbár Žilina-VK PU Prešov 3:2 (16, -14, 24, -24, 11)

Po druhýkrát v sezóne prehrali vysokoškolační v Žiline päťsetový zápas... Nezačali ho vôbec dobre, hľadko prehrali prvý set, no v tom druhom vhrátili domácim počiatočné aj s úrokmi. Potom sa rozpútala na palubovke pravá volejbalová bitka, tretie a štvrté dejstvo sa rozhodovalo v koncovkách. Každý zo súperov si pripísal po jednom sete a hral sa tajbrejk. Lepšie doň vstúpili domáci, viedli už 4:0, no Prešovania dokázali ešte vyrovnať na 11:11. Za tohto stavu však vyrobili niekoľko zbytočných vlastných chýb a prehrali piaty „päťseták“ v sezóne. Pred zápasmi Pohára CEV v Luxembursku dve víkendové prehry priliš nepovzbudili.

PU: Kempa, Červeň, Škvarek, Vartovník, M. Sopko st., Gešperík (libero Ondrušek, Vokál, Repák, Varchol. Hralo sa 113 minút, pred 350 divákmi rozhodoval Hoďa a Kováčik.

4. ročník štafetového behu fakúlt

Dňa 20. novembra 2001 sa zúčastnili študenti FHPV PU v Košiciach podujatia, ktoré bolo organizované v rámci študentských dní. Štafetový beh sa uskutočnil na tartanovej dráhe Technickej univerzity Košice za účasti 12 štafiet oboch univerzít. Víťaznou štafetou sa stala štafeta Prešovskej univerzity FHPV v zložení Lubomír ZUMERLING a Ján NIZKÝ pred LAFONTIEGNE z PYRIAKOM zo Strojníckej fakulty Technickej univerzity Košice a LAUBERTOM z HAVIROM z Elektrofakulty TU.

Podujatie bolo pekným zakončením atletickej sezóny 2001.

J. Malcovský

Traja Prešovčania hrali na svetovom šampionáte juniorov vo Wroclawi

Koncom augusta ukončila slovenská reprezentácia svoje účinkovanie na volejbalových majstrovstvách sveta juniorov v poľskej Wroclawi. Po osemfinálovej prehre s Venezuelou 0:3 obsadili mladí Slováci v šestnástčlennej konkurencii deviate miesto. Medzi zverencami trénera Vladimíra Přídala boli aj traja hráči VK PU Prešov - smečiar Martin Sopko, nahrávač Martin Repák a libero Jaroslav Fedorčin.

Všetci traja Prešovčania patrili do základnej zostavy.

Redakcia

Majstrovstvá Slovenska dorastencov a dorasteniek v judo

Oddiel judo TJ SLÁVIA PU v Prešove usporiadal pred tohoročnými školskými prázdninami Majstrovstvá Slovenska dorastencov a dorasteniek v judo.

Na pretekoch sa zúčastnilo 153 pretekárov.

Na tomto podujatí sa najviac darilo:

V kategórii do 45 kg obsadil Štefan BARJAK zo Slávie PU Prešov 1. miesto. Do 50 kg obsadil Peter KRÍŽ zo Slávie PU Prešov 1. miesto. Do 90 kg obsadil Vladimír ŠARIŠKÝ zo Slávie PU Prešov 2. miesto.

Dr. Štefan Leitmann

ŠACHOVÝ TURNAJ

Nultého ročníka šachového turnaja študentov organizovaného na pôde Vysokoškolského klubu PU sa zišlo dovedna 5 šachistov.

Na úkor kvantity sa však zišla kvalita, ktorá si to medzi sebou nekompromisne rozdala. Šachovým veľmajstrom sa stal Marek Šefčík (FHPV, 5. roč., Fy-Te) pred Vladom Frghom (FF, 5. roč.). Organizátori turnaja ďakujú PhDr. Miroslavovi Dragulovi, CSc., za použitie šachových rekvizít.

Za organizačný výbor Tomáš Malý

Vydáva: Rektorát PU Prešov. Kontakt na redakciu: tel.: (051) 773 32 31-4, Ulica 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov

Predsaeda redakčnej rady a vedúci redaktor: doc. PhDr. Michal Rusínko, CSc. Zástupca vedúceho redaktora PhDr. Anton Takáč.

Členovia redakčnej rady: doc. JUDr. Ján Roháč, CSc., doc. PhDr. Rudolf Horváth, CSc., prof. PhDr. Ladislav Šimon, CSc.,

Ing. Peter Hal'ko, Andrej Baňas — výtvarník, Mgr. František Dancák, Mgr. Lubomír Krajňák — fotograf.

Univerzitný časopis vychádza ako mesačník, desaťkrát ročne pre vlastnú potrebu.

Za grafickú a jazykovú úpravu zodpovedá Miroslav Mudrák. Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

(Nepredajné)